قصہ ھلاس نہ بیت

(گیدی قصہ)

شوہاز: اے آر داد

4/6/15
Qta.

محمد یوسف
مجاہد بلوچ

کسہ ھلاس نہ بیت

(گیدی کسہ)

ردۂ بند: اے آرداد

شعبہ بلوچی جامعہ بلوچستان کوئٹہ

ہائیرایجوکیشن کمیشن اسلام آبادءِ کمک ءَ

کتاب ءِ نام	:	کسہ ھلاس نہ بیت
ردءُ بند	:	اے آر داد
کمپیوٹر کمپوزر	:	عزیز جمالدینی
سال	:	2012
دانگ	:	500
بہا	:	-/200 کلدار
شنگ کار	:	ہائیر ایجوکیشن کمیشن۔ اسلام آباد
		شعبہ بلوچی۔ جامعہ بلوچستان۔ کوئٹہ
		(ہائی ٹیک پرنٹرز کوئٹہ)

ISBN:978 - 969 - 9813 - 02 - 3

لڑ

گیدی کسھانی تہ ءَ متھ ءُ فیبل، الیگیری ءِ رنگ

نی وَھر کس بازیں وڑے ءَ وت ءَ دلگوش کنت۔ مرچی سائنس ءَ زندمان ءِ زیکیں بازیں تب ءُ مئیلے بدل کرتگ۔ مرچی اے رسانک کہ یک نیمگے نٹ ءُ کمپوٹر انت ءُ یک نیمگے ٹی وی ءُ روتاک، کے کُجا دلگوش بیت اشی ءَ ھما مردم ءِ وتی تب ءُ شوق بزانت۔ بلے کسہ دنیگا ھم ھلاس نہ بیتگ آ تامرانی تہ ءَ کسہ بنت کہ راستیں گپّانی واکیات ءُ Event، مرچی کجا چے بیت کے مرتگ ءُ کئے گُشگ بوتگ۔ ھمے وت کسھانی بندات ءُ بُنگیج انت۔ ھمے انسان ءِ ھمر وچیگیں زندءِ جوانیں سرھال انت ھمے کسہ انت۔

کسہ انسان ءِ اجکّی اِنت۔ اجکّی شہزانتی (فلسفہ) اِنت۔ اجکّی گوں زندءَ دوستی ءُ مہر ءِ ابرمیں تبے، اشی ءِ ھلاس بوگ ءِ معنا مرگ اِنت۔ مرگ کس ءَ دوست نہ بیت۔ ہمیشکا ہر کس ھمے زندءِ وش ءُ نہ وشیں کسہ ءُ واکہاتاں اشکنگ لوٹیت، مارگ ءُ زانگ لوٹیت، ھمیشانی معناء ءُ بزانت ءَ سرپد بوگ لوٹیت۔

یکے ھما زمانگ اَت کہ پہ انسان ءَ نہ سائنس ءَ سرکشگ اَت نہ رژناھی ءُ برقے ھست ات نہ دگہ رسانکی درے۔ بید ھمے ھمے یکیں بَلَکَ ءَ کہ وپسگ ءَ ساری، آ اوں زمستانی دراجیں شپاں، اے نیمگ ءَ کسہ ءَ بندات کنت اودءَ چک نپادانی تل ءَ سراں لِک کن انت ءُ گوشو گوشو بنت بلے ھمے کسہ دیھ ءَ بلاھانی جاہ ءَ رسیت چُک وت ءَ گوں پَتو ءُ کمبلاں ڈب انت۔ ترس بگوشے پہ چکاں وشیں وابے اَت۔ اے دیھ ءَ بلاچیچو نہ وشیں کارست انت دیھ ءُ بلا بدی یے، بدی انسان ءِ جند ءِ اندر ءَ ھم ھست۔ بدی آئی ءِ واھشت ءُ ID انت کہ وتی نپ ءُ سیتے ءِ ھاترا دگرے ءِ ایرجیگ ءُ ایرمادکنگ ءَ ھم چک ءُ پدنہ بیت۔ بلاھ انسان ءِ اندر ءِ ھما چُک انت کہ تب زانشتکار اشی ءَ Id ءِ نام ءَ دئینت کہ نہ زندءُ چاگرد ءِ ھیال ءَ کنت نہ مردم گری یے زانت نہ دگہ رھبندے ءِ پرواہ ءَ کنت۔ اودءَ بزگی ءُ رھم دلی نیست۔

منفی کردار خود غرض اور مفاد پرست ہونے کے ساتھ ساتھ ہٹ دھرم ہوتا ہے۔اس کیلیئے اپنی خوشی اور انا کی تسکین ہی سب کچھ ہوتی ہے، وہ اپنے مقصد کی تکمیل کیلیئے خونی رشتوں کی بھی پروانہیں کرتا۔اپنی راہ میں حائل ہر رکاوٹ کو جس طرح بھی ممکن ہو دور کرنے کی کوشش کرتا ہے۔وہ اپنے زرا سے مفاد کیلیئے دوسرے کو بڑے سے بڑا نقصان پہنچا سکتا ہے۔(1)

(شہناز کوثر، معیار(6) دسمبر، جولائی۔ 2011 تا کدیم 326)

کسھانی تہابدیءَ نیکیءِ دوئیں کارست گون انت۔اگاں یک نیمگے شیتان انت کہ نیکیءِ راہءَ دراں بندیت گڑا دومی نیمگءَ ھما پیرءُ پکیر یا بزرگ انت کہ نیکیءِ ھاترا در کپوکیں کارستانی کمکءُ رھشونیءَ کن انت انچو باز کسھانی تہا ماریا ساحرءُ شیتان یا دیھءُ بلاھ نہ وشیانی یا بدیءِ چیدگ انت ھمے رنگءَ پیرءُ بزرگ، کپوتءُ شاتنل رھ رسانءُ نیکیءِ رھدربرءُ کمک کارانت۔صورت خان مریءِ ''پری آنی کسہ''ءِ تہا ماراھمے بزرگ برے واجہ ھدرءُ برے پا کسمائی (صوفیانہ) بزرگےءِ رنگءَ گندگءَ کیت کہ آسن کارءِ پچ ءِ داں گڈسرءَ کمکءُ مدتءَ کنتءُ وزیرءِ نجومیءِ بدیءُ سلگتیاں بےسوبءُ آسرکنت۔کسہ اے رنگءَ بندات بیت ''پریِ آنی ڈیہہ انت۔ بازسوزویں وطنے ات۔ پریانی وطنءُ آدم زادانی وطن سیم اصل اوار اتنت۔پری آنی بازیں چی آدم زادہانی ڈیہہءَ کپنت۔ ہمدا یک بادشاہی شہرے اَت۔بادشاہءِ شہرا یک لوہارے اَت۔اشی کارلوہاریءُ شکار کت وتی گزارہ کتی۔لوہارءِ مزائیں چوروے اَت آدی وتی پتءِ پھجیءَ شکارءَ شت۔روشےءَ لوہارءَ سوب بیتہ۔لوہارءِ پچءَ وتی پتءِ کار سنبھالتہ۔ہے رنگءَ گزارہ کتی۔روش باز روش کمیں روشےءَ لوہارءِ چورو شکارءَ شتہ۔مُرگ گپتی آڑتو بادشاہءَ داتئ۔ بادشاہ بازوش بیتہ۔چوروءَ مزائیں انامے داتئ۔وزیر زہر گپتہ کہ مناں مُرگ نہ داتی بادشاہءَ داتئ۔نواں کہ بادشاہ اشیءَ بارے وتی وزیرتا ھپیت۔ وزیرلائیشو پائیشو کپتہ چوروءِ رندا۔شتو وتی بخومیءَ را کہ انکلے ڈس واجےءَ چوروا گار کناں۔

نجومی ءَ گوشتہ برو بادشاہ ءَ گوئش کہ ہے چورہ آدیم دیئے کہ مرگ ءِ درشک ءَ بیاریت۔ چورہ آڑت نختتی دگ ءَ مریت گار بیت وزیرءَ گوشتہ بادشاہ ءَ کہ مرگ ءِ درشک ءَ بیارائیں مرگ گڈا جوانیں وشیں کرانکفا جنت۔ بادشاہ ءَ چورو لوٹائینتہ۔ گوئشتی برومرگ ءِ درشک ءَ بیار۔ چوراگوشتہ بادشاہ سلامت من تہ درشک ءَ چونی بیاران۔ مرگ دگ ءَ من گپتہ منی دل ءَ لوٹتہ من ترا داتہ بادشاہ ءَ ناہے، کُشانے یانہ درشک ءَ بیار چورہ مونجھائی شتہ لوغ ءَ مات ءَ پول کتہ بچے مونجھائے اشی کسوکتہ۔ کل وزیر ءِ انکل انت وزیرءِ نجومی ہے دگاں ڈسغا انت۔ ہمکریں نجومی اے دی من پوھ باں۔ تہ بروفلاں تک ءَ ہمودا پیریں پخیرے عبادت کنغا اِنت بروہمودا ترا دگ ءَ رسیت (2)

بچک ءَ پیرمردا ھے سوج دنت ءُ آ درشک ءَ کاریت ءُ بادشاہ ءَ دنت۔ ہے بزرگ کہ بازیں کسھ ءُ داستانانی تہا درا بیت بُندرءَ یک چیدگے۔ انچائیں بزرگے نہ اِنت۔ ءُ داستان ءُ کسھانی تہا بزرگ اے رنگیں جُست کن انت تو کئے؟ پرچا، کجا چہ پیداک ئے؟ کجاروئے ''بزرگ یا پیرمرد یک کرن ءُ مدتے ھم بیت۔ راہ ءُ رھشونی یے ھم بیت۔ وھدے بامرد (ہیرو) سکی ءُ جنجالے ءَ گوں دوچار بیت اودءَ آ بزرگے گندیت کہ اودءَ بزرگ نوکیں ھیال یا کٹ ءُ نپے ءِ چیدگ انت۔ (3)

ھمے بزرگ بازجاہ ءَ دگہ معنا ءُ بزانتے ءَ ھم دیم ءَ کیت'' بازبرءَ بزرگ بامردءَ بند ءُ تاپئے یا مندر یکے ھم دنت کہ چہ یشی آسوب مند بیت، بزوگ صبر، ودار ءُ کرد ءُ کار ءِ ھم سکین ءَ دنت، زانت ءُ زانش، وجدان ءِ ھم چیدگ انت۔ (4)

کسہ گندگ ءَ کسانیں لبزے کہ ھرکجا مارمرد بیت آ اساطیر ءُ Myth بیت کہ داستان، یا فیبل وتمثیل یا حکایت۔ اے دگہ گپے کسھانی ھرتھرے ءِ وتی پچار ءُ زاتے بیت، ءُ وتی چندیں سپت کہ ھمیشانی منت ءَ ما آھاں زانت کنیں۔ داستان بیت کہ فیبل یا حکایت کہ تمثیل دراھیناں کسہ گُشگ بیت بلے ھرتھرے ءِ درشان ءِ وتی جتائیں ریکے ھم بیت۔ یک چیزے درھینانی تہا ھست کہ ما آئی ءَ کسہ گوشیں۔ کسہ فکش

بیت کہ متھ یا گیدی کسھانی ایندگہ تھر بیدے کسہ ءَ دیم ءَ شُت نہ کن انت۔ کسہ ءِ اندری معنا ''وشیں واکہات'' انت۔ مسال ءِ ھبر ءَ بادشاہ درملک ءَ شُت ءُ جنگلے ءَ گوں سیرئے کت'' اے یک کسہ ءَ بوت۔

کسہ ءَ یکیں وھد ءَ داستان، حکایت، فیبل ءُ تمثیل ھم گوشنت۔ فیروزالغات ءِ تہا قصہ چوگیش ءُ گیوار کنگ بوتگ۔ ''کہانی، داستان، افسانہ، حکایت، زکر بیان (5)

اگاں ماداستان ءِ لبز ءَ ھم کارمرز بکنیں ھیال، کسہ، حکایت ءُ کسھانی ایندگہ زاتانی نیمگ ءَ روَت۔ یونانی پہ کسہ ءَ Myth ءِ لبز ءَ کارمرز کن انت۔ پرچا کہ اشی ءِ بزانت (کسہ انت) ''زبانی گوشتگیں'' انت۔ عربی ءِ تہا ھمے متھ ءَ پہ اسطورہ یا اساطیر ءِ لبز کارمرز بیت۔ فارسی انگریزی بزانت بلند ءَ چو بشتگ انت

''اسطور A Fable Story اساطیر Fable, Stories, tales, Romances (6)

بلے اے متھ یا اساطیر ءِ لبز رند ءَ ایوک ھما کسھانی ھاترا کارمرز بوتگ کہ دیوتا ءُ ھدایانی کسہ بہ بیت۔ ڈاکٹر وزیر آغا بشتگ کنت ''اسطور یا متھ یونانی زبان کے لفظ ''مائی تھوس'' سے ماخوز ہے جسکا لغوی مفہوم ہے وہ بات جو زبان سے ادا کی گئی ہو یعنی کوئی قصہ یا کہانی، ابتدا اسطور کا یہی تصور رائج تھا لیکن بعدازاں کہانی کی تخصیص کردی گئی یوں کہ اسطور اس کہانی کا نام پایا جو دیوتاؤں کے کارناموں سے متعلق تھی یا ان شخصیتوں کی مہمات کو بیان کرتی تھی جو زمین پر دیوتاؤں کی نمائندہ تھیں (7)

ھر کجا کہ کسھانی گپ بیت اساطیر ءَ چہ بندات کن انت ئے۔ پرچا کہ بنداتی کسہ ھمے اساطیر بوتگ انت کہ گچینی وھد ءُ موسمے ءَ گوں بستگ انت سلام بن رزاق اساطیر ءَ ایوک دیوی ءُ دیوتاھانی کسہ سر پدنہ بیت آئی ءِ تزّ ءَ اے راست انت کہ اساطیر گچینی وھدے ءِ یا نگار انت بلے آھانی (متھ ءُ اسطورہ) تہا انسان ءِ تب ءُ ربیدگ، رسم ءُ دودانی مزنیں بھرے مرچی ھم پمار ازند ءُ انسان ءِ سرپدی ءَ کمک ءُ مدت کن انت۔ ''اُردو کے بعض حلقوں میں ہندوستانی دیومالا کے تئیں ایک غلط فہمی یہ بھی عام ہے کہ دیومالا دراصل ہندو دیوی، دیوتاؤں کے قصے اور ان سے متعلق کہانیوں سے عبارت ہے۔ یہ بات ایک حد تک درست بھی

ہے لیکن ہمیں یہ نہیں بھولنا چاہیے کہ اساطیر کا تعلق عقائد سے نہیں انسانی تہذیب رسومات اور جذبات سے ہوتا ہے اور ایک ہندوستانی ہونے کے ناطے، اساطیر یا دیو مالا ہمارا قومی ورثہ ہیں۔(8)

اے ما پیسرءَ گوشتگ ات کہ متھ ءُ اساطیری کسھانی پیشرپت ءُ معنا، زندءُ ربیدگ گوں انسان ءِ تب ءُ ابرم ءَ جتائیں چیز نہ انت بلے متھ جتائیں وھد ءُ پاسے ءَ گوں بستگ انت۔ آ ھانی ساڑا ءُ ستا چہ ایندگہ کسھاں جتاءُ گستا انت، بازءَ متھ بُرتگ ءُ یونانی لچہ کار ھومر ءَ گوں بستگ کہ ھمائی ءِ ''اوڈیسی'' ءُ ''ایلیڈ'' ءِ منت ءَ اساطیر ءِ نام ءُ توار پرشتگ بلے کسے کہ انسانی ربیدگ ءِ بنداتی ءُ ہنگیجی کسہ ءَ زانت آ سرپد بیت اساطیر سازی ءِ بنداتی دمگ کجام انت۔

> ''اساطیر سازی کے حوالے سے تاریخ عالم کا اولین دور عراق کی سرزمین سے متعلق ہے جسے سومیری عہد کہا جاتا ہے۔ سومیری عہد کے اسطورہ یونانی اور ہندو دور شجاعت سے کم از کم پونے دو ہزار سالہ سیکند نیو ہائی دور شجاعت سے لگ بھگ سوا تین ہزار برس زیادہ قدیم ہیں۔ اس کے بعد قدیم مصر کا بابلی عہد، یونانی، بھارت، اور یورپ کی داستانوں کا نمبر آتا ہے''۔(9)

بلے ما بلوچی ادب ءَ داستان ءُ کسھانی نیمگ ءَ کائیں اود ءَ مارا کسہ ءِ بازیں زاتے دست کپیت بلے اساطیر، ھما کہ یک گچینی زمانگے ءَ گوں دیوتا ءُ دیویاں گوں سیالی کن انت، ہچ وڑءَ گندگ ءَ نئیت، البت اساطیر دلاوری ءُ ہمت، وابانی سرجمی، ءُ کارے ءَ آپسرے ءَ سرکنگ ءُ جوانیں کارے ءِ ھاترا سرانی بباد یگ، اے رنگیں درائیں چیز گندگ ءَ کاینت۔ بلے مئے گورا نہ اپالوھست نہ زیوس نہ رام نہ کرشن نہ راون۔ البت ھمیشانی ہم تب ءُ ھمریشیں بازیں کارستے گندگ ءَ کئیت۔ بلوچی کسھی ادب ءَ چو اساطیری کسھانی پیم ءَ چندیں کارست وتی کردءُ کارانی منت ءَ یاتگار انت۔ آ چا کر ءِ چار چم بیت کہ ''ھپت شیر ءِ گوھار''۔ بلوچ وتی پیریناں چہ ھمارنگیں کسھاں اشکنگ لوٹنت کہ چرےشی آ ھانی پارھارکشی ءُ کتھارسز بہ بیت۔ چوکہ گُشگ

بیت بَلکیں توھپت شیرءِ گوھارءِ کسہ ءَ بیار یا پلاں سوداگرءِ کہ تئی دپ ءَ وش اِنت۔ ھمے رنگ ءَ یونانی اساطیرءِ بندات ءَ ھم یک انچیں کسہ کارے ءَ چہ کسہ ءَ لوٹ کنگ بیت آسر جم ءَ کاملیں بامردئے۔

"اے کسہ ءِ گوشگ ءَ

من شاعری ءِ بانک (دیوی) ءِ منتواراں

کسہ ءِ بامردزاںتکار ءَ سرپدیں انسانے ات

ٹرائے ءَ پاکیں کلات ءِ آدروھ کنگ ءَ پد

درائیں دنیاء ءِ سیل ءَ گشت" (10)

اساطیرءِ نوکیں گیشّ ءَ گیوار ایوک دیوتا ءَ دیویانی کسہ ءِ نام نہ انت۔ "Philipthodu گوشیت کہ متھ یک انچائیں (فرضی) حکایتے کہ کے ربیدگی بدلی سدلی ءَ گوں ھر جاگاہ ءَ بیت کلچر بلے جتا جتا انت بلے متھ ءِ بنجاھی ھیال ھما بیت"

متھ یا اسطورہ ءَ اساطیر بگندے اشانی لبزی معنا کسہ ءَ داستان بہ بیت بلے متھ یک زمانگ ءَ وھدے ءِ یاتگار انت۔ کوھنیں متھ ءَ انوکیں فکشن ءَ شاعری ءَ پدا نوک کارمردھم کنگ ءَ نوکیں زندءِ معنا ءَ جیڑھانی درانگازی نوکیں رنگے ءَ کرتگ، بلے راجدپتری ردءَ بُندر ءَ متھ ءِ وتی جتائیں ارزشتے بیت۔ متھ راجدپتر بیت نہ کنت۔ متھ یونانی ءَ مصری یا ھندوھانی ھاتراھدا ءَ دیوتا پیداک کت کنت۔ متھ پہ آھاں دین ءَ نیکراہ ءِ بستار ءَ داریت بلے اسلام ءَ مابلوچاں پہ متھ چو یونانی ءَ مصریانی پیمیں چیزے نہ اِنت۔ چو بازیں کسھانی تہا ھست کہ بامردءُ سپر مینے ھرچی کت کنت۔ استاراں ھم جھل ءَ آرت کنت۔ مزنیں زوراک ءَ بامرداں ھم پہ یک مراد ءَ لیکہ ءِ ھاترا اریجگ کت کنت بلے چو یونانیانی ھدا زیوس ءِ پیم ءَ لیکہ ئے پمارا نہ داریت۔ پرچا کہ مئے کسہ ءَ داستان بندات چہ ھدا ءِ نام ءَ بنت۔

☆۔ است اَت بادشاھے، بادشاہ اول خدا اِنت، خدائی جند اِنت ہے زمانگی بادشاھے۔

☆ ۔بیتہ یک بادشاھے، بادشاہ خدائی جند اِنت، آں دے زمین ءِ ٹکرے ءِ واجہ اِنت ۔

☆ ۔بیتہ یک بادشاھے، بادشاہ خدائی جند اِنت، آں دے خاکی ئیں زمین ءِ بادشاھے اَت (12)۔

بلوچی کسھانی تہا اساطیری ایندگہ درائیں سپت گون اَنت کہ ماھم وتی کسھاں اساطیری گشت کنیں بلے یونانی، بھارتی ءُ مصری ءُ عراقی اسطورہ کہ آھاں دین ءُ نیکراہ، اے دنیا ءُ کازماس (کائنات) ءِ اڈ کنگ ءُ سازگ ءِ، نیکی ءُ بدی ءِ لیکہ ءُ ھیال آورتگ ۔ ءُ کثم ءُ ٹکاں ھمیشانی سراوتی چیز ءِ ستک ءُ یقین بستگ آرنگیں متہ گوں مانیست ۔

''اساطیر کو ھم اپنے دور کی منطق اور عقلی دلائل کے معیار پر پرکھ نہیں سکتے ، لیکن یہ بھی ایک تضاد ہے کہ ان اساطیر کے ذریعے قدما بہت سے مسائل حل کرنے کی کوشش کرتے تھے جو تہذیب و تمدن کے ارتقاء کے ساتھ ساتھ کیوں اور کیسے کے عقلی اور فکری سوالات کا جواب چاہتے تھے ۔ ان مسائل میں دنیا کی تخلیق کا مسئلہ سرفہرست تھا ۔ اسی طرح اپنے فطری ماحول اور انفرادی جزبات کے مسائل کا حل بھی تلاش کرنا ضروری تھا ۔ چونکہ آدمی عملی طور پر محدود تھا اس لئے ایسے تمام کاموں کے لئے جو آدمی نہیں کرسکتا تھا ۔ دیوی دیوتاؤں کا سہارا لینا پڑتا تھا اور چونکہ کسی لامحدود ذات کا منطقی تصور انکے لئے محال تھا اس لئے سارے دیوی دیوتا سپرمین ہوتے تھے لیکن ان کے طور طریقے آدمیوں جیسے تھے ۔ ہاں انکی طاقت اور صلاحیت آدمیوں سے کہیں زیادہ تھی ۔ اس طرح جتنی بھی اساطیر مشرق و مغرب میں ملیں گی ان سب میں یہی عناصر شامل ہیں جنکے ذریعے سے وہ ان تمام سوالوں کا جواب دیتے تھے جو اپنے ماحول اور زمانے کے مطابق انکے دماغ میں اٹھتے ہیں ۔ یہ بات بھی ذہن نشین کرلینی چاہیئے کہ تمام اساطیر ملحدانہ یا وشنی (PRGAN) دور کی

ہیں اور ترقی یافتہ دور میں جسکی ابتدا توریت سے ہوئی اور انتہا اسلام تک ہے۔ اساطیر کو صرف خرافات سمجھا جاتا رہا۔لیکن اجنا جیسی مافوق الطبیعاتی مخلوق کا وجود ذکر آسمانی کتابوں میں موجود ہے۔ حقیقی مانا جاتا ہے۔ اس طرح ایسے قصے جو اساطیر میں شامل تھے مگر جنکا ذکر آسمانی کتابوں میں آچکا ہے ایک تاریخی حقیقت مانے جاتے ہیں۔ مثال کے طور پر حضرت یوسف اور زلیخا کے پلاٹ سے ملتا جلتا قصہ پرانی مصری کہانیوں میں موجود ہے اور پوٹیفر کا کردار عزیز مصر سے ملتا جلتا ہے مگر قرآن مجید اور دوسری آسمانی کتابوں میں حضرت یوسف سے منسوب قصہ اسطورہ نہیں بلکہ تاریخ ہوگا۔ اکثر لوگ ''اسلامی اساطیر'' کی ترکیب استعمال کرتے ہیں لیکن اساطیر کبھی اسلامی نہیں ہوسکتیں۔ قرآن مجید کی نو سورتوں میں یعنی الانعام، الانفام، النحل، المومنون، الفرقان، انمل، الاحقاف، القلم اور المطففین میں لفظ اساطیر استعمال ہوا ہے اور تمام سورتوں میں اساطیر والی آیت کی شان نزول یہی ہے کہ عرب قبائل کلام الٰہی سن کر کہا کرتے تھے کہ یہ سب پرانے خرافاتی قصے ہیں جو ہمارے باپ دادا کے وقت کے تھے۔''(13)

بلوچی گیدی کسھانی تہا الیگیری (تمثیل) فیبل ءُ داستان (داستان گیدی کسھانی جتائیں زات ءُ تھرے، وتی جتائیں رھبند ءُ رسے داریت) ءُ پریانی کسھانی مزنیں گنجے دست کپیت۔ انچیں کسہ ہم ھست کہ اودءَ کارست مزنیں زور ءُ توانے داریت بلے ما آئیءَ متھ یا اسطورہ ءِ آمعناءَ نہ زیریں کہ یونانی، مصری ءُ جاپانی یا ھندوستانی متھ انت کہ چہ آھاں اے دنیاءُ کازماس، زمین ءُ آسمان، نیکی ءُ بدی ءِ جتائیں لیکہ ءُ پگرے بندوک انت۔ چوکہ یونانی اساطیر ءِ پگمیلیئن Pygmalion ءُ گلیشیا (Galatea) انت۔

''یونانی اساطیر کے دو کردار پگمیلیئن اور گلیشیا۔ پگمیلیئن قبرص

(Cyprus) کا جواں سال مجسمہ ساز تھا جو عورتوں سے نفرت کرتا تھا۔ اس نے عہد کیا تھا کہ کبھی شادی نہ کرے گا اور یہ کہ اُسکا آرٹ ہی اسکے لئے سب کچھ ہے، لیکن یہ ایک عجیب تضاد ہے کہ اُس نے جو مجسمہ بنایا وہ ایک عورت کا تھا اُسے اُس نے ہر طرح کے نسوانی حسن کا نمونہ بنایا۔ اور پھر اُس پر عاشق ہو گیا۔ وہ اسکو طرح طرح سے ایک جاندار عورت سمجھ کر چاہنے لگا اور اُسکے عشق میں پاگل ہو گیا۔ آخر وینس نے اس پر رحم کھا کر مجسمہ کو جیتی جاگتی عورت کا روپ دے دیا"(14)

یا چو کہ چینی اساطیرءِ تہازرّءُ مال ءِ حدا سائی مشین (TSAISHEN) ءِ کسہ انت کہ اے رنگیں متھ ءِ ما بلوچی نہ بلکیں اسلامی ربیدگ ءُ ملکے ءَ ھچ وڑیں گت ءُ گمان ءَ نہ داریں۔ بلوچی گیدی کسھانی تہا زند گوازینگ ءُ آئی ءَ سر پد بوگ ءِ لیکہ ءُ پگرے الم ھست بلے چوش نہ اِنت کہ آھاں ماوتی زندءُ ربیدگ ءِ تہا چو یونانی، مصری ءُ ھندوستانی ءُ چیپانی پیم ءَ ستک ءُ یقینے سر پد بہ بئیں۔

"چینی اساطیر میں دولت کا دیوتا جسکا دوسرا نام سائی پوسنگ چون (TSAI HSINGCHUN) بھی ہے۔ اس دیوتا کی پرستش اس مقصد کے لئے ہوتی ہے کہ وہ اپنے پجاریوں کے گھروں میں جائے اور اپنی دولت میں سے جو اسکے ملازمین اپنے ساتھ لئے ہوتے ہیں کچھ حصہ دے دے۔ نئے سال کی دو ہفتہ کی تقریبات میں اس دیوتا کے مندر میں خوشبو سلگائی جاتی ہے۔ یہ عمل خصوصاً نئے قمری سال کے پہلے مہینہ کی چھ تاریخ کو ہوتا ہے اور سب ایک دوسرے کو سلام کرتے وقت یہ کلمات استعمال کرتے تھے۔

"بھگوان کرے آپ امیر ہو جائیں"

اس اسطورہ کے متعلق مشہور ہے کہ بارھویں صدی قبل مسیح جب چین کی شانگ خاندان کی حکومت ختم ہورہی تھی۔ایک جوگی نے شانگ خاندان کو بچانے کے لئے جادو کرنا شروع کیا۔اس جوگی کا نام چاؤ کنگ منگ تھا۔ایک دوسرے شخص سیانگ زویا نے تنکوں کے ذریعے چاؤ کا مجسمہ بنایا اور پھر بیس دن جنتر منتر پڑھنے کے بعد مجسمہ کے دل میں ایک تیر مارا۔ یہ چاؤ بیمار ہوا اور مرگیا۔ یہ شخص جب یوآن شیہ کے مندر میں گیا تو وہاں دیوتا اُس پر ناراض ہوا کہ اس نے ایک متقی آدمی کا خون کردیا۔اس شخص نے معافی مانگی اور چاؤ کی لاش لے کر مندر پہنچا جہاں اُس نے چاؤ کو بھگوان بنا کر مندر میں سجادیا۔یہی چاؤ سائی نہیں کہلایا۔دنیا میں خیر وشر،نیکی وبدی،اور جادوٹونے کی ایک علامت"(15)

اے متھ چہ کسھاں درکپتگ انت۔اے آھانی شرکءُ پالءَ چہ جتا انت۔شرکءُ پالءِ حساب ءَ بلوچانی گورا، آسءُ آپ، زمینءُ موسمءَ گوں چندیں انچیں چیز ھست کہ بنداتی ربیدگءِ یا نگار کُشگ بنت چو کہ"آس اپوگ" وھدے لوگےءَ آس روک نہ بیت ھمسایگےءِ لوگءَ آسے کاریتءُ وتی چُلءِ آسءَ روک کنت یا "شیشکو شالو" اِنت۔وھدے ھور نہ پیتگ جنکےءَ جا لگے یا کپے کشگءَ داتگءُ میتگاں تریتگ اش پداھے جا لگ کورےءِ تہا پرو شتگ اش داں ھور بہ بیت۔اے وڑیں رسمءُ دود لازم بوتگ بلے اشاں ما شرکءُ پال گوشیں کہ انسانی ربیدگءِ بنداتی سیرءِ چیدگءُ نشان کُشگ بنت۔اشاں ماں متھ نہ گوشیں پر چا کہ متھ بندرءَ کسھاں چہ درکپتگیں یا بنداتی شاعرانی لچھانی ھماھیال انت کہ چہ یشی آراجاں وتی زندءِ سھبءُ بیگاھانی ستکءُ یقین بستگ انت۔

البت متھ یا اساطیرءِ چندیں زات کہ ھست انت آھانی شریں نمونگ بلوچی داستانءُ کسھانی تہا درا بنت چو کہ فیبل (Fable) کہ"اشیءِ تہا جناورءُ ایندگہ چیزانی تہا مارا مردمانی پیمیں وڑءُ رھبند گندگ ءَ

کہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

کائینت۔"(16)

نظم یا نثر میں کوئی مختصر قصہ یا بیانیہ جس میں کسی اخلاقی نکتے کو نمایاں کیا گیا ہے اکثر ان حکایات میں جانوروں یا پرندوں کو انسانوں کی طرح بولتے اور انسان جیسی حرکتیں کرتے دکھایا جاتا ہے۔ مغرب کی ادبی روایت میں اس صنف کا آغاز قدیم یونان سے ہوا اور اس قبیل کی حکایات کا پہلا مجموعہ ایسوپ (چھٹی صدی قبل مسیح) سے منسوب ہے۔ اسکے بعد مغرب کی مختلف زبانوں میں اس طرح کے مختصر بیانیوں کو نظم یا نثر میں قلم بند کرنے کا رواج پڑا Fable کا ترجمہ حکایت کیا جاتا ہے"(17)

ھمے فیبل ءَ را بازکس تمثیل ھم سرپد بیت پر چا کہ (اسیپ ءُ روباہ) Aesop with A Fox ءِ حکایتاں بازکس تمثیل ءُ الیگیری گوشیت۔

ڈھائی ہزار سال ایک طویل عرصہ ہے لیکن اسیپ کی شہرت کو دیکھیے کہ اس کی شخصیت معین اور معلوم نہ ہونے کے باوجود آج تک زندہ و پائندہ ہے۔ یقینی طور پر کچھ نہیں کہا جا سکتا لیکن کچھ لوگوں کا خیال ہے کہ نصیحت آموز تماثیل لکھنے والا یہ مشہور یونانی 620ء560 قبل مسیح کے درمیان زندہ تھا۔"(18)

اسل ءَ تمثیل ءُ فیبل باز برءَ انچو ھور بنت کہ اشانی گستا کنگ مشکل بیت۔ البت یک نشانی یے اِشانی تپاوت ءَ کنت۔ فیبل رستر ءُ جناورانی پڑ درءَ مردم گری یا دگہ نیکی ءُ بدی ءِ گپے درانگاز کنت بلے تمثیل انسان ءُ مردمانی درشان ءِ تہا جتائیں نیکر اھی پگرءُ ھیالے دیم ءَ آرگ لوٹیت۔ فیبل ءِ رنگ ءُ شکل ایش انت کہ اسیپ ءِ اردور جانگ بوتگیں کسھاں چہ درا بیت۔

"ایک دفعہ چوہوں اور مینڈکوں میں جھیل اور تالاب کی ریاست کیلئے

بڑی لڑائی ہوئی، اس واسطے کہ طرفین اپنے باپ دادا کی میراث اُسے قرار دیتے تھے۔ دونوں طرف کے دو پہلوانوں نے میدان لیا لیکن اُن کی جنگ ہنوز تمام نہیں ہوئی تھی کہ ایک چیل جھپٹا مارتی ہوئی آئی اور دونوں کو چنگل میں لے کے اُڑ گئی"

آسرا یشی ءِ اے شعرءِ تہا چو کشگ بوتگ۔

جو آپس میں لڑتے ہیں نادان ہیں وہ
مگر اپنی دانش پہ نازاں ہیں وہ
کچہر میں بھرتے ہیں سب مال و زر
نہیں اپنے آگے کی رکھتے خبر۔(19)

فیبل ءِ جوانیں نمونگے فکشن ءِ تہا نامداریں ندکار جارج آرویل ءَ وتی گدار "انیمل فارم" ءِ تہا پیش داشتگ۔ بلوچی کسھانی تہا فیبل ءِ رنگ ءُ داب ایش انت کہ "کپسیک ءُ زوم" ءِ تہا درانگاژگ بوتگ کہ تب ءُ ابرم ءَ چہ کس آزات نہ بیت۔ کپسیکے (تکسے) ءُ زومے سنگت اتنت یک روچے آسیل ءُ سوادءَ جنگل ءَ شت انت۔ راہ ءَ آپے اتک ءُ زوم ءَ گُشت من گوست نہ کناں۔ کپسیک ءَ گشت ھچ غم مکن دوست من ترا گوازیناں۔ زوم کپسیک ءِ بڈ ءَ بوت۔ کمو دیرءَ رندآئی ءَ کپسیک ءَ راڈ نگے جت۔ کپسیک ءَ گشت چے کنگ ءَ ئے۔ زوم ءَ گشت اے منی عادت انت ءُ من چہ وتی عادتاں لاچاراں۔ کپسیک ءَ آپ ءِ تہ ءَ بڈے وارت ءُ دراتک۔ زوم ءَ گشت چے کنگ ءَ ئے۔ کپسیک ءَ گُشت دوست اے منی عادت اِنت ءُ من ہم وتی عادتاں لاچاراں۔ زوم ھجالت بوت" اے فیبل یک ھدے ءَ گوں الگیری ءَ اے حاترا نزینک انت کہ اشی ءِ تہا انسان ءِ دوتب ءَ را کپسیک ءُ زوم ءِ رنگ ءَ پیش دارگ بوتگ۔ تمثیل ءُ الگیری ءِ اسل رنگ فریدالدین عطار ءِ اے حکایت ءَ چہ سھرا بیت کہ انسانی مارشت ءُ نیکراھی لیکہ مردمانی رنگ ءَ درانگاز بوتگ انت۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آر داد

''یک جٹ ءُ پھوالیں مردے کجام ھم کسے ءَ گندیت ءُ ورگ ءِ داوت ءَ دنت ءُ لوگ ءَ کاریت ئے، ءُ پداھمے مہمان ءِ گردن ءَ بُرّ یت۔ اے آئی ءِ آدت اَت۔ یک روچے آ یک مساپرے وتی لوگ ءَ کاریت دست ءُ پاداں بندیت ءُ دومی بان ءَ روت زام ءِ آرگ ءَ کہ آئی جنین کیت ءُ مساپر ءَ شدیکے سرپد بیت ءُ نان ءِ چُنڈے دنت کہ توانی نہ انی کُشگ بہ ئے ھرچنت بیت کنت کے لاپ ءَ پُر کن۔ داں اینچک ءَ آ مرد کیت ءُ گندیت کہ آ نانے ورگ ءَ اِنت آ ئی ءَ جُست کنت ترا کے ءَ نان داتگ۔ مساپر پسو دنت کہ تئی جنین ءَ، وھدے مردءَ اے گپ اشکت درائینت ئے کہ نی تئی کشگ پمن ھرام اِنت پرچا کہ آ کس کہ منی نان ءَ بہ وارت من آئی ءَ کشت نہ کناں بلکیں وتی مہمان ءِ ھاتراوتی سرءَ نذر کناں''(20)

شیخ عطار یہ حکامت وتمثیل بیان کرنے کے بعد فرماتے ہیں اے اللہ! میں جب سے پیدا ہوا ہوں تیرا رزق کھا رہا ہوں اور جب کوئی آدمی کسی کی روٹی کھاتا ہے تو روٹی کھلانے والا اسکی حفاظت کرتا ہے اور اسے کوئی تکلیف نہیں پہنچاتا۔ اے اللہ تو سخاوت کا ایک سمندر ہے اور میں نے تیری نعمتیں کھائی ہیں اب مہربانی کر کے میرے گناہ بخش دے اور قیامت کے دن مجھے کوئی سزا نہ دینا''(21)

تمثیل یا الیگیر ی ءِ اے رنگ بلوچی کسھانی تہا اگاں سرجم ءَ درانہ بیت بلے نیام ءَ یا بندات ءَ ہر کسھانی تہا ماں اشی ءَ دیست کنیں کہ اودءَ گپّے ءَ را ایکہ ءُ پکرے ءَ راھمے رنگیں اشارگ ءُ چیدگے ءِ تہا بیان کنگ بوتگ۔ پرچا کہ تمثیل ءِ کار ھم ھمیش انت کہ آ تچک ءَ گپ ءَ بیان نہ کنت۔ پرچا کہ تچک ءَ گپ ءِ اسرد گہ وڑ بیت، ءُ اشارگ ءِ تہا تھلی ءُ ترپشی شھد ءُ شیرکنی ءِ رنگ ءُ جاگاہ ءَ گپت۔

بلوچی گیدی کسھانی تہاھمے رنگ ءَ پریانی کسہ''(FAIRY Tale)ھم ھست کہ روایرند ءِ یا تگاریں کسہ گوشگ بنت۔

''روایت تو پتا نہیں کتنی پرانی ہوگی مگر انھیں قلم بند بھی کیا جا تا رہا ہے۔ اسکی

بہت پرانی مثال ''کتھا سرت ساگر'' ہے۔خود الف لیلہ بھی خاصی پرانی ہے۔اگر مصر کی بعض بے حد قدیم کہانیوں اور گل گامیش کے قصّے بھی پری کہانی کی صنف میں شامل کرلیا جائے تو اسکا دورانیہ بہت طویل ہوجائے گا۔لوک کہانیاں اور پری کہانیاں مغرب میں زبانی مدت سے منائی جاتی رہی ہیں۔ہومر کی ''اوڈیسی'' کے بعض حصّے پری کہانیوں سے مستعار لیے معلوم ہوتے ہیں اور اپولیوس (دوسری صدی عیسوی) کی کہانی ''کیوپڈ اور سائیکی'' تو ہے ہی پری کہانی (22)

صورت خان مری ءَ سرجمیں کتابے ''پری آنی قصہ'' ءِ نام ءَ چہ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ ءِ نیمگ ءَ چھاپ ءُ شنگ کرتگ۔ چریشی ابید ھزاراں پریانی کسّہ ءُ داستان بلوچی ادب ءِ ڈوبر ءَ باریں کجا اندیم ءُ چیرانت۔ اگاں چنگ ءُ نزّ آرگ بہ بنت، بگندے چریشی ءِ منّت ءَ بلوچی فکشن (گدار ءُ آزمانک) چیدگ ءُ الگیری ءِ کتہ کاری، ءُ ھزار معنا ءُ نوکیں کسّہ در کسہ ءِ تکنیک ءِ سپر ءَ در بئیت۔ بلوچی گیدی کسھانی تہا اے ھم گندگ ءَ کیت کہ گوشے بازیں کسّہ ءَ ایند گہ زبانانی تہا ھم ھست انت۔ اشی ءِ دو معنا بنت یکے وَڈنی کسّہ اشکنگ ءُ وانگ بیتگ انت پدا مئے ھگ ءُ بازاراں گوشگ بوتگنت یا فارسی ادب ءِ منت ءَ کہ آئی ءَ وت ھندی زبان ءِ بازیں کسّہ ءَ ماں فارسی ءَ تریٹنگ، آرگ بوتگنت۔ انچو کہ عاقل خان مینگل ءِ اے گپ ''بلوچانی راجاں بازیں آزمانک چہ سداں وھزاراں سالاں گشگ بنت او چریشاں کردے بزاں لبھتیں انچو دراج انت کہ آوان ءَ آزمانک ءِ بدل ءَ ریزمانک بزاں انگریزی ءِ ناول گُشگ شرتر انت (ادءَ واجہ داستانانی گپ ءَ انت کہ بازز اھکاراشی ءَ ناول ءِ بنداتی سپر گوشت) اے آزمانکاں بازینے کتابی اِنت او بازینے بلوچانی وتی راجی وآلمی مُڈی اَنت۔اے راجی مُڈیانی پدورندماں بلوچی کہنیں بنی نندجاھ ماوشلنی بزاں روکپتی ایران ءَ جنگ بوت کشت۔ چوکہ بلوچی زوان ءِ سروبن اموداِیرانی زوان ءَ سک اِنت''(23)

کسھانی یک ءُ ھمرنگ بوگ بندر ءَ انسانانی یک رنگیں واھشتانی نشانی اِنت۔ نامداریں تب

زانتکارسی جی ژونگ ءِ گوشگ اِنت کہ پیشی انسانانی ارمان ءُ واھشت یک بوتگنت ہمیشکا آھانی کسہ ءُ داستان ھم باز برءَ یک بوتگنت ۔ بلے بلوچی ءِ تہاوانگ ءُ زانگ ءِ منّت ءَ یانا گتی ھمرنگی ھرچندکہ بہ بیت بلے سرجم ءَ کسہ یک ءُ ھمرنگ نہ بنت ۔ بلوچی کسھانی تہا بلوچ ربیدگ ، زمین ءُ جاہ، موسم ءُ ابرم، واھشت ءُ ارمان وتی جتائیں گوناپ ءُ رنگ ءَ لازم گون انت ۔ اگاں برطانیہ ءِ کسھانی تہا بادشاہ ءِ پچ ءِ جن مُشکے ءِ گوناپ ءُ رنگ ءَ انت گڑا بلوچانی کسہ ءِ تہا بادشاہ ءِ پچ ءِ جن پُگلے ۔ یاوَ کارست ءُ جاہ بدل بنت ۔ ءُ انسانی مردم گری، تب ءُ رھبند تہا ھم تپاوتے گون بیت ۔ بلوچی کسہ ھمنچو چنگ ءُ تز آرگ بہ بنت ھمنچو اشانی تب ءُ زات ءِ پوہ بوگ ءَ آسانی بیت ۔ ءُ ھمنچو اے رِدءَ نبیسگ ءِ نوکیں درچچ بنت ۔ چریشانی منت ءَ مابلوچی کسھانی متھ ءُ اساطیر ءَ نہ ایوک شوھازات کنیں بلکیں اشانی سرھال ءُ بنگپ پہ نوکیں ادب ءَ نوکیں ساچشتی بنداتے ءِ سرشون بنت کہ ھمیشانی منت ءَ مئے نبشتہ کار ءُ شاعر نوکیں ءُ معنادار یں ساچشت کاری کن انت ۔ بلوچی ادب ءِ جتائیں تب ءُ رنگے بیت ۔ پرچا کہ گیدی کسھانی نہ ایوک جتائیں رنگ ءُ تکنیکے بلکیں معنادرمعنا ءِ ھزانگ اشانی تہا چیر ءُ سھراانت کہ انسانی زند ءِ ہر سرھالے ءَ درانگازگ ءِ جوانیں رپک راہ ھم ھمے کسانی منت ءَ آسان بیت ۔ مغرب ءَ نوکیں فکشن ءِ دیمروی ءِ یک کمالے ھم ھمیش انت کہ آھی ءَ وتی اساطیر ءُ متھ ءَ را کاربستگ ءُ وتی زمانگ ءُ عہد ءَ را معنا شاہگانی ءَ گوں درانگاز اِتگ ۔ بلوچی گیدی کسھانی گنج ھم بلوچی فکشن ءَ زندگ ءُ جوانیں موسمے بندات کنت ۔

اے آرداد

بلوچستان یونیورسٹی کوئٹہ

سرشون ءُ مسال

1	شہناز کوثر	میعار بین القوامی اسلامی یونیورسٹی اسلام آباد 2011، 326
2	صورت خان	پرنی آنی قصہ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ 1980، 3 تا 4
3	ڈاکٹر اجمل	مقالات اجمل علم و عرفان پبلشرز لاہور 2000ء 373
4	پدا ھمیش	
5	فیروز الدین (ردءُ بند)	فیروز اللغات فیروز سنز لمیٹڈ 2005، 1015
6	ڈاکٹر قاضی عابد	اُردو افسانہ اور اساطیر زکریا یونیورسٹی ملتان 2002، 18
7	پدا ھمیش	
8	سلام بن رزاق	ہندوستانی دیومالا اور اُردو افسانہ (نبشتانک) سہ ماہی بادبان کراچی 211
9	شہناز کوثر	تحلیقی ادب 7 نیشنل ماڈرن لینگویجز اسلام آباد 365
10	سلیم الرحمٰن (رجانکار)	جہاں گرد کی واپسی (ہومر) نگارشات لاہور 2006، 7
11	رضی مجتبیٰ	روزنامہ جسارت (اتوار) کراچی 2005 (6 اکتوبر)، 15
12	ڈاکٹر عبدالصبور	بلوچی قصہی لبزانک۔ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ 2009، 37
13	فہیم اعظمی	آراء (۲) مکتبہ صریر کراچی 1992، 117 تا 118
14	فہیم اعظمی	(رجانکار) ماھتاک صریر۔ مکتبہ صریر کراچی 2003 (ستمبر) (سرتاک)

15	فہیم اعظمی	(رجانکار) ماھتاک صریر۔ مکتبہ صریر کراچی 2002 (مارچ) (سرتاک)
16	اشتیاق احمد	علامت کے مباحث بیت الحکمت لاہور 2005،251
17	سہیل احمد خان ومحمد سلیم الرحمٰن	منتخب ادبی اصطلاحات شعبہ اُردو جی سی یونیورسٹی 2005،85
18	ڈاکٹر محمد باقر	(رجانکار) جوہر اخلاق مجلس ترقی ادب لاہور، 2007،9
19	پداہمیش	26
20	فریدالدین عطار	منطق الطیر ضیاء القرآن لاہور 2000ء، 36 تا 37
21	پداھمیش	
22	سہیل احمد ولد محمد سلیم الرحمٰن	منتخب ادبی اصطلاحات سی جی یونیورسٹی 2005،84
23	عبدالقادر اشیر	بلوچی زبان وادب، بلوچی اکیڈمی 1998،276

شماگ

لطیف عابد ڈ نک

سکیں دیرگیں واقعہ ئے کہ یک مردے پہ کارءُ روزگارءِ ھاترءَ ڈنی مُلکے ءَ شُت ۔ آ یک انچیں ملکے ءَ شت کہ چدءُ ساری اے ملک ءَ ھچ بلوچ نیٹگ ات ۔ اود ءِ مرد مانی زبان دگر دگر اتنت بلوچی کس ءَ نزانتگ ات ءُ آ ھم آیانی زبان ءَ سرپد نہ بیتگ ات ۔ مرد ءَ پہ کارءُ روزگارءِ شوھازءَ بازیں جھدے کُت ۔ گڈسرا آ ئی ءَ یک جاھے ءَ کارے دزکپت ۔

یک روچے آ چہ کارءَ واتر بیتگ اَت ءُ پیداگ ات کہ انا گہہ ءَ آ ئی ءِ چم یک پیریں بلکے ءَ کپت انت کہ روک روک ءَ آ ئی ءَ چارگ ءَ ات آ ئی ءِ چم چہ ارس ءَ کیل انت ۔ آ ھیران ءُ ابکہ بیت کہ اے بلک من ءَ پجا نیاریت ءُ نزانت ءُ منی گندگ ءَ گوں آئی ءِ چم ارس ءَ چہ کیل انت پرچا...... اے روچی آ ھمے وڑا وت سرا جیڑ ان، چہ بلک ءِ کش ءَ گوست ءُ آئی ءِ کش ءَ چہ گوست ءُ آئی کمار نہ کُت ۔

یک ءُ دو روچ گوست یک روچے پداھمے مرد چہ ھمے راہ ءَ گوزگ ءَ ات تہ آئی ءَ دیست کہ مرچی پدا ھما بلک راہ ءِ سرا نشتگ ءُ آئی ودارءَ انت ۔ اے مرد پدا پگر ءُ وسواسے ءَ کپیت ءُ جیڑ یت کہ اے بلک ھر روچ منی راہ ءِ سرا پر چا نشتگ ...... اے روچی آ وتی دل ءَ ھمے سوڑگ کنت کہ رواں بلک ءَ جست کناں کہ آ کئے انت ءُ منی راہ ءِ سرءَ ھرروچ پر چا نندیت آ روت ءُ بلک ءِ دیم ءَ نندیت ءُ گوں ھما ملک ءِ زبان ءَ بلک ءَ جست کنت بلے بلک ھاموش نشتگ ءُ آئی ءِ پسہ ءَ نہ دنت ءُ مرد ءَ راچاریت ءُ بچکندیت ...... بلے چمانی ارساں داشت نہ کنت ۔ پدا بلک وتی سریگ ءِ دامن ءَ زوریت ءُ ارساں سپا کنت ءُ گوں بلوچی زبان ءَ گشیت '' آ چیز کہ من درکسانی ءَ بگرتاں پیری ءَ لوٹتگ آ منا راست نوں توری من بہ مریں من ءَ پرواہ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

نیست'' اے مردءَ کہ بلک بلوچی زبانءَ گپ کنگءَ دیست تہ ھیران بیت ءُ روک روکءَ بلکے چارت ءُ پدااِمبازاں زرت ءُ گلائش ئے کت۔ بلکءَ آ ھم گلائش کت ءُ چہ بازیں گل ءُ وشی آئیءِ چماں چہ ارسانی ھارے مَل اِت۔ بلکءَ گریت ءُ گریت وتی دلءَ درائیں زنگ ششت انت۔ نوں ھمے مردءَ بلکءَ راجست کت کہ ''تو چون منارا پچا آرت کہ من بلوچے آں ءُ چون ءُ کدی اے ملکءَ اتکگے......؟

بلکءَ وتی کسہ اے وڑا بنگیج کت کہ ''من کسان اتوں منی پت دریاءَ کارءَ ات ءُ یک لانچےءِ ناھدا ات یک روچے منءَ ءُ منی ماتءَ پہ سیل ءُ سوادءِ واستءَ دریاءَ برت ئے ماوتی لانچءَ سوار بوت ءُ نیلیں زِرءِ سیل ءُ سواد کنان دریاءِ نیامءَ رستیں۔ یک بلائیں گواتےءَ سر کت۔ گوات توپانءِ رنگءَ اتک بزاں دریا توپانءَ گپت ءُ لانچ دریاءِ تہا بڈ اِت من یک پُرشتگیں تہتگےءِ سرءَ وتی مرگءِ ندارہءَ چارگءَ اتوں زاناں اللہ تعالیٰءَ منی سرءَ رحم اتک ءُ منی مرگ عیبگ ات من سہی روچءَ اے ملکءِ دریاءِ لمبءَ اتک ءُ دراتکوں ءُ منی مات ءُ پت دریاءِ تہا من نہ زاناں مُرتاں یا زندگ بیتاں من ھچ سر پد نیاں ءُ منءَ یک ھدا دوستیں مردےءَ چت ءُ رودینت ءُ منی سورے گوں وتی براتءِ چکءَ کنائینت ءُ نوں من نماسگ ءُ گُواسگانی بانک اوں...... ءُ تو جست کت کہ من ترا چونیءَ پچا آورت من وھدے تئی بڈءِ ''شماگ'' دیست بزاں ایرانی ''شماگ'' گڑا من زانت کہ تو الم بلوچے یے مروچی چہ ھپتاد سال ساری من اے شماگ وتی بلوچ ورنا ھانی بڈءَ ءُ پیریں کماشانی سرءَ دیستگ مرچی ھپتاد سالءَ پد من پدا وتی ڈیھءِ نشانیءَ گندگءَ اوں ءُ نوں من ھمے مارگءَ اوں تنیگہ مئے بلوچ ھم زندگ انت کہ ھپتاد سالءَ رندا شانی نشانی تنیگہ سلامت انت ءُ پدا رندا بلکءَ ھمے مردءَ راپنت ءُ نصیحت کت ءُ گشت کہ تاں زندگءِ وتی نشانیءَ دور مدئے اشیءَ ھر وھدءَ وتی کوپگانی براہ ءُ سرءِ عزت بکن......''

کپسک ءُ زُوم

سیما واحد ہائیر سیکنڈری اسکول پسنی

یک کپسکے (تکسے) ءُ زُوے سنگت اتنت۔ یک روچے آ سیل ءُ سواد ءَ جنگل ءَ شُت انت۔ راہ ءَ آ پے اَتک زُوم ءَ گشت من گوست نہ کناں۔ کپسک ءَ گُشت ہچ گم مکن دوست من ترا گوازیناں۔ زُوم کپسک ءِ بڈ ءَ بوت کمو دیر ءَ رند آئی ءَ کپسک ءَ راڈَ نگے جت۔ کپسک ءَ گشت چے کنگ ءَ ئے۔ زُوم ءَ گشت اے منی آدت انت ءُ من چہ وتی عادتاں لاچاراں۔ کپسک ءَ آپ ءِ تہا بڈ ءَ ے وارت ءُ دراَتک۔ زُوم ءَ گُشت چے کنگ ءَ ئے۔ کپسک ءَ گُشت دوست اے منی عادت اِنت ءُ من ھم وتی عادتاں لاچاراں۔ زُوم ھجالت بوت۔

مانمیا تکیں جنک

شوھاز: مولابخش رئیسی

بادشاھے اَت آئی ءَ مانمیا تکیں جنکے ھست اَت، بادشاہ ءَ وتی کدرکت کہ وتی جنک ءَ سیر بدنت، بلے جنک ءَ دست نزیک ءَ نیشت ۔ پہ سیر بھ ساڑی نہ ات۔ گشت ات ئے من سیر نہ کناں۔ بلے دگہ نیمگے بادشاہ ءَ مدام پہ سیر ءَ پردات، گڈسرءَ جنک ءَ پہ وتی سیرءَ ڈک بادینت کہ من ھمامردءَ گوں سیر کناں کہ من ءَ حمر ءَ بہ بندایت، اگاں من ءَ حمر ءَ بست ئے نہ کت من سرءَ ئے بران ءُ کلات ءِ دپ ءَ درنجاں، بادشاہ ءَ وتی جنک ءِ اے ڈک منِ ات۔ بازینے اے درگت ءَ آتک بلے کسے ءَ جنک حمر کنگا بست نہ کت ءُ وتی زند اِش باھینت ۔ بازیں حمر زانت، زاھکار ءُ دانشوراں جنک حمر ءَ بست نہ کت، تا یک روچے ھرکس ءُ ناکس درمنگت ءُ ھیمات اِش نہ کت کہ کلات ءِ نزیک گورءَ پہ بادشاہ ءِ جنک ءِ سانگ ءِ لوٹگ ءَ بہ روَنت، یک شپانکے ءَ جھ جت کہ من بادشاہ ءِ جنک ءَ حمر ءَ بندان ءُ پہ من ءَ ادنائیں کارے۔ بازینے ءَ وتی کدرکت کہ شپانک ءَ بہ بگین اِت، بیچارگ بادشاہ ءِ جنک ءَ پہ تراشیرءُ شکرگون نیست انت اگاں تو آئی ءِ ڈک ءَ دراھت نہ بیت ئے تراکشیت ءُ تی سرءَ چوائے دگراں کلات ءِ دپ ءَ درنجیت۔ شپانک وتی گپ ءِ سراوشتا تگ اَت ءُ گوالگے چہ مدگ ءَ پرّے کت ءُ دیم پہ کلات ءَ شت پہ وتی بھت ءِ چکاسگ ءَ۔ کلات ءَ کہ رست، پدءَ بازینے ءَ وتی کدرکت کہ اے کارءَ مہ کنت ادءَ بازیں حمر بزاناں وتی سرباھینگ ۔ شپانک ءَ ھچ کس ءِ حمر نہ گپت ءُ بادشاہ ءِ دیما پیش بیت۔ تومنی جنک ءَ حمر ءَ بندئے۔ ھَو، من تئی جنک ءَ حمر ءَ بندان ءُ اے پہ من ءَ ادنائیں کارے۔ ادنائیں کارے؟ ھَو، پہ من ءَ ادنائیں کارے۔ زان ئے اگاں منی جنک ءِ ڈک ءَ

دراهت نہ بیت ئے گوں ترا چے کنت ؟

منی سرءُ بُریت ءُ کلات ءِ دپ ءَ درنجیت۔ شرّ ین گڑا اتراوتی سرءِ پردگ نیست انت۔ وتی مستروت ئے، بلے اگاں من تئی جنک حبرءَ بست گڑا؟ من وتی جنک ءَ گوں تو سیر دیاں، اے بادشاھےءِ لبز اِنت۔ گوں من ءَ سیرئے دے؟ ھو، گوں تو سیر کنت، شپانک اِش بادشاہ ءِ جنک ءِ نُگور ءَ بُرت۔ جنک ءَ شپانک کہ دیست بچکند گے جت ئے، بلے ھچ ئے نہ گشت۔ اے گوالگےءُ چہ مدگ ءَ پُر اِنت، بادشاہ ءِ جنک ءَ نُگوشت۔ گڑا؟ چہ ٹنگ ءَ مدگ درآ تک ءُ بال ئے کت گڑا؟ دگے مدگے درآ تک ءُ بال ئے کت، گڑا؟ پدءَ دگرے درآ تک ءُ بال ئے کت ءُ شت۔ گڑا؟ گوالگ چہ مدگ ءَ پُرّ ات مدگ نہ ُٹٹ انت، بلے بادشاہ ءِ جنک ٹُست ءُ کپت، بادشاہ ءِ جنک اولی رندا ُت کہ شپانکے ءِ دیما پروش ئے وارت ءُ گڈسرءَ وتی لبز ءِ پدا شپانک ءَ گوں سیر ئے کت۔

کِسّہ

(کسّہ پشّی ءُ بلک ئیگ انت)

حکیم وفا بلوچ ۔ بحرین

پشّی سرگپتگ لالی ءِ چک ءِ سیر ءَ پشّی ءَ بلک ءِ شیروارت انت بلک ءَ جت تانو گے پشّی ءِ دمب ست ۔ پشّی ءَ گشت ۔ بلیّ ! بلی ! دمب ءَ دئے ، دمب پہ دمب ءِ سر ءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیر ءَ روان ہڈ کے چناں وراں ۔ بلک ءَ گشت منی شیراں بدئے ''پشّی شت بزو ءَ گشت ئے '' بزو ! بزو ! شیر دئے ، شیراں دیاں بلی ءَ بلی من ءَ دمب دنت دمب پہ دمب ءِ سر ءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیر ءَ رواں ہڈ کے چناں وراں ۔ بزو ءَ گشت من ءَ ٹال دئے پشّی شت کھیر ءَ ۔ گشت ئے کھیر ! کھیر ! ٹال دئے ، ٹالاں دیاں بزو ءَ بزو من ءَ شیر دنت ۔ شیراں دیاں بلی ءَ بلی من ءَ دمب دنت دمب ءَ پہ دمب ءَ بنداں رواں لالی ءِ چک ءِ سیر ءَ ہڈ کے چناں ، وراں کھیر ءَ گشت ۔ ''من ءَ کدوھے دئے '' پشّی شت کپوت ءَ گشت ئے کپوت ! کپوت ! کدوہ دئے ، کدوہ ءَ دیاں کھیر ءَ ، کھیر من ءَ ٹال دنت ٹالاں دیاں بزو ءَ بزو من ءَ شیر دنت شیراں دیاں بلی ءَ بلی من دمب دنت دمب ءَ بہ دمب ءِ سر ءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیر ءَ رواں ہڈ کے چناں وراں ۔ کپوت گشت '' من ءَ دان دئے '' پشّی شت ڈگار ءَ گشت ئے '' ڈگار ! ڈگار ! دان دئے ۔ داناں دیاں کپوت ءَ کپوت من ءَ کدوہ دنت کدوہ ءَ دیاں کھیر ءَ کھیر من ءَ ٹال دنت ، ٹالاں دیاں بزو ءَ بزو من ءَ شیر دنت شیراں دیاں بلی ءَ بلی من ءَ دمب دنت

دمب پہ دمب ءِ سرءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیرءَ رواں ہڈ کے چناں وراں۔ جوہ ءَ گشت من ءَ بر ددءَ! پشی شت اُستاءِ گورءَ۔ گشت ءَ "اُستاد! اُستاد! بر ددءَ بر دءَ دیا جوہ ءَ جوہ من ءَ آپ دنت آپاں دیاں ڈگارءَ ڈگار من دان دنت داناں دیاں کپوت ءَ کپوت من ءَ کدو دنت کدوہ ءَ دیاں کھیرءَ، کھیر من ءَ ٹال دنت ٹالاں دیاں بزوءَ بزو من ءَ شیر دنت شیراں دیاں بلی ءَ بلی من دمب دنت دمب ءَ بہ دمب ءِ سرءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیرءَ رواں ہڈ کے چناں وراں۔ اُستاءَ گشت من ءَ ناھ دءَ "پشی شت مچ ءَ گشت ءَ "مچ! مچ! ناھ دءَ ناھاں دیاں اُستا من ءَ بر د دنت بر دءَ دیاں جوہ ءَ جوہ من ءَ آپ دنت آپاں دیاں ڈگارءَ ڈگار من ءَ دان دنت داناں دیاں کپوت ءَ کپوت من ءَ کدو دنت کدوہ ءَ دیاں کھیرءَ، کھیر من ءَ ٹال دنت ٹالاں دیاں بزوءَ بزو من ءَ شیر دنت شیراں دیاں بلی ءَ من دمب دنت دمب پہ دمب ءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیرءَ رواں ہڈ کے چناں وراں۔ مچ ءَ گشت من ءَ گنش دءَ" پشی شت گنش ءَ گشت ءَ گنش! گنش! گنش دءَ، گنش ءَ دیاں مچ ءَ مچ من ءَ ناھ دنت، ناھاں دیاں استاءَ استا من ءَ بر د دنت بر دءَ دیاں جوءَ جوہ من ءَ آپ دنت آپاں دیاں ڈگارءَ ڈگار من ءَ دان دنت، داناں دیاں کپوت ءَ کپوت من ءَ کدوہ ءَ دیاں کھیرءَ، کھیر من ءَ ٹال دنت ٹالاں دیاں بزوءَ بزو من ءَ شیر دنت شیراں دیاں بلی ءَ بلی من دمب دنت دمب ءَ بہ دمب ءِ سرءَ بنداں لالی ءِ چک ءِ سیرءَ رواں ہڈ کے چناں وراں۔ گنش ءَ گنش دات۔ مچ ءَ ناھ دات استادءَ بر ددات۔ جوہ ءَ آپ دات۔ ڈگارءَ دان دات۔ کپوت ءَ کدوہ دات، کھیرءَ ٹال دات، بزوءَ شیر دات، بلی ءَ دمب دات دمب پہ دمب ءِ سرءَ بست ءَ۔ لالی ءِ چک ءِ سیرءَ شت لالی ءَ گشت۔ "پشی منی چک ءِ سیر ھلاس بوتگ تو دیر کتگ۔

چٹ ءُ چینک

مہراللہ مہر

دانائیں کور

وہدو زمانگاں یک ملکے ءَ یک بادشاھے اَست ات۔ آ گوں وتی وزیرءَ گوں یک سپاہی یے ءَ ماں جنگل ءَ شکار ءَ شتنت۔ وھدے آماں جنگل ءَ شُت سر بُوتنت۔ گڑا آ بازیں گردو گول ءَ رند ہر سئے چہ یکے دومی ءَ جتا جتا بوتنت۔ وھدے بیگاہ بُوت گڑا ہر یکے دیم پہ بادشاہ ءِ ماڑی ءِ ٹیمگ ءَ واتر بوتنت۔

بلے چہ درستاں پیسر سپاہی واتر بوت۔ آئی دیست داں چار کشکے ءِ سرا یک کورے نِشتگ پہ پِنڈگ ءَ دست ءَ ٹال انت ءُ اللہ خیر کنگ ءَ اِنت۔۔۔!

گڑا سپاہی ءَ گوں بُرزتواری ءَ ہمے کوریں پکیر ءَ رادُست گُرت ءُ گُشت ءَ۔

''اَڈے او کور چہ اِداں اَسپ سوارے نہ گوستگ۔۔۔؟

پکیر ءَ پسّہ ترّینت ءُ گشت ''لنّاں واجہ''۔

کمیں دیر ءَ رند وزیر بادشاہ ءِ ماڑی ءِ ٹیمگ ءَ واتر بُوت ءُ آ ہم گوں وتی اَسپ ءَ اھت پکیر ءِ کرّ ءَ اوشتات ءُ چہ ہمے پکیر ءَ جُست گُرت ءُ گُشت ءَ۔

''حافظ! چہ اِدءَ اَسپ سوارے گوستگ؟

پکیر ءَ پسّہ دات ءُ گشت ''بلکن یک سپاہی یے گوستگ منی واجہ''

وزیر دیم پہ بادشاہ ءِ شہر ءَ رھادگ بُوت۔

شرّ یں ساھتے ءَ رند بادشاہ ہم اھت ءُ ہے پکیر ءِ گْوراسر بوت، چہ پکیر ءَ جُست کُرت ءُ۔

منی واجہ! ''چہ اِدءَ اَسپ سوارے نہ گْوستگ؟''

پکیر ءَ درّائینت ءُ گشت۔

بادشاہ سلامت!'' چہ درستاں پیسرتئ سپاہی گْوستگ۔ آ ئی ءَ رندتئ وزیر اھت ءُ گْوست۔ بادشاہ سلامت! نوں ہمیش اِنت کہ تو گْوزگ ءَ ئے''۔

منی واجہ! ''تو چوں زانتگ کہ چہ درستاں پیسر منی سپاھیگ گْوستگ، پدءَ وزیر۔ ءُ نوں من اھتگاں۔ تو وَ چماں معذورئے''۔

پکیر ءَ پسہ دات ءُ گشت۔

بادشاہ سلامت! انسان ءِ زبان انسان ءِ اسلیت ءَ پیشدار یت۔ وھدیکہ چہ درستاں پیسرآ مردم اھت، گڑا تو زانئے آ ئی ءَ من ءَ چوں جُست کُرت؟

''اڈے اوکور۔۔۔ دِگہ دِگہ'' گڑا من چہ آ ئی ءِ گپّاں سرپد بوتاں کہ اِے بادشاہ سلامت ءِ سپاھیگے اِنت۔

چہ آ ئی ءَ رند وزیر صاحب اھت، ءُ آ ئی ءَ من جُست کُرت ءُ گشت۔

''حافظ! چہ اِدءَ اَسپ سوارے نہ گْوستگ؟''

چہ آ ئی ءِ گپّاں سہر بُوت۔ کہ اِے بادشاہ سلامت ءِ وزیر اِنت کہ من ءَ حافظ جی گشگ ءَ اِنت۔ نوں گُڈّی ءَ تو بادشاہ سلامت ہمیش انت کہ من ءَ گوں وتی بادشاہی زبان ءَ منی واجہ گُشگ ءَ ئے۔ من پہمت کہ وا کی اِے بادشاہ سلامت اِنت کہ من ءَ منی واجہ ءِ لبز ءَ گُشگ ءَ اِنت۔

گڑا بادشاہ پکیر ءِ دانائی ءُ عقلمندی ءَ باز متاثر بُوت ءُ چہ آ ئی ءَ بازوش بُوت۔ ءُ آ ئی ءَ کور ءَ راوتی ہمراھی ءَ بُرت گوں۔ ءُ آ ءَ راوتی گْورا ئے داشت ماہ پہ ماہ پگارئے دات۔

مَنجل

ماما رَمّو ءِ مرچی لھتیں مہمان ئوراتے۔ ہمیشکہ آئی ءِ پَس یے کُشت ءُ چہ وتی ہمساھگ ءِ لوگ ءَ یک مزنیں منجل یے پہ گوشت ءِ گرادگ ءَ آوَرت۔ (چیا کہ آئی ءِ جند ءِ ئورا مزنیں منجل نیست ات) آئی ءَ گوشت رَگراست ءُ مہمانان ءَ داتنت۔ ایدگہ روچ ءَ ماما رَمّو ءَ ہمساھگ ءِ منجل ءَ را شُشت ءُ منجل ءِ تہا دِگہ ئونڈیں منجلے مان کُرت ءُ ہمساھگ ءِ لوگ ءَ بُرت ءُ سر ئے کُرتنت۔ آئی ءَ دیست داں منی منجل ءِ تہا دگہ یک ئونڈیں منجلے ایر اِنت۔ آئی ءَ چہ ماما رَمّو ءَ جُست گپت۔ کہ "منی منجل ءِ تہا دِگہ یک چونیں ئونڈیں منجلے مان اِنت۔

ماما رَمّو گشت، واجہ تئی منجل ءَ زاتگ۔

آ مردک باز گل بُوت۔ منجلاں بُرت ءُ لوگ ءِ گنڈے ءَ ایر کُرتنت۔ لھتیں روچ ءَ رند، یکروچے پدا ماما رَمّو پہ گوشت ءِ گرادگ ءِ ھاترا ھما ھمساھگ ءِ ھما یکیں مزنیں منجل ءَ را آوَرت۔ داں اَشت، دہ ۱۰ اروچ ءَ پدی ندات۔ گڑا منجل ءِ واھند وتی منجل ءِ پَد جننگ ءَ وت اھت ءُ ماما رَمّو ءَ گشت ئے واجہ من وتی منجل ءِ پَد جننگ (بَرگ) ءَ اھتگاں۔ کہ مرچی منی جند ءِ ئورا لھتیں۔۔۔!

تہ ماما رَمّو دیم ملّور ملّور کُرت ءُ ساھتے ءَ رند گشگ ءَ لگت تو زاناں سہی نئے؟ تئی۔۔ تئی بے چارگیں منجل مُرتگ۔۔۔۔ مردک ابلہ بُوت ءُ گوں ھیرانی ءَ جُست کُرت منجل چوں مریت۔۔۔؟

ماما رَمّو ءَ دراّئینت ءُ گشت" وھدیکہ منجل ءَ زاتگت تو باریں نہ گشت کہ منجل چوں ذائینت؟ نوں کہ مُرتگ تو گشئے چوں مریت۔۔۔۔؟

چم پچیں کور

یک مُلکے ءَ یک بادشاہے اَست ات۔ یک روچے آئی ءَ چہ وتی وزیرءَ جُست کرت ءُ گشت کہ دنیاءِ تہا کورگیش اَنت یا نکہ چم پچ۔۔؟

وزیرءَ دڑّائینت ءُ گشت۔ بادشاہ سلامت! دنیاءِ تہا کورگیش اَنت ءُ چم پچ کم اَنت۔ بادشاہ ءَ یکرندے پدا جست کرت۔ کہ تو چوں زانئے کورگیش اَنت ءُ چم پچ کم انت۔۔۔؟

وزیرءَ گشت بادشاہ سلامت! من ءَ یک کاپی یے بگر بدئے ءُ یک ھفتگے ءِ موکل ءَ بدئے گڑا ھفتگے ءَ رندمن ترا کور ءُ چم پچانی حساب ءَ دیاں۔

بادشاہ ءَ ھوَ کُرت۔ ایدگہ روچ ءَ وزیرءَ موچی گری ءِ کار بندات کُرت۔ وھدے وزیرءَ راھرکس ءَ ماں چپل ءُ چوٹ ءِ پالش کنگ ءُ دوچگ ءَ دیست تہ آیاں جُست کُرت ءُ گشت۔

ھاں وزیر تو چے کنگ ءَ ئے۔۔۔؟ تہ وزیرءَ آئی ءِ نام ءِ دیما کور نبشتہ کرت۔ ہمے پیم ءَ داں ششمی روچ ءَ بادشاہ ءِ جندوزیرءِ گورا اھت ءُ چہ وزیرءَ جُست ئے کُرت ھاں وزیر! تو چے کنگ ءَ ئے؟ تہ وزیرءَ بادشاہ ءِ نام ءِ دیما کور نبشتہ کرت۔ ھپتمی روچ ءَ وزیرءَ وھدے کاپی بادشاہ ءِ دیما پیش کرت۔ بادشاہ ءَ دیست تہ منی نام کورانی نام ءِ لڈءَ ھوارانت۔ (بلے کورانی نام چہ چم پچانی گیشتر اَنت) ''آ'' ابکہ وھیران بوت ءُ چہ وزیرءَ جُست کرت۔ اے چوں۔۔۔؟ منی نام کورانی نام ءِ لڈءَ اِنت۔

وزیرءَ دڑّائینت ءُ گشت، بلے بادشاہ سلامت! چوشکہ ھرکس ءَ کہ من ءَ دیستگ من موچی گری ءِ کارءَ بوتگاں بلے انگت من ءَ جُست اش کرتگ ءُ گشتگ اش تو چے کنگا ئے؟

انچو کہ توئے بادشاہ سلامت ءَ من ءَ جُست کُرت۔۔۔؟

بادشاہ ءِ حکم

مولانا رومؔی ءِ گوشگ اِنت کہ وھدے سلطان محمود ءَ وتی چل ءُ پنچیں ۴۵ کاردیم ءِ مردماناں لوٹائینت ءُ یکے ءَ را حکم ئے دات۔ کہ چہ ھزانگ ءَ ھماشرَ ترءُ کیمتی ئیں لالیاقوت ءَ بیار۔۔۔

لالیاقوت آرگ بیت۔ آ وتی تیوگیں کاری مردماناں یک پہ یک ءَ لالیاقوت ءِ پروشگ ءِ گشیت۔ بلے درستانی پسّو یکّے بیت ءُ گشنت واجہ چہ تئی ماں تیوگیں ھزانگ ءَ اے لالیاقوت کیمتی ءُ شرَ تر اِنت۔ ایشی ءَ ماچ پیاپروشت نہ کنیں ءُ اِے بابت ءَ مارا بکش وپھل بکن۔ گڈّی ءَ آئی ءَ ایاؔز ءَ لوٹائینت ءُ آئرا لالیاقوت ءِ پروشگ ءِ حکم دات چیاکہ آئرا ایاؔز ءِ پھکیں مھر ودوستی وتی ایدگہ کاری مردماناں پیشدارگی ات، چیاکہ آئی ءِ ایدگہ درستیں کاردیم ءِ مردم پگار رگروکیں دپ وش ءُ دِل ایکیم اتنت۔ ھے پیم ءَ ایاؔز ءَ لالیاقوت پروشت۔ تہ دیوان ءِ تیوگیں مردماں ایاؔز ءَ ملامت گُرت ءُ گشت اش تو پگّ نادان ءُ ناپھے ئے۔ رند ءَ بادشاہ ءَ ایاؔز ءَ گشت ''تو پرچہ لالیاقوت ءَ راپروشت؟ منی اِے گپّ ءِ پسّو ءَ ماں دیوان ءِ نندوکیں مردمان ءَ بدئے''۔

ایاؔز ءَ دیم گوں دیوان ءِ مردماں گُرت ءُ گشت۔ منی شرفمندیں واجھاں شمالالیاقوت ءَ راچہ امبار ءِ ھزانگ ءَ شرتر ءُ کیمتی پھمت ولیکت ءُ نہ پروشت۔ بلے شاہی حکم ءَ راپروشت، من شمارا اے جُست ءَ کناں کہ شاہی حکم گیشتر کیمتی ات یانکہ اِے لالیاقوت۔۔۔۔۔۔؟؟

بیمار

اَست ات یک مردے یک جنین یے، وھدے مرد بیمار بوت۔ آ ئرا باز یں مُلّا ءُ ڈاکٹرانی گوراپہ ھِلاج ءَ بُرت اش۔ درائیں مُلّا ءُ ڈاکٹرانی گشگ ھمیش ات کہ چہ ھِلاج ءَ گیش پھریز کنگ بہ بیت شرّ تر انت۔ بلے بیمار ءَ زیات پھریز کُرت۔ ہمیشکہ آ ئرا بیماری ءَ کمزور کُرت۔ آ ئی ءِ لوگبانک باز پریشان بُوت۔ ءُ آ ئی ءِ سُرون ءَ نشت آ ئرا گوات ئے کُرت ءُ گریت ئے۔ آ ئی ءِ مرد ءَ گشت پہ گریوگ ءَ کجام کار شرّ بیت، من چوں صبر و برداشت کُرت کناں۔ کہ اَچ تو پد بار یں منی چے حال بیت۔ پہ من ءَ کئے کٹ و کمائی کنت کاریت۔۔۔؟ اِے گونڈیں زھگانی کئے ھیالداری ءَ کنت۔۔۔؟ اَچ تئی بدل من بہ مراں شرّ تر اِنت۔۔۔ملکوت من ءَ بوکشیت۔۔۔''

منی دیما چشیں گم ءُ پریشانی ءِ گپّ ءَ مہ جَن۔ من گیشتر پریشان باں منی طبیعت۔۔۔من ءَ بِل کہ من ھدا اِیات ءَ مشکول آں''۔ مرد ءَ گشت۔

''من چوں ہچی مہ گشاں تو بے بلا بہ مرئے ءُ من زندگ بباں۔ اِنّا من ءَ ھدا اَچ تو پیشگی بکنت۔ من اَچ تو پیسر بہ مِراتاں''۔ جنین ءَ گشت۔

مرد ءِ طبیعت گیشتر ھراب بوھان ات۔ مرد ءَ گوں زھرکانی ءَ گشت۔''من ساہ ءِ جَن و گِرا آں تو انگت منی سر ءَ نہ کپئے''۔

''اِے وڑیں گپّ مہ جَن منی دیما من ءَ پریشان مکن۔ اگاں ترا بے بلہ چیزے بہ بیت من وتکشی کناں''۔ جنین ءَ گشت۔

آ ئی ءِ جنین ءَ وتی تھت مرد ءِ تھت ءِ کرّ ءَ جَت ءُ وپت۔

ھے پیم ءَ آماں شپ ءَ وتی کڈک ءِ تہا واب اتنت۔ کڈک ءِ دَپ پچ ات ڈُلو ءِ بتی بِرمرانکت۔ تہ اناگہ گوکّ ے ماں آیانی کڈک ءِ تہا پُترت۔ گوک بوچنان ءَ سرئے ماں بلائیں کپات

(سُندک) یےءَ کپت۔ کہ کپاتءَ راکمتیں ھر ماگ مان ات۔ گوکءَ وتی سرگ ماں کپات ءِ تہامان کُرت۔ پہ ھر ماگ ءِ ورگ ءَ بلے کپات گوں گوک ءِ سَرگ ءَ مان اُڈت۔ گوکءَ زور جت۔ کہ وتی سَرگ ءَ چہ کپات ءِ تہا دَر بکنت بلے گوک ءِ سَرگ چہ کپاتءَ در نیاھگ ءَ ات۔ ءُ آ ئی ءِ چہ بازیں پُش و پاشاں جنین ءِ چم چہ واب ءَ پچ بوتنت۔ وھدے آ ئی ءَ ایشرا دیست۔ آ ٹُرس ات ءُ زوت زوتءَ آ ئیءَ وتی مردءَ راچہ واب ءَ پاد کُرت ءُ گشگ ءَ لگت اِے چی یے۔۔۔؟؟

"تو وت ملکموت ءَ رالوٹائینت۔۔۔ اِے مرگ ءِ فرشتہ اِنت دِگہ چی یے۔۔۔؟

آ ئی ءِ مردءَ گشت۔

ھمادمان ءَ آ ئی ءِ جنین گوں بے انانیءَ گشگ ءَ لگت۔

اے حضرت فرشتہ! رَدنہ کنئے بیمار ءِ تھت ءَ ہمیشہ جا بیار"۔

اَسپ

مردے ءَ را اَسپ یے است ات کہ آئی ءِ اَسپ ءَ ماں راہ ءَ رؤگ ءِ تہا تراس گُرت۔ پہ آئی ءِ اَسپ ءَ اِے یک سِلّیں آدتے ات۔ اگاں درچکی تاکے گوات ءَ سُر ینت۔ آئی تراس گُرت۔ یک روچے آئی ءِ واھند ءَ آئرا اجُل وزین گُرت پہ سفر ءَ رھادگ بُوت۔ ماں راہ ءَ رؤگ ءَ ات۔ وھدے اَسپ ءِ چم پہ کرگ ءِ تاکے ءَ کپت اَنت۔ کہ تاک گوات ءَ گون ات ءُ لیٹ وران ءَ اَسپ ءِ نیمگ ءَ آیگ ءَ ات۔ اَسپ تُرس ات ءُ تراس ئے گُرت۔ بلے مردک ءَ وت ءَ مُھر داشت چہ کپگ ءَ رکھّت۔ ءُ مردک گشگ ءَ لگت ''ھرکس گشیت ماں تیوگیں دلوتانی تہا اَسپ ءِ دلیری و بہادری سکّ نامان اِنت۔ بلے منی زانت وزائنگ ءَ کہ چہ اَسپ ءَ لگورتریں دلوت نیست۔ بائد اِنت کہ اِے بلائیں جون ءِ دلوت وتی جند ءِ پادبرمش (پاد ءِ توار) ءُ پہ کرگی تاکے ءِ گِندگ ءَ مہ تُرسیت۔۔۔

اَسپ ءَ وھدے آئی ءِ اِے گپّاناں اِشکتنت۔ گڑا اَسپ گشگ ءَ لگّت ''تئی گپّ راست اِنت۔ انسان باز دلیر و بہادر بنت کہ چہ جنّ ءُ ملائیک ءَ تُرس اَنت۔ اگاں من چہ کرگی ٹاک ءُ بوچاں پہ سُرگ ءَ گِنداں تُرساں۔ بلے ترا انسان ءَ رایات نہ کنئے تو چہ ھما چیز ءَ تُرس ئے کہ نہ گِندے ئے''۔

بَڈّاگ

کِسّہ کنت کہ یک ملکے ءَ یک بادشاہ یے اَست ات، کہ آئی ءَ وتی کاردیم ءِ مردمے بڈّاگے ءِ آرگ ءِ حکم دات، بڈّاگ آرگ بُوت۔ بلے بادشاہ ءَ گوں ھیرانی ءَ بڈّاگ ءَ را چارت ءُ گُشگ ءَ لگّت: ''اِے بڈّاگ چونیں وشّیں وشّریں سبزی یے''۔

یک نوکرے ءَ گشت: ''ایشی ءِ چونیں وشّیں براھد اریں رنگ و دروشمے انت''۔

دومی ءَ گشت: ''بادشاہ سلامت! اِے انچش براھد ار انت کہ اگاں بوگشئے اِے بڈّاگ درائیں سبزیانی سردار اِنت تہ رَدنہ بیت۔ چیا کہ ایشی ءِ سراتاجے ائیر اِنت''۔

دومی روچ ءَ بادشاہ ءَ درّائینت وگشت: ''بڈّاگ بازبدڈولیں سبزی یے''۔

یک نوکرے ءَ گشت: ''بادشاہ سلامت ایشی ءِ دپ ءُ دیم سیاہ اَنت ہمیشکہ بدڈول اِنت''۔

دومی نوکر ءَ گشت: ''بڈّاگ وَ سبزیانی گندھتریں سبزی اِنت''۔

بادشاہ ءَ گشت: ''ذی وَ شما شرّیں پیمے ءَ ایشی ءِ توسیپ وستا گُرت، بلے مرچی عیب ءُ بندگ ءَ ات؟''

نوکراں گشت: ''بادشاہ سلامت! ماسرکار ءِ نوکرئیں، بڈّاگ ءِ نوکرنہ ئیں''۔

شوروصلاح

یک لانچ یے چہ پاکستان ءَ دیم پہ دبئ ءَ روگ ءَ ات کہ ماں لانچ ءَ بلوچ، سندھی ءُ پنجابی آں ابید یک پٹھان یے ہم سوارات گوں۔ لانچ شول گران ءَ روگ ءَ ات، تہ اناگہ ءَ لانچ جاہ یے ءَ ٹنگ بُوت ءُ گوں تیزی ءَ ماں لانچ ءَ آپ آیگ ءَ لگت۔ ناھدا ءَ وتی کلنڈر ءَ راگشت بروُ مردماناں بکش لائف جیکٹ گورءَ بکن ات ءُ ماں زِرءَ جُپ بکن ات۔ کہ لانچ بُڈّگ ءَ اِنت۔ کلنڈر اتک آوان ءَ گشت۔ آواں لائف جیکٹ گُرتنت ءُ ماں زِرءَ جُپ اش گُرت۔ بلے پٹھان ءَ جُپ نہ گُرت۔ کلنڈر پدی اتک ناھدا ءَ راگشت آدرستاں ماں زِرءَ جُپ کرتگ۔ بلے پٹھان جُپ نہ کنت۔ گڑا ناھدا ءَ وتی کلنڈر ءَ راگشت پٹھان ناسرپد و جاہل بنت نزاناں پرچہ۔۔۔؟

ما یکر ندے چہ کراچی ءَ جہاز ءَ سوار بوتیں مارا تربت ءَ روگی ات۔ مئے ہمراھی ءَ پٹھان یے گون ات۔ آ (پٹھان) پہ رَدی دِگرے ءِ سیٹ ءِ سرءَ نِشتگ ات۔ جہاز ءِ جنٹک ءَ آ ئرا گشت تئی سیٹ اِے نہ اِنت۔ تو دِگرے ءِ سیٹ ءِ سرءَ نِشتگئے۔ بیاوتی سیٹ ءِ سرءَ بہ نند۔ بلے "آ" پہ پادآیگ ءَ ہچ پیم ءَ تیار نہ بُوت۔ ہمیشکہ من شتاں پٹھان ءِ گوش ءِ تہا ھلوت گُرت ءُ گشت کہ تو زاناں کجا روگ ءَ ئے؟ تہ آ ئی ءَ گشت "من کوئٹہ ءَ رواں"۔ (چیا کہ بلوچستان ءِ ھنداں ھچگیں ءِ تہا دوردا جہاز روءُ آ کنت)

گڑا من آ ئرا گشت اِے سیٹ ءِ سرا کہ تو نِشتگئے اِے سیٹ تربت ءَ روت۔ گڑا اھا دمان ءَ آ پاداتک ءُ وتی سیٹ ءِ سرا نِشت۔

ہمیشکہ من گشاں اِے جاہلیں ناسرپدءَ من وت وڑے کناں۔ آ اتک ءُ پٹھان ءَ راماں اُردو زبان ءَ گُشت "سمندر میں کھودنا منع ہے"۔

پٹھان ءَ آ ئرا چِم سُہر دات ءُ وتی بروتان ءَ تاب داتنت ءُ (ابید لائف جیکٹ) ءَ ماں زِرءَ جُپ کرت۔

زانت ءِ کمال

اَست ات سئے ڈُزّ۔ یکے بلوچستان ءِ بلوچے ات یکے افغانستان ءِ پٹھانے ات ءُ یکے پنجاب ءِ پنجابی یے ات۔ سیناں وھدے ماں افغانستان ءَ ڈُزّی یے کُرت گڑا اِنچک ءَ پنجاب ءَ شُتنت۔ وھد یکہ پنجاب ءَ ڈُزّی اش کُرت گڑا اِنچک ءَ ماں بلوچستان ءَ اتکنت۔

ھے پیم ءَ وھدے آماں بلوچستان ءَ یک گونڈیں ڈُزّی ءِ جُرم ءَ گرگ بوتنت۔ تہ حکومت ءَ آوان ءَ عمر کید ءِ سزا داتنت۔ بلے مزنیں سستا و پکرے ءَ رند وھدے آوانی سزءَ کم کنگ بُوتنت۔ تہ حکومت ءَ گشت ھر یکے ءَ را پنجاہ پنجاہ تڑاب بجن ات ءُ یلہ اش بدئت۔ چہ تُڑاب ءِ جننگ ءَ پیسر کہ بہ مرنت۔ آیانی گنڈّی لوٹ وواھگاں چہ آیاں جُست بکن ات ءُ ھر پیمیں کہ لوٹ یے لوٹنت اَلّمہ آیانی لوٹ و واھگاں آیانی کشگ ءِ پیم ءَ پیلو کنگ بہ بنت۔ بلے چہ تُڑاب ءِ نہ جننگ ءِ لوٹ ءَ ابید۔۔۔!

چہ درستاں پیسر پٹھان ءَ را جُست اش کرت۔۔۔ تہ پٹھان ءَ گشت: ''وھدے من ءَ تُڑاب جن ات گڑا ایشی ءَ پیسر یک کمبل یے منی پشت ءَ بہ بندات''۔

چہ کمبل ءِ بندگ ءَ باوجود آئی ءِ پُشت حدّ ءَ گیش پُمّی ءُ وزمیگ بوت۔

وھدے پنجابی ءَ را جُست گرگ بوت تہ آئی ءَ گشت منی پشت ءَ دو۲ کمبل بہ بندات۔ چہ ایشی ءِ دو۲ کمبل ءِ بندگ ءَ پدا انگت آئی ءِ پُشت باززیم بُوت۔

وھدے بلوچ ءِ باری بوت تہ حکومت ءَ گشت برات تو وامئے ھم زبانیں بلوچے ئے ھے خاترا تو یک لوٹے ءِ بدل ءَ دولوٹ وواھگ گشت کنئے''۔

گڑا بلوچ ءَ گشت منی اوّلی لوٹ ایشنت کہ شما من ءَ پنجاہ ۵۰ تُڑاب ءِ جاہ ءَ سد تڑاب بہ جن ات''۔

تہ اید کہ اوشتوکیں مردم ابکہ وھیران بوتنت۔ پدا آئی ءَ گشت ''واجہ منی دومی لوٹ ایش انت کہ اِے پٹھان ءَ منی پشت ءَ بہ بند اِت، ءُ من ءَ بجن اِت!

سئے سنگت

زانت، دولت ءُ عزّت بزاں سہئیں جاگہے نِشتگنت وھدے کہ روگ ءَ لگّت اَنت گڑا گپّ ماں گپّ ءَ زانت ءَ گشت: ''من وا روگ ءَ آں۔ اگاں گوں من دیدار کنگی انت گڑا زاہکارانی دیوان ءُ وانگجاھاں من ءَ دیدار بکن ات''۔

ھمے پیم ءَ دولت ءَ درّائینت وگشت: ''من ھم روگ ءَ آں اگاں گوں من دیدار کنگی اِنت گڑا اَستمند ءُ ماں بادگیرانی تہامنا پَد بہ جَن ات''۔

عزّت ءَ دراج کشّیں آھسر دے کشّ اِت ءُ گشگ ءَ لگت: ''دریکتیں کہ من شمئے پیم ءَ بوتیناں چیا کہ من یکبرے شُتاں۔ گڑا دومی برءَ رِندگ نباں''۔

جنک ءِ مرگ

رخسانہ ملوک

وہدو کرناں پیش است ات یک مردے کہ حداءَ مال ءُ دولت دل ءِ سیرءَ داتگ ات ۔ مرد یک وش و وشحالیں زندے گوازینگ ءَ ات رندا مردءَ سور کرت و آئی ءِ سورءَ بازیں سال و سیم پر گوست بلے آہاں زھگ نہ بوت ۔ چہ اولادءِ بے مرادیءَ مرد گوں وتی زالءَ باز پریشان و بے تاھیر ات ۔ مُلا و میاں چِٹ وتعویز بزاں ھر رنگیں ٹک وٹاک ءَ ایشاں دم بُرتگ اَت بلے اولادءِ نعمت ءَ چہ زبہر اتنت مردءِ گنجیں مال و دولت ءَ رااے نعمت ءَ دات نہ کنگ ءَ اتنت و آ بے وارث اَت ۔

یک روچے قدرت ءِ خدا یک پکیرے ایشانی لوگ ءِ دپ ءَ اتک ءُ خیر کشگ ءَ لگ اِت زال ءَ پکیرءَ راپہ عزت تو کانا ینت نان ءُ آپ کت ءُ آئیءِ پنڈگ ہم دات ، پادآ ہگ ءِ وہدءَ پکیرءَ زال ءَ راجست کت ، ''بانک اینچو مال و ملکت ءِ تہا انگت من گنداں تو بے چاڑ و ملورئے ، تراچے غم ےاست ؟'' زال ءَ پکیرءَ راگوشت ''ھوراست انت من ءَ حداءَ پہ مال ءُ دولت ءَ زنجینگ بلے چہ انچیں دولتے ءَ زبہر کتگ کہ اے دراہیں مال ءُ دولت پمن بے کار انت چیا کہ من چہ اولادءِ نعمت ءَ زبہراں '' پکیرءَ چہ خداءَ دعا لوٹت کہ ایشیءَ اولادے بہ بیت ، دعاءِ لوٹگ ءَ پد پکیرءَ گوں زال ءَ گوشت حدا ترا جنکیں چکے دنت بلے وتی چک ءَ چہ زیم ءَ پہریز چیا کہ ایشیءِ مرگ گوں زیم ءَ بیت حداءِ قدرت ءَ دیر نہ گوست کہ زال ءَ جنکیں چکے بیت ۔ مرد ءُ زال باز شات وشادان بیتنت بلے چہ پکیرءِ زیم ءِ ھبرءَ بے چاڑ اتنت ہم پمیشا مردءَ چہ وتی مال ءُ دولت ءِ زور ءَ دریاءِ تہا ماڑی یے بست ءُ یک دائی یے داشت کہ ھمے ماڑیءِ تہا ایشیءِ ھیالداریءَ بکنت ۔ سال ءُ سیم گوزان بیت انت جنک مستر بیان بیت یک روچے جنک ءَ دریگ پچ کت ءُ ڈن ءِ روژنائی دیست تہ دائیءَ

کسہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

راجُست کت کہ اے چی ءِ روژنائی انت؟ دائی ءَ پسہ دات کہ اے روچ ءِ روژنائی انت جنک ءَ پدا جست کت ماادا پرچا بندیں؟ دائی ءَ پسہ دات ماادا ہمے واستا بندیں کہ ڈن ءَ چیزے است آئی ءِ نام انت زیم ءُ زیم تئی دژمن انت آ ترا وہدے بکندیت تہ ترا ڈنگ جنت ءُ تو مرے جنک ءَ دائی ءَ را گوشت کہ وہدے تو شہر ءَ روئے تہ ہمے زیم ءِ عکس ءَ بیار گوں من چاران ئے، دائی وہدے شہر ءَ شت تہ چہ گل ءَ جوڑ کنگیں زیم ئی عکسے جنک ءِ پیشدارگ ءَ آورت ئے خداءِ قدرتاں ہمے گل ءِ زیم ءَ ساہ مان بیت ءُ جنک ءَ را ڈنگ ئے جت ئے ءُ جنک ءَ ہما دمان ءَ ساہ دات۔ اے رنگ ءَ مردءِ مال ءُ ملکت ءَ ناں آئی ءَ را زھگ ءِ نعمت دات کُت نیکہ آئی ءَ را چہ زیم ءَ رکینت کت۔

قاضی ءِ عقلمندی

مجیب حیدر

یک زمانگ ءِ گپّے کہ یک مردے ءَ لھتیں زرّ وتی سنگتے ءِ کرءَ امانت کت بازیں مدتے ءَ رند وھدے آئی ءَ راوتی زرّانی ضلورت بوت تہ آئی ءَ چہ وتی سنگت ءَ وتی زرّ لوٹت انت۔ سنگت زھر گپت ءُ گشگ ءَ لگّت کہ تئی ہچ زرّ منی کرّ ءَ نیست، بروتی راہ ءَ بگر مرد ءَ آئی ءَ رامزنیں منّت ءُ لیلائے کت۔ بلئے آ زرّ ءِ دئیگ ءَ تیار نہ بوت ءُ گندتر مرد ءِ سرا برانز گپت۔ مرد ءَ راد گہ راہ ءُ درنیست ات مجبور بوت ءُ قاضی ءِ کرّ ءَ شت۔ قاضی ءَ دوئینان ءَ دیم پہ دیم کت ءُ آھانی بیان گوشداشت انت پیسر ءَ آئی ءَ چہ اولی سنگت ءَ جست کت کہ تئی کرّ ءَ چے ثبوت ہست کہ تو ایشی ءِ کرءَ وتی زرّ اِیر کتگ انت؟ قاضی ءِ گورے جست ءَ مرد دمانے ءِ واستہ خاموش بوت کمو دیر ءَ قاضی ءَ چار ءُ بچار ءَ لگت ءُ مرد ءَ را گشت ئے کہ تو وتی سنگت ءَ را زرّ کُجام جاگہ ءَ داتگ انت؟ مرد ءَ پسّہ دات کہ چہ شہر ءَ کمو دور یک درۡ چکے ءِ چیر ءَ من زرّ آئی ءَ را داتگ انت۔ اے گپّ ءِ اشکنگ ءَ گوں، قاضی ءَ گشت کہ بوت کنت کہ تو وت وتی زرّ درۡ چک ءِ چیر ءَ جاگہے کل کتگ انت۔ بروھما درچک ءِ چیر ءَ بچار اِش مرد رھادگ بوت دمانے ءِ چار ءُ بچار ءَ رند قاضی ءَ اناگت ءَ چہ دومی سنگت ءَ جست کت کہ باریں تئے وھد ءَ تئی سنگت ھما درۡ چک ءِ کرّ ءَ سر بوتگ یاناں؟ مرد ءَ پسّہ دات ناں واجہ! آ جاگہ سک دور اِنت۔ قاضی کندگ ءَ لگت ءُ گشت ئے کہ چہ تئی گپاں ثابت بوت کہ تو مجرم ئے۔ اگاں ناں؟ تو چوں زانت کہ آ درۡ چک اینچو دور انت۔ مرد مجبور بوت کہ وتی جرم ءَ بہ منّیت۔ اے پیم ءَ قاضی ءَ گوں وتی عقلمندی ءَ اے جیڑہ ءِ گیش ءُ گیوار کت ءُ زرّ چہ آئی ءَ گپت انت ءُ اصل مالک ءَ را دات انت۔

دار گوش ءُ مار گوش

درگیجوک: غلام جان نواب

است ات یک مردے ءُ است ات جن یے۔ ایشاں مردیں چکے بوت ایشی ءِ نام اش دار گوش کت۔ چیزے وہد گوست مرد مرت۔ جنین جنوزام بوت، دار گوش رُست ءُ مزن بوت ایشانی کار ءُ کسب مالداری ات۔ دار گوش ءَ گوشت کہ مات من ہما کارءَ کنیں کہ منی پت ءَ کتگ۔ ''تئی پت ءَ پس چارینگ انت تو ہم پس بچارین'' مات ءَ گوشت۔

دار گوش ءَ وتی پس زرتاں اے کوہ ءُ پرا کوہ برت۔ یکروچے راہ ءَ روئگا ات کہ آئی ءِ دیما دانگے ھارگے کپتگ ات۔ کپے وارت ءُ کپے برت ءُ مات ءَ دات۔ دومی روچ ءَ دو آر گے دیست یکے وارت ءُ یکے پہ مات ءَ برت۔ سہمی روچ ءَ ہے کشک ءَ روئگا ات کہ دیست ءِ کہ پُلے کپتگ۔ آئی ءَ پُل زرت ءُ بوہ چیت پدءَ برت وتی مات ءَ را دات۔ چارمی روچ ءَ پدا ہے راہ ءَ روئگا ات کہ دیست ءِ دانکہ بلاہیں مارے وپتگ۔ دار گوش ءَ سِتّ کت ءُ بدن ءَ لرزگے چیرءِ کپت۔ راہ ءِ تاب دات۔ مارءَ گوشت ہچ مہ ترس، منی گپاں دلگوش بکن ءُ منی کلوہاں وتی مات ءَ بدئے۔ بگوش ءِ کہ من مارگے دیستگ منا گوشتگ ءِ کہ تو منی گوم ءَ سور بکن ...... شرّ انت بے ھال نہ بئے ...... بچک ءَ دل ءَ ترسے نشت۔ اے شپ ءَ وتی مات ءِ کرا گپ یے نہ کت دومی روچ ءَ آئی ءَ وتی راہ مٹّ کت ءُ دگہ نیمگے شت۔ انا گہ ءَ آئی ءِ دیمی نیمگا ہما ماردراتک، ہنشارگ ءُ پُونشگ ءَ لگ ات، اڑے دار گوش تو باریں منی کلوہ دات انت؟

''اناں!'' اگاں انشپی تو نہ گوشت من تر اوریں!۔ آسک ترس ءُ لرزات۔ مات ءَ جست کت کہ ترا چون انت تو اے ڈول ءَ تُرسگ ءَ ئے۔ آئی ءَ گوشت مات گپ ایش انت من یک مارے دیستگ آ گوشیت کہ وتی مات ءَ بگوش کہ گوں من سور بکن اگاں نہ گشئے ءِ تر اوریں۔ تو بگوش ءِ کہ شریں، تئی گوما سور کنیں

کسہ ھلاس نہ بیت اے آرداد

چہ آھبرے کہ مناءُ ترا دوئیناں بوارت ۔ وہدءِ وڑا دارگوش کوہ ءَ شت ۔ مار دیما دراتک ءُ جست کت باریں تو گوشت ۔ ہوَ ، مات ءَ گوشت کہ شریں تئی گوما سور کنیں ۔ ہمے ڈول ءَ مار ءِ گوں دارگوش ءِ مات ءِ گوما سور بوت ۔ وہدگوزان ات مار ءَ گوں اے جنین ءَ یک بچکیں چکے بوت کہ نام اش مارگوش کت ۔ مارگوش زوت رُست ءُ مزن بوت ۔ مارگوش سکیں ہوشمندے ات ، دارگوش پہوال ءُ نادانے ات ۔ پدا مار ءَ دارگوش ءِ سرا سک زہر آ تیگ ءَ ات ادءَ اودءَ شوہاز ءَ ات کہ دارگوش ءَ بوارت ۔ بلے مارگوش ءَ وتی برات سک دوست ات ۔ یکرو چے مار ءَ وتی جنین ءَ را گوشت کہ من تئی چک ءَ وریں ۔ منی چک ءَ تئی چے کارھراب کتگ ۔ مات ءِ اے جواب ءَ مار ءَ گوشت اگاں تو چک ءِ بُن ءَ بئے گڑا ترا ہم وریں ۔ دارگوش ءِ مات ءَ مزنیں پری پری یے کت کہ بیچارگ ءَ مہ ور بلے مار ءَ گوشت اگاں تو نہ منّ ئے پیسرءَ ترا کُشیں ءُ رند ءَ آئی ءَ ہم وریں اے شپ ءَ دوئیں گپ ءَ اتاں ، مارگوش ءَ ایشانی گپ اشکت انت ۔ مارگوشگ ءَات کہ من ناہ ءِ تہا بیں دارگوش ءَ بگوش بروپات ءَ چہ ناہ ءَ درکن ، ہما دمان ءَ من آئی ءِ کار ءَ کنین ءُ بس ۔ مارگوش شت دارگوش ءِ کرا کہ منی برات دارگوش ! منی پت مار ترا اورگا دلما تگ انت اے وڑ گشتگے ۔ آ ناہ ءِ تہا انت من زاناں اے باندا منا ہم وارت ۔ من ءُ تو ایشاں کشاں ۔ دارگوش ءُ مارگوش بلاہیں تپرے زورانت ءُ مار ءَ کش انت ۔ مارگوش گوشیت اے پہ منا مات یے نہ بیت ۔ اے مار ءِ سرءَ پچ انت ءُ کباب کن انت ءُ مات ءَ را دینت ۔ مات ہم مریت ۔ مارگوش ، دارگوش ءَ گوشیت برات بیا چہ اِداں درکائیں ۔ اے چہ اِداں چہ درکاینت روَانت روَانت دور......

مارگوش گوشیت اے مندریک ءَ تو وتی دست ءَ بکن ۔ اے راہ ءَ برو ۔ من اے راہ ءَ رواں ۔ وہدے بچار کہ مندریک ءِ سبز زنگ نہ انت مناچ وڑیں مصیبت ءُ گم پر نیست ۔ اگاں مندریک زنگ بوت گڑا منی نیمگا ہمے راہ ءَ بگر ءُ بیا ۔ اگاں منی مندریک زنگ بوت ، من وتارا کاریں ۔ شرّ اللہ ءِ میارئے ، دارگوش ءَ ہمے کشک گپت ءُ مارگوش ءَ دومی کشک گپت ۔ اے دگہ بادشاہے ءِ ملک ءَ سر بیت ءُ وتی دانائی ءُ اکل مندی ءِ سوب ءَ عزت ءُ شرپ ئے رسیت ۔ دارگوش نابود ءُ بے ہوشے ات انچیں بادشاہے ءِ ملک ءَ سرے کپیت کہ آئی ءِ سرءَ

زورا کی کنگ بندات کنت ۔ دارگوش ءَ یکے رمگے دنت کہ اے نیمگا کوہ ءَ براِش۔کوہ ءَ گلّی ءَ آپ ءَ پُر کن۔ اگاں تراءُشن گیپت گڑا گلّی ءِ دپ ءَ پچ مکن آپ ءَ بور۔ پرزونگ ءِ دپ ءَ پچ مکن نان ءَ بورا گاں کچک ساری ءَ لوگ ءَ نیا تک تو لوگ ءَ میا۔ اگاں منی گپ نہ زرتاں تراپگّار نہ دئیں ءُ روچے رِدے لٹ گریں۔ بیچارگ ءَ ہوش مان نیست ات یکے ءُ دوپچگ ہمے وڑا گواز ینت ئے ۔تاں دارگوش مرت۔ وہدے مارگوش ءَ چم وتی مندریک ءَ کپت انت چاریت دانکہ کارھراب انت مندریک ءِ سبز زنگاں گپتگ ۔آئی ءَ وتی کاریلہ دات ہما کشک ءَ کہ دوئیں جتا بوتگ اتنت، رہادگ بوت۔ شت شت داں ہما بادشاہ ءِ ملک ءَ سر بوت۔ بادشاہ ءَ گوشت کارکنئے ۔گوشت ئے ہو۔ بادشاہ ءَ ہمے وڑا شرط ایر کت مارگوش ءَ مارِت کہ راستی منی برات ءَ ہمدا نقص رستگ ۔وہدے کچک لوگ ءَ مئیت تو میا۔ گلّی ءَ پچ مکن آپ ءَ ور۔ پرزونگ ءَ پچ مکن نان ور۔ مارگوش وہدے کوہ ءَ شت وتی برات ءِ پدءُ رندے دیست انت۔آئی ءَ کچک ءَ راسگے جت، کچک لوگ ءَ شت۔گلّی یے ننگ ات ءُ آپ وارت، پرزونگے دِرت ءُ نان وارت انت۔ بادشاہ ءَ چار اِت اے سکیں دانا یے۔ بادشاہ گوشت اے سہیں گوکاں بزورڈ گارانی سرءَ برا۔ گوکانی سراں پُگاں کن بیا۔ ایشی ءَ ہر سہیں گوک کُشت انت ءُ سریے پُگانی تہا کت انت ءُ اتک۔ بادشاہ وہدے ڈگارانی سراشت چاریت دانہ گوکانی سرگارانت۔تو چون کتگ باریں؟ تو وت گوشت کہ سران اِش پگّاں بکن ۔یکروچے بادشاہ ءَ پسی پادے مارگوش ءَ دات کہ ایشی ءَ منی جنین ءَ بدئے۔ مارگوش ءَ پادوارت۔ پاد ءِ ھڈ ءَ آئی ءِ جن ءِ سرءَ جنت۔آئی ءِ سر پُرشیت ءُ آ مریت۔آئی ءِ سرءَ بُرایت ءُ پدءَ زوریت بانوری گدے پر کنت ۔ مارگوش روت بادشاہ ءِ کرا۔ بادشاہ ءَ گوشیت گپے زان ئے تئی زال ءِ دل پیل انت مرچی آئی بانوری پچ کتگ گوشیت من وابے دیستگ بادشاہ مریت ءُ من دگہ مردے گریں بادشاہ ءَ گوشت اے تئی دروگ انت چو چوں بوت کنت ۔دارگوش گوشیت ترا باور نہ کنت تو بیا بچارئے۔ بادشاہ چہ زہرءَ پُر بیت تپنگ ءَ زوریت۔ راستی ہما وڑ انت! بادشاہ ءَ زبرت تیرے۔ بادشاہ ءِ زال ءِ سرآنگو کپت۔ مارگوش ءَ کوکار کت الّے بادشاہ ءَ وتی جن تپنگے جت۔ بادشاہ ءَ

گوشت کو کارمکن منی نام دپی بیت زرّ ءُ مال ترادئیں دار گوش گوشت منی ہر حکم ءَ من ئے گڑا ہچی نہ گشیں۔ ہما کار کہ دار گوش ءُ مار گوش ءَ پرماتگ ات ے۔ تو پساں کوہ ءَ بر کچک ساری ءَ نئیت تو میا۔ کلی ءَ ٹنگ مکن ءُ دپ ءِ پچ مکن آپ بور۔ پرزونگ ءَ پچ مکن ءُ مہ دِرے۔ بادشاہ ءَ ہمے وڑ کت لہتیں روچ گوست بادشاہ مرگی بوت انچوانچو داں بادشاہ مرت۔ مار گوش ءَ بادشاہ ءِ سر ریک ءِ تہا کل کت ءُ یک اعضا یے ڈن ءَ کت۔ مار گوش ٹپ ات یک مردے پیداک ات، آئی ءَ اتک ءُ وتی اپس ہمے اعضا ءَ گوں بست۔ مار گوش ءَ کو کار کت تہ اپس ءَ تراس کت، مردگے دزاتگ۔ سوداگر ھیران بوت سوداگر ءَ گوشت ہچ مہ گوش ہر مال ءُ چیزے لوٹ ئے ترا دئیں۔

ہمے وڑا مار گوش ءَ وتی برات ءِ بیر گپت ءُ جی شاہ ولایت بوت۔

دانائیں کُور

نادل راج خیرآبادی

یک ورنائیں بچکے ءِ آروس گوں انچیں جنکے ءَ بوت کہ آئی برات کورے ات ۔ آ بچک ءِ واہگ ات کہ آ گوں کورءَ دوستی بکنت ۔ بچک ءَ شکار ءِ سک شوق ات ۔ بلے آ چہ اے ھلک ءِ جنگل ءَ نابلد ات ۔ یک روچے آئی ءَ کورءَ را گوشت ۔ من چہ اے جنگل ءَ نابلد اوں ءُ منا شکار ءِ سک شوق انت ۔ تو چوں بکن منی ہمراہ بو ءُ من تو شکار ءَ رواں ۔ پر چا کہ تو اے جنگل ءَ رستگ ءُ مزن بوتگ ئے ءُ شری ءَ جنگل ءِ راہ ءُ راھبند اں زانئے ۔ کورءَ گوشت من وَ کورے اوں من چطور ترا اشکار ابرت کناں ؟ بچک ءَ درائینت بلے منی کمیں کمک ءَ کت کنئے ۔

بچک ءَ کور ءِ دست گپت ءُ دوئیں جنگل ءِ نیمگ ءَ راہ گپتنت ۔ کمیں روگ ءَ پد آ بزیں جنگل ءِ تہا پتر تنت ۔ درائیں درچکانی تاک یکجا اتنت ءُ ساھدارانی ٹپگ ءِ ھاترا جاگہ باز ات ۔ کورءَ وتی سنگت ءِ دست گپتگت ءُ ہر توارے کہ آ اشکنگا ات ۔ آھانی بارواوتی سنگت ءَ گشگا ات کہ اے پلاں ساھدار ءِ توار انت ءُ آ پلاں ساھدار ءِ ...... پر چا کہ کور درائیں ساھدارانی تواراں سر پدات ۔ آئی ءَ دیست نہ کت بلے آئی پہمگ ءِ ھاتیگ سک باز ات ۔ ءُ آ پہ شری ءَ ساھدارانی توار ءِ مطلب ءَ گشگا ات ۔ " آ ئیمگ ءَ جنگلی لدی است " آئی ءَ گوشت من آھانی توار ءَ اشکنگاؤں ۔ آمرگ پاد آھگ ءَ انت من آئی بانزلانی پچ بوھگ ءِ توار ءَ اشکنگاؤں ۔ آئی زامات ءِ ھاترا اے توار بے پائدگیں اتنت ۔ پر چا کہ آ ھچ ساھدار ءِ توار ءَ زانگ ءَ نہ ات

کسہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

ءُ کورءِ اے شری ءِ سرا باز متاثر بوت۔ کہ تو ار ءِ درگت ءَ آ درائیں جنگل ءَ سر پد بیت۔ پہ آئی ءَ اے درائیں چیز یک کورآ سی ءَ ابید گہ ہچ نہ انت۔

آ دوئیں تا دیراں جنگل ءَ گردگ ءَ اتنت۔ ساعتے ءَ پد آ یک کورے ءِ لمب ءَ سر بوتنت کہ اود ءَ مرگ گریں دام ءِ چیر گیجبگ ءِ جاگہ است ات۔ کورءِ وتی زامات ءِ گوشتن ءِ پد ءَ کور ءِ لمب ءَ دام چیر گیتگ کہ اود ءَ مرگ پہ آپ ءِ ورگ ءَ کا ینت۔ کور ءِ زامات ءَ وتی دام کمیں دیمتر پراہ ءُ شاھگانیں لمب یے ءَ چیر گیتگ تا کہ آئی ءِ دام گیشتر مرگ بگیپت۔ آئی ءَ وتی دام باز جوانیں وڑے ءَ چیر دت کہ مرگ آ ئرا مکند نت ءُ آئی دام ءِ چمگ ءَ بیا ینت۔ کورءَ اے مالوم نہ ات کہ آئی دام اے وڑ زاہر ءَ ایرانت کہ مرگاں ارزانی ءَ مالوم بیت کہ اے دام یے۔

دومی روچ ءَ آ پدا ہے جاگہ ءَ اتکنت۔ کور باز گل ات۔ کہ الم ءَ آئی دام ءَ مرگے گپتگ۔ کورءِ زامات ءَ آحبر دات کہ بے تو ار بواگاں ناں گڈا مرگ بال کنت ءُ من ءُ تو ھشکیں دستاں لوگ ءَ رویں۔ کور بے تو ار بوت۔ دام ءِ کرّ ءِ روگ ءَ پیسر کور مالوم بوت۔ کہ آئی دام ءَ مرگے گپتگ پر چا کہ مرگ تو ار ءَ اتنت۔ آ دام ءِ کرار ستنت تا زامات ءِ دام ءَ یک گونڈیں جنگل یے گپتگت۔ زامات ءَ جنگل چہ وتی دام ءَ کش ات ھلار کنگ ءَ پد وتی پیلک ءِ توک ءَ کت۔

پدا آ دوئیں کورءِ دام ءِ کرا شتنت۔ تئی دام ءَ ھم مرگے گپتگ۔ بچک ءَ کور گوشت۔ بلے اے گپ ءِ گشگ ءَ آسک حسد یگ بوت، پر چا کہ کورءِ دام ءَ یک ڈولداریں ءُ پزوریں مرگے گپتگت۔ کورءَ اوں جن ءُ چک استت۔ آئی ءَ اوں لوٹت کہ وتی چکانی ھاترا ھم مرگ بارت گوں۔

نو جوان جہل بوت چہ کورءِ دام ءَ مرگ ءَ کش اِت ءُ وتی پیلک ءِ تہا کت ءُ وتی مرگ ءَ کورءَ را دات کہ تئی دام ءَ ہے گپتگ۔ کورءَ مرگ زرت۔ لہتیں ساعت ءَ آئی ءَ مرگ ءِ سرا وتی لنلک سمارتنت ءُ مرگ ءَ وتی پیلک ءَ کت۔ ءُ دوئیں لوگ ءِ نیمگ ءَ رھادگ بوتنت۔

اے آرداد

کسہ حلاس نہ بیت

کمیں راہ ءِ روگ ءَ پد آ یک درچکے ءِ چیر ءَ دم کنگ ءَ نشت انت ءُ دنیائی گپ ءُ رپاں لگّنت۔ بچک کور ءِ دانائی ءِ سرا باز اثر مند بوت۔ کہ آ دیست وَ نہ کنت بلے دنیا ءِ باروا باز زانت۔ مردم گوں یکے دومی ءَ چیا جنگ ءُ دعواہ کنت ؟ زامات ءَ کور جُست کت۔ اے هبر ءَ آ باز براں پریشان کتگت۔ آحیال کنگ ءَ ات۔ اے انچو عقل مند انت بلکیں ایشی پسوءَ دات بکنت۔ کور ءَ پسو دات۔ مردم ہمیشکا جنگ کنت کہ گوں دومی ءَ ہے پیمیں کارکن انت کہ تو گوں من کت۔

چرے گپ ءَ زامات باز پشل بوت ءُ آئی ءَ پسودئیگ لوٹت بلے آئی زبان گنگ بوت۔ گوں بے تواری ءَ پاداتک۔ چہ پیلک ءَ مرگ ئے کش ات ءُ کور ءَ ئے دات۔ کور ءَ مرگ زرت۔ دست ئے پرکت چارت ءُ کندگ ءَ لگت۔ دگہ اوں یک جستے هست اِنت۔ زامات ءَ گوشت یک رندے جنگ ءَ پد مردم چون دوست بنت۔ کور ءَ پسودت۔ اے وڑ کہ انوں تو کت۔ اے وڑ ءَ پد مردم پدا دوست بنت۔ کور ءَ میزان میزان ءَ گوشت۔

شرنگ ءُ بدرنگ

نثار رضا (کوشک بلیده)

باشاد ہے ھست ات کہ سیل ءُ شکارے سک دوست ات۔ یک روچے وت گوں وتی لھتیں وزیرءُ گزیراں پہ شکارے ءَ در آھتنت راہ ءِ نیم ءَ یک غریب ءُ پیریں مردے دارچنے دیست انت۔

آ اوشتات ءُ پہ شری اشاں ءَ نداره ے کرت۔ ھنچو بادشاہ ءُ ھمراہ اے مردءِ کرّ ءَ رست انت۔ بادشاہ ءِ رمل جن ءَ الھان کرت کہ اے شوم ءَ وتی گورءَ مئیلت۔ چداز وت بگوزِات کہ آ مرد پیرءُ وار ءُ لنگڑے ءُ بدرنگے چشینے ءِ دچار کپگ ءَ مردم فال بیت۔ پیریں مرد چہ رمل جن ءِ گپاں سک پدرد بوت۔ بلے زانت ءُ عقلے ھست ات وتی دل ءَ شورے کرت کہ الم ءَ اے مردءَ دپ پروشیں پسّوے دیاں۔ دارے چیت ءُ اھت لوگ ءَ، ءُ چہ وتی برات ءَ شور ءُ صلاح یے گپت برات ءَ گشت، سک شرانت۔ بادشاھانی دیواناں چشیں بے واھند بازانت ءُ برے برے اشانی گپ ٹک درکئیت۔ بادشاھاں اشانی سرا ستک بیت ءُ اشانی وتی حال بیت انت۔ کہ مدامی چہ دگراں گرنت ءُ پادکاینت بلے وت جہاں ءِ شوم تریں مردم انت۔ اے دل تنگیں پیرءُ کماشیں مردءَ گشت شرانت من روان ءُ اشانی راہ ءِ سرا انداں۔ جوڑھے پلگار ءُ صافیں گدے گورا کرت ءُ اسپتیں کا گدے ءِ سرا لھتیں چپ ءُ چوٹیں کِشک یے کش ات ءُ چارتل کرت ءُ راہ ءِ سرا اوشتات۔ بادشاہ کہ

کسہ حال اں نہ بیت

اے آرداد

واتر بوت ءُ لشکرے پیریں مردءِ نز یک ءَ رست۔ آ مردءَ وتی دست تچک کرت کہ بزاں کاگدءَ عرض ءُ حالے پیش کنت۔ بادشاہ اوشتات ھما دروگ بندیں وزیر گلائیش ات کہ بئیت پیریں مردءَ تیلانک بدنت ءُ بہ گلینیت۔ تناوھدی بادشاہ ءَ توار جت کہ چے لوٹیت۔ پیریں مردءَ گشت کہ من ایوک ءَ بادشاہ ءَ گوں گپ کنگ لوٹاں۔ بادشاہ ءَ گپ جت۔ گوشت یے واجہ من یک دار چنے آں کارکناں ءُ نان وراں۔ چہ کسے ءَ زھرءُ گلگے نداراں ءُ چہ کس ءَ تماھے ھم نداراں۔ اے کاگد کہ من آورت کہ لہتیں عرض ءُ جست شمارا بکناں۔ بادشاہ ءَ گشت جست کن مردءَ گشت واجہ منی جست ایش انت کہ شمئے سفر چون بوت۔ شکار رست یانکہ نہ رست۔ پہ وشی واتر بوتت یانکہ دگہ ناجوڑی یے شمارا پیش اتکگ؟ بادشاہ ءَ گشت سفر وش بوت۔ شکار چہ ھر وھد ءَ گیشتر رست ءُ کس ناجوڑ ءُ بیمار نہ بوت۔ زاناں ترا کارے ھست چوں؟ جی واجہ ھست کہ شما سہی چہ ادا گوست ات تئی رِل جن ءَ گشت بزگ ءُ بدرنگ ءِ گندگ شومی ءِ نشانی انت شما من ءَ دیست بلے ھچ وڑیں تکلیفے شمارا نرست۔ من چہ سہب ءَ تان انوں یک ڈوَل ءَ گرٹتی ءِ تہا بوتگ اوں بزاں منی گندگ پہ شما نیک بوت شمئے گندگ پہ من بدفالی یے بوتگ۔ نوں تو وت فیصلہ بدئے کہ چوش پرچا بوت کہ آ تئی رِل جن ءِ گپ ءَ چے معنی دات۔ واجہ بادشاہ صاحب آ گپ ھشکیں جاک انت اشاں ھچ بن نیست بادشاہ ءُ ھمراھاں چہ ملامتی ءَ چم جہل کتنت۔ پدا بادشاہ ءَ ھمے کماشیں مردءَ لہتیں زر ءُ سہر ءُ دات۔ تانکہ کماش ءِ دل وش بہ بیت۔ بلے بادشاہ ءَ پدا ھچ بر آ رِل جن گوں وت نہ برت۔

بادشاہ ءِ دانائیں نچ

امین امان

یک بادشاہے است اَت کہ آئی ءِ سئے لوگبانک اتنت۔ بادشاہ یک روچے یک گپے ءِ سراچہ وتی یک لوگبانکے ءَ آزار بوت ءُ آئی ءَ گشتے کہ تو چہ منی لوگ ءَ درائے برو، ہمے وڑا آئی ءَ وتی اے لوگبانک چہ وتی محل ءَ کش اِت ءُ ماں یک جنگلے ءَ برت ءُ ایر کت آ بز کارروان بوت ءُ یک نز یکیں میتگے ءَ رست ءُ پدا آ اودء گوں میتگ ءِ جنیاں گوں ہور کار ءُ چلو پگ بنا کت ءُ ہر چی کہ آئی ءَ پہ ورگ ءَ رست آئی ءَ وارت ءُ اللہ تعالیٰ ءِ شگر گپت ءُ وتی سرواب ءَ دات اود ءِ نندگ ءِ لھتیں وھد ءَ رند آ چک مات بوت بزاں آئی ءَ مردیں چکے بوت بلے وھد یکہ آ ساری ءَ چہ بادشاہ ءِ گور ءَ آئی ءَ امیت داری است اَت۔ اے ہما بادشاہ ءِ چک اَت کہ آئی ءَ ودی کتگ ات ءُ ماں جنگل ءَ آورتگ ات ءُ دوَر داتگ ات۔

آئی ءِ چک وھدے مزن بوت ءُ یک روچے آئی ءَ چہ وتی مات ءَ جُست کت منی پت کئے انت؟ ءُ کجا شتگ؟ آئی ءِ مات ءَ گوں آئی ءَ گشت کہ تئی پت اے ملک ءِ بادشاہ انت ہمودا کہ بادشاہ ءَ آ چہ وتی لوگ ءَ در کتگ ات ءُ ماں اے جنگل ءَ دوَر داتگ ات نوں آئی ءَ اے درستیں قصہ آورتنت گڑا ہمے چک ءَ یک روچے گوں وتی مات ءَ گشت کہ نوں اد ءَ نندگ نہ بیت بریں یک چارراھے ءِ سراپہ وت ءَ یک لوگی کلنڈ ـــ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آ رداں

بندیں ءُ وتی روچاں گوازینیں ءُ وتی لاپ ءِ دوزہ ءِ آس ءِ توسگ ءَ ہمودا کارکنیں آ ہمے فکرءَ اتنت کہ ہے دمان ءَ بادشاہ ءَ جار جت کہ چوشیں مردے است کہ آ پمن یک انچیں بنگلہ یے بہ بندیت کہ آ بنگلہ زمین ءُ آزمان ءِ میان ءَ بیت ! آئی ءِ بچک ءَ اے جار اشکت ءُ چہ وتی مات ءَ درائینت ئے کہ اے جوانیں موقع یے۔ باداشاہ ءَ وتی عقل گارکتگ ءُ پھک ءَ بیگانگی ءِ آماچ انت من رواں چہ آئی ءَ زر ءُ مرّے گراں ءُ کایاں اے زرّاں کاراں ءُ ترا دیاں۔ ہمے وڑا دومی روچ ءَ سُھب ءَ مہلہ چہ واب ءَ پاداتک ءُ بادشاہ ءِ دربار ءَ شت ءُ گوں بادشاہ ءَ گشت کہ من تئی اے بنگلہ ءَ بنداں ءُ دیاں بلے مناں پیسر کموز رّبدئے۔ گڑا بادشاہ ءَ آئی ءِ گشگ ءِ درگت ءَ آئی ءَ کموزر (Advance) دات۔ آئی ءَ گوں بادشاہ ءَ گشت کہ من چہ اے زرّاں رواں پہ تئی بنگلہ ءِ بندگ ءِ سامان ءُ ازباب زوراں ءُ کاراں انشااللہ یک ماھے ءِ توک ءَ تئی بنگلہ ءَ تیار کناں۔ بچک ءَ چہ بادشاہ ءَ موکل گپت ءُ وتی مات ءِ گور ءَ اتک ہمے وڑ کہ بادشاہ ءَ گشتگ ات گوں وتی مات ءَ ہمے وڑا گشت۔ وھدے کموو ھدگوست بچک ءَ ہمے سوڑگ کت کہ اگاں کسے چہ آھانی لوگ ءِ دیم ءِ کشک ءَ بگوزیت گڑا، آ آئی ءِ رند ءَ کپیت ءُ روت گوں۔ آئی ءَ گوں کموگپ ءُ رپ جنت ءُ پداوتی لوگ ءَ کئیت چہ ایشی ءَ ابید آ دگہ ھچ کار نہ کنت بزاں اے آئی ءِ مدامی روزگارات۔ یک رندے یک دگہ بادشاھے آھانی لوگ ءِ دیم ءِ کش ءَ گوزگ ءَ ات گڑا آئی ءِ روگ ءَ پداے بچک ءَ آئی ءِ رند گپت ءُ شت گوں۔ بادشاہ ءَ دیست کہ منی پشت ءَ یک بچکے پیداک انت بادشاہ ءَ وتی پادداشتاں ءُ پہ ہمائی ءَ مھتل بوت ءُ پداا ے بچک آئی ءَ وتی ہمراہ کت۔ بادشاہ وتی بنگلہ ءِ نیمگ ءَ روگ ءَ ات بچک ءَ چہ آئی ءَ اجازت گپت بادشاہ ءَ گوں آئی ءَ درائینت نوں بیگاہ انت اے وھدی توکجاوتی لوگ ءَ رست کنئے؟ مرچی منی لوگ ءَ بیا گوں، بچک بادشاہ ءِ ہمراہ بوت۔ ہمے وڑا آروان بوتنت ءُ شتنت وھدے کہ آدوئیناں شپ گپت۔ بچک ءَ گپ گپ ءِ تہا گوں بادشاہ ءَ گشت کہ جنگل ءَ بازیں اپس یلہ انت ءُ چرگ ءَ انت بیا کہ چہ اے اپساں دواپس گریں ءُ سوار بیں ءُ تئی بنگلہ ءَ روئیں چیا کہ ماسک دم برتگ۔ بادشاہ ءَ گوں بچک ءَ درائینت کہ اد ءَ اپس کج انت تو آگاہی ءَ واب گندگ ءَ ئے تراحیر

انت؟ بچک یک دمانے ءَ ھاموش بوت ءُ ھچ نہ گوشت ءَ انگت آھانی سفر جاری ات ءُ آھانی سر دور کپت بچک ءَ پدا بادشاہ ءَ گشت تو مناں بڈ اکن ءُ تو کہ دمبرءَ من ترا بڈ کناں۔ بادشاہ چہ بچک ءِ گپاں تژ گگی ات ءُ وتی دپ ءَ راھالی کت ءُ گوں بچک ءَ درائینتے کہ تو اجبیں گپ جنے ترا جن پر نیست کہ اے چون بوت کنت تو منا چتور بڈ اکت کنے چوشیں کپتگیں حمر پر چہ کنے؟ وھدے کہ آ بادشاہ ءِ بنگلہ ءِ نزیک ءَ رسگی اتنت بچک ءَ بادشاہ ءَ گشت کہ تئی مہمان جاہ چہ تئی بنگلہ ءَ دور انت یا نزیک، بادشاہ ءَ گشت کہ سک دور نہ انت ءُ سک نزیک ہم نہ اِنت۔ گڑا وھدے بنگلہ ءِ نزیک ءَ رست اَنت بچک ءَ گشت کہ من اد ءَ اوشتاں ءُ تو سید ھا وتی مہمان جاہ ءَ بر و وھدے تو ماں وتی مہمان جاہ ءَ رسے منا پدا بلو تا ئین من کایاں، منی ءُ تئی بچیگ ءِ روگ شر نہ اِنت۔ بادشاہ وہدے کہ وتی مہمان جاہ ءَ رست ءُ آئی ءَ وتی کاردارے دیم دات ءُ اے بچک ماں مہمانجاہ ءَ برت ءُ پداوت بنگلہ ءَ شت۔

بادشاہ ءَ یک دانا ءُ عقلمندے جنکے است ات آئی ءَ گشتگ ات کہ من گوں اے بچک ءَ آروس کناں کہ منا اے بچک ءِ اخلاق سک پسند انت وھدے بادشاہ چہ بنگلہ ءَ ڈن ءَ پہ سئیل ءُ سواد ءَ وتی باگ ءِ نیمگ ءَ شت وھدے کہ پدا بنگلہ ءَ واتر بوت گڑا آئی ءِ دانائیں جنک ءَ چہ پت ءَ جست گپت کہ تو مہمان جاہ ءِ گوڑ ءَ گوں کے ءَ گپ جنگ ءَ اتئے؟ بادشاہ ءَ جواب دات ''اے یک پاگلیں بچکے کہ من راہ ءَ دیستگ ءُ وتی بنگلہ ءِ مہمان جاہ ءَ آؤرتگ''۔

شہزادی ءَ گشت اے چوں پاگل یے؟ بادشاہ گشت اے منا راہ ءَ دست کپتگ ات وھدے ما کشک ءَ یک جاگہ یے رستیں ایشی ءَ گشت کہ ما جنگل ءَ دو اپس گریں ءُ سوار بئیں حالانکہ جنگل ءَ ھچ وڑیں اپس نیست ات پدا کمو دیراں رند ءَ گشت ءَ تو منا بڈ بکن من ترا۔ نوں منا صبرے سر اشت ءُ منا بچک سک مژاِت ءُ چہ مردمی ءِ کٹ ءَ برت۔ ءُ پدا من گشت کہ تو منا چوں بڈ کت کنے؟ ءُ من ترا چوں زُرت کناں؟ ءُ منا گشت ءَ کہ تو وتی مہمان جاہ ءَ بر و ءُ پدا مناں ہموا بر۔ ہے وڑا من مہمان جاہ ءَ اتکاں ءُ آ پدا ماں مہمان جاہ

کسہ حلاس نہ بیت

اے آر داد

ءَ آورت اے دمان ءَ آھموداِمھمان جاہ ءَ نشتگ ات کہ من گوں ھمائی ءَ گپ ءَ اتاں۔ شھزادی کمو دیراں ھاموش بوت ءُ پدا درائینت ئے۔ منی واجھیں پت! ھمے بچک منی لوگ واجہ بوت کنت ایشی ءَ ابید من دگہ کس ءَ گوں آروس نہ کناں ہمیشا کہ اے بچک سکیں داناءُ عقلمندیں بچکے۔

بادشاہ ءَ گشت کہ اے واسکین پاگل ءُ کم عقلے ایشی ءِ دانائی حاک ءُ پُرّ ءُ گر میں جس انت۔

بچارمن یک مزنیں بادشاھے آں ءُ تو گوں ایشی ءَ آروس کنئے گڑا من اید گے بادشاھانی دیما شرمندہ نباں؟ شھزادی ءَ درائینت کہ توئے پت اے بچک ءَ کہ پاگل یے گشئے بلے من گشاں کہ چہ ایشی ءَ تمامیں دنیاءَ عقل مندتر نیست ءُ ایشی ءَ اے گپ کہ گوں تو ماں راہ ءَ جتگ انت اے درستیں گپ عقلمندی گپ انت۔

ایشی ءَ وھدے کہ گوں ترا گشتگ ات کہ چہ اے اسپاں دو اسپ گریں ءُ سوار بیں ایشی ءِ معنا ایش انت کہ دولٹ چہ جنگل ءِ درچکاں بُرّیں ءُ اے لٹاں وتی دست ءَ گریں ءُ جک دیان بیں وتی منزل ءِ نیمگ ءَ روان بیں ءُ آئی ءَ گشت کہ تو منابڈّ اکبن ءُ من ترابڈّ اکناں ایشی ءِ معنا ایش انت کہ راہ چو ھلاس نہ بیت بزاں یکے قصہے تو بہ جن ءُ یک قصہے من جناں ھمے وڑا آئی ءَ ترا گشتگ ات کہ تو ساری ءَ مھمان جاہ ءَ برو ءُ من رند ءَ کایاں ایشی ءِ معنا ایش انت کہ تئی سپاھیاں معلوم بہ بیت کہ بادشاہ سلامت وتی سپاھیانی چارگ ءَ پیداک اِنت اگاں من ءُ تو دوئیں بچی ءَ بروئیں آمار ادر آمد سرپد بنت ءُ مئے سرا فائرنگ کنت ہمیشا تو ماں مھمان جاہ ءَ ساری بروئے۔ اگاں منا یکے بہ جنت گڑا تو بدنام بئے۔

چہ شھزادی ءِ اے گپاں بادشاہ ءِ دل ءِ سرا مزنیں اثرے کپت ءُ آئی ءِ سنگیں دل چو موم ءَ نرم بوت۔ گڑا اید گے روچ ءَ بادشاہ ءَ وتی نازءُ ناپاپتیں جنک ءِ آروس گوں ھمے بچک ءَ دات۔ بادشاہ ءَ وتی جنک ءِ جھازدیگ ءَ ابید وتی دودءُ ربیدگانی درگت ءَ آئی ءَ یک شاھین یے ہم دات۔ ھمے دانائیں بچک ءَ چہ آروس ءَ پد وتی جن (شھزادی) زُرت ءُ وتی میتگ ءِ نیمگ ءَ رھادگ بوت دومی روچ ءَ وتی مات ءِ گورءَ سر بوتاں

وتی لوگ بانک وتی مات ءِ گورءَ نادینت ءُ وت گوں وتی شاھین ءَ پہ بادشاہ ءِ بنگلہ ءِ بندگ ءَ شت چیا کہ آئی ءِ بنگلہ زمین ءُ آزمان ءِ میان ءَ بندگی ات پمیشا آئی ءَ شاھین ءَ ابید دگہ مستری بست کت نہ کنت ۔

آئی ءَ بادشاہ ءَ گشت کہ مرچی من پہ تئی بنگلہ ءِ بندگ ءَ ہمیشیں اتکگاں بلے شرط ایش ات کہ بُن اِشت ءَ ہما مردم اِیر بکنت کہ آئی ءَ ھچبر ردی نہ کتگ ءُ چہ وتی دست ءَ ھچ کس آزار نہ کتگ بادشاہ ءَ وتی میتگ ءِ درستیں مرد آؤرت ءُ مچک کت اَنت بلے ہر یک ءَ گشگ بوت کہ منی بنگلہ ءِ بُن ھِشت ءَ ہما مردم اِیر بکنت کہ آئی ءِ دست ءَ ھچبر ردی نہ بوتگ ءُ پارسائیں مردم چہ شما کئے انت کہ بن ھِشت ءَ گوں وتی دست مبارک ءَ اِیر بکنت ۔

بلے چہ اے درستیں مردمانی نیمگ ءَ ہمے پسہ رست کہ چوشیں مردمے نیست کہ آئی ءِ دست ءَ ھچ وڑیں ردی یے سرزد نہ بوتہ۔

بچک ءَ گشت کہ منی مستری اے شاھین انت بلے شاھین ءِ اعتراض ہمیش انت کہ من چوش تئی بنگلہ ءَ بست نہ کناں گڑا ہمے درگت ءَ بادشاہ ءَ گشت کہ من وتی بنگلہ ءِ بُن ھِشت ءَ وت گوں وتی دستاں اِیر کناں پدا بچک ءَ درائینت کہ تو زان ءَ پارسایے ءِ تئی دست ءَ ھچ وڑیں غلطی یے نہ بوتگ گڑا بادشاہ ءَ گشت کہ اے تمامیں دنیا ءَ چوشیں مردم نیست کہ چہ آئی ءِ دست ءَ ھچ وڑیں غلطی یے نہ بوتگ بلے من وتی بنگلہ ءِ بُن ھِشت ءَ اِیر کناں گڑا بچک ءَ درائینت تو چوں غلطی نہ کتگ ؟ تو منی مات پہ یک معمولی غلطی یے ءَ چہ وتی لوگ ءَ کش اِت ءُ برت یک جنگلے ءَ شیر ءُ پلنگانی توک ءَ دؤردات ۔نوں تراا اے حق نیست کہ تو بنگلہ ءِ بُن ھِشت ءَ اِیر بکنے۔ بچک ءِ گوں ہمے حبراں بادشاہ ءَ زانت کہ اے منی وتی چک انت ءُ مات ءِ بیراں منا گرگ ءَ انت پدا بادشاہ ءَ ہمے بچک ءَ بگل ءَ کت ۔ بادشاہ ءَ حیال کت ءُ چارگ ءَ لگ اِت کہ اے ہما منی لوگ بانک ءِ چک کہ من چہ وتی لوگ ءَ در کتگ ات ءُ اے وھد ءَ آئی ءَ سئے ماہ ءِ امیدواری است ات اے الم ءَ منی جند ءِ بچ انت کہ گوں من ہم کلامی کنگ ءَ انت نوں ہمے بچک ءَ گشت کہ برو وتی مات ءَ بزور ءُ بیار ءُ منا پہل بکن

اِت کہ من آ پہ معمولی ردی یے ءَ چہ وتی لوگ ءَ در کت ۔

آئی ءِ بچ پہ گل ءُ شادانی وتی مات ءِ گور ءَ شت ءُ آئی ءَ وتی مات ءُ وتی لوگ بانک زرت انت ءُ پدا بادشاہ ءِ گور ءَ آوُرت انت ءُ یک جتائیں بنگلہ یے ءَ نادینت انت کہ ہمودا آ گوں گل ءُ شادانی نشت انت لھتیں روچ ءَ چہ رند بادشاہ ءَ وتی تاج ءُ تخت چست کت ءُ وتی ہے عقلمند ءُ دانائیں بچ ءَ دات ءُ تیزی ءِ جوڑا یے گوَراکت ءُ ذکر ءُ فکر ءَ لگ اِت ۔

سرمچاریں شپانک

م۔ی دُرّابلوچ

ماں کوھنیں زمانگاں یک زالمیں بادشاھے ءَ گوں وتی زور ءُ زُلم ءُ زیادتیاں یک بژّگ ءُ زیردستگیں راجے ءِ سرءَ بادشاھی کت، اے زالمیں بادشاہ ھنچو گروناک ءُ بےرامپت ءُ بےدرابل ات کہ شکل ءُ شھدءَ ماں راج ءِ دپ ءَ چوکچّل ءُ ماجیں ءَ تھل گُرت ات اَنت کہ کس ءَ ھٹگ ھم نہ کُت۔

ھچ کس ءَ چہ راج ءِ کماشیں مردماں، ورنایاں، زانوگراں، ازمگران ءَ کواساں ھک نہ ات کہ بہ گُش ایت: پرچا......؟......اگاں کسے پہ زانت یانازانتی بہ گوشتیں پرچا......گڑا بزاں آکس ءِ سرگ ءَ تاں دیرءَ آئی ءِ ھمراھی نہ کت ءُ پہ بادشاہ ءِ حُکم ءَ آئی ءِ سر چہ ڈَڈرءَ جتا کنگ بوت ءُ ماڑی ءِ دیول ءِ دیم ءِ میھ جنگ بوت۔

اے ستم گر ءُ زالمیں بادشاہ ءَ صد (100) دانگ پُلد ان، گراں کیمتیں ھست ات کہ آئی ءِ زلم ءِ ماڑی ءِ زیب ءُ زینت اِت انت۔

یک روچے اناگاہ ءَ بادشاہ ءِ پئشی ءَ یک پُلد انے بُن ءَ دوَردات ءُ چہ برزءَ کپگ ءِ سوب ءَ پُلد ان چنڈ چنڈ بوت ءُ بادشاہ پہ اے پُلد ان ءَ سک دل پہ درد بوت۔

ڈیھ ءِ درائیں ازمگر ءُ کواس ءُ مھندس ءَ گوانک جت انت کہ ھر کس اے پُلد ان ءَ گوں آدگہ نود ءُ نھیناں ھمرنگ بہ کنت من آرا یک شھرے بگرشان ءُ اگاں چو ۹۹ نھینانی وڑ ءَ کت نہ کت گڑا آئی ءِ سزا مرگ انت ءُ گردن ءِ جنگ ءَ رند پہ دِگرانی گوش گرگ ءَ آئی ءِ جون گونگیں کپکاں واریگ بیت ءُ سرگ ءَ منی ماڑی ءِ دیم ءَ میھ جنگ بیت تاں کہ دگہ کس ھنچیں ٹیڑے مہ کنت۔

ھمے داب ءَ زوراکیں بادشاہ ءَ ملک ءِ گھترین ءُ زاھکار ءُ کواستریں ورناپہ یک بےدریں پُلد انے ءَ کشت انت ءُ ھیئشی مڑایانی سرءَ ماں وتی ماڑی ءِ دیم ءَ میھ جت انت ءُ کُشتگیں ورناانچو زیان بوت انت کہ ساب ءَ نیا تک انت ءُ آزمانک ءَ سابگراں ھم چہ سدءَ گیشتر ساب نہ زانتگ اَت۔

پہ پُلدانے ءَ زالمیں بادشاہ ءِ ھنچوش زُلم ءُ زیاتی ءُ ناروائی ءُ ناھکی کت کہ دور ءُ دراج ءَ ماں گُنج گُنج ءَ اگاں یک جاھے شپانکے گوں چار بزء ماں کوھے ءِ جمک ءَ ھست اَت ھم چہ بادشاہ ءِ زلماں سھی بوت اَت ءُ زانت ات ئے کہ ھنچیں زوراکیں شاھے ھست کہ پہ پُلدانے ءَ، ڈیھ ئے چہ مردماں ھالی کرتگ ءُ زندگیں سرے نیشتگ۔

سرمچاریں شپانکے ھست اَت کہ چہ کسانی ءَ کارئے پس ءِ چارینگ بوتگ ءُ دگہ ھچ پیمیں ازم ءُ کارے ءَ بلد نہ اَت، آ یک روچے وھدے کہ ھگ ماں کوہ ءِ تاپ ءُ ساھگاں چرگ ءَ اَت ءُ شپانک ماں پازگاھے ءِ سرءَ نشتگ اَت ءُ چم ئے گوں پہان ات انت کہ نبارسترے شیں کنت ءُ پسے ترچ گیج ایت ءُ بوارت......! بلے دل ئے گوں بادشاہ ءِ زلمان اَت ءُ چہ وت ءَ جست ئے گت کہ اداں اے بادشاہ ءِ زلمانی دیم گیری ءَ زاناں دگہ ھچ تو جیل نیست؟......زاناں اے ملک ءِ راجکماش ءُ ورنا سردار ءُ کازی مُرتگ انت کہ اے بادشاہ، اے ڈول ءَ گوں مردمانی زندگیاں گوازی کنت ءُ گشوک ءُ کن کنوک نیست۔

شپانک شپ ءَ ھگ ءَ کہ میتگ ءَ بارت وتی واز داراں توار کنت ءُ گوش ایت، واجھاں باندا پہ وتی میتگ ءِ ھگ ءَ شپانکے بہ چارات من باندات ماھلا گوں مرگانی چری چرایاں چدءَ رواں۔

مردماں گوشت...... بچہ! تئی وَ سال ءِ کلار پورہ نہ اِنت تو وَ انگت وتی ھورت نہ گپتگ اَنت، اشتگ اِت ءُ روئے......؟ کجا روئے؟ شپانک ءَ گوشت من اِشکتگ کہ اے ملک ءِ گزیں بادشاہ ءِ سدا نگ پُلدان بوتگ انت یکے کپتگ ءُ پرشتگ ھمائی ءِ اڑ کنگ ءَ رواں۔

مردماں کہ اے بلائیں ھبر چہ کوریں شپانک ءِ گونڈیں دپ ءَ اشکت سک بھ منت انت دمانے پہ بے موچی گوزگ ءَ پد مردماں دارئینت۔ زاناں تو گنوک ئے چہ وتی اُمرات سیروار تگ ءُ سر ءِ ھوش اِت شتگ کہ چشیں بدیں نگواہ کن ئے؟ شپانک ءَ گوشت بلکیں چہ منی مرگ ءَ راج ءَ زندمانے بہ رسیت اے وَ پمن مزنیں پھری گپے کہ من وتی بزگیں راج ءِ کارے ءَ بیایاں۔

مرد ماں ھرچے کہ گوشت وتی کدر بندگی اِش کت شپانک ءَ وتی پریام نہ ٹگلینت، شُھب ءَ ماھلا گوں مرگانی چُرو چُرواں، پُشتی ئے کو پگ ءَ کت ءُ وتی مُجدی ھمراہ بزاں مُٹی دزلٹ ئے زُرت ءُ جی شاہ ءِ ولائت!

چولوڑ ءُ ایروپ ءَ، چوگو پش ءُ چاھڑیں گوریچ پہ آھری دمگاں مانزوراں کوھاں سرگواریں کناں، رس اِت ھمو دءَ کہ بادشاہ ءِ زلمانی اپسونی تیھر دروشمین ءُ جاتوی تڑ سناکیں ماڑی اَت۔

ماڑی ءِ ھشیمیں دیوال ءَ میھ جنگیں انسانی براتگیں سر شپانک ءِ ساب ءَ نیا تک انت، ماڑی ءِ دپ ءَ کہ رس اِت بادشاہ ءِ جلادیں کوتوال ءُ دروازہ پاناں رُپت!...... کجاروئے اے بادشاہ ءِ ماڑی اِنت آ سرگ ءَ بچار...... شپانک ءَ سلوات ءُ سیرہ کت، ھنچو کہ بادشاہ سھی بوت، بادشاہ ءَ چہ تاک ءَ سرکش اِت ءُ چار اِت ئے تاں یک کوریں شپانکے کہ گوں پانواں مڑاتگ، توارئے کت بل اِت ئے کہ گوزیت۔

شپانک گوست ءُ بادشاہ ءَ چار اِت تاں اے ھدائی جبوڑ گے گوشت ئے بہ گوش چے لوٹ ئے؟ شپانک ءَ گوشت من ازمگرے اوں پلد ان اڈ کناں ءُ پرشتگیں پُلد اناں چہ پیسر ءَ انگت شرتر اڈ کناں، بادشاہ ءَ گوشت ترا پُلد ان اڈ کنگی ءَ سر ءُ سنج گون نیست بلے اگاں تو گش ئے کہ ازمگرے ئے گڑا منی ماڑی ءِ اَلنگیں دیوال ءِ دیم ءَ کمکے چمے برگیج ءُ بچار چیچو ازمگر من سر پر نیست کرتگ پہ ھمے پلد ان ءِ ھاتر ءَ۔

واجہ بادشاہ سرگ من دیستگ انت ءُ من ءَ وتی مرگ ءِ گم نہ انت بلکیں تئی پرشتگیں پُلد ان پہ لاپ، بلے ٹوئیں نپ کہ ماشما دراھیناں رس اِتگ الیش اِنت کہ ڈیھ ایں چہ زالمانی دیھی تجکیں پنجھاں آزات بوتگ ءُ مروچی ماشما وتی ڈیھ ءِ وتی مستر ءُ واجہ وت ایں شما دزھا بہ گوش اِت زندگ بات آزاتی دراھیناں گوشت زندگ بات آزاتی، زندگ بات سرمچاری۔

مرد ماں گوشت چہ بلائیں راجے ءِ تہا توا ے کار کت توا ے شاگ چہ کھر، دریا ءَ چہ زیراب بوگ ءَ نجات دات ءُ آئی ءِ سواریں راجی اِت اُمیتانی آزاتی ءِ تیاب ءَ رسینت، تراھم تئی سرمچاری مبارک بات، ڈیھ آزاتی ءُ مارا آسراتی!

ملّا روبو

ناصر کوشقلاتی

یک میتگے ءَ یک بلی یے (پیریں بلک) است ات۔ بلی ءَ راچک ءُ نماسگ هچ نیست ات۔ بلی ءِ پاناپا یک ملّا روبوئے ات۔ بلی ءَ ملّا روبو چونماسگ ءِ وڑ ءَ دوست اَت۔

بلے ملّا روبوءَ یک مستریں برات یے ہم است اَت بلے ملّا ءِ مستریں برات چہ اے شہرءَ کہ بلّی نشتگ اَت دور اَت۔

یک روچے بلّی ءَ شیر مختیگ ءُ ہنزک ءِ تہا اَت انت۔ بلّک ءَ مردمے وتی لوگ ءَ لوٹ اِتگ ات، ءُ بلّی ءَ ملّا روبوءَ گوشت کہ اے مختیگیں شیر اں بچارگوں من انّو دمان ءَ کائیں تنکہ بلّی واپس بُوت چاریت کہ ملا روبوءَ درستیں شیر وارتگ اَنت، بلّی ءَ ملّا روبوءَ را گوشت کہ تو شیر درس وارت اَنت ملّا ءَ پسّو دات کہ او...... منی دل بد بوتگ من درسیں شیر وارت اَنت۔

بلّی ءَ وتی شیرانی ورگ ءِ سوک ءَ ملّا روبوءِ لٹک (دُمب) بُرّ اِت۔ پدا ہمے روچ ءَ ملّا ءِ مستریں برات ءِ سور ءِ دعوتی مردم اھت انت۔ کہ ملّا تئی برات ءِ سور اِنت وتارا جلدی بیار۔ بے چارگیں ملّا روبو حیران بُوت نوں من چوں بکنیں کہ منی برات ءِ سور اِنت پدا منی دُمب بلّی ءِ کرّ اِنت اگن اے وڑ ءَ بے دمب ءَ برات ءِ سورءَ بروں اے شرم ءِ گپ انت۔

ملّا روبو بے چارگ شُت بلّی ءِ کرّ اکہ بلّی منی دست ءَ غلطی یے بوتگ۔ چو بکن وتی چُکانی ثواب ءَ منی دُمب ءَ بدئے کہ منی برات ءِ سور بوئگا اِنت من اے وڑا برات ءِ سورءَ شُت نہ کناں۔ وتی سیادانی دیم ءَ کم شرف بیاں۔ بلّی ءَ پسہ دات کہ ملّا تو زانے کہ من جنوزاے آں۔ منا دگہ دیوکے نیست ہمے پچکے شیر اِنت کہ من مختین ءُ بہائے کنیں وتی واستہ گد ءُ پچ گریں ہی مان تو منی شیر وارت اَنت۔ تنکہ تو منی شیرانی بدل ءَ نیارے تراتئی لٹک حرام اِنت۔

اے آرداد

کسہ هلاس نہ بیت

ملاءِ گوشت کہ شرّ یں من تئی شیرانی بدل ءَ کاریں۔

ملاّ روبوشُت بُزءِ کرّا کہ بزو بزو منا شیر دے، شیراں دیاں بَلّی ءَ، بَلّی من ءَ دُمب ءَ دنت۔ دُمب ءَ بندیں لالائے سور ءَ رویں۔

بُزءَ گوشت کہ منا کہوری ٹال بدے گڑا من ترا شیر دئیں۔

ملاّ شُت کہورءِ کرّ ءَ...... کہور کہور من ءَ ٹال دے، ٹالاں دیاں بُزوءَ بُزو من ءَ شیر دنت شیراں دیاں بَلّی ءَ، بَلّی من ءَ دُمب دنت، دُمب ءَ دُمب ءَ بندیں لالائے سور ءَ رویں۔

کہورءَ گوشت کہ منا کدوے بدے، ملاّ شُت کپوت ءِ کرا۔ کپوت کپوت منا کدوے دے، کدو ءَ دیاں کہور ءَ، کہور منا ٹال دنت، ٹالاں دیاں بزو ءَ، بزو منا شیر دنت، شیراں دیان بَلّی ءَ، بَلّی منا دُمب ءَ دنت، دُمب ءَ دُمب ءَ بندیں لالائے سور ءَ رویں۔ کپوت ءَ گوشت من ءَ دان بدے۔

ملاّ روبوشُت ڈگارءِ کرّا کہ ڈگار ڈگار من ءَ دان بدئے، داناں دیاں کپوت ءَ، کپوت من ءَ کدو دنت، کدو ءَ دیاں کہور ءَ کہور من ءَ ٹال دنت، ٹالاں دیاں بزو ءَ بزو من ءَ شیر دنت، شیراں دیان بَلّی ءَ بَلّی من ءَ دُمب دنت، دُمب ءَ دُمب ءَ بندیں لالائے سور ءَ رویں۔

ڈگارءَ گوشت من ءَ آپ بدے۔

ملاّ روبوشُت جوءِ کرّا۔ جو جو من ءَ آپ بدے، آپ ءَ دیاں ڈگار ءَ ڈگار من ءَ دان دنت، داناں دیاں کپوت ءَ، کپوت من ءَ کدوے دنت، کدو ءَ دیاں کہور ءَ، کہور من ءَ ٹال دنت، ٹالاں دیاں بزو ءَ، بزو من ءَ شیر دنت، شیراں دیاں بَلّی ءَ بَلّی من ءَ دُمب دنت، دُمب ءَ دُمب ءَ بندیں لالائے سور ءَ رویں۔

جو وَا گوشت کہ تنکہ منا نہ جنے من آپ نہ دیاں۔ مُلا شت لوڑی ءِ کرا لوڑی لوڑی منا بُر دے دے بردءَ جناں جوءَ جو منا آپ دنت آپاں دیاں ڈگار ءَ، ڈگار من ءَ دان دنت، داناں دیاں کپوت ءَ، کپوت من ءَ کدوے دنت، کدو ءَ دیاں کہور ءَ، کہور من ءَ ٹال دنت، ٹالاں دیاں بزو ءَ بزو من ءَ شیر دنت، شیراں

دیاں ئلّی ءَ، ئلّی من ءَ دُمب دنت، دُمب ءَ دُمب ءَ بندیں لالائے سورءَ رویں۔

لوڑی ءَ گوشت کہ من ءَ پچلے ناہ بدے۔ مُلاّ شت مچ ءِ کرّا۔ مچ پچ منا ناہ دے ناہ آں دیاں لوڑی ءَ، لوڑی من ءَ برد دنت بردءَ جناں جوءَ، جو من ءَ آپ دنت، آپاں دیاں ڈگارءَ ڈگار من ءَ دان دنت، داناں دیاں کپوت ءَ، کپوت من ءَ کدوے دنت، کدوءَ دیاں کہورءَ، کہور من ءَ ٹال دنت، ٹالاں دیاں بزوءَ، بزو من ءَ شیر دنت، شیراں دیاں ئلّی ءَ ئلّی من ءَ دُمب دنت، دُمب ءَ دُمب ءَ بندیں لالائے سورءَ رویں۔

مچ ءَ گوشت کہ مُلا جان انو آمین اِنت اِے وھدی ہر کس ءِ لاپ سیر اِت ہر ناہ ئے زرت کنے بزور۔ تنکہ ملاّ روبوءَ درساناں وش کنان ئت ءُ ئلّی ءَ سر بُوت۔ ئلّی ءَ ملاّ ءِ دُمب دات، تنکہ ملاّ پہ سورے حاطرءَ برات ءِ لوگ ءَ سر بوت برات ءَ سے چک ہمراہ ات ءُ ملک ءَ روتگات۔

برات ءَ جُست کت کہ تو منی سورءَ نیا تلگے؟ گوشت ئے ئلّی نادراہ بُوتگ من آئرا ایل دات نہ کتگ ہمیشکا من سورءَ نیا تکگاں من ءَ معاف بکن۔

گیدی کسہ

بشیر شہزاد۔ پلنتاک

یک مزنیں مالدارے است ات کہ نامے شنبہ ات۔ شنبہءَ یک شپے وابے دیست کہ ہمے وابءَ را سہبءَ گوں وتی شوانگءَ گشت کہ من دوشی یک باز جوانیں وابے دیستگ۔ شوانگءَ گشت وابءِ نیک۔ مالدارءَ دراھینت ''دوشی من وابءَ دیستگ کہ روچ منی سرونءَ انت او چاردھی ماہ منی پادونءَ انت دواستال منی لاپءِ سرا انت شوانگءَ گشت واجہ وتی وابءَ منءَ پہ بہا بدئے۔ شنبہءَ درائینت کہ بدلءَ منءَ توچے دیئے۔ شوانگءَ گشت من وتی دوسالءِ زوبگءَ ترادیاں۔ شنبہءَ من ات۔ شوانگءَ وتی زوبگ دات ءُ پہ دگہ شہرءُ ولایتے رہادگ بوت۔ گپڑے سفرءَ رندا یک دگہ بادشاھےءِ جاہءُ دوراءَ مگربءِ وھدءَ سر بوت۔ بلے ہمے بادشاہءِ جنکءَ گوں وزیرءِ بچکءَ سلہ کتگ ات کہ منی ءُتئی پت منا ءُ ترا اسیر نہ دینت۔ توانچیں وڑے بکن من ءُ تو دگے جاھے رواں سیر کناں۔ وزیرءِ بچکءَ گشت شرانت تو مرچی مگربءَ رند وتی اسپءَ بزور کلاتءِ بُنءَ بوشت۔ من کاھین ہمے وڑءَ بادشاہءِ جنک مگربءِ وھدءَ ہما جاگہءَ آھت۔ بلے وزیرءِ بچکءَ انچیں کارے کپت کہ آئی آھت نہ کرت۔ بے چارگیں شوانگ ادءَ اودءَ گردگءَ اَت۔ بادشاہءِ جنک شہ پشتءَ آ ہگءَ ات جنک ہمے سرپد بوت کہ وزیرءِ بچک انت۔ جنکءَ گشت زو بیا سوار بو۔ شوانگءَ ھچ ھبر نہ کرت ءُ سوار بوت۔ جنک گوں بازاشتاپیءَ شہ شہرءَ دراَھت۔ گشتے بکش نوں چوں بکناں؟ بے چارگیں شوانگءَ ھچ ھبر نہ کرت۔ جنکءَ گشت تو پرچے گپ نہ کنئے۔ شوانگءَ پداھچ نہ گشت۔ جنک سرپد بوت کہ اے وزیرءِ بچک نہ انت جنکءَ وتی دلءَ گشت کارے ھرابیں بوت بلے وتی قسمتءَ چاراں۔ جنک ہمے پکرءَ ات کہ اے چونیں بزاں چہ کارءِ مردے جنکءَ گشت اے چونیں شریں کاش انت

مردم ءَ اکس گورے بوتیں اے ھدءَ بچار یگتین ۔ شوانگ ءَ ہچ ھبر نہ کرت ۔ جنک ءَ زانت کہ اے گوہالے نہ انت ۔ جنک ءَ پدا گشت اے جوانیں جوانیں گزءُ تا گز انت مردم ءَ راگیے بوتیں اے ھد ءَ بچار یگتیں ۔ شوانگ ءَ ہچی نہ گشت ۔ جنک ءَ زانت کہ اے بگ جتے نہ انت ۔ دیمترءَ شت انت جنک ءَ گشت چوں بہار انت مردم ءَ اے ھد ءَ پس بچار یگتیں ۔ شوانگ ءِ دل ءِ گپ جنک ءَ جت شوانگ ءَ یک گین سار تے کش ات ۔ جنک ءَ زانت اے شوانگے وتی دل ءَ گشتے پس ءِ رند ءِ مردم عقل مند بیت ۔ دوئیں اھت انت یک دگہ بادشاھے ءِ ڈیھی ءَ جنک ءَ گشت اے یک دگہ بادشاھے ءِ ھند انت ادا باندا بادشاہ ءِ مردم کا ینت ۔ مارا گندانت ۔ گڑا الم ءَ بادشاہ ترا لوٹیت ۔ بادشاہ ترا جست کنت تئی نام کئے انت ۔ تو بگش منی نام میر بلوچ انت ۔ ترا پدا جُست کنت تو چے کار کنئے ۔ تو بگش من پلان وزیر ءِ بچکاں ۔ دگہ ترا ھرڈولیں جستے کت تو بگش مرچی نہ باندا پسہ ءَ دیاں بادشاہ ءِ مردم اھت انت ۔ شوانگ ءُ جنکے دیست انت ۔ شت انت بادشاہ ءَ ھالے دات کہ اے وڑیں مردم اھتگ انت ۔ بادشاہ ءَ گشت ۔ بروات بچک ءَ بیار ات یک ءُ دوسپاہی شت انت شوانگ ءَ گپت ءُ آرتے ۔ بادشاہ ءَ بچک ءَ راوتی ھد ءَ نادینت ۔ جستے کت کہ تئی نام کئے انت ۔ بچک ءَ گشت واجہ منی نام میر بلوچ انت ۔ شہ کجا کائے ؟ میر بلوچ ءَ وتی ڈیھ ءِ نام گپت ۔ بادشاہ ءَ پدا جست کت تو چے کار کنئے ۔ میر بلوچ ءَ گشت من وتی ڈیھ ءِ وزیر ءِ بچک آں ۔ بادشاہ ءَ شہ میر بلوچ ءَ لھتیں جست ۔ شہ پدان چی ءَ پدجوان ترانت ۔ میر بلوچ ءَ گشت مرچی نہ باندا ایشی ءِ پسوءَ دیاں ۔ بادشاہ ءَ گشت پرچا انوں پسہ بدئے ۔ میر بلوچ ءَ درائینت من جست ءِ پسہ ءَ یک روچے رند دئین ، میر بلوچ پاد آ ھت دیم پہ وتی بندر ءَ آھت ءُ سر بوت ۔ جنک ءَ شہ میر بلوچ ءَ جست کت ۔ ترا بادشاہ ءَ چے جست کتگ ۔ میر بلوچ ءَ گشت من ءَ بادشاہ ءَ جست کت ۔ شہ پدا کجام پدشرتر انت ۔ جنک ءَ میر بلوچ ءَ را گشت بادشاہ ءَ بگش چہ پدان ہور ءِ پدشرتر انت ۔ پائدہ مندانت کہ ہور ءِ پدءَ بہارءُ بہارگاہ بیت ۔ مزنیں پائد گے داریت ۔ وہدے سہب بوت میر بلوچ بادشاہ ءِ گورءَ شت ۔ بادشاہ ءَ جست کت میر بلوچ جُست ءِ پسہ ءَ بدئے ، میر بلوچ گشت

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

شہ پداں ھورءِ پد بازشرانت۔ بادشاہءَ گشت ھورءِ پد چون شرانت باریں بکش، میر بلوچ گشت ھورءِ مزنیں پائدگے بہارءُ بہارگاہ بیت شیرءُ روگن، گلہءُ کونگ بیت ھورمزنیں پائدگے داریت۔ بادشاہءَ میر بلوچءَ شہ دگہ بازیں جست کت ہے وڑءَ میر بلوچ شہ جنک ءِ کشگءَ پد پتہ دات انت۔ بادشاہ سرپد بوت کہ وزیرءِ بچک انت۔ بادشاہءَ گشت من تراوتی پوج ءِ مستر کناں۔ تو چے گشئے؟ میر بلوچءَ گشت واجہ ترا باندا پسو دیاں۔

میر بلوچءَ گوں جنکءَ شورکت کہ اگں منءَ بادشاہ وتی پوج ءِ مستر بکنت، تو چے گشئے جنکءَ گشت میر بلوچ بادشاہءَ پہ پوج ءِ مسترءَ کار نیست۔ بادشاہ دگہ گپے دلءَ داریت۔ بلے تو برو بادشاہءَ بکش شرانت۔ میر بلوچ ایند گہ روچءَ بادشاہ ءِ ھدءَ شت۔ پوج ءِ مستری وتی ذمہءَ زُرت، بادشاہءَ گشت میر بلوچ منامزنیں جنگے ءَ کپتگ۔ میر بلوچءَ گشت شرّ انت باندارواں جنگءَ۔ میر بلوچ آھت وتی گسءَ گوں جنکءَ گشتے تو بکش نوں من چون بکناں۔ جنکءَ گشت باندا بیگاہءَ پہ جنگءَ برو۔ من ترا کمیں دم جنگیں دانکو دیاں۔ مگرب ءِ وھدءَ درستیں پوجیاں دانکو بدئے آواب کپنت تو پدی وتی گسءَ بیا۔ باریں بادشاہ گوں من چون کنت۔ بچکءَ درائینت۔ اے روچ گوست ایدگہ روچ ءِ بیگہءَ میر بلوچ گوں پنچ صد ۵۰۰ پوج ءِ مستریءَ دیم پہ جنگءَ رہادگ بوت۔ شہ شہرءَ درآھت مگرب بوت میر بلوچ گوں وتی پوجءَ اڈ کرت۔ میر بلوچ وتی درستیں پوجیان ءَ شہ جنک ءِ دانکواں چنکے چنکے دات۔ درستیں پوجیاں وارت واب کپت انت۔ میر بلوچ نوں رھادگ بوت پہ وتی گسءَ۔ جنکءَ زانت کہ بادشاہءَ میر بلوچ پہ جنگءَ دیم داتگ۔ نوں گوں من یک کارے کنت۔ بادشاہ میر بلوچ ءِ گسءَ اتگ اتءُ ایمن ات کہ لوگ ءِ واجہ جنگ ءَ شتگ۔ بازیں کشءُ چیلاں پد میر بلوچ اھتءُ رست تہ دیست ئے بادشاہ جنکءَ گوں کشءُ چیل انت۔ میر بلوچءَ گشت بادشاہ منا دیم داتگ ئے پہ جنگءَ ءُ تو منی ننگ ءِ سرا کپتگ ئے۔ میر بلوچءَ ہے بادشاہ ءِ داتگیں زھم چست کرت پہ بادشاہ ءِ کشگءَ بلے جنکءَ گشت میر بلوچ نہ جنئے۔ میر بلوچءَ جست کرت

پر چا؟ جنگ ءَ گشت بیا من ءُ تو گٹو ءِ کناں ۔ بادشاہ ءَ را میر بلوچ ءُ جنگ ءَ گٹو کرت برت ءُ اسپانی واڈ ءِ تہا دوَر دات ۔ سہب ءَ مھلہ میر بلوچ شت پہ پوج ءِ نیمگ ءَ ۔ آ وھدے اودءَ سر بوت تہ دیست ئے درستیں سپاہی واب انت ۔ پوج ئے شہ واب ءَ پاد کرت دیم پہ جنگ ءَ رہادگ گپت انت ۔ بادشاہ ءِ اسپ چار ینوک وھدے اسپانی چار ءُ دلگوش ءَ اھت انت تہ دیستے بادشاہ واڈ ءَ کپتگ ءُ مُرتگ ۔ آ ئی کوکار کت ۔ بادشاہ اسپانی واڈ ءِ تہہ ءَ مرتگ ۔ بادشاہ ءِ وزیر ءُ وکیل اھت انت بادشاہ ءَ را برت اش ءُ پہ میر بلوچ ءَ کلوہ دات کہ جنگ ءَ مرو بادشاہ مُرتگ ۔ میر بلوچ ءَ حال اش دات میر بلوچ واتر بوت آھت ۔ پُرس ءُ پاتیا ھلاس بوت وزیر ءُ وکیلاں دیوان کرت ۔ دیوان ءِ تہا ہے صلاہ بوت کہ میر بلوچ ءَ بادشاہ اِش کرت ۔ میر بلوچ ءَ گوں جنگ ءَ سُور کرت ۔ بادشاہ ءِ جنوزام ءَ ھم پہ سیر ءِ واستا میر بلوچ ءَ راگشت میر بلوچ ءَ بادشاہ ءِ جنوزام ہم گپت ۔ سال ءُ کپے گوست میر بلوچ ءَ دو بچکیں زھگ بوت ۔ یک روچے آ وتی گس ءَ واب ات یک جینے آ ئی ءِ سرون ءَ نشت ۔ یکے آ ئی پادون ءَ نشت ۔ دوئیں زھگ میر بلوچ ءِ لاپ ءِ سرءَ ات انت ۔ میر بلوچ جہہ سرات ۔ آ راوتی بہاز رنگیں واب یات اتک آ ئی کندات ۔ دوئیں جنیناں جُست کت تو اش ماچے حرابی یے گندئے کہ مئے سرا کندئے ۔ میر بلوچ ءَ گشت من شمئے سرا نہ کندیں بلکہ من ءَ حیالے آھت ۔ جنیناں جُست کت چہ حیالے؟ میر بلوچ ءَ گشت کہ من یک شوانگے اتوں کہ منی واز دارءَ یک شپے واب ءَ دیست ات کہ روچ منی سرون ءَ ءُ ماہ منی پادون ءَ انت ءُ دو استال منی لاپ ءِ سرءَ انت ۔ من گوں واز دار ءَ گشت کہ تو وتی واب ءَ من ءَ پہ بہا بدئے من وتی دو سال ءِ زوبگ ءَ ترادیاں ۔ واز دارءَ وتی واب من ءَ دات من وتی دو سال ءِ زوبگ آ ئرادات ۔ نوں مرچی ھما واب ءِ معنی منا رستگ من ہے حاترا کندات دوئیں جنیناں ھم بچکندات ۔

گیدی کسّہ

اخلاق حسین

یک بادشاھے است ات کہ آھی ءِ نام سردار بیگر ات ءُ سردار بیگر ءَ رایک کواس ءُ زانتکاریں وزیرے است ات کہ آھی ءِ نام کمبر اَت بادشائیں سردار بیگر ءَ ھر کارءِ کنگ ءَ چے پیسر وتی وزیر کمبر ءَ جست ءُ سوج گپت ءُ ھچ کار چہ وزیر ءِ جست ءَ ابید نہ کرت ءُ آھی ءِ راھبر بزاں وزیرات۔

یک روچے انگہ ءَ بادشاہ بیگر ءِ پادءِ سرءَ یک ریش یے درکئیت ءُ بادشاہ بیگر وتی وزیر ءَ بزاں کمبر ءَ ھال دنت ءُ گشیت کہ باریں اے ریش ءَ دوا چے انت؟ وزیر بزاں کمبر بادشاہ ءِ پادءِ ریش ءَ چاریت ءُ گشیت کہ بادشاہ سلامت تئی پادءِ سرءَ دراتلگیں ریش پتو ھیر انت۔ گڈا بادشاہ پسو دنت کہ تو مرچی گنوک ءَ؟ تو بگش کہ اشی ءِ علاج چے انت؟ یکرندے پداوزیر بادشاہ ءَ گشیت کہ بادشاہ سلامت تئی پادءِ ریش تئی واستہ ھیر انت۔ گڈا اے رندءَ بادشاہ بیگر زھر ءَ کپیت ءُ وتی سپائیان ءَ ھکم دنت کہ وزیر ءَ بزاں کمبر ءَ قید بکن

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

اِت ۔ وهد یکے وزیر بزاں کمبر قیدءَ برگ بیت گڈا وزیر بزاں کمبر پسّہ دنت منی قید کنگ ھم پمن ھیر انت ۔ ءُ وزیر کمبر جیل ءَ قید کنگ بیت ۔

چیزے روچ ءَ پد بادشاہ بیبگر ءِ دل پہ شکارءَ مھتل بیت ءُ آ وتی سپائیان ءَ ھکم دنت کہ تیار بئیت مرچی شکارءَ رویں کوہ ءُ گیابان ءَ ھمے وڈا بادشاہ بیبگر وتی سپاہیان ءَ زوریت روَت شکارءَ کوہ ءُ گیابان ءَ وھد یکے ٹوئیں مدتے ءَ رند آسر بنت یک جنگلے ءَ ءُ انا گہ ءَ بادشاہ بیبگر ءِ چم پہ یک سیدے ءَ کپ انت ءُ بادشاہ بیبگر تھنا گوں اپس ءَ ھمے سید ءِ رند ءَ کپیت بلے اے سید ھمنچو تیز تر روَت ءُ بادشاہ وتی اپس ءَ ھمنچو تیز تر بارت انچش گش انت کہ تکّے سید ءُ تکّے بادشاہ بیبگر ۔ ھمے وڈا یک ٹوئیں مدتے ءَ رند بادشاہ بیبگر ءِ سرپہ یک دگہ شہرے ءَ کپیت ءُ اے وھد ءَ شپ بیت سید چہ بادشاہ بیبگر ءِ دست ءَ روَت ۔ گڈا بادشاہ بیبگر جیڈ یت منی ھمراہ باریں کجا انت؟ منا شپ ءَ گپتگ من اے شہرءَ شپ ءَ روچ کناں ءُ سھب ءَ وتی لوگ ءَ واتر باں ۔ گڈا بادشاہ بیبگر روَت اے شہرءَ، اے شہرءِ مردم بادشاہ بیبگرءَ برانت وتی بادشاہ ءِ لوگ ءَ بزاں بادشاہ چاکرخان ءِ لوگ ءَ گڈا بادشاہ چاکرخان ءِ مردم اے بادشاہ بزاں بیبگر ءِ مھمانی ءَ کن انت ۔ بلے کدرت ءِ ھدا ءَ بادشاہ چاکرخان تپی بیت اے ھرچ وڈ کنت بلے اشی ءِ تپ وش نہ بیت ءُ ڈاکٹر ءُ ملاّ ھانی گشگ بیت کہ تاں بادشاہ چاکرخان ءَ مردی پوستے ءِ تہا مکنے داں بادشاہ چاکرخان ءِ تپ وش نہ بیت بزاں بادشاہ چاکرخان مردے ءِ شوھازءَ بیت ءُ بادشاہ چاکرخان ءَ وتی شہر ءِ مردم دل نہ بنت پہ کُشگ ءُ پوست ءِ زورگ ءَ ۔ گڈا ھمے مھمان بزاں بادشاہ بیبگر کہ اتگ ھمے مھمان ءِ پوست ءِ زورگ ءِ نیت ءَ بنت بلے بادشاہ بیبگر سہی نہ بیت کہ اے منا کشنت ءُ منی پوست ءَ زورانت ۔ سھب کہ بیت بادشاہ بیبگرءَ ورگ وارین انت ءُ گڈا پیسرا ڈاکٹر بادشاہ بیبگر ءَ پہ چیک اپ ءَ برانت ءُ چارنت کہ اشی ءِ پادءِ سرا یک ریش ئے دراتگ ۔ گڈا ڈاکٹر گُشنت کہ سوچ اے مھمان ءِ پوست ءَ، باریں اشی ءِ پادءَ کینسرءِ ریش یے پر انت ۔ بزاں ھمے پادءِ ریش ءِ سبب ءَ بادشاہ بیبگر ءِ زندگی رکیت ۔ وھد یکے بادشاہ بیبگر سہی بیت کہ منا اے پادءِ ریش ءَ رکینگ گڈا آ دل ءِ تہا وتی وزیرءَ

کسہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

بازدعائۓ نیک کنت ءُ وھد یکے بادشاہ لوگ ءَ واتر بیت گڈا درستاں چے پیش ھکم دنت کہ منی وزیر کمبر ءَ چہ جیل ءَ درکن اِت ءُ بیار اِت وھد یکے وزیر آرگ بیت گڈا وزیر کمبر بادشاہ بیگر ءَ گشیت ھاں بادشاہ سلامت چون بوت ءِ باریں؟ من ترا گُشتگ اَت کہ تئی پاد ءِ ریش پتوھیر اِنت ءُ منی قید کنگ ءِ ہمن ھیر اِنت۔ اگن تئی پاد ءَ ریش پر مبوتین گڈا تئی پوست زورگ بوت ءُ اگن من تئی ھمراہ بوتیناں گڈا تئی جاگہ ءَ منی پوست زورگ بوت۔ گوں ھمے دانکاں بادشاہ ءَ وتی وزیر مال ءَ مال کت ءُ وتی زامات گُت۔

جنک کئیگ اِنت؟

شاھوکار بلوچ

بیت یک دارتراشے، درزی یے، ءُ یک سوناگرے۔ سئیں پہ وتی کاروبارءَ شہرءَ رواں۔ چہ شہرءَ بازیں وھدءَ سامان زُورانت ءُ پدادیم پہ وتی میتگ ءَ رواں۔ راہ ءَ بازارے ءِ کرءَ ایشاناں شپ گیپت ءُ ایشاناں راہ ءَ پکیرے ھم دُچار کپیت۔ ھمے بازار ءِ مردمے گُشیت کہ شُما شپ ءَ درھامہ وپس اِت کہ اے گور ءَ دُز ءُ ڈُنگ باز اِنت ءُ چاریں کس شپ ءِ چاریں پاساں بھر کن اَنت۔ ھر یکے یک پاسے ءَ آگاہ بیت ءُ پدا دومی ءَ پاد بہ کنت۔

اوّلی پاس دارتراش ءِ بیت۔ دارتراش وتی پاس ءَ آگاہ بیت ءُ نز یک ءِ اریں بُنڈ ءَ تراش ایت، ساپ کنت، ءُ نز ءِ جنکے جوڑ کت۔ دارتراش ءِ پاس ءَ پد درزی پاد کیت۔ آ وھدے جنک ءَ گِند ایت داں ھیال کنت ک دارتراش ءِ جوڑ کتگیں جنک لائک ءِ بے گُدی نہ انت۔ اے پہ جنک ءَ شوکیں جوڑ ھے گددوچ ایت ءُ جنک ءَ پر کنت۔ درزی پدا سوناگرءَ پاد کنت۔ سوناگر ھم جنک ءِ تہ ءَ کمی ئے گِند ایت کہ جنیادم بید ءِ سھت ءُ زیورءَ زیبدار نہ اِنت۔ آ جنک ءِ واستا ھروڑیں سھت ءُ زیور جوڑ کنت ءُ نی جنک نز ءِ بانورءَ بیت۔ سوناگر وتی پاس ءَ پد پکیرءَ پاد کنت کہ پادا گور بام انت اللہ ئے کن ئے۔ پکیر پاد کئیت ءُ پترءَ پچ کنت پہ عبادت ءَ۔ آ وھدے جنک ءَ گندایت داں کُھتیگ بیت کہ اے وڑیں برھدار، وش بالادیں جنک لائک ءِ بُتی نہ انت۔ اے پریات کنت اے منی شریں ھدا اے شوکیں جنک لائک ءِ بے ساھی انت؟ چہ بازیں پریات ءُ واہ ءُ زاری ءَ پد، کسہ ءِ مرد گشیت کہ ھدا ءِ کُدرتاں جنک ءَ سُر گے ماں کپیت ءُ آ یک شوکیں ءُ وش بالادیں سھداریں جنکے جوڑ بیت۔

سُھب ءِ سرا درھا پادا کاینت داں جنک ءَ گندانت ءُ وت ماں وت ءَ ھڈانت کہ ھر کس گُشیت جنک منیگ اِنت۔ دارتراش گُشیت من اگاں دار مہ تراشت اِنت داں ھچ نہ بوتگ اَت، درزی گُشیت من

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

گُدءَ پچ داتگ، سوناگر گُشیت من سُھرءِ زیور کتگ ءُ پکیر گُشیت من ساہ مان کنائیتگ ۔

نی زھگاں! شُما چے گُش اِت جنک کئی بیت ءُ پر چیا؟

''زھگاں! ھمے جُست کہ بادشاہ ءِ جنک ءَ راھوں کنگ بیت ءُ آ راستیں پسّو ءَ دنت ۔ بادشاہ بیت، بادشاہ ءِ جنک بیت، وزیر، قاضی بیت ءُ ھما مرد بیت کہ ھمے کسّہ ءَ کنگ ءَ اِنت ۔ کسہ ءِ گُڈسرءَ ھمے مرد گوں قاضی ءَ گُشیت '' کہ نی توئے قاضی ساھِب ، بہ گُش کہ جنک کئی بیت؟ قاضی درّائین ایت، جنک پکیر ءِ بیت کہ ساہ ئے مان کتگ ۔

گوں قاضی ءِ گپّاں جنک باھند کنت '' گُہہ نہ ورئے تو کہ جنک پکیر ءِ بیت، جنک سوناگر ئیگ اِنت!

مھلوک ھیران بیت ءُ جُست ئے کن انت کہ چونیا؟ بادشاہ ءِ جنک پسّو دنت '' دارتراش جنک ءِ مات انت کہ آئی ءِ تُھم ءَ جوڑ کنت ۔ درزی آئی ءِ پت اِنت کہ گُدءُ پوشاک ئے پر کنت ، پکیر آئی ءِ ھُدا گُشگ بیت کہ ساہ ءُ زندئے دنت ، ءُ سوناگر آئی ءِ مرد اِنت کہ آئی ءَ سُھرءُ زیور پر کنت ۔ ءُ جنکیں چُک مردئیگ انت نیکہ مات ءُ پت ءِ ''

زانتکاریں پیرمرد

ممتاز ارشادءُ شاہ دوست ارشاد سولانی ءُ نوکرپ

یک ملکےءَ بادشاھے ھست اَت۔ آ نیک دل ءُ دل سپائیں بادشاھے اَت۔ یک رندے آ گوں وتی کارداراں شِکارءَ شُت۔ راہ ءَ روان ات انت کہ آ ھاں پیرمردے دیست۔ پیرمرد چجے ءِ کشگ ءَ ات۔ پیرمرد گوں وتی کارءَ دلگوش اَت۔ بادشاہ ءَ دل ءَ نہ مرینت، شُت نزیک ءَ ئے ءُ جُست ئے کُت۔ واجہ تو اے چج ءَ کِشگ ءَ ئے تو زان ئے اے چنکس سال ءَ رند ناہ دنت۔ پیرمرد ءَ گُشت،۔ جی ھو! بادشاہ من زاناں کہ زُوت ءَ ناہ نہ دنت۔ بادشاہ ءَ پدا جست کُت کہ تو وَ پیرءُ آ جزئے تو پہ ایشی ءِ ناھانی ورگ ءَ زندگ بہ ئے؟ پیرمرد ءَ پسّو دات کہ من مرچی ءُ باندات ءِ سرءَ آں بلکیں من بانداھوں زندگ مہ باں۔ گُڈی ءَ بادشاہ ءَ پہ ھیرانی درائینت گڑا تو چیا اے چج ءَ کِشگ ءَ ئے؟ پیرمرد ءَ گُشت۔ من اے چج ءَ پہ آ وکیں ءُ دگرانی ھاترءَ کشگ ءَ آں، وتی واستہ نا۔ چہ مارا پیسرا اے دُگنیا ءَ دگہ مردم بوتگ ا۔نت آ ھاں کشتگ ءُ ما بروارتگ انت۔ مرو چی من اے چج ءَ کِشاں ءُ آ وَکیں مردم ایشی ءِ براں ورانت۔ بادشاہ ءَ پُشت ماندات ءَ شُت۔ پیرمرد ءَ وھدے ءَ پد دنیا یلہ دات ءُ یکرندے بادشاہ پداھمے راہ ءَ گوزگ ءَ بیت داں گندایت کہ چج مزن انت۔ بادشاہ ءَ ھما پیرمرد ءِ ھیال اَتک۔ نوں بادشاہ مدام وتی کاردارراہ دات انت کہ چج ءَ آپ بدئت ءُ ھیال ئے بکن اِت۔

زھگاں! شریں مردم ھما انت کہ دِگرے ءِ کارءَ بئیت۔ وتی زندءَ ھما کاراں بکن اِت کہ چہ شُما پد دِگرے ءِ کار بیا اَنت ءُ کسے ءَ تاوان مدی اَنت۔

گڈی گپّ

شهداد بلوچ۔ تربت

یک رندے یک مردے جنگل ءَ شت، آئی ءَ جنگلے گپت۔ جنگل بژگ پریشان اَت کہ مرد ءَ من ءَ چیا گپتگ۔ آئی ءَ جست کُت ''تو من ءَ چیا گپتگ؟''

مرد ءَ پسّو دات کہ من ترا گُشاں، پچان ءُ وراں۔ جنگل ءَ پسّو دات کہ من اَنکس کساناں کہ تئی پنجگ ءِ پُرّے هم نیاں، منی گُشگ ءُ ورگ ءَ تئی لاپ سیر نہ بیت، من ءَ یل بدئے کہ منی چُکّی کسان اَنت ءُ چہ من پد آ هم مِرانت۔ مرد هچ پیم ءَ منّگ ءَ نہ اَت۔ جنگل ءَ گُشت تو من ءَ یل بدئے من ترا سئے (3) شریں گپ گُشاں گوں۔ اوّلی گپ ءَ تراں اَنّوں گُشاں، دومی ءَ آ درچک ءِ سر ءَ رواں گُشاں ءُ سیمی ءَ جُمپ ءِ سرا۔ مرد ءَ گُشت اوّلی گپّ چی اِنت؟

جنگل ءَ گُشت ایش کہ ''پہ بوتگیں کاریا غم مکنیں وهد ءَ اپسوز ءُ اَرمانی مہ بو'' مرد ءَ جنگل یلہ دات ءُ شت درچک ءِ سرا دومی گپ ئے گُشت ''دومی ایش کہ هما کار کہ هچ پیم ءَ بوت نہ کنت، بزاں ناممکن اِنت آئی ءِ سرا بھیسہ (باور) مکن'' ءُ مرد تو منی یلہ دیگ ءَ بلائیں ردی یے کُت، چی ءَ کہ منی لاپ ءَ نیم سیر سُهر مان، تو رَدکپت ئے'' اے گپ ءَ پد آئی ءَ بال کت ءُ جُمپ ءِ سرا شت۔ مرد سک پشومان بوت کہ آئی ءَ جنگل چیا یلہ دات۔ جنگل ءُ سُهر دوئیں چہ دست ءَ شُت اَنت۔ بلے آئی ءَ جست کت کہ من ءَ سیمی گپ ءَ بہ گُش گوں جنگل ءَ پسّو دات تو منی پیسر ءِ دوئیں گپانی سر ءَ عمل نہ کُت، سیمی گپ ءِ گُشگ ءِ هچ پائدگ نیست۔ من ترا گُشت کہ بوتگیں کار ءَ پد، اپسوز ءُ اَرمانی مہ بو، بلے تو منی یلہ دیگ ءَ اپسوز ءُ اَرمانی بوتئے ءُ من ترا گُشت کہ ناممکنیں کار ءِ سرا باور مکن، من چو کساناں کہ تئی پنجگ ءِ پُرّے نیاں منی لاپ ءَ نیم سیر سُهر چو نیامان بیت۔ بلے تو باور کُت۔ همیشکا ترا سیمی گپ ءَ نہ گُشاں۔

☆☆☆

حسن تاجی

گزین بلوچ

بادشاہ گوں وتی لوگ بانک ءَ محل ءِ سرءَ اوشتاتگ ءُ کش ءُ گورءَ کوھاں سیل کنگ ءَ اَت کہ آ ھانی چم دوآسک ءَ کپت انت۔ بادشاہ ءَ گشت کہ آ دوئیں آسکاں چہ یکے نرءُ دومی مادگے۔ بلے بادشاہ ءِ لوگ بانک ءَ گشت کہ دوئیں آسک مادگین انت۔ دوئیناں شرط بست بادشاہ گشت ھر کسی کہ راست، آ اے محل ءَ نندایت ءُ دومی ءَ چہ محل ءَ در کنگ ءُ جنگل ءُ گیاباں کشگ ءُ دور دیگ بیت۔ بادشاہ ءَ دو غلام راہ دات، دوئیں غلاماں آسک گپت ءُ چارت انت داں دوئیں آسک مادگین انت۔ بلے آھاں جیڑت کہ اگاں آھاں بادشاہ ءِ کرءَ راستیں ھبر گشت گڈا بادشاہ ءِ بادشاھی روَت ءُ آئی ءِ لوگ بانک مارا کارءَ نہ داریت۔ آ بادشاہ ءِ کرءَ واتر بوت انت ءُ گشت کہ دوئیں آسکاں چہ یکے مادگینے ءُ دومی نرینے بوتگ۔ بادشاہ ءَ شرط ءِ وڑءَ وزیرءَ گشت کہ بانک ءَ اپسے ءِ پشت ءَ بند ءُ کوہ ءُ کوچگاں دوَرے دئے۔ بادشاہ ءِ حکم ءِ پدءَ بانک ءَ رادیم پہ کوھانی تہا یلہ دات ءُ اتک۔ اے وھداں بانک ءِ لاپ ھم پُر اَت آئی ھمراہ کس نہ ات ءُ بندات ءَ ءُ نیکہ شریں ورگے دستے کپت، آئی ءَ قدرتاں چہ غیب ءَ ھر روچ ورگ رس اِت، دیریں مدّ تے گوازینگ ءَ رند آ چک ءُ مات بوت قدرت ءِ کاراں بہ چارکہ چک ءَ راتا جے سرءَ ات بادشاہ ءِ لوگ بانک ءَ آئی نام حسن تاجی پرِٹت روچ گوزان، شپ گوزان، حسن تاجی مزن بوت۔ نوں آئی ءَ وتی مات ءَ اے دنیاءِ بابت جست ءُ پد کت وتی لوگ ءُ جاگہ، بازار ءُ میتگانی بابت ءَ پرس اِت، بانک ءَ سرجمیں کسہ گوں حسن تاجی ءَ کت۔ آئی ءَ مات ءَ دم پہ ساھت گشت کہ بیاروئیں بازارے در گیج ایں،

یک روچے آدیم پہ میتگ ءَ در کپت انت۔ راہ ءَ آ کورے ءِ تہا گوزگ ءَ اتنت کہ آھاناں لہتیں گوھر قیمتی دست کپت، حسن تاجی ءَ اے مہرگ زرت ءُ وتی کیسگ ءَ کت انت۔ آدگہ بازارے ءَ شت انت ءُ جہمند بوت انت۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

یک روچے بادشاہ ءِلوگ بانک ءَحسن تاجی ءَ مہر گے دات ءُ بازار ءَ راہ دات کہ ایشی ءَ بہا کن ءُ پہ من ورگ ءِ سامان بہ زور ءُ بیار...... وھدے بازار ءِ دکانداراں اے مہرگ دیست گڑا آ ھیران بوتنت کہ ایشی ءِ نیادسک گزان انت۔ بلے بانک ءَ اے گوھر قیمتی بستار نہ دات انت۔ اے بازار ءِ درستیں مردم سرپد بنت کہ حسن تاجی ءَ رادائم ءَ گوھر قیمتی گون ءُ گردیت۔ یک روچے بازار ءِ زھگ گوازی ءَ اتنت کہ کش ءَ دریا ءِ تہا بوجیگے سکّ اَت رم جنان اے گشتگ ات کہ تئی بوجیگ چہ حسن تاجی ءِ ھوناں راہ کپیت، آ ھاں پندلے سازات ءُ لہتیں کاجاہ ءُ چنا آورت کہ ھیرات کنیں درستیں زھگ یکجاہ بوت انت، درساں ھیرات گپت بلے حسن تاجی ءَ آ ھاں ھیرات نہ دات۔ چہ بوجیگ ءِ تہا مردماں یکے ءَ حسن تاجی بوجیگ ءِ تہا آوَرت ءُ گشت پہ تو چنکے ھیرات ماراشات نہ بیت، تئی واستہ ما گونی یے ایر کتگ، ھمے وھد ءَ آ ھاں حسن تاجی ءِ چنکی لنکک بُرات ءُ ھون بوجیگ ءَ مُشت انت، بوجیگ راہ گپت، راہ ءَ بوجیگ ءَ راہ طوفانے ءَ گپت ءُ اے بوجیگ شاہ شاہ ءُ پلک پلک بوت ءُ بوجیگ ءِ سواریں درسیں مردم دریا ءَ شت انت بلے یکیں حسن تاجی بوجیگ ءِ یک پلکے ءِ سر ءَ پشت کپت، جنزان جنزان ءَ ھمے پلک دریا ءِ لمب ءَ سر بوت، صحب ءِ سر ءَ مالہ مردے ءِ چم تیاب لمب ءَ ھمے کوکا ءِ سر ءَ کپ انت، آزوتاں زوت روَت ءُ آئی لوگ ءَ بارت۔ اے مردم ءُ جن بازشادان بنت چوناھا ایشاناں پیسر ءَ دگہ چک ہم نصیب ءَ نہ بوتگ ات۔

آ حسن تاجی وتی گور ءَ رودین انت ءُ آئی ءِ ھرچ مُل ءَ مُل کن انت۔ چہ کیسگ ءَ دست مہر گے ءَ چہ آ بازشادان بنت، یک روچے آ بادشاہ ءِ حال پرسی ءَ روانت ءُ ھمے گوھر قیمتی ءَ پہ بادشاہ ءَ برانت گوں...... بادشاہ اے مہرگ ءَ پادون ءَ ایر کنت، شپ ءِ وھدے آ سر ءَ ایر کن انت داں آ ھانی پادون رژنا انت ءُ سرون تہار بادشاہ ءِ لوگ بانک ءَ اے ھبروش نہ بیت کہ آ ھانی سرون تہار بہ بیت۔ ایندگہ روچ آ ھاں پد ءَ ھمے مردم لوٹائینت ءُ دگہ گوھر قیمتی یے آرگ ءِ گشت، مرد ءَ بادشاہ ءَ انا گشت نہ کت، آئی ءَ گس ءَ حسن تاجی ءَ پرس ات، آئی ءَ وتی کسہ درشان کت۔ گڑا اے مرد حسن تاجی ءِ واستہ کوکایے جوڑ کت ءُ آئی ءَ رامزنیں

کسہ ھلاس نہ بیت	اے آرداد

زمزیلے بست ءُ اے زمزیل ءِ سرے دریاءِ لمب اِرکت۔ اے مرد حسن تاجی ھمے کوکا ءِ سرءَ کت راہ دات ءُ دریاءِ لمب ءَ دوسپاھیگ نادینت کہ وھدے اے زمزیل سرایت گُڈا کش اِت ئے......

حسن تاجی وھدے کوکا ءِ سرءَ چہ شت، داں اے دریاءِ دگہ ھنچیں لمبے ءَ شت کہ اُودا ویرانگی ءَ ابید ھچ نیست اَت، دُور یک ماڑی یے ظاہرات...... حسن تاجی چہ کوکا ءَ ایراتک ءُ دیم پہ ھمے ماڑی ءَ شت، وھدے آ ماڑی ءَ رس ات داں گندیت کہ ایشی ءِ تہا ڈولداریں جنکے نشتگ، جنک بازھجکہ بوت۔ آئی ءَ جست کت ''تو اداچون؟ ادءَ بلاھے ھست، ھرچ مردے کہ بہ گندیت، وارت ئے......تو زوتاں زوت وت ءَ چہ ادءَ کش...... حسن تاجی ءَ درائینت، من نہ رواں، من ءَ ھمد ءَ چیر دئے، بلّے تئی بلاہ کئیت، من چاران ئے......''

جنک ءَ حسن تاجی چیر دات، وھدے بیگاہ ءِ ساھت ءَ بلاہ اتک گڑا نہر دات ئے کہ بوھے بوھے آدمی'' جنک ءَ گشت ''آدمی نیست ادءَ'' ایندگہ سھب ءَ وھدے بلاہ شت گڑا حسن تاجی ءَ جنک ءَ راسوجے دات کہ تو چہ بلاہ ءَ آئی ءِ ساہ ءَ بہ لوٹ'' بیگاہ ءَ وھدے بلاہ آتک گڑا جنک ءَ وت ءَ مونڈ ریخگ ات، بلاہ ءَ جست کت گڑا آئی ءَ گشت من مزنیں مدتے کہ گوں تو گون آں ءُ تو من ءَ وتی ساہ پیش نہ داشتگ۔

بلاہ ءَ گشت ''اے مزنیں ھبرے نہ یے منی دوست''

ایندگہ روچ ءَ آئی ءَ یک دزاجیں سنگے آورت ات ءُ جنک ءَ رادات۔ وھدے بلاہ شت گڑا حسن تاجی ءَ جنک ءَ راسوج دات کہ تو اے سنگ ءَ شوک کن، سینگار، مزواک ءُ پن بہ کن ءُ ڈولدارے کن وھدے بلاہ آھگ ءَ بیت تو آئی ءِ دیم ءَ بہ رو ءُ سنگ ءَ سک دوست بہ دار۔ گڑا آ تراوتی اصلی ساہ ءَ دنت......اے سنگ آئی ءِ اصلی ساہ نہ انت۔'' جنک ءَ ھمے وڑکت، وھدے آئی ءَ دیست کہ جنک ءَ رامنی ساہ چو دوست انت، گڑا آئی ءَ وتی اصلی ساہ آورت ءُ جنک ءَ رادات آمر گے ات۔ بلاہ ءَ گشت ''اگاں تو ایشی ءِ پادءَ پروش یے من لنگ باں۔ اگاں تو ایشی ءِ چماں کش ئے، من کورباں ءُ اگاں تو ایشی ءِ ساہ ءَ بہ

گرئے گڑامنی زند ہلاس بیت۔'' وھدے بلاہ شت گڑاحسن تاجیءِ جنکءِ راسوج دات کہ مروچی آئیءِ آھگءِ وھدءِ کش ایں ءُ من ءُ تورویں۔

بیگاہءِ وھد اَت گواتےءِ مان شانت گڑا جنکءِ زانت کہ بلاہ پیداک انت، حسن تاجیءِ سوج دات کہ مرگءِ پادے پروش...... پادءِ پروشگءِ چہ بلاہ لنگ بوت بلے انگت بلاہ دیمءِ پیداک اَت، دیمءِ آھاں دومی پاد پروشت، وھدے آ دوئیں پادءِ لنگ بوت، گڑا انگکنان ءُ پیداک اَت، بلاہ لوگءِ کشءِ سربوت گڑا جنکءِ آئیءِ ساہ گپت، ءُ کشت...... بلاہ کپت، جنکءِ زوتاں زوت وتی ڈک بست انت ءُ دوئیں دیم پہ دریاءِ ھماکوکاءِ کرءِ شت انت۔ ھمے وھدءِ جنکءِ ھیال کت کہ آئیءِ وتی سُہرءِ سینڈلءِ تا ھمے بے ھال کتگ۔ حسن تاجیءِ آئیءِ راھمے جا گہ اوشتارینت ءُ وت شت چمپلءِ رندءِ...... ادءِ جنکءِ ھیال کت کہ باریں کوکاءِ سوارباں مارا دوئیناں داریت یانا...... وھدے آ سوار بوت، اودءِ زمزیل سرت ءُ سپاھیگاں زمزیل کش اِت۔ وھدے کوکا سربوت سپاھیگاں دیست کہ ڈولداریں جنکے گوں تلاہ ءُ گوھراں نشتگ، آھاں جنکءِ راگوں وت برتءِ چیر دات ......اودا حسن تاجیءِ چمپلءِ تاہ زرت ءُ اتک، دانکہ جنک ادءِ نہ انت، آ چگردءِ بُنءِ نشت۔ ھمے وھدءِ سئے شانتل اتک ءُ ھمے دزچکءِ چیرءِ نشت۔ یکے گشتءِ کہ گوھاراں کسہے بیار اِت، دومیءِ گشت'' ماکسہہ نیاریں کہ شپءِ راگوش پرءُ روچءِ زبان'' سیمیءِ گشت گڑا ابنداتی کسہہءِ من کاراں، شماردءِ وتی کسہاں بہ گش اِت'' اے شانتلءِ گشت کہ ھماشاحءِ سرءِ کہ من نشتگ آں، آئیءِ چیرءِ ھزانگے کل انت، دومیءِ گشت'' ھماشاحءِ سرءِ کہ من نشتگ آں، آئیءِ تاکانی بورینگ ءُ ورگءِ پیرورنا ءُ ورنا پیر بیت'' سیمیءِ گشت کہ ھماشاحءِ سرءِ کہ من نشتگ آں آئیءِ داراں اگاں کسے تہت روان بے بہ کنت گڑا اے تہت روان آئیءِ ھرجاہ بارت......

حسن تاجی پادا تک ءُ تہت روان بے پہ وتءِ جوڑکت ءُ چہ ھماتاکاں لہتیں گوں وت زرت گوں آ تہتءِ روانءِ سربوتءِ شت ھما ملکءِ کہ جنک شتگ......اودءِ سربوگءِ گوں آئیءِ چہ ھے تاکاں لہتیں

وارت ءُ وت ءَ پیر کت ءُ دیم پہ بادشاہ ءِ دربار ءَ شت ۔ مردم مچ بوت انت کہ مروچی بادشاہ ءَ رامہمانے گور انت ءُ مجلس ءِ تہا کسّہے کارایت...... شام ءِ ورگ ءَ رند حسن تاجی ءَ بادشاہ ءَ راگشت کہ اے کسہ راستیں کسہ یے ءُ ایشی ءِ گڈسراں کس ءَ راتچکی نہ انت...... مردءَ کسہ بندات کت ۔ اے آئی ءِ اصلی کسہ ات کہ محل ءِ سرءَ اوشتاتگیں بادشاہ ءُ آئی لوگ بانک ءِ شرط ءَ چہ بندات بوت ۔ کسہ ءِ گڈسراں وھدے گپ جنک ءُ کوکا ءِ اتک گڑا ھماسپاھیگاناں وس وسے مان کپت بلے دربار ءِ درسیں دربند اتنت...... بادشاہ ءَ وت ھم اے کسہ پہم ات، ھمے ساھت ءَ حسن تاجی ءَ کے تاک ھم دپ ءَ چنڈ اِت ءُ وت ءَ ورنا کت ، بادشاہ سک شادان بوت بلے حسن تاجی ءَ وتی کرءَ نیشت ءُ گشت ئے کہ ترا الم ھماسپاھیگ کہ آ سک ءِ پچار کنگ ءَ دروگے بستگ ءُ جنک ءِ ذزاں سزا بہ دئے......

بادشاہ ءَ ایشان باز سزادات...... حسن تاجی ءَ جنک زرت، تہت ءِ روان ءَ گوں وتی مات ءِ کرءَ شت انت ۔ مات پیر ءُ عاجز ات...... بلے حسن تاجی ءِ گندگ ءَ گوں دوبرورنا بوت ءُ آئی ءَ راگوں ھمے جنک ءَ آروس ئے دات ۔ ءُ وشحالیں زندے بندات ئے کت ۔

من اِشت اتک آں، من ءَ گوھر قیمتی ھم نہ دات ئے گوں............

دہلی ءِ بادشاہ

گزین بلوچ

ھست ات بادشاھے، آئی ءَ یک ناشریں بچکے ھست ات۔ آئی ءِ کاراں چہ درستیں ملک ءِ مردم بے زاری اتنت۔ آئی دندہ ات کہ ھرروچ کسے ءِ لوگ ءَ دور کن ءُ آھانی جنکاں گوں بدیں کار بہ کن، سرجمیں ملک بے زار اَت۔ یک روچے ملک ءِ سرجمیں کماشیں مردم یکجا بوت انت ءُ بادشاہ ءِ دربار ءَ ساڑی بوت انت۔ ءُ ھمے عرض کت کہ اگاں تو مارا زورے گڑا وتی چک ءَ پنت ءُ سوج کن اگاں ناگڑا ما چہ تئی ملک ءَ درکائیں۔

بادشاہ آھاناں دل ایکیم کت کہ پہ چکے ءِ واستہ سرجمیں ملک ءَ ناراض نہ کناں۔ ھمے واستہ بادشاہ ءَ پیسلہ کت کہ من وتی بچک ءَ چہ ملک ءَ در کناں۔ اے کار ءِ واستہ بادشاہ ءَ وتی لوگ بانک ءَ راگشت تو ئے چہ لوگ ءَ گلین ءُ در کن۔ آئی لوگ بانک ءَ ھروھد ءَ کہ چک ءَ رانان دیم ءَ دات، گڑا آئی ءِ چمپلانی دیم پہ ڈن ءَ کت انت۔ دوسئے روچ ءَ پد ماں پد ءَ وھدے آئی ءَ وتی مات ءِ اے کار دیست گڑا آئی ءَ پہم اِت کہ آئی ءَ چہ لوگ ءَ در کنگ لوٹنت۔ آ پہ روگ ءَ ساڑی اَت بلے روگ ءَ پیش آئی ءَ چہ وتی پت ءَ زر لوٹت، آئی ءِ مات ءَ آئی ءَ را خزانہ ءِ کلیت دات انت کہ پہ وت ءَ ھرچ دولت ئے کہ لوٹئے بہ زور، آئی ءَ زرّ زرت ءُ گوں اپسے ءُ غلامے ءَ دگہ جاھے درکپت۔ آ دور چہ ملک ءَ دگہ جاھے شت ءُ جاہ منند بوت انت۔ بازیں وھدے داں آھاں گوں زرتگیں زرّاں وتی زندگواز ینت۔ بلے وھدے زر ھلاس بوت انت گڑا آھاں وتی اسپ بہا کت، ھمے وڑ ءَ وتی دست ءِ قیمتی ایں گھڑی ھم بہا کت۔ بلے دیر نہ گوست کہ اے زر ھم ھلاس بوت انت۔ گڈسراں آھاں دارچت ءُ بہا کت ءُ وتی لاپ شوھاز کت۔ اے کارداں دیر ءَ برجم ات۔ ھمے وھداں یک روچے بادشاہ ءِ بچک جنگل ءَ پہ دار ءِ چنگ ءَ شت۔ آئی ءِ چم دور یک مردے ءَ کپت انت۔ اے مرد کاگدانی سر ءَ چیزے نبشتہ کنگ ءَ ات ءُ پدا آھاں کش ءَ اوشتاتگیں گوک ءِ پیشانی ءَ لچینگ ءَ ات۔ وھدے بادشاہ ءِ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

بچک اے مردءِ نز یک ءَ شت، آئی ءَ راجست ئے کت کہ اے چہ کارے کہ توئے کنگ ءَ ئے'' مردءَ پسو دات کہ مرد مانی بہت انت کہ تپاسگ ءُ چارگ ءَ آں'' بادشاہ ءِ بچک ءَ جست کت کہ ''منی بہت ءُ نصیب گوں کئے ءَ نبشتہ انت؟'' گڑا مردم ءَ گشت کہ تئی بہت سک مُہر انت، تو من ءَ جست مہ کن'' بلے آئی ءَ صبر نہ بوت ءُ زورے دات کہ من ءَ الّم ءَ بہ گش گوں کہ منی بہت گوں کئے نبشتہ انت'' گڑا مردءَ گشت کہ تئی بہت گوں دہلی ءِ بادشاہ ءِ جنک ءَ نبشتہ انت'' بادشاہ ءِ بچک ءَ کند گے جت ءُ راہ گپت کہ اے مردگنوکے، نابوتگیں ھبر کنگ ءَ انت'' ھمے وھد ءَ گوک ءَ وتی ڈرک بست انت ءُ بادشاہ ءِ بچک ءَ کا نثانی سرءَ کت ءُ دگہ ھند ءُ جاھے بُرت ءُ یک محلے ءِ دروازگ ءِ دپ ءَ دوَردات۔ ھمے محل ءِ سرءَ نبشتہ ات ''دہلی ءِ بادشاہ''۔

اے محل ءَ آروسے بوگ ءَ ات۔ وزیر ءِ بچک ءِ آروس گوں بادشاہ ءِ جنک ءَ بوگ ءَ ات، بادشاہ ءِ جنک پہ اے سانگ ءَ ھچ وش نہ اَت، بلے بادشاہ زورءِ پدءَ اے آروس ءَ کنگ ءَ اَت۔ وھدے نکاح ءِ شپ ات گڑا ایشاں ھمے بادشاہ ءِ بچک ءَ را آوَرت ءُ نندار ینت۔ بلے جنک تُشے ءَ وش نہ اَت، آئی ءَ سرچست نہ کت ءُ نہ چارِت...... ھمے وھد ءَ بادشاہ ءِ بچک ءَ گشت ''من وزیر ءِ بچک نہ آں، من بادشاہ ءِ بچک آں'' گوں اے گپ ءِ اشکنگ ءَ آ بازشادان بوت ءُ شپ پہ وشی روچ کت......اینگہ سہب ءِ سرءَ وھدے بادشاہ ءِ بچک ڈن ءَ لانک ءُ بوجے ءَ دراتگ گڑا آئی ءَ دیست پدءَ ھما گوک پیداک انت۔ اے گوک ءَ پدءَ آئی ءَ را کانثانی سرءَ کت ءُ ھما ساری ءِ جنگل ءَ بُرت ءُ دوَردات......اے نیمگ ءَ دہلی ءِ بادشاہ ءِ جنک پہ وتی لوگ واجہ ءَ پٹ ءُ لوٹ کنگ ءَ اَت۔ ھمے ساھت ءَ یک زالے ءَ گشت کہ مروچی سہب ءِ سرءَ وھدے سالونک چہ لوگ ءَ دراتگ گڑا آئی ءَ را گوک یے ءَ کانثانی سرءَ زرتگ ءُ پدءَ آ گار بوتگ دہلی ءِ جنک ءَ شپ ءِ سرجمیں کسہ یاداتک کہ بادشاہ ءِ بچک ءَ گوشتگ اَت......دہلی ءِ جنک ءَ شپ ءَ اسپ ءُ سنج کت ءُ دیم ھما ملک ءَ شت کہ گوک ءَ بادشاہ ءِ بچک ءَ بُرتگ۔ آئی ءَ شپ ءَ دیوانے کت ءُ سرجمیں بازار ءِ مردم لوٹائینت انت کہ کسہ بیارِات ءُ دہلی ءِ بادشاہ ءِ جنک کسہ جنوکانی واستہ زرّ اِیر کتگ۔ ھمے دیوان ءِ ھال بادشاہ ءِ بچک

کسہ ھلاس نہ بیت | اے آرداد

ءَرااوں سر بوتگ اَت......آھوں ھمے دیوان ءَ ساڑی اَت۔......

دہلی ءِ بادشاہ ءِ جنک ءَ کسہ جنوک توار کت انت کسہاں بندات کت انت، دوسئے کسہ جنوک ءَ پد بادشاہ ءِ بچک ءَ کسہ ءِ جنگ بندات کت۔ دہلی ءِ بادشاہ ءِ جنک ءِ مراد ھمد ءَ پورا بوت وھدے آئی ءَ بادشاہ ءِ بچک پجا آوُرت، آئی ءَ درسیں مردماناں گشت کہ مروچی کسہ چہ ھمد ءَ بس انت ءُ بانداشپ پدءَ ایشی ءَ برجم کن ایت"

درسیں مردم شت انت۔ دہلی ءِ بادشاہ جنک ءَ غلاماناں گشت کہ اسپاں سنج کن اِت۔ دہلی ءِ بادشاہ ءِ جنک گوں وتی لوگ والجہ ءَ شپ ءُ شپ دیم پہ وتی ملک ءَ شت......۔

ءُ من ھما دربار ءِ پلنگے ءِ سرءَ وپت آں۔

زانتکاریں وزیر

سراج حسن دشتی

یک زمانگے ءِ کسہ اِنت کہ یک ملکے ءَ یک بادشاھے اَست اَت ۔ بادشاہ ءِ وزیر بادشاہ ءِ کرءَ نور را اَت ۔ وزیر ءَ بادشاہ ءِ ھرچ گرانیں جُستانی پَسّو داتگ اَت ۔ یک روچے بادشاہ گوں وزیر ءَ ترءَ تاب ءَ شُت ۔ اے ترِات انت، ترِات انت دانکہ دم اِش بُرت ۔ گڑا سارتیں ساھگے ءَ نشت اَنت ۔ بادشاہ ءَ وزیر ءَ را جُست گُت کہ وزیر! ذرائیں مردمانی سوچ ءُ پگر جتا جتا انت'' یگلا مندیں مردمانی سوچ یک وڑ ءُ یک پیم اِنت'' وزیر ءَ پَسّو دات ۔

بادشاہ ءَ پدا درّائینت وزیر من ءَ تئی گپ ءِ سرءَ بھیسہ نہ بیت ۔ شریں اگاں ترا بھیسہ نہ بیت تو تیوگیں میتگ ءَ جار بجن بگش کہ مرچی شپ ءَ شُمامنی لوگ ءِ کش ءِ چات ءَ ڈھولے ڈھولے شیر مان بکن اِت ۔ بادشاہ ءَ درّائینت گڑا یگلا مندیں مردم چے وڑا زانگ بنت ۔ وزیر ءَ پَسّو دات'' گڑا تو سُھب ءَ سرپد بے''

ذرائیں میتگ ءَ ھمے درگت ءَ جار پر یک بوت ۔ وھدے کہ سُھب گوں وتی جلوانا کیں دروشم ءَ اَتک ءُ سر بوت ۔ بادشاہ ءُ وزیر ھمراہ بوت انت پہ چات ءَ شُت انت ۔ چات اِش کہ دیست تہ ھیران بوت انت کہ چات شیر ءِ بدل ءَ آپ ءَ پُر انت بادشاہ ءَ ترندترندءَ گُشت مردماں منی گپ نہ زرتگ ۔ ایشاں چے یگلا مندی بوت کنت ۔ وزیر ءَ گُشت بادشاہ سلامت اگاں تو اے پھمگ لوٹئے گڑا مرچی شپ ءَ منی نور رابیا گوں ۔ بادشاہ ءُ وزیر ءَ وتی وتی پوشاک بدل کُت انت وتی بادشاھی لوگ ءَ دراَتک انت ءُ یک دکے ءَ

رھادگ بوت انت کمودیم ءَشُت انت پنچ مردم اِش دیست ۔اے مرد مانی گورانشت انت ءُ وزیرءَ ایشاناں جُست کت کہ دوشی شُما چات ءَ شیر مان کتگ اِناں لہتیں بد ماش ءَ چات ءَ شیر مان گُتگ ءُ ما آپ مان گُتگ ۔ کموشیر بازیں آپ ءِ تہا چون زانگ بیت ۔ دگہ یک نشتگیں مردے ءَ گُشت من ھم چات ءَ را آپ مان گُتگ ۔من زاناں بد ماشے اوں کہ چات ءَ شیر مان کناں ۔ھمدا یک پیریں مردُ کے ءَ گُشت ۔ مارازاناں شیر ھنچو باز اِنت کہ چات ءَ شیر مان بکنیں ۔اے گپ کہ وزیرءُ بادشاہ ءَ اِشکت انت گُڑا آشت انت دیم پہ وتی شاھی لوگ ءَ کمود ورشت انت وزیرءَ بچکند اِت ءُ گشت بادشاہ سلامت نوں تراھبیسہ بوت ۔ بادشاہ ءَ دڑّائینت ۔ھو من ءَ ھبیسہ اِنت کہ یگلا مندیں مردم یک وڑءُ پیم ءَ پگر کن انت ۔

اے آرداد

کسہ ھلاس نہ بیت

ھر چی بکن
دُنیاوتی گپ ءَ کنت

جاوید بشیر: گورکوپ

یک رندے پیر مردے ءُ آئی ءِ چُکے شھر ءَ رَوگ ءَ اتنت۔ آ ھاناں یک ھرے گون اَت۔ پیر مرد ھر ءَ سوار اَت ءُ آئی ءِ چُک ءَ ھر مھار گپتگ اَت۔ راہ ءَ ایشاں مردے دیست، مرد ءَ گُشت ''اے پت ءَ بچار اِت وت سوار انت ءُ چُک پیادگ اِنت'' پیر مرد ءَ کہ گپ اُشکت گُڑا وت پیادگ بوت ءُ چُک ءَ را ھر ءِ سرا سوارے کت۔ دیمتر ءَ دگہ مردے دُچار کپت، مرد ءَ گُشت ''لچ نہ کن بلائیں ٹر ءَ را کہ وت سوار انت ءُ پیریں پت پیادگ اِنت۔'' چُک ءَ کہ اے گپ اشکت گڑا دوئیں پیادگ بوت انت ءُ ھر ءَ دوئیں سوار نہ بوت اَنت۔ دیمترا دگہ مردے دیست اِش، مرد ءَ گُشت'' اے گنوکاں بچار اِت ھر سواری ءِ ھاتر ءَ اِنت ءُ اے دوئیں پیادگ اَنت'' مرد ءَ کہ گپ اِشکت گڑا دوئیں ھر ءَ سوار بوت انت ءُ روگ ءَ لگت انت دیمترا ایشاناں دگہ مردے ءَ گوں ڈیک وارت مرد ءَ گُشت ''لچ نکنت دوئیں بلا ھاناں کہ ھر ءَ سوار انت ءُ ھر بزگ اِنت'' اے گپ ءَ گوں پیر مرد ءَ وتی چُک ءَ را گُشت بیا اے مرد ءِ دل ءَ ھم وش کنیں۔ پت ءُ چُک ھر ءَ ایر اتک انت ءُ دوئیناں ھر کوپگ ءَ کت ءُ رَوگ ءَ لِگت انت۔ راہ ءَ ایشاناں دگہ مردے ءَ دیست، مرد ءَ کند اِت ءُ گُشت ''بُزو مئے وھد ءَ مردم ھر ءَ سوار بوتگ انت ءُ ایشاناں بچار اِت کہ ھر ایشانی سر ءَ سوار انت۔ پت ءُ چُک ءَ ھر چہ کوپگ ءَ ایر کت ءُ وتی وڑا بوت انت۔ اے راستے کہ ھر چی بکن دُنیا انگہ وتی گپ ءَ کنت۔

ھلکو بلے گپ نہ جنئے

سید احمد شاہ تجابان۔ کیچ گرائمر اسکول تربت

یک بادشاہے ھست اَت بادشاہ ءِ ھنکین ءِ سربری کور ءِ تنک ءَ یک پھوالے ءِ ھلک ات۔ پھوال ءِ نام ھلکو اَت ءُ ھلکو ءَ مالداری کُت۔ یک روچے بادشاہ ءَ پہ ھلکو ءَ کلوھے راہ دات کہ پمن شیلانچ بیار بلے منی شیلانچاں منی جند ءِ دست ءَ بدئے۔ ھلکو ءَ کلوہ رست۔ ھلکو ءَ دومی روچ ءَ سُنڈ کے نوپت شیلانچ مان کُت ءُ دیم پہ بادشاہ ءِ ملک ءَ روان بوت بادشاہ ءِ پِلّ رست گاٹ ءَ جُست کت۔ ھاں بلوچ ھالاں دئے۔ ھلکو ءَ گُشت کہ بادشاہ ءَ گشتگ شیلانچ بیار۔ گاٹ ءَ پسّو دات بادشاہ سلامت جنگل ءِ نیمگ ءَ شُتگ ھلکو واتر بوت ءُ دیم پہ جنگل ءَ روان بوت۔ چیکر دپہ چیکر د، پیش پہ پیش ھلکو بادشاہ ءَ لوٹاناں جنگل ءَ ویل بوت۔ بلائیں گیڈے ءَ پُترت داں بادشاہ آ بدستے ءَ نشتگ ھلکو ءَ وتی دیم تر ینت بلے بادشاہ ءِ چم آ ئی ءَ کپتاں۔ بادشاہ ءَ گوانک جت ھلکو ترا شیلانچ گون اَنت؟ ھلکو ءَ پسّو دات۔ ''جی بادشاہ سلامت'' بادشاہ ءَ گُشت بیار اِش۔ ھلکو ءَ شیلانچ داتاں۔ بادشاہ ءَ شیلانچ چار اِتاں چتّے گپت ءُ گُشت ئے'' سک وش اَنت بروھلک ءَ من پیداک اوں'' ھلکو کہ رھادگ بوت بادشاہ ءَ گوانک جت'' ھلکو بلے گپ نہ جن ئے کہ من آ بدست ءِ سرءَ شیلانچ ءَ چتے گپتگ۔

ھلکو ءَ پسّو دات نا بادشاہ سلامت زاناں منی ھوش شُتگ کہ چشیں گپ کناں۔ ھلکو ھلک ءَ شت۔ دمانے ءَ پد بادشاہ سلامت ھم دیوان ءَ سر بوت۔ ھلکو ءَ شیلانچ دات اَنت۔ بادشاہ ءَ شیلانچ کہ وارت اَنت گشت ئے ھلکو بد بخت ھما گپ ءَ نہ جن ئے۔

دمانے گوست دیوان ءِ نندوکیں کماشے ءَ جُست کت ھلکو ھور بوتگ کہ شما شیلانچ ورگ ءَ اِت۔ ھلکو ءَ گُشت واجہ کمیں ھور بوتگ کور ءَ کمیں آپ ھم پُر ینگ گواش دیما گورکاہ ءُ پوتاران سرکش اِتگ بُز ءِ لاپ درکئیت۔ ھلکو ءِ کش ءِ نندوکیں مردمے ءَ جھل جھل ءَ جُست کت کہ زانتگیں بُز باز اَنت نہ بوت کہ ھلکو آ ئی ءِ پسّو

اے آرداد

کسہ ھلاس نہ بیت

ءَ بہ دنت ۔ بادشاہ ءَ گُشت بچہ هلکومن نہ گُشت کہ هچ مہ گش بس کن ۔ دیوان هاموش بوت دیرءَ پدنز یک ءِ اسپیت ریشیں کماشے ءَ هلکو ءَ راگُشت تو بادشاہ ءِ کارے گندگ کُتگ ۔ تو وانوں پہ بادشاہ ءَ شیلانچ آوُرتگ ۔ نہ بوت کہ شیلانچ ءِ گپ چہ هلکوءِ زبان ءَ دربھت ۔ یک برے پدا بادشاہ زھر گپت ءُ گُشت ئے هلکو بچار هما گپ چہ دپ ءَ درمئیت ۔

دیوان پدا هاموش بوت ۔ سھتے ءَ ھنچوش مارگ بوت کہ دیوان پُر سے ءِ سرءَ نندوک انت ۔ ساھتے ءَ پد وزیرءَ درائینت ۔ بادشاہ سلامت آ کجام ردیں گپ انت کہ چہ هلکوءِ دپ ءَ درکئیت تو بلوچ ءَ راا ینچو هکل چی ءَ دئے گریب چہ دپ ءَ جور اِنت زاناں گپ ءِ جند چی اِنت ۔

بادشاہ ءَ گُشت گپ دگہ هچ نہ اِنت من آبدست ءِ سرءَ نشتگ اَتوں هلکوءَ شیلانچ آوُرت انت من چٹے گپتاں کہ باریں وش اَنت یا نا ؟ من آبدست ءَ نشتگ اتوں ہمیشکہ من هلکوءَ گشت بدبخت بلوچے گپ ءِ شری ءُ گندگی نہ زانت گپ ءَ دیوان ءَ مہ جنت دگہ هچ گپ نیست ۔

بنی آدم ءُ مارءِ دژمنی

شیر جان شاہ۔ دشت گھڈّان

یک شکاری یے پہ شکار کنگ ءَ کوہ ءَ شُت۔ شکاری ءَ دیست کہ شاھینے مارے ءَ راجنگ ءَ اِنت۔ مارا وھدے شکاری ءَ را دیست گُڑا کوکارے کُت ءُ گشت ءِ ''او شکاری من ءَ چہ ےشاھین ءَ بہ رکین من ترا اسیر ءُ آباد کناں۔ شکاری ءَ وتی توپک ءَ را تیرے مان کت ءُ شاھین ءَ راجت۔ شاھین مُرت ءُ بن ءَ کپت۔ مار ءُ بنی آدم ءِ سنگتی بوت۔ مار ءَ شکاری ءَ گُشت کہ ھر روچ بیا منی ھونڈ ءِ دپ ءَ بہ روپ ساپ ءِ بکن ءُ آپ ءِ بجن من ترا سُھری ٹِکّے دیاں۔ شکاری ھر روچ اُتک ھونڈ ءِ دپ ءِ رُپت ءُ ساپ کُت ءُ آپ ءِ جت مار ءَ ھر روچ آئی ءَ را سھری ٹکّے دات۔

یکروچے شکاری ءَ راشھر ءَ رَوَگی ات۔ آئی ءَ وتی چُک ءَ راپرمات کہ تو بروھونڈ ءَ آپ بجن ءُ مار ترا سُھری ٹکّے دنت بزور ءُ بیارے شکاری ءِ چُک شُت ھونڈ ءِ دپ ءِ رُپت، ساپ کت ءُ آپ ءِ جت۔ مار ءَ شکاری ءِ چُک ءَ راسھری ٹکّے دات۔ مار کہ ھونڈ ءَ واتر بوگ ءَ اَت شکاری ءِ چُک ءَ سگار (زھم) گِش اِت ءُ مار ءِ لَلک گُڈّ اِت۔ مار ءَ پونشگ ءِ جت ءُ ''آہ'' کُت شکاری ءِ چُک سِنگ ءُ سیاہ بوت۔

شکاری ءَ وتی مُساپری جت ءُ لوگ ءَ اَتک، دیست ءِ چُک اِدا نہ اِنت آشُت ھونڈ ءِ دپ ءَ دیست ءِ منی چُک سِنگ ءُ سیاہ بوت۔ آئی ءَ مار ءَ را توار پر جت ءُ جُست ءِ کُت ''تو منی چُک پر چہ سِنگ ءُ سیاہ کُتگ؟''

مار ءَ گُشت ''تئی چُک ءَ منی دُمب گُڈ اِتگ''

شکاری ءَ گُشت ''منی چُک ءَ سلامت بکن''

مار ءَ گُشت ''شر یں منی دُمب ءَ بہ لچّین من تئی چُک ءَ سلامت کناں''

مار ءَ گُشت ''گُڑا اِتکیں دُمب لاچینگ نہ بیت''

مار ءَ گشت ''آ کہ سِنگ ءُ سیاہ اِنت دوبر بنی آدم نہ بیت۔ بنی آدم ءُ مار ءِ سنگتی ھلاس بوت ءُ دژمنی بنا۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آر داد

بادشاہءُ اپس

نیاز بلوچ۔ بگ زامران

ھست اَت یک بادشاہے، یک روچے بادشاہ پہ سیل ءُ سوادءَ چہ وتی میتگءَ دراَتک ءُ دیم پہ کوہءَ شکارءَ شت۔ بادشاہ گوں وتی ھمراھاں روان روان دانکہ جاگہےءَ دیست ئے کہ سیدے گڑا بادشاہءَ حکم دات کہ سیدءَ بہ جن اِت، گڑا اشاں سید جت ءُ گشت، پدءَ بادشاہ دیمترءَ روان بوت دانکہ دیمءَ کرگوشکے، بادشاہءَ حکم دات کہ کرگوشکءَ بہ جن اِت، گڑا اشاں کرگوشک ھم جت۔ پدءَ روان روان داں دیمترءَ یک اپسے، بادشاہءَ گشت کہ اپسءَ بہ گر اِت، گڑا آھاں اپس گپت ءُ بادشاہءِ گورءَ آوُرت، بادشاہءَ حکم دات کہ اپسءَ زین ئے پر کن اِت کہ من سوار باں۔ آھاں اپسءَ رازین پرکت ءُ دات گڑا بادشاہءَ گشت کہ من سوار باں روآں سارت آپءِ نزیکءَ نند آں، شما آھاں بہت، گڑا بادشاہ اپسءَ زورایت ءُ روَت۔ ھنچو کہ بادشاہ روَت، گڑا بادشاہءِ ھمراہ چاراَنت کہ سیدءُ کرگوشک نہ بوتگ اَنت۔ جن بوتگ انت آ گاراَنت۔ نوں گڑا آ تیز روان بنت کہ آ اپس ھم جنے بوتگ۔ آ روانت کہ دانکہ بادشاہ سارت آپءِ نیمگءَ نہ اِنت۔ آ گش اَنت کہ بادشاہ باریں چوں بوت...... آ اے نیمگءَ آ نیمگءَ چاراَنت داں بادشاہءَ نہ اِنت۔ آ سےَ شپ ءُ سےَ روچءَ گرداَنت۔ بادشاہ دور کوہءِ تہا مرتگ ءُ اپس گار اِنت، بزاں آ درستیں چیز جن اِت انت کہ سید، کرگوشک ءُ اپسےءِ دروشمءَ اتنگ اتنت۔

میارجلّیں پیر

ولید بلوچ دشت کوھک

پیری ءَ مردءَ راھنچو نُور جنگ اَت کہ تہناھڈءُ پوست ءِ پشت کپتگ اتنت ءُ پہ مرگ ءَ کوناھگ ءَ ات۔ آئی ءِ پیریں لوگ بانک ءَ اے کوڑئیں دُگنیایلہ کُتگ ءُ شتگ اَت۔ جنین چُکے ھم نیست اَت ءِ کہ آئی ءِ چست ءُ ایر، گم داری ءَ شُشت ءُ شود ءَ بکنت۔ نی درامدیں نشارءِ لوگ ءَ کپتگ ءُ جمپ جاہ اَت۔ نشارءَ مدام گوں وتی جودءَ نُرنڈ اِت ءُ گشت ءِ تئی پت ءِ شپ ءُ روچ جنگگ ءُ کلگاں منی واب ءُ آرام بُرتگ ءُ آئی لمپ ءُ لبزانی گندگ ءَ منی دل ورگ نہ زوریت۔ واجہ ھُدا من تا کدی اے بزّگی ءِ دوزہ ءَ بہ سُچاں تو آئی ءَ داں کدی منی دل ءِ ڈیکی کن ءِ۔ پہ ورگ ءَ دپ ءِ چومدگ ءَ کچکچ ءَ انت پہ اے زوتاں نہ مریت۔ جودءَ لوگ بانک ءِ نُرنڈگ چہ اے گوش ءَ اِشکت ءُ چہ آ گوش ءَ در کُت اَنت۔ آ کہ روچاں وتی کارءُ روزگارءَ دزگٹ اَت۔ بلے شپاں کہ لوگ ءَ واتر بوت لوگ بانک ءِ دیم چونُولءُ چنگر وکیں کائیگرءَ تہار بوت ءُ پہ جنگ ءَ مِک بوت۔ چہ آئی ءِ بازیں کشگ ءُ اَڑءُ گُرّاں کہ گُشگ چہ سہرءَ ھم گیش اِنت، یک روچے جودءِ دل سیاہ ترِات ءُ اوپارءَ ءِ دم بُرت۔ آ پاداَتک ءُ پیریں پت ءَ بڑءَ جت ءُ دیم پہ کوہ ءُ جنگلے ءَ سرگپت تانکہ کوھ میتگے ءَ سر بوت انت۔ آئی ءَ پیریں پت مزن لمب ءُ کوھنالیں ڈرچک ءِ چیرءَ ایر کت ءُ گشت ءِ ابا تو ھمدا بہ جل من پتو بینگے کاراں، پُشت ءِ ماندات ءُ روان بوت۔ پت ءَ وتی کم روکیں دیدگ اول ءَ

پیریں ڈرچک ءُ رند ءَ بچ ءِ نیمگ ءَ کہ پہ آئی ءِ چماں ساھگے ءِ پیم ءَ چہ آئی ءَ دور بیان اَت ءُ آئی ڈیل ءُ بالاد کم رنگ بیان اَت، شا نک دات اَنت ءُ پدا گڈّ ی ھائیگ ءَ آ کندگ ءَ لگ اِت بچ ءَ واتر کت ءُ جُست ءَ ئےُ کت ابا تو پرچا کند اِت۔ من ءَ گپے یات اَتک تو بینگ ءِ شوھاز ءَ بر و منی کندگ بے مانائیں کندگے اَت۔ پت ءَ پیر ءِ سر ءَ کپوتے ءِ جوڑ کرتگیں کدام (کدو) چار اِت ءُ پسو دات۔ من پہ اے میاجلتیں پیر ءَ کند اِت۔ منی بچی من تراھچ میاریگ نہ کناں، واے کہ من پیش ءَ زرتگ نوں آوام مروچی من ءَ دیگی اِنت، من ھم وتی پیریں پت ھمے پیر ءِ میار ئگتگ ءُ شُتگاں ءُ اے میارجلیں پیریک روچے تراھم جل ایت۔ بچ ءَ گوں اے گپ ءِ اشکنگ ءَ پت پدا ہڑ ءَ جت ءُ لوگ ءَ رھادگ بوت ءُ دیم ئے شرنگیں لوگ بانک ءِ نیمگ ءَ ترینت۔ منی ءُ پت ءِ راہ یکے، اگاں منی پیریں پت تئی سیائیں دل ءِ ڈیکی اِنت ءُ آئی گم واری ترانہ پُج ایت من پہ تئی سئیں ڈوکانی دیگ ءَ تیاراں۔

گیدی کسّہ

گزین بلوچ

ھست اَت بادشاھے کہ آئی ءَ بچکے چکے ھست اَت، ءُ آ بچک بادشاہ ءِ محل ءِ براہ اَت ۔ وھدے آ پہ شکارءَ شت، داں بازار ءِ ھمک زالے ءَ کہ دیست پہ آئی ءِ حسن ءَ عاشق بوت ۔ بادشاہ ءِ محل ءِ اے ماہ دروشم ءَ راسرجمیں بازارءَ وتی درور دست نہ کپت ۔

وھدے بادشاہ ءِ بچک جوان بوت ءُ سوری بوت گڑا بادشاہ ءَ وتی وزیرءَ رادربارءَ لوٹا ئینت ءُ گشت کہ تو منی بچک ءِ عکسے بہ زورءُ کش ءُ گور ءِ بادشاھانی ملکاں بہ رو ءُ منی بچ ءِ مٹ ءُ درورءَ دربہ گیج ۔ ایندگہ روچ ءَ وزیرءَ بادشاہ ءِ بچک ءِ عکس زرت ءُ اے ملک پہ آ ملک سرگردان بوت ۔ مدّ تے ءَ پدآئی ءَ کش ءُ گور بازیں ملک گول اِت ۔ اے سفرءَ آ ھمک بازار ءُ میتگ پہ میتگ گشت ءُ مرد ماناں ھمے جست کت کہ من ءَ پلاں ملک ءِ بادشاہ ءَ راہ داتگ کہ من پہ آئی ءِ بچک ءَ مٹ ءُ درورے بہ شوھاز آں ۔ بلے روچے مروچی داں من آئی ءِ مٹ ءُ درور نہ دیستگ ۔ ھرکس گوں اے ھبر ءِ اشکنگ ءَ باز شادان بوت کہ بلکیں اے وش بہت مئے جنک بیت کہ وزیرءَ راپہ بادشاہ ءِ بچک ءَ دوست بیت ۔ بلے وزیرءَ اے مٹ ءُ درور نہ دیست ۔

یک روچے وزیر بازارے ءَ گردگ ءَ ات کہ آ گوں ھمے ملک ءِ بادشاہ ءِ وزیرءَ ڈیک وارت ۔ گند ءُ نندءَ پدوزیر سرپد بوت اے وزیر ھم بادشاہ ءَ پہ وتی جنک ءِ درور ءِ شوھازگ ءَ راہ داتگ...... دوئیں وزیراں عکس دیم پہ دیم کت انت کہ ھدا ءَ ایشاناں یکے پہ دومی ءِ واستہ ءَ ودی کتگ ۔ دوئیں وزیر باز شادان بوت انت ءُ عکس یکے دومی ءَ دات انت ۔ ھریک وزیرے دیم پہ وتی ملک ءَ روان بوت ۔ بازیں پندے برگ ءَ رند وزیرا تک ءُ بادشاہ ءِ دربارءَ سربوت کہ سرجمیں دربار بے تاہیری ودارءَ اَت کہ باریں بادشاہ ءِ بچک ءِ ھمراہ آئی مٹ ءُ دورانت اگاں نا......؟

بادشاہ ءَ وزیر ءِ گچین کتگیں جنک سک باز دوست بوت ھمے ساھتاں بادشاہ ءِ بچک ھم چہ شکارءَ

واتر پیداک ات ۔ آ ئی ءَ دربارءَ نشتگیں ھمک مردم ءِ دیم چووش وش گندگ ءَ اتک وزیرءَ وھدے جنک ءِ عکس بادشاہ ءِ بچک ءَ رادات آ ئی ءَ نہ چارت ءُ کیسگ ءَ کت ۔ ایندگہ روچ بادشاہ ءِ بچک پہ شکارءَ دراتک ءُ واتری ءَ بازارءِ کرءَ یک زالے ءِ گدان ءَ داشت ۔ چناھا ھر روچ شکارءَ رند بادشاہ ءِ چک ھمے گدان ءَ کیت ءُ وتی گرم ءَ سارت کنت ءُ سارتیں بیگاہ ءَ دیم پہ دربارءَ شت ۔ اے گدان ءَ نشتگیں زال ءَ را گوں بادشاہ ءِ بچک ءَ مہر ھم بوتگ اَت ۔ آ سر پداَت بادشاہ ءَ وتی چک ءِ واستہ جنکے پٹگ ءِ واستہ وزیرءَ راہ داتگ ۔ اے روچ ءَ وھدے بادشاہ ءِ بچک ءَ وتی سر پہ واب ءَ دوَرداتُ گڈا ھمے زال بے گوانکی ءَ چہ آ ئی ءِ کیسگ ءَ ھمے زال ءِ عکس کش اِت ءُ پہ زردءُ کینگ ءَ آ ئی ءِ دیم ءَ ٹپے پرکت ۔ آ دل ءَ دلجم ات اے عکس ءِ چارگ ءَ رند آ ئی ءَ رااے زال دوست نہ بیت ءُ بادشاہ ءِ بچک گوں من گیشتر نز یک بیت......

لہتیں روچ ءَ رند وھدے بادشاہ ءِ بچک گیگ بوت ءُ عکس ءَ گوں جوانی ءَ چار اِت داں آ ئی ءَ راسک نادوست بوت ۔ آ ئی ءِ دل ھچ وڑءَ گوں اے زال ءَ آروس کنگ ءُ منگ ءَ سارٹی نہ اَت ۔ دومی نیمگ ءَ بادشاہ ءِ دربارءَ سورءُ آروس ءِ تیاری بوگ ءَ ات ، سرجمیں بازار باز شادان اَت ۔ بادشاہ ءَ را ھم گل ءَ جا گہہ نیست ات ، بلے بادشاہ ءِ بچک ءِ دل پہ آروس ءَ مہتل نہ ات ۔ بلے بادشاہ ءِ رضاءَ اے آروس پہ شادانی گوست ءُ آسر بوت...... بلے بادشاہ ءِ بچک ءِ دل گوں اے زال ءَ نندگ ءَ ھچ پیم ءَ رازی نہ اَت ۔ آروس ءَ رند آ ئی ءَ وتی لوگ بانک پہ نگاھے ھم نہ چارتگ ات ۔ آ گوں زال ءَ تہت ءِ سرءَ پشت مان پشت وپت ات ءُ تہاز ھمے ھم ایرءَ کت دانکہ دوئیں ڈیکت مہ لگ انت ۔...... بادشاہ ءِ بچک ھمک سہب ءَ مہلہ پاداتک ءُ پہ شکارءَ شت ۔ روچ نوزان بوت انت بادشاہ ءِ بچک ءَ وتی ھمے کاریک شُل ءَ برجم داشت انت ۔ بانک ھم چہ اے کاراں بےزارات بلے اے زاہکاریں زالے اَت ۔ آ ئی ءَ چہ بادشاہ ءَ رضا گپت کہ من ءَ تمبوے ھمراہ ءُ پنچ مولد ءَ بہ دےَ ، من تئی بچ ءِ عادتاں شر کناں ۔ بادشاہ ءَ رضادات ۔ آ ئی ءَ سہب ءِ سرءَ تمبو گوں مولداں زرت ءُ دیم پہ کوہ ءَ شت...... آ ئی ءَ تمبو جت ءُ وت ءَ سینگار اِت ءُ تمبو ءِ تہا نشت ، آ ئی ءَ زانت بچک

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

ءُ راشکارءَ رندتُن گیپت ،آ الم ھمے نیمگ ءَ کیت ۔

دیرنہ گوست کہ بچک دیم پہ تمبوءَ پیداک اَت ، ھمے وھدءَ مولدءَ جگّا کت ءُ گشت کہ ’’برو برو واجہ! ادءَ میامئے بی بی موجرانت ! واجہ ءِ آھگ ءِ وھد انت ، واجہ ھبر کنت ‘‘ ھمے وھدءَ بانک ءَ چہ توک ءَ توار پر کت کہ ’’بلے بزگ کیت نانے چنڈے پنڈایت ءُ وارت...... ‘‘ آ کئیت ءُ نزیک ءَ نندایت مولد آئی آپ ءُ تام کنت ، ھمے وھدءَ آئی ءِ چم بانک ءَ کپ انت کہ سینگاراتگ ئے ءُ چوماہ ءَ درشپگ ءَ انت...... آ آپ ءُ ناہ وارت ءُ پدءَ بازار ءِ نیمگ ءَ سر گیپت ۔...... بانک گوں مولداں زوت زوت ءَ ھمے تمبوءَ پتا ایت ءُ دیم پہ دربارءَ روَت ۔ اے شپ پدءَ چوپیسر یگیں پیم ءَ گوست ، ایندگہ سھب مہلہ وھدے بادشاہ ءِ بچک شکارءَ شت گڑا بانک ءَ مولدزرت انت ءُ دگہ نیمگے شت انت ۔ اے روچ ءَ بانک ءَ دگہ رنگ ءِ پچ گورءَ کتگ اَت ءُ کے گیشتر سینگاراتگ ات ۔ اے روچ ءَ وھدے بادشاہ ءِ بچک شکارءَ رندآپ ءِ ورگ ءَ ھمے تمبوءِ نیمگ ءَ اتک گڑا پدءَ مولدءَ جگا کت ءُ گشت کہ ’’برو برو واجہ! ادءَ میامئے بانک موجرانت ‘‘ بلے پدءَ بانک ءَ توار پر کت کہ ’’بلئ واجہ کئیت پٹے آپ وارت...... ‘‘ وھدے بادشاہ ءِ بچک نزیک ءَ اتک داں آئی ءِ چم پدءَ گوں گدان ءِ تہا زال ءَ اتنت کہ دیم ئے چوماہ ءِ دیم ءَ اَت ۔...... آپ ءِ ورگ ءَ رندوھدے بادشاہ ءِ بچک دیم پہ دربارءَ شت گڑا زوتاں زوت بانک گوں مولداں ھم محل ءَ شت ۔ اے روچ ءَ پدءَ شپ چوپیسری ئیں رنگ ءَ گوست بلے آ وکیں روچ ءَ بانک ءَ پیسلہ کتگ ات کہ کاراں سرجمی ءَ کنت...... اے روچ ءَ وھدے بادشاہ ءِ بچک شکارءَ شت گڑا بانک ءَ مولد ءُ تمبو زرت انت کوہ ءَ شت ۔ بلے اے روچ ءَ آئی ءَ وت ءَ سک باز سینگار اِتگ اَت...... بادشاہ ءِ بچک اے روچ ءَ پدءَ دیم پہ تمبو آھگ ءَ ات بلے مولداں ھچ نہ گشت ، آ اتک ءُ تمبو ءِ کش ءَ تگرد ءِ سرءَ نشت...... بانک ءِ جندءَ تالے زرت ءُ اتک آئی ءِ دیم ءَ ایر کت...... اے روچ ءَ آئی ءَ بانک ءِ حسن شری ءَ سیل کت ءُ آئی ءِ شیدائی بوت ، ھمے وھدے بانک کوتگ ءَ کپ کتگ ءَ ات کہ آئی ءِ دست کارچ ءِ دپ ءَ اتک ، دست سک ھون دیگ ءَ ات ، بادشاہ ءِ بچک ءَ وتی دست ءِ دزمال ءَ

چہ پلکے دِرت ءُ آئی ءِ دست ءَ بست ...... اے روچ ءَ بادشاہ ءِ بچک ءَ جست کت، من زی ءُ پیری دومی نیمگ ءَ شکار ءَ شتگ آں، آنیمگ ءَ من تمبو ءِ تہا ھم تئی رنگیں زالے دیستگ ...... بانک ءَ درائینت ''آدوئیں منی مستریں گوھار بوتگ انت ءُ من آھانی کستریں گوھار آں'' بادشاہ ءِ بچک ءِ دل ءَ بازلوٹت کہ گوں بانک ءَ ھبر بہ کنت بلے بانک آئی ءَ گش ایت بروکہ منی واجہ ءِ آھگ ءِ وھد انت۔ بادشاہ ءِ بچک چہ ناوشیں دلے چہ اود ءَ راہ گیپت ...... وھدے آشت، بانک ھم گوں مولداں بازار ءَ شت ...... بانک ءَ سرجمیں کار پہ شپ ءَ ٹہینگ اتنت......شپ ءَ وھدے بادشاہ ءِ بچک تہت ءِ سرءَ وپت داں بانک ءَ نارگ بند ات کت...... بادشاہ ءِ بچک ءَ جست کت کہ ''چی انت ترا تو نارگ ءَ ئے'' بانک ءَ گشت ''دست دردءَ انت، کارچ ءَ بُر اِتگ۔'' ''بروبتی ءِ دیم ءَ درمانے پرکن'' وھدے آبتی ءِ دیم ءَ نشت ءُ دست ءِ پُچ ءِ پچ کنگ ءِ واستہ بادشاہ ءِ بچک ءَ راگوانک جت ئے پُچ ءِ پچ کنگ ءِ وھد ءَ آھیران بوت وھدے آئی ءِ دست ءِ پچ ئے دیست کہ آئی ءِ جند ءِ دست ءِ دزمال اَت ...... آئی ءَ پہ شری بانک ءِ حسن سیل کت ءُ وتی ردی ءِ پہلی لوٹ اِت ءُ بانک ءَ راامبازاں کت ئے......۔

بادشاہ سَے گوشی

شوھاز کار: شاھوکار بلوچ

ھست اَت بادشاھے۔ بادشاہ ءِ آدت اَت کہ سہب ءَ مھلہ چم ءِ شودگ ءَ پیسر وتی جنیناں سَے سَے کوش جنت آئی ءِ دو جنین اتنت۔ آئی ءِ جنین چہ آئی ءِ اے بدیں آدت ءَ شیزار اتاں۔ بادشاہ وتی ھمے آدت ءِ سرءَ بازار ءُ ھلکاں نام اَت کہ اے بادشاہ سُہب ءِ سرءَ وتی جنیناں سَے سَے کوش جنت۔

یک روچے بادشاہ گوں وتی کارداراں شکار ءَ روَت۔ آئی ءِ سر پہ چاہ ءُ آپ ءَ بلوچے ءِ گِدان ءَ کپت۔ گِدان ءِ پیرزال گوں وتی جنیں چُکیں جنک ءَ نشتگ اَت۔ پیریں جنین ءَ پہ بادشاہ ءَ ناھ ءُ مدر شرکرت کہ اناگہ ءَ ھمے جنین چُک ءَ وتی مات ءَ راھُست گُت کہ ماتی اے ھمے بادشاہ انت کہ وتی جنیناں سَے سَے کوش جنت۔ آئی ءَ پسودات کہ ھو من چُک۔ جنک ءَ گشت کہ جنین وَ جنین نہ اَنت کہ ھچ نہ گشنت، بادشاہ ءَ جنین نہ دیستگ۔

بادشاہ ءَ ھمے جنین چُک ءِ گپ ءَ را کہ اِش کت ءُ گپے دل ءَ [illegible] ءُ زھر ءَ کپت۔ آئی وتی گپ مٹ کت انت ءُ پیریں جنین ءَ راگشت ئے کہ من تئی ھلک ءَ پہ ناھ ءُ مدر ءَ نہ اتکگاں۔ من تئی ھلک ءَ سانگے ءَ اتکگاں۔

بادشاہ ءِ دیم ءَ پیریں زال ءَ ھچ گشت نہ کت ءُ آئی ءَ گلے چت کہ منی جنک بادشاہی لوگے ءَ روَگ ءَ انت آئی ءَ گشت واجہ منی جنک تئی لائک نہ انت مارا بل وتی گریبی ءَ۔ بادشاہ ءَ گشت نا من تئی جنک ءِ گوم ءَ انوں نکاح کناں۔ من ءَ وتی قاضی ءُ مردم دُراہ گون انت۔ جنک ءَ باز پری پری کت من نہ رواں۔ بلے آئی مات ءَ گشت کہ تو وت گُشت کہ بادشاہ ءِ جن وَ جن نہ ینت کہ بادشاہ ھر روچ سَے سَے کوش اِش جنت ءُ ھچ نہ گش انت تو بروباریں تو چے گُت کنئے۔

بادشاہ گوں جنک ءَ نکاح کت ءُ گوں وت بُرت گوں۔ جنک نوک سورانت۔ بادشاہ ءِ لوگ ءِ اولی

اے آرداد

کسہ ھلاس نہ بیت

شپ انت ۔شپ ءِ بام ءَ دات ءُ سہب بوت بادشاہ ءَ سہب ءِ سرءَ وتی ھمے نوکیں جنین ءَ راگشت کہ اے منی کانود اِنت ءُ اے منی ھرورچیں کارانت کہ من وتی جتیناں سہب ءِ سرءَ سَے سَے کوش جناں ءُ من تراھم سَے کوش جناں چیا کہ اے منی کانودانت ۔

جنین ءَ پسّو دات ۔ بادشاہ تو مرچی من ءَ مجن چیا کہ بازار ءِ جنین منی چارگ ءَ کاینت کہ من تئی نوکیں جنین آں، آ من ءَ بگنداں گُر یوگ ءَ، گشاں بادشاہ ءِ جنین کوھی وکشی یے، وش ئے نہ بیت بادشاہ ءَ چونیں جتینے گپتگ ءُ تراھراب گش انت ۔

بادشاہ ءَ گپ اِشکت ءُ گشت ئے من رواں دوئیناں وتی کوشاں جناں کہ اے منی کانودانت ۔

جنین ءَ گشت تو مرچی آھاناں مجن کہ بازار ءِ جنین منی چارگ ءَ کاھاں، آھاناں گُر یوگ ءَ بگندانت گش انت آھانی اپوگے اتگگ، آھاں زھرکیت ءُ چہ ناوشی ءَ گُر یوگ ءَ انت ۔ بادشاہ ءَ اے گپ اشکت انت ءُ گشت ئے بلے باندا شمے دُرسانی شش شش کوش بنت ۔ اے روچ ءَ جنین وت ءَ راءُ آھاناں کوش ءِ جنگ ءَ نیشت ۔ اے روچ گُوست ءُ دومی سہب بوت ۔ بادشاہ گوں کوش ءَ سر بوت ۔ بلے جنین ءَ گشت کہ مرچی دومی بازار ءِ مردم کاینت ءُ مارا گُر یوگ ءَ بگندانت تہ چے گشنت ءُ چے سر پد بنت ۔ بادشاہ ءَ اے روچ ءَ ھم نہ جت ءُ گشت ئے کہ باندا نُھ نُھ کوش شمارا درساناں جناں ۔

سیمی روچ بوت بادشاہ سہب ءِ سرءَ گوں کوش ءَ رس اِت ءُ پہ جنگ ءَ تیار اَت کہ ھمے نوکیں جنین زھرکپت ءُ گوں زھر گشت ئے ''مزنیں کوش جنے تو بوتگ ئے ۔ تو کہ سک کوش جن ئے گُوا اپلاں بادشاہ ءِ جنگ ءَ بیار ءُ بجن یے، گڑا بزاں تو جنوکے ئے ۔ تو مئے گر یبانی سرءَ وتی وار گتگ'' کوہ ءِ جنین ءَ دوریں مُلکے ءِ بادشاہے ءِ جنگ ءِ نام گپت ءُ گشت ۔ بادشاہ ءَ جنین ءِ اے گپ بد برت کہ من مراں دِراں کہ بادشاہ ءِ جنگ ءَ کاراں ءُ شمے دیم ءَ ھمک سہب سَے کوش ئے جناں ۔

بادشاہ ءَ وتی اپس زین کت، گوں بادشاھی پوشاکاں دراَتک دیم پہ ھما بادشاہ ءَ شُت ۔ بادشاہ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

رَوگ ءَ گوں روگ ءَ بوت۔ یک برے ھُت بلے پشت ئے نہ کُت۔

دومی بادشاہ ءِ کسہ اے پیم ءَ انت کہ آئی ءِ جنک ءَ راھر کس گپ بہ پر ماایت ھما بارت ئے۔ بازاتگ بلے کس ءَ گپ پرمات کُت نہ کتگ۔ ھر کس کہ یک برے گپ پرمات نہ کُرت پداواتر نہ ھُتگ۔ آھاناں بادشاہ ءَ کُشتگ ءُ آھانی سروتی ماڑی ءَ دراتگ انت۔ کہ ھر کس ءَ منی جنک دیستگ، پہ وتی شہر ءَ واتر مہ بیت۔

وھدے کہ بادشاہ سَے کوشی ءِ سرکپت ھمے جنک ءِ ماڑی ءَ داں اے ھم جنک ءَ راگپ پرمات نہ کنت بلے اے ھمے واست ءَ کُشگ نہ بیت بادشاہ اَت۔ جنک ءِ پت گُشیت ئے من ترا نہ کشاں کہ توں بادشاہے ئے بلے روگ نیست۔ تومنی اپسانی کاہ ءُ آپی ئے۔ تو وتی ملک ءَ واتر شت نہ کن ئے۔

اے نیمگ ءَ کسہ اے پیم انت کہ سَئیں جنین ھیران ءُ پریشان بوت انت کہ مئے مردگار بوت ءُ دیر انت کہ بیگواہ اِنت۔ باریں کُجا اِنت۔ ھمے کوہ ءِ بلوچیں جنین ءَ گُشت کہ من وڑے کناں۔ ایشی ءَ ھمے دوئیں جنیناں چہ لائک تریں جنین ءَ راوتی ھمراہ کت۔ وتی مرد ءِ گداں چہ مردینی گُدگوراے کت بزاں شاھی دریس ءَ بوت انت اپس ءُ میان، زین ءُ زھم سرجمی ءَ وتی ھمراہ کت انت ءُ وتی مرد ءِ شوھاز ءَ درکپت انت۔ اے باریں چنکاس روچ ءَ راہ بنت۔ ایشاناں جاھے ءَ شپ ءَ گپت ءُ ایشاں داشت۔ وتی دریس ءَ مٹائین انت نندانت۔ شپ ءَ ھمے نزیک ءِ ھلک ءِ مردے کیت کہ بیا منی جنین چُک جوڑ نہ انت شما جنین اِت ءُ کار ءَ گشاد اِت ءُ ھمک کارزان اِت۔ بیا منی جنین ءِ کُمک بہو۔ آئی ءَ وتی ھمراہ ءَ راگشت کہ تو ھمدا بہ جل من کایاں۔

جنین مرد ءِ ھمراہ بوت ءُ ھلک ءَ شت انت داں، جنین واجنینی رنگ ءَ اِنت بلے بزاں جِنّ یے۔ جِنّ کہ چُک ءُ مات بیت داں پنچ کسانیں جنک پیداک بیت۔ ازائے جنک درا، چہ کے بند ءُ آس ءِ لمب ءَ بہ نند۔ ھمے رنگ ءَ پنچ جنکیں چک پیداک بیت۔

اے آرداد

کسہ ھلاس نہ بیت

گڈی ءَ جنین چک ءُ مات بیت ءُ آئی ءَ بچکے پیدا ک بیت۔

بادشاہ ءِ جنین رزا گیپت ءُ رھادگ بیت۔ درآھگ ءِ وھد ءَ ھمے جنین، کوھی جنین ءَ را گشیت کہ اے پُکاں چہ یکے برگوں تئی کمک ءَ کنت۔ کوہ ءِ جنین چہ ھما پنچیناں یکے وتی ھمراہ کنت ءُ وتی ھمراہ ءِ گورءَ روت۔ نوں کسہ اے وڑا نت کہ اے جنک ءَ کوھی جنین گندایت بلے دومی دیست ئے نہ کنت۔ ایندگی سھب ءَ اے وتی مردینی پوشاکاں پوش انت ءُ درکا ینت پہ وتی سپرءَ۔ وھدے بادشاہ ءِ ماڑی نزّیک بیت۔ داں بادشاہ ءِ جنک ایشاناں گندایت ءُ وتی پت ءَ را گشیت کہ ابا اے پس سوار جنین آدماں۔ بلے پت گشیت نا اے مردین آدماں۔ ھمے ساھت ءَ جنک ایشانی کرا بیت۔ بادشاہ ءِ جنک گشیت اگاں دیم ءِ کورءَ ایشانی اپس کورءَ بہ سِٹ انت داں مردین آدماں بلے جنین آدم ءِ اپس آپ ءَ مان دنت۔ ھمے جنک میدان میدان ءَ وتی ھمراہ ءِ کراروت ءُ ھال ئے دنت۔ کوہ ءِ جنین وتی ھمراہ ءَ را گشیت کہ اپس ءِ لگام ءَ آپ ءِ نزّیک ءَ ترندبدارداں اپس بہ سٹ ایت ئے۔ اے دوئیں وتی اپسانی لگام ءَ ترند دارانت داں اپس کورءَ سِٹ انت ءُ دیم پہ ماڑی ءَ روَنت۔ بادشاہ ءِ جنک گشیت نا منی پت اے جنین انت۔ وھدے کہ سربنت، گڑا ایشاناں چیئے ھبر بگر، اگاں دات اِش بزاں مردین انت ناں بزاں جنین آدم انت۔ جنک ءَ میدان میدان ءَ اتک ءُ ھال دات کہ بادشاہ شارا چہ ھبر گیپت بلے گٹ مہ بئے۔ وھدے کہ اے سربیت انت داں بادشاہ ءَ ایشاناں چیئے ھبر گیپت ءُ کوھی بلوچ کہ چیئے ھبرءَ چہ بادشاہ ءَ ھوں گشادتراَت۔ چیئے ھبرئے دات ءُ بادشاہ ءَ جنک ءَ را ھال دات کہ ایشاں من ءَ مستریں چیئے ھبرے گپتگ۔ جنک ءَ انگت نہ منّ اِت، جنک ءَ گشت تو شپ ءَ ایشانی مہمانی ءَ بکن بلے پیسرءَ بٹ ءُ ماش اش بدئے، اگاں بٹ ءُ ماش اش شری ءِ سرءَ وارت بزاں کہ جنین انت چیا کہ جنین ءَ رابٹ ءُ ماش سک دوست بیت۔ اگاں مردین انت داں نہ ورانت۔ کوہ ءِ جنین ءِ ھمرائیں جنک ءَ ھال دات کہ شپ ءَ ھچ ھساب ءَ بٹ ءُ ماش نہ ورِات۔ ایشاناں کہ شپ ءَ بٹ ءُ ماش دیم ءَ دیگ ءَ بنت داں جنیناں بٹ ءُ ماش زبرّ اِت انت ءُ دُور دوَر دات انت کہ زاناں ماں جنیناں کہ تو مارا بٹ

کسہ ھلاس نہ بیت | اے آرداد

ءُ ماش دیم ءَ دیگ ءَ ءَ۔ بلائیں بادشاھے ءِتیٔ گُور ءَ ھچ نیست زاناں۔ بادشاہ ءَ ایشانی مہمانی کت ءُ جنک ءَ راگشت ءَ کہ نی تو سر پدءَ کہ اے جنین نہ انت۔ جنک ءَ گشت شپ ءَ ایشاناں گپ ءَ بدار، اگاں وابین بوت انت بزاں جنین انت۔ جنک ءَ اتک ءُ کوھی جنین ءَ را حال دات۔ شپ بوت دیوان بوت دیراں ایشاناں گپ جت تہ بام ءَ دات ءُ بادشاہ ءِ جند وابین بوت۔ بادشاہ ءِ جنک ءِ دل انگت ایکیم نہ اَت ءُ پت ءَ راگشت ءَ کہ سہب ءَ ایشاناں شکار ءَ بر اگاں دم اِش برت بزاں جنین انت اگاں نامردین انت۔ شکار ءِ واستہ کوھی جنین چہ درساں دیم ءَ اَت۔ آئی ءَ بادشاہ ءَ رادم برائینت بلے وت دم برگ ءِ نام اِش نزانت۔ گڈی ءَ وڑ وڑیں ھنر کنگ بوت بلے ایشاں ھمے پدر کت کہ مامردین ایں۔ ایشاں وتی مرد ءَ رادیست کہ اسپانی آ پی ءُ کاہی انت ءُ شگالی انت۔ شپ بوت بادشاہ ءِ جنک گپ پر مائینگی انت ءُ دنیگا کس ءَ گپ نہ پر ماتگ۔ ھر کس کہ گپ ءَ پر ماایت تہ گوں جنک ءَ سانگ کنت ءُ ھر کس کہ جنک ءَ گپ پر مات نہ کنت گڑا آئی ءَ راروگ نیست کشگ بیت ءُ آئی ءِ سر ٹنگ بیت۔ شپ ءَ جنین ءَ وتی کسہ بندات کت۔ جنین ءَ قاضی ءَ راگشت، قاضی صاحب کسہ یے بیار، قاضی ءَ گشت کسہ ءَ تو بیار گُڑا جنین ءَ کسہ ءَ بندات کت۔

جنین ءَ قاضی ءَ راگُشت ،قاضی ساھِب کسہ یے بیار، قاضی ءَ گُشت کسہ ءَ تو بیار گُڑا جنین ءَ کسہ بندات کُت ۔

''است اَت سۓ ہمراہ یک زرگرے، یک درزی یے، یک دارتراشے، اے شہر ءَ شُت اُنت پہ وت نوکیں سامان ءِ گرگ ءَ آہاں سامان زُرت انت ءُ دیم پہ وتی شہر ءَ راہ کپت انت۔ ایشاناں راہ ءَ شپ ءَ گپت ءُ اے کورے ءِ تہ ءَ نشت اُنت۔ راہ ءَ ایشاناں پکیرے ہوں ہمراہ بوت کہ ہما شپ شہر ئیگ اَت۔ ایشاناں ہے گُشگ بوتگ اَت کہ اے کور ءِ تہ ءَ دُزّ ءُ ڈنگ سک باز انت ہمیشکا شپ ءِ چاریں پاساں ھُما چاریں بہر کن اِت ءُ یکے الّم آگاہ بہ بیت۔

شپ ءِ اولی بہر دارتراش ئیگ اَت، دارتراش راکار نیست اَت آئی ءَ نز یک ءَ کپتگیں بُنڈے ءَ را

ثراشت ءُ برزءِ جَنِکے جوڑ کُت ۔ داثراش ءِ بہر ءُ پاس کہ ہلاس بوت اَنت آ ئی ءَ درزی ءَ را پاد کُت ءُ وت وپت ۔ درزی پاد اتک داں رُگند ایت کہ دارثراش ءَ شوکیں جَنِکے اڈ کُتگ ۔ آ ئی ءَ شوکیں جوڑ ہے گُلابی ئیں گُد دوتک ءُ جَنِک ءَ را گُورادات ءُ یمی پاس ءَ سونا رُگر ءَ را پاد ئے کُت ۔ زرگر ءَ کہ جَنِک دیست آ ئی ءَ جَنِک ءِ واستہ جُمک ، سریگ ، کَید ، گُنٹی ءُ وڑ وڑیں سُہر جت ءُ پر کُت ءُ ڈولدار ئے کُت ۔

زرگر ءِ پاس ہلاس بوت ءُ شپ ءِ چارمی پاس پکیر ئیگ ات ۔ زرگر پکیر ءَ پاد کنت ءُ وت وپس ایت ۔ اے گُور بام ءِ وہد بیت پکیر رُگند ایت کہ اللہ !! چونیں ڈولداریں جَنِکے بلے ساہ ئے مان نیست پکیر ءَ اللہ ءِ ذکر بندات کُت ءُ دعاءُ پر یات کُت کہ اے اللہ اے ڈولداریں جَنِک پہ داری شر نہ انت ایشی ءَ را ساہ مان کن ۔ پکیر ءَ داں دیر ءَ پر یات کُت خُداءِ قدرت ہے دار ءَ را سُر گے چیر کپت ءُ ایشی ءَ را ساہ مان بوت ءُ ہے دار ڈولداریں جَنِکے جوڑ بوت ۔ سُہب بوت ڈ راہ پاد اَ تک اَنت گُو اوت ماوت ءَ ہڑ ات اَنت ۔ ہر کس ءَ گُشت کہ اے جَنِک منیگ اِنت ۔ دارثراش ءَ گُشت منی اِنت کہ من دار ثراشتگ ، دَرزی گُشت منیگ اِنت کہ من پُچ گُورا داتگ ، سونا رُگر ءَ گُشت منّیگ اِنت کہ من سہر پر کُتگ ، پکیر گشت منیگ اِنت کہ من ساہ مان کُتگ ۔

نوں توئے قاضی ساحب بگُش کہ اے جَنِک کئی بیت !!؟؟ کوہی جنین ءَ کتہ ہلاس کنگ ءِ شرت ءَ درّ ائینت ۔

قاضی ءَ پسّو دات ”جَنِک پکیر ءِ بیت کہ ساہ ئے مان کُتگ “

بادشاہ ءِ جَنِک ءَ یگدم ءَ درّ ائینت ”بس قاضی گوں گپّاں ! چونیا جَنِک پکیر ءِ بیت ، جَنِک زرگر ئیگ اِنت ک سُہر ے پر کُتگ ۔ جَنِک ءَ دیم ترّ ینت گشت دارثراش جَنِک ءِ مات انت کہ اے دار آ ئی ءِ تُہم اِنت ، درزی پت اِنت ئے کہ آ ئی ءَ را پوشاک ئے داتگ ءُ ننگے ڈبّ اِتگ ، پکیر آ ئی ءِ خُدا بیت کہ ساہ ئے مان کُتگ ءُ زرگر آ ئی ءِ مرد اِنت کہ آ ئی ءَ سُہر ئے پر کُتگ ءُ جَنِک نہ مات ئیگ اِنت نہ پت ئیگ اِنت جَنِکیں چَک

دائم ءَ وتی مردءِ بیت، ہمیشکا جَنِک زرگرءِ بیت۔

اے گپ بوت اَنت جَنِک ءَ گپّ جت بلے بادشاہ اِدءَ سارٹی نہ اَت ءُ نہ منّ اِت ئے ءُ گشت ئے کہ منی جَنِک ءَ گپّ نہ گنگ داں من وت مہ اِشکناں، ہیسہ نہ کناں۔

کوہ ءِ جنین کسہ ءَ بلداَت آئی ءَ گُشت ہچ پرواہ نیست من شپ ءَ دگہ کسہ یے کاراں۔

شپ بوت جنین ءَ دگہ کسہ یے بندات کُت۔

''ہست ات دو ںبرات یکے ءِ سئے بچکیں چُک ات انت ءُ دومی ںبرات ءَ رایک جَنِکے ہست اَت۔ وھدے کہ اے جَنِک ءُ بچک مزن بوت انت جَنِک ءِ پت ءَ دنیایلہ کُت۔ وھدے کہ اے سُور ءُ سانگی بوت اَنت داں سئیں ںبرات وت ماں وت ءَ ہڑاِت اَنت۔ ہرکس ءَ گشت کہ من گوں جَنِک ءَ سانگ کناں۔ بچکانی پت ءَ آہاناں گشت کہ شُما بروِات، کارکن اِت ہرکس کہ گیشتر زرّ کاریت جَنِک ہمائی ئیگ انت۔ اے شہرءَ شت اَنت کارءِ شوہاز ءَ بازیں مُدت ءَ پدا ایشاناں زرّ بوت یکے ءَ وتی زرّاں چہ دور گندے زُرت، یکے ءَ تخت ءَ روانے زُرت ءُ سیمی ءَ انچیں پُلّے شوھاز کت کہ مُردگ ءَ زندگ کنت۔ چہ شہرءَ دورات انت ءُ ایشاں وتی لوگ ءِ ماڑی دیست۔ اولی بچک ءَ دور گندءِ سرءَ چارت، داں دیست ئے کہ مئے لوگ ءَ مردم مُچ اِنت ءُ جَنِک مُرتگ۔

اے اشتاپ اشتاپ ءَ تھت ءَ روان ءِ سرءَ بوت اَنت ءُ وتی لوگ ءَ سر بوت اَنت۔ لوگ ءِ سربُوگ ءَ وھدے سیمی ںبرات ءَ جَنِک ءَ راہماپُل بوچنا ئینت تہ جَنِک زندگ بوت۔

جَنِک ءِ زندگ بوگ ءَ پدا ےوت ماوت ءَ ھڑاِت اَنت کہ جَنِک کئی بیت۔؟؟

نوں تو ئے قاضی بگُش کہ جَنِک کئیگ اِنت؟ دور گندی ءِ بیت کہ پیسرءَ دیستگ اَت ئے''......

قاضی ءَ پسّو ءِ شرت ءَ بادشاہ ءِ جَنِک ءَ درّا ئینت ''اگاں تھت روان مہ بوت انت اے چو نیا زُوت سر بوت اَنت ءُ اگاں پُل مہ بوتیں چہ پیم ءَ جَنِک زندگ بوت۔؟ بادشاہ ءِ جَنِک ءَ پدا گپّ جت ءُ اے رندی

بادشاہ ءَ وت اِش کُت ۔ ایندگی روچ ءَ ایشاں نکاح ءِ پیسلہ کُت ۔ کوہ ءِ جَنِک ءَ وتی مرد ءِ نام ءَ گوں بادشاہ ءِ جَنِک ءَ نکاح کُت ءُ وھد ے کہ نکاح ءِ شپ بوت داں ھمے جنین ءَ یک زہے وتی ءُ بادشاہ ءِ جَنِک ءِ میان ءَ ایر کت ءُ گُشت ئے کہ اے مئے دوو اِنت کہ دانکہ ماجَنِک ءَ وتی جند ءِ لوگ ءَ نہ بریں آ ئی ءِ گوم ءَ و پت ءُ واب نہ کنیں ۔

سُہب بوت اپس زین کنگ بوت اَنت ۔ بادشاہ ءِ جَنِک ءِ واستہ ہم اپسے زین کنگ بوت ۔ رَوگ ءِ وھد ءَ کوہی جنین ءَ بادشاہ ءَ را گُشت کہ مارا آ کاردار ءَ بدئے ماں وتی گوم ءَ بران ئے گوں کہ تئی جَنِک ءِ اپسانی کاہ ءُ آپی اِنت ۔

ہے کاردار کہ اے جنینانی مرداَت ، شگالی اَت ، چلّ ءَ باراَت ءُ کار ءَ نہ یتک ، اپسے ءِ سر ءَ ایشانی ہمراہی ءَ گون بوت ۔ اے وتی شہر ءَ شُت اَنت وھد ے کہ لوگ ءَ سر بوت اَنت داں مرد سرپد بوت کہ اے منی لوگ اِنت ۔ کوہ ءِ جنین ءَ وتی ہے مرد ءَ راشری ءِ سر ءَ ساپ کُت ءُ سینگار اِت ءُ سُہب ءِ سر ءَ مرد ءَ راگشت ئے اے بادشاہ ءِ جَنِک اِنت ، اے جَنِک ءِ گوم ءَ تئی نام ءِ سر ءَ نکاح بوتگ نوں اے تئی جن اِنت ۔

بادشاہ گوں بادشاہ ءِ جَنِک ءَ ھور بوت ءُ اے شپ گوست ۔ سہب ءِ سر ءَ مہلہ بادشاہ ءِ کوہی جنین ءَ بادشاہ ءِ کوش آ وَرت ءُ گُشت ''اے تئی کوش انت کہ ہمک سُہب تو وتی جنیناں سئے سئے جن ئے ۔ بجن سئے کوش بادشاہ ءِ جَنِک ءَ......!''

مردم ءِ چم چہ اجالتی ءَ جہل بوت انت ءُ بروآ روچ ءُ بیامر چیکیں روچ ، بادشاہ ءَ جناناں کوش جنگ یلہ کُت ءُ نوں گوں چاریں جَناں وش ءُ آسُودگیں زندے گوازینگ ءَ اِنت ۔

روباہءُ کروس

منیر شہزاد بلوچ، ڈانڈل

یک کروسے ڈرچکے ءِ سرءَ نشتگ ءُ بانگ دیگ ءَ اَت۔ ھمے وھدءَ یک روباھے ڈرچکے کرا گوست ءُ آئی ءَ بانگ ءِ توار اُشکت ءُ برزءَ چارگ ءَ لگ اِت۔ روباہ ءَ ڈرچک ءِ سرءَ پزورین کروس ءَ رادیست ءُ آئی ءِ دپ ءَ آپ دات۔ دل ءِ توک ءَ گشت ئے۔ چونیں شوکیں شکارے۔ بلے چون بکناں کہ اے دڑچک ءِ سرءَ ایر بئیت اِنت۔ آ کموساھت ءَ جیڑگ ءَ لگ اِت ءُ پدا کروس ءَ راگشت ئے چون ئے باریں تو......؟

کروس ءَ پسودات اللہ ءِ شگر انت......ساہ مان اِنت......تئی چے ھال انت؟

روباہ ءَ بچکند اِت ءُ درائینت۔ تئی دعا انت......جوڑ ءُ سلامت آں......پدا گشت ئے من وَ یک گپے شمشتگ۔ من مرچی یک سکیں وشیں ھالے اِش کتگ ......باریں سرپدئے یا اِناں......؟ کروس ءَ پسو دات چونیں ھالے من وَ ھچ سرپد نیاں۔ روباہ ءَ گشت۔ تو تنے وھدی سرپد نئے۔ جنگل ءِ درائیں جناوراں پسلہ کتگ کہ مرچی ءَ پدآ یکے دومی ءَ مہ وراَنت ءُ درائیں وت مہ وت ءَ یکجاہ بہ نندان۔ ہمیشکا تومنی کرا مہ ترس ءُ جہلا ایر بیا۔ ڈرچک ءِ ساھگ ءَ من ءُ تو نندان گپ ءُ ترانے کن ایں۔ کروس ءَ کند اِت ءُ گشت سکیں وشیں ھالے بلے اودا بچار کئے پیداک اِنت۔ روباہ ءَ پرتُرس جست کت کئے اِنت۔

کروس ءَ گشت دو کچک اَنت۔ شریں کہ اے پیداک اَنت نوں ماءُ شما ڈُرس نندیں ءُ گپ ءُ تران کنیں۔ روباہ ءَ کُچکانی نام اشکت ءُ تچگ ءَ لگ اِت کروس ءَ کند اِت ءُ گشت اشتاپی ئے چیا؟ کمو سبر کن من جہل ءَ کاھاں۔

روباہ ءَ گشت اِناں ......اِناں منی ھیال ءَ کُچکاں اے ھال نہ اشکتگ۔

☆☆☆

گیدی قصہ

راوی: ڈاکٹر عزیز دشتی۔کوہک مکران: شوھاز: ناگمان

ھست ات یک مالدارے۔آ ئی ءِ سئے چُک اتنت۔ یکے ءِ نام عیسیٰ اَت دومی ءِ موسیٰ ءُ کستر کستریں ءِ پشو اَت۔

یک روچے مالدار بیمار بوت طبیباں وس کُت بلے آوش نہ بوت و چیزے روچاں پد بیران بوت۔ مالدار ءِ بیرانی ءَ پدسئیں چُک مالانی سرا مڑت اَنت عیسیٰ و موسیٰ یک نیمگے بیت اَنت و پشو یک نیمگے۔ عیسیٰ و موسیٰ ءَ دراِئیں مال و میراث وت زُرت انت ءُ پشو ءَ راایوکا یک گوکے دات انت و چہ وتی لوگ ءَ ہم گلینت اِش پشو ءَ میتگ ءِ کنڈے ءَ دگہ لوگے بست ءُ چُک ئی ھمو داں بُرت انت۔

پشو چرے بھروبا تنگ ءَ ھچ وش نہ اَت بلے دست ئی نہ رس ات۔آ ئی ءَ دل ءَ حیال کت کہ من چتور چہ ایشاں وتی بیر ءَ بگراں۔ مزنیں چارو بیچارے ءَ پد آشت اُستا ءِ کرا وگشت ئی کہ منی گوک ءِ واستا انچیں ٹیلو یے جوڑ بکن کہ بہ سُر یت گڑا ھمے توار ءَ بکنت کہ ''مالدار ءِ دراِئیں مال پشوئیگ اَنت''

استا ءَ ٹیلو اڈ کت و پشو ءَ زُرت ءُ گوک ءِ گُٹ ءَ بست۔وھدے چرگ ءَ رندروزرد ءِ وھد ءَ گوک میتگ ءَ اتک گڑا ٹیلو کہ سُر اِت ہمے توار اتک کہ ''مالدار ءِ دراِئیں مال پشوئیگ انت'' مردماں اشکُت۔ دوئیں براتاں ہم اشکت۔آہاں چارت کہ چومہ بیت کہ مھلوک مارا میار یگ بکنت۔آ ھاں شور کت و شپ ءَ گوک گیپت ءُ کشت۔

سُہب ءَ کہ پشو ءَ وتی مُرتگیں گوک دیست تہ سک پیچ ءُ تاب وارت۔ بلے دست ئی گوں براتاں نہ رست۔آ ئی ءَ دگہ ھنرے کت۔آ ئی ءَ گوک ءِ پوست جت و گوک حدا ءِ نام ءَ حیرات کت۔شپ کہ بوت آ ئی ءَ گوک ءِ پوست گوں ٹیلو ءَ زرت و چہ لوگ ءَ دراتک و اتک کہیرے ءِ سرءَ پت۔اے انچیں جاھے اَت کہ چدا سوداگرانی کاروان مدام گوست انت ءُ برے برے ھمدا ھنکین اِش ہم کت، دیر نہ گوست کہ

کسے حلاس نہ بیت

اے آرداد

سوداگرانی گلگئے گوں قیمتی ساماناں ھمدا اتک وداشت اِش، مال اِش چہ اشتراں بوتک انت و اشتر اِش چہ چرگ ءَ یلہ داتنت۔ وت اِش ھم ورگ و چرگ کت و وپسگ ءَ گیگ اتنت کہ پشوءَ پوست گوں ٹیلوءَ چہ درچک ءِ سرا یلہ دات۔ پوست گوں ٹیلوءَ کوکارکنان ءَ کپت کہ ''مالدار ءِ درائیں مال پشوئیگ اَنت'' سوداگر دل ترک بیت انت۔ کہ باریں جنے چے ایت دست اِش تک جتنت ءُ ھشک سیاہ شتنت۔

پشو چہ درچک ءَ ایراتک۔ لھتے اشترئی گپت ءُ مال ئی لڈات انت ودیم پہ وتی لوگ ءَ شت۔

ایندگہ سُہب ءَ پشوءَ جن ءَ راگشت کہ بروعیسیٰ وموسیٰ ءِ لوگ ءَ سنگ وشاھیماں بیار۔ اگں جُست اِش کت بگش زر ءُ سُہر توریں۔ جن شت۔ عیسی، موسی ءَ جست کت کہ شاھیم ءَ چے کنئے، گڑا ایشی ءَ گشت کہ زروسہر توریں آ حیران بیت انت کہ پشوءَ زر ءُ سہر چہ کجا آ ورت انت بگندے شوم دروگ بندگ ءَ انت عیسیٰ موسیٰ ءَ شاھیم ءُ سنگ ءِ چیرا موم لچینت کہ اگں راستی زر ءُ سہرانت گڑا بگندے چیز کے لچیت گوں۔

پشوءِ جن ءَ شاھیم بُرت ووھدے کہ آ ورت ئی گڑا آہاں دیت کہ شاھیم ءِ چیرءَ یک وو دوزر ءُ سہر لچگ اَت۔ آ حیران بیت انت۔ اتک انت پشوءِ کرءَ جُست اِش کت کہ تواے زر ءُ سہر چہ کجا آ ورتنت پشوءَ گشت کہ بیاپلاں میتگ ءَ گوک ءِ پوست سک خرید انت یک گوکی پوست ءَ ھمنکس زرّ و مال دے انت کہ مردم ہپت پشت ءَ بس بہ نندیت وبوارت۔

گوں اے گپ ءِ اشکنگ ءَ عیسیٰ موسیٰ شتنت ووتی درستیں گوک اِش کُشت انت و پوست اِش زُرت انت ودیم پہ بازارءَ۔ بازارءَ رست انت تہ کوکار اِش کت کہ ''بیااِت گوکی پوست انت پہ زروسہر'' مردماں کندت کہ شا گنوک نہ ات؟ گوکی پوست ءَ کس کلدارے ءَ نہ زریت زروسُہر شمارا کئے دنت؟

عیسیٰ موسیٰ نامراد بیت انت ولوگ ءَ اتک انت۔ نی ایشاں زانت کہ پشوءَ مارا رداتگ۔ ایشاں شورکت کہ پشوءَ انچیں بیرے گریں کہ دگہ پرے مارا ردمہ دنت۔ اے نراپ ءَ بیت اَنت و پشوءِ یکیں پچ اِش گپت و سر اِش بُرّ اِت و چگل دات۔

کسہ حال اس نہ بیت

اے آرداد

وھدے پشولوگ ءَ اتک داں جن بیچارگ نشتگ گریوگ ءَ انت۔ وھدے پشو درائیں حالاں معلوم بوت گڑا جن ءَ را تسلائی دات کہ تو ھچ مہ گُش من چریشاں چُک ءِ بیراں گراں۔

پشوءَ چُک ءِ سستگیں سرگوں جون ءَ باریں سُسر جت، چے جت لچینت وھرءَ لڈ اِت۔ گوں ساد ءَ جون ھرءِ سرا انچو ٹٹات وبست کہ مردماں گشت زانا یکے ھرءَ سوار انت۔ پشوءَ ہرزرت ونیمگے ءَ راہ گپت۔

بیگاہ ءِ وھدءَ آ مزنیں ڈگارے ءِ گورءَ رست کہ چہ کشاروکوٹگ وتیجگ ءَ سر پہ چُک ات پشوءَ ھرماں ڈگارءَ یلہ دات ووت بندءِ پُشت ءَ ٹپت۔

چہ دورءَ وھدے ڈگارءِ واھندءَ دیست کہ ھرے ڈگارءَ انت تہ تچان وکوکار کنان ءَ دیم پہ ھمنگو اتک۔ ''اڑے مرد ہرءَ درکن چہ ڈگارءَ گورءَ؟ نہ گندءَ کہ کشاراں لپاشگا انت، کٹیگ و تیجگاں پروشان وترا کینان انت۔ انگت نشتگ ءَ تو ھرءِ سرا سُد پر نیست''

ڈگارءِ واھندءَ دیست کہ ہرسوارءِ گوشاں مورے ہم نہ وارت تہ آئی ءَ زہرز ہرسنگے چت ءُ ہرسوارءَ ھترکش اِت سنگ ہرسوارءِ سرءَ لگت وآئی ءِ لچینتگیں سر چہ جون ءَ ستءُ بن ءَ کپت۔

بندءِ پشت ءَ ٹپتگیں پشو کوکار کنان ءَ دراتک ''اڑے مرد! ترا شاباش انت من اِدا پیشاپے ءَ دزگٹ اتاں وہرڈگارءَ شت، پہ کیئگے ءِ واستا تو منی چُک گُشت؟ من رواں ھنی تئی عرضی ءَ دیاں بلّے ترا پھانسی بیت''

نی مُلک والجہ پشوءِ پاداں کپت کہ تو ہرزور مالے لوٹ ءَ ترا دیاں بلے منی عرضی ءَ مہ دءَ۔ مزنیں منت ولیاپءَ رند پشوءَ منّ اِت زرومال ئی زُرتنت چُک ئی جاھے کل کت وگوں زرّ و مالاں دیم پہ لوگ ءَ اتک۔ جن ءَ را گشت ئی بروعیسیٰ موسیٰ ءِ لوگ ءَ سنگ وشاھیم ءَ بیار۔

جن شت۔ آہاں پہ اُجست کُت پشوءِ جن ءَ گشت کہ دگہ بازیں زرو سہرے پشوءَ آورتگ ہماھاں تو رکنیں۔ عیسیٰ موسیٰ پہ اپشوءِ کرا اتک انت وجست اِش کت کہ نی چہ کجا رپت وآ ورت انت۔

پشوءَ گشت کہ پلاں میتگ ءَ چُک ءِ جون ءَ انچو خریدانت کہ نام ءَ نہ گرءَ۔ منی یک چُکے ات۔

ایشاں من ءَ ھمنچک زرّ داتگ کہ من ترا اناں چون اِش بکناں۔ من ءَ دگہ چک بیتیں من ھنی کشتگ ءُ بُرا اتگ اتنت سک حریدانت چک ءِ"

عیسیٰ موسی شتنت لوگ ءَ کارچ اِش زُرتنت و کپت انت چکانی دمب ءَ چکاں کوانڑ ءُ کینو اِت بلے ایشاں یلہ نہ دات انت وتی درائیں چک اش سَر بُرِّ کت ءُ دوَر داتنت وپدا ہران اش لڈت انت ودیم پما میتگ ءَ کہ اودا چک ءِ جون ءِ سک خریدا ت۔ اودا کہ رست انت گڑا چوسوداگرانی وڑا کوکار اِش کت کہ "شریں چکی جون انت پہ زرءُ سہر۔"

مرد ماں کہ دیت انت گشت اِش گنوک انت۔ وایشاں الکاپیں رِدے لٹ اش جت۔ عیسیٰ موسیٰ ءَ چکانی جون کل کُتت وپیچ وتاب وران ءَ لوگ ءَ اتک انت۔

آھاں شور کت و پشو ءِ لوگ گوں زروسہراں سوتک۔ پشوءَ ہچ نہ گشت۔ لوگ ءِ پُران ءَ گونی ءَ کت، گونی ءِ دپ ءَ چیزے سرا تلکیں زروسہرمان کت۔ گونی ھرءَ لڈت انت ونیمگے رھادگ بوت۔

یک جاھے گوں گورے ءَ ڈیک ئی دات گورءَ گشت "من پلاں پلاں میتگ ءَ شتگاں چہ وامدارانی کرءَ وام گپتگ انت۔ نی من سیک دمبر تگ۔ تومہربانی کن من ءَ پلاں میتگ ءَ سر کن گوں من تئی حق ءَ دیاں"

پشوءَ گشت "شریں بلے یک گپے ہست من اے گونی ءِ تہا زروسہر لڈتگ اگن کسے ایشانی سرا بہ نندیت وکذائی بہ بیت گڑا اے زرّوسہر پُر بنت۔ تو سوار بئے بلے حیال ءَ بدار۔ گندئے من دیست کہ منی زروسہر پُر بیت انت گڑا من چہ تو دو گونی زروسہر لوٹاں۔

گورءَ چارت پہ گواتے ءِ درآ یگ ءَ زروسہر چون پُر بنت؟ وپدا آئی ءَ سک دم بُرتگ اَت گشت ئی شرا ِت وہرءَ سوار بوت۔ کپڑے راہ ءَ شتگ اتنت کہ قدرتی گور کزائیگ بوت وگونی ءِ پُراں پور بست۔ پشوا وشتات گورئی ایر کت وگونی ئی ٹپت، سر بر ءِ کمکیں زرءُ سہر پُر ءِ ژامبلینگانی سوب ءَ گونی ءِ بن ءَ شتگ اتنت ءُ پرانی تہا گاریتگ اتنت۔

پشوءَ گورءِ گورجیگ ءَ گپت کہ من ترانہ گشنگ اَت کہ تو ایشانی سرا گزائیگ بہ بےءَ منی زروسہر پُر بنت۔ من وت ہمے ترس ءَ ہرءَ سوار نہ بیتاں۔ نی بیا منی زرءِ سہرانی بدل ءَ بدئے۔

گورءَ مزنیں پریات وزاری یے کُت بلے پشوءَ یلہ ندات۔ آخر گورءَ چار اِت اے من ءَ یلہ نہ دنت وگڑا گشت ئی من ترا اوامداراں چہ کپتگیں زرّاں دیاں من ءَ یلہ کن پشوءَ بروت مرزت انت وگشت من بلائیں ڈنگے آں۔ اگں تو من ءَ دو گونی زروسہر مہ دیئے من تئی درائیں دکاناں جناں وتئی جندءَ ھم کُشاں۔ گورءَ ترس اِت ءُ دوگونی سہرئی پشوءَ دات۔

پسولوگ ءَ اتک وپدا جن ءَ گشت ئی کہ برو عیسٰی موسٰی ءِ سنگ ءُ شاھیماں بیار جن شت۔ آہاں پدا جست کت و پشوءِ جن ءَ گشت کہ دوشی پشوءَ دوگونی زروسُہر آوُرتگ۔ عیسٰی موسٰی سک حیران بیت انت اتک انت پشوءِ کرءَ جست اِش کت ترا ازانا خزانہے دست کپتگ کہ یک پیاروپ ئے کارے۔

پشوءَ گشت بیا پلاں میتگ ءَ پُرسک خریدانت۔ منی یک کڈ کے بیتگ پریشی ءَ من ءَ دوگونی زروسہر رستگ۔ شمئے لوگ بازانت۔ اگں شما ایشاں بہ سوچ ئے دوگونی زرّوسہر بنت۔

عیسٰی موسٰی ءَ شت ووتی لوگ بُن دات انت پُر اِش زُرتنت ودیم پما سوج داتگیں بازارءَ۔ اودا کہ رست انت کوکار اِش کت ''بیا اِت پُر انت پہ زرءُ سہر''

مھلوک ءَ کند اِت ''اے گنوکاں بچار ماوتی چُلانی پُراں زیریں کنڈاں رتچیں۔ ایش کشدت پُرءِ بدل ءَ ماراز روسہر بدئے اِت'' مرداں ایشان ءَ گپت ءُ شرجت۔ اے گریوان ءَ اتک انت۔ اے رندی شور اِش کُت کہ پشوءِ جندءَ بریں کُشیں۔

ایشاں پشوءِ راہ ءِ سر بست۔ وھدے پشو چہے راہ ءَ گوست گڑا ایشاں گپت ءُ گوالگ ءَ کت ءُ گوالگ ءِ دپ مُہر بست و بڈءَ جت ودیم پہ دریاءَ شت انت کہ ھمودا دریاءَ چگل ئی دئیں۔

دریا چو کے پشت ات۔ آ تنی وھدی دریارءِ کرانہ رستگ اتنت کہ دم اِش بُرت وشدءَ گپت

انت۔ نزیک ءَ چہ بازارے ءَ ڈھل ءُ سُرناءِ توار اَت۔ آہاں زانت کہ سیرے ہست آھاں پشو پچے ءِ تہا چیر دات ووت ورگ وچرگ ءِ ھاترءَ سیرءِ سرا شتنت۔

قدرتی ہمنگو شوانگے شیزاران ءَ وتی پیاں سردیان ءَ اتک پشوءَ شوانگ ءِ شیزارگ کہ اشکت انت، گڑا کوکارءَ لگت کہ من بادشاہ ءِ جنک ءَ نہ گراں، بٹ و گوشت نہ وراں۔'' شوانگ ءَ اشکت۔ آئی ءَ چار اِت داں اے توار چہ پچے ءِ نیمگ ءَ پیداک اِنت۔ یک برے واترس اِت ئی کہ باریں جن ایت چے ایت بلے پشو گشگا اَت'' بیا اِت من ءَ چرے گوالگ ءَ درکن اِت من بادشاہ ءِ جنک ءَ نہ گراں، بٹ ءُ گوشت نہ وراں''

شوانگ ءَ اتک گوالگ چہ پچ ءَ کش اِت دبوتک پشو دراتک۔ وگوں شوانگ ءَ گشت ئی '' منی براتاں من ءَ زوربادشاہ ءِ زامات کنگ ومن ءَ پہ سیرءَ برگا انت'' شوانگ ءَ حیال کت کہ اے چونیں گنوک ایت، بادشاہ ءِ جنک یلہ دیگی چیز انت۔ شوانگ ءَ گشت من بادشاہ ءِ جنک ءَ گراں''

پشوءَ گشت '' بیا گوالگ ءِ تہا بی، بلے توار ءُ ترکگ مہ کن۔ منی برات ھنی شتگ اَنت بازارءَ۔ آ کاینت ترا بڈءَ جن اَنت وتچک ءَ بانورءِ کرا برنت۔

پشوءَ شوانگ گوالگ ءَ کت۔ دپ بست ءُ پدا ھما پچ ءِ تہا اِیر کت ووت مگ ءَ سردیان ءَ لوگ ءَ اتک۔

آدیما عیسیٰ موسیٰ ورگ چرگ ءَ رند اتک انت وگوالگ اِش زُرت ءُ دیم پہ دریاءَ شتنت۔ وچہ کوہ ءِ سرءَ گوالگ اِش دریاءَ مان بُر اِت۔ وپدا لوگ ءَ اتک انت۔

اِدا کہ اتک انت دیست اِش کہ پشو ھمدا اترگا انت۔ واشکنگ ءَ رمگے ہم آوُرتگ ئی۔ آ حیران بیت انت وچہ پشوءَ جُست اِش کت کہ ماترا دیارءَ دوَردات وتو اِدا گوں مگ ءَ چکرگاءِ؟

پشوءَ گشت۔'' دریاءَ من شتگاں من وت حیران بیتگاں۔ مئے سیادووار ثانی گیشتری بھر ھمودا آباد اِنت۔ سیاداں من ءَ دستانی دل ءَ کتگ۔ دعوت اِش کتگ من انگت درستیں سیادانی کراشت نہ بیتاں۔ ہے

کمکیں سیاداں من ءَ ھمنچک پس دات کہ من آ ؤرت نہ کت انت من کے پس ھمیش انت آ ؤرت۔ سیاداں من ءَ گشت ک تو پر چا وتی برات و مردم نیاؤرتگ انت کہ ما بچارت ایں انت۔ پدا کہ روئے برات و مرد ماں سلام کن۔ آہاں بگش کہ بیایات ماشمارا چاریں''

عیسیٰ موسیٰ ءَ گشت'' ماراضیگ ایں روگ ءَ۔ بلے ما سیادانی لوگ ءِ جاگہاں نزانیں تو مارا بروسر کن'' پشوءَ گشت شریں۔

ایندگہ روچ ءَ وھدے ہر سئیں سر گپت انت گڑا ایک بلکے ءَ ہم حال ءَ گپت وگشت ئی۔ ''منی نماسگ ءَ گوں وت بہ برات گوں۔ بگندئے مئے سیادھم ھمودا انت و ماراشیری ئیں بیرّی یے بدنت و ماشیر چاھے بوریں'' پشوءَ بازگشت کہ ''ماوت کاریں گوں پہ توپسے'' بلے بلک ءَ رگرکت کہ منی نماسگ ءَ برات گوں۔

خیر پشوءَ اے نماسگ ھم زرت گوں ودیم پہ دریاءَ اتک انت۔ وکوہ ءِ کلانگ ءَ اوشتات انت۔ اول سرءَ پشوءَ عیسیٰ ءَ راگشت کہ تو دورکن۔ عیسیٰ ءَ دورکت وآپ ءَ برے بگ ات و برے درابوت۔

موسیٰ ءَ چہ پشوءَ جست کت کہ اے پر چا چوکنگ ءَ انت؟ گڑا پشوءَ گشت کہ اے ترالوٹگا انت کہ جلدی بیا کہ پس بازانت وگوں من ایوکا گرگ ودارگ نہ بنت''

موسیٰ ءَ ہم دورکت۔ نی ھردو برے آپ ءَ بکت اُنت و برے سرگ اِش ظاہر بیت انت بلک ءِ نماسگ ءَ گشت کہ اے چے کشگا انت۔ پشوءَ گشت کہ اے کشگا انت کہ بلک ءِ پس ءَ کوٹے بکنیں یا کانٹی یے۔ نماسگ ءَ گشت کہ من وت رواں بیرّی یے کاراں کوٹے کنان ئی چیا کہ کانٹی بلک ءِ جاگہ ءَ دریت۔ بلک ءِ نماسگ ءَ ھم دورکت۔ پشوءَ پُشت ماندات ودیم پہ لوگ ءَ رہادگ بوت۔

روباءِ ھُژاری

اکیل اکبر۔بل نگور

جنگلے ءَ یک شیرے ءُ روباہے بنت۔یکروچے روبا درکپیت پہ سیل ءُ سواد ءَ انا گہ آ شیرءَ گندیت۔ روبا دلترک بیت کہ نی چوں بکناں۔روباوتی دل ءَ مکرے سازیت ءُ آلھتیں پیش زُوریت ءُ سادءِ ریسگ ءَ بندات کنت۔شیر روباءِ نزیک ءَ کئیت ءُ جست ءِ کنت کہ تو اے سادءَ چی ءَ ریسگ ءَ ءِے۔روبا گُش ایت "جنگل ءِ بادشاہ! من دوشی واب ءِ دیستگ کہ مرچی بلائیں سیاہ گواتے کئیت ءُ تباھی کنت ھچ سھدار پشت نہ کپیت۔ہمیشکا من اے سادءَ ریسگ ءَ یاں کہ وت ءَ را گوں اے کُنڑءِ ڈرچک ءَ بہ بنداں"

شیر کمو پریشان بیت ءُ روباءَ گشیت کہ تو جنگل ءِ انچائیں سھدارے ءِے ءُ من جنگل ءِ بادشاہ یاں ہمیشکا سادءَ زوت تیار بکن کہ پیسرءَ من ءَ گوں ڈرچک ءَ بندرندءَ وتی جان ءِ رکینگ ءِ جھدءَ بکن۔

روباءَ ساد تیار کت شیرءَ را گوں ڈرچک ءَ بست ءِ ءُ نی شیرءِ دیم پہ دیم ءَ اوشتات ءُ گشت ءِ "نادان تو چور دبکپ ءِے۔

روباءَ شیرءَ گُشت ءُ وارت ءُ پداوتی لوگ ءَ رھادگ بوت۔

زبان ءِ ٹپ

رفیق عادل بلوچ

جان محمد بازار۔دشت

یک مردے است ات۔ آسکیں نیزگارءُ غریبے ات۔ آئی کارماں جنگل ءَ دارچنگ ءُ بازارءَ بہا کنگ ات ءُ وتی لاپ ءَ شوھاز کنگ ات۔ اشی ءَ دگہ چک ءُ چیپل یے نیست ات۔ اے بزگ ءِ بس ہمے یکیں وتی جندات۔

بازیں دارچنگ ءُ آرگ ءَ نوں نزدیکیں دار ھلاس بوتگ اتنت۔ نوں بزگ پہ دارءِ چنگ ءَ کے دور جنگل ءَ شت۔ دارے چِت ءُ آؤرتنت۔ بازارءَ بہائے کت انت۔ ایندگہ روچ ءَ بزگ پداشت ہمو دادارچنگ ءَ گندیت کہ یک بلائیں شیرے گُرّان انت ءُ پیداک انت۔

اے بزگ ءَ ترس اِت ءُ یک درچکے ءِ سرءَ سرکپت۔ شیرا تک ءُ ہمے درچک ءِ بن ءَ اوشتات ءُ گوشت ئے: ھاں! باریں تو اینگو ترّ گائے'' بیچارگیں مردءَ پسہ دات۔

''اے جنگل ءِ بادشاہ من یک غریبیں مردیاں۔ منی لاپ ہمے جنگل ءِ دارانت کہ من چنان ءُ بازارءَ بران ءُ بہائے کناں۔ اگاں نیل ئے من دگہ روچے نیایاں۔ مرچی مناں بل کہ من دارچناں۔

شیرءَ مردءِ سرءَ بزگ بیت۔ نوں اے مرد ءُ شیر دوئیں سنگت بوتنت۔ یک روچے بوت

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

مردنیاھت دار ءِ چنگ ءَ، شیر گندیت کہ مرچاں منی سنگت دار چنگا آ یگ ءَ نہ انت۔ شیر گُرّان بیت ءُ رؤت۔ دانکہ ہمے مردءِ گس ءَ درگیج ایت۔ گندیت کہ مرد بیمار انت۔ شیر رؤت چاران ءَ ہمے مرد شیر ءَ گوں ھکلاں مان بندیت۔

''تو اداچی کنئے، تو جنگلی رسترے ءِ تئی بومن ءَ لکیت من گنتر باں'' شیر ہمے گپ ءَ زھر کنت۔ رؤت۔ لھتیں روچ گوزیت مرد چہ بیماری ءَ وش بیت۔ پدا رؤت ہموداد ار چنگ ءَ گندیت کہ شیر وپتگ اے رؤت ہمودا شیر ءِ کرّ ءَ، شیر زھر انت۔ ہمے مرد ءَ گوش ایت بیا کہ من ءَ بجن یا کہ من ترا وراں۔ اے مرد وتی ورگ ءَ وش نہ بیت۔ شیر ءَ جنت زھمے۔ شیر رؤت کوھاں۔ وہدے زھم ءِ ٹپ وش بیت پدا کئیت۔ ہمے مرد ءِ کرّا گوش ایت۔

''وتی زھم ءِ ٹپ ءَ درگیج اے مرد اینگو آ نگو چاریت۔ بلے زھم ءِ ٹپ ءَ نہ گندیت۔ نوں شیر گوش ایت'' گندے ءَ زھم ءِ ٹپ رؤت بلے زبان ءِ ٹپ نہ رؤت گوں ہمے گپاں شیر مرد ءَ وارت۔

دانائیں میٹو وآ زاتی ءِ راز

رؤف راز۔ ناصر آباد

یک کسانیں بازارے ءَ کسانیں دوکاندارے ھست ات۔ آئی ءَ را یک میٹو ھے است ات۔ آ مدام مال ءِ بندگ ءَ شہر ءَ شتگ اَت۔ یک روچے پہ مال ءِ بندگ ءَ وھدے آ شہر ءَ رؤگ ءَ ات گڑا لوگ ءِ درائیں مردمان ءَ گشت ئے کہ شمے واستا چے بیاراں گوں۔ ھر کس ءَ وتی پسند ءِ چیز گشت۔ آ میٹو ءِ ھال دیگ ءِ نبھال بوت۔ راہ ءَ واترے کت ءُ میٹو ءَ جستے کت کہ تئی واستا چے بیاراں؟ میٹو ءَ پسّو دات منا ھچ درکار نہ انت، بس شہر ءَ رؤے گڑا ھمو داباگ ءَ ھم بروایدگہ میٹواں منی کلوھاں بدے کہ شماوتی مستر وتے وادااو داباں کن اِت، وشی و بہار ءِ تہاےَ ومن اداڈب ءِ تہابندی آں۔ دوکاندار ءَ وتی مال بست ودیم پہ میتگ ءِ آھگ ءَ سرگپت، اداھم دوکاندار باگ ءِ روگ ءَ میٹو ءِ کلوھانی سرکنگ ءَ نبھال بوت بلے راہ ءِ نیمایات ءَ کپت و بیرہ ئے کت، شہر ءَ باگ ءَ پترت یک درچکے ءِ بن ءَ اوشتات ومیٹوان ءَ وتی میٹو ءِ کلوھاں سرکنگ ءَ لگ ات۔ ھمے دمان ءَ یک میٹوے بُن ءَ کپت۔ دوکاندار سر پد بوت بکندے میٹو مرتگ پمیشا ھچ نہ گشت ءُ واترے کت۔ لوگ ءَ سر بوت، میٹو ءَ رادرائیں ھالے داتنت، میٹو ءَ اے ھال اشکلت انت، درہپگ ءَ بن ءَ کپت۔ دوکاندار اپسوزی بوت کہ منی میٹو مرت، خیر پہ نادلکشی چہ ڈب ءَ درے کت وچگلے دات۔

میٹو ءَ وھدے دیست کہ منا چہ ڈب ءَ درے کتگ، دمان ءَ پاداتک ودور بال کنان ءَ درچکے ءِ سر ءَ شت نشت، وچمو دادکاندار ءَ راگشت ئے ''تو سرپد نہ بوتگے، آ میٹو ءَ کہ وتاراچہ درچک ءِ بن ءَ دؤر داتگ، آ پہ منا یک کلوے بوتگ کہ من ھم انچو بکناں وآزات بہ باں، آ ہ بزگیں دکاندار۔''

زانتکار

فائزہ رشید دشت ڈڈھے

یک بازارےءَ یک بادشاہے ھست اَت آئیءَ راھست اَت یک وزیرۓ یک گلامے۔ یک روچے آ سۓ ئیں شکارءَ درکپت انت۔ جنگلءَ گردان، روان روان آوت ماں وت جتاۓ دور بوت انت۔ ھر یکے دومیءَ درگیجان درگیجان اے نیمگ ۓ آنیمگءَ گشت۔ گلام گردان گردان دیست ئے کہ یک کورے ڈرچکے ءِ ساھگ ءَ نشتگ، گلام کورءِ نزیکءَ شت ۓ گشت ئے ''اوکور! توادءَ کسے ءِ گوزگ ءِ پادبزمش اشکتگ؟ کورءَ پسوداتِ اِنا۔ گلام دیمءَ رھادگ بوت۔ کمے ساھتءَ پد وزیرءِ سرھمے کورءِ کرءَ کپت گڑا وزیرءَ جست گپت ''اومردک! تئی کرءَ کسے اتکگ؟'' کورءَ پسودات، ھو کمے ساھتءَ پیسر یکے اتکگ۔ وزیرھمے دیمءَ رھادگ بوت۔ کمے ساھتے پد بادشاہ ھمدءَ سربوت گڑا آئیءَ کورءَ راجُست گپت ''اوواجہ توکسےءِ پادبزمش اِشکتگ انت اے نیمگءَ؟'' کورءَ پسودات کمے پیسر تئی گلام گوست ۓ انی وزیر گوستگ ۓ جست ئے کتگ، نوں ھمیش انت تو اتکگ ئے۔ بادشاہ ھبکہ بوت جست ئے کت توچوں زانت کہ آ گلام ۓ وزیر، ۓ من بادشاہ یے آں۔

کورءَ پسودات، گُلامءَ منءَ ''کور'' گشت ۓ وزیرءَ من ''مردک'' ۓ تو منءَ ''واجہ'' گشتگ پمیشکا۔ بادشاہءَ ھمے کورءَ وتی ھمراہ کت ۓ گشت ئے تو مزن دانائیں مردے ئے بیا من تراوتی وزیر کن آں۔

بیر

رفیق عادل

یک اُشترءُ تو لگےءِ وت ماں وتءَ بلائیں دوستی یے ھست اَت۔ آ ھر وھدءَ یکجاہ اتنتءُ آ ھانی ورگءُ وپسگ ھم یکجاہ اَت!

ھمے رنگءَ یکے چہ دومیگءَ بازنز یک اتنتءُ ھر یکے دومیگءِ لوٹوک ات۔ یک روچے آ ھاں کیٹگءُ تیجگءِ ورگءِ ھیال دلءَ آتکءُ آ ھاں وتی شوریک کُت انت۔

بلے ڈگار کورءِ ھما دستءَ ات، تو لگءَ مار اِت کہ من کورءَ گوست نکناں، آ ئیءَ اے گپ گوں اُشترءَ جت۔ اُشترءَ گشت شر انت اے پُشتیں گپے نہ اِنتءُ منی پُشتءَ سوار بو من ترا کورءِ آ دستءَ براں۔

تو لگ سرکپت اُشترءِ بڑءَ سوار بوتءُ ھمے رنگءَ آ کورا آ دستءَ شت انت۔ کورءِ آ دستءِ روگءَ رند اُشترءُ تو لگ شتءُ داں ھما ڈگارءَ سر بیت انتءُ آ ھاں وتی دلءِ میلءَ وارتءُ سیر کُت!

ھنچو داں ماھے کپےءَ اُشترءَ تو لگ بڑءَ کتءُ کورءَ گوست انتءُ وتی دلءِ میلءَ ھر چی کہ وارتءُ سیر کت پداوتی جاگہءَ شت انت۔

تو لگءِ لاپ کسان ات آ ئیءَ جلدی سیر کتءُ ڈگارءِ کشءُ کراں ترگءَ رند یک جاگہے وش ئے کتءُ شت ذرچکےءِ ساھگءَ نشت۔

گُجا باریں تو لگےءِ (نرتول) ھولا سگانی توار آ ئیءِ گوشاں کپتءُ اے تو لگ ادءَ آ ھانی پسوئے دیگءَ ھولا سگءَ لگگ اِت! (ھنچو گش انت کہ اگاں یک تو لگے ھولاس ایت اگاں دومی آ ئیءِ آ وازءَ اشکنتءُ مہ ھولاس ایت آ ئیءَ گرّ بیت)

بلے اے تو لگ ادءَ دُزیءَ اتکگ اَت؟ اُشتر وتی مہاڑءِ پدا کیٹگاں کپ کنگءُ ورگءَ اَت، اُشترءَ کہ تو لگءِ ھولا سگ اشکت انت تہ اُشترءَ آ ئیءَ را مکن کت بلے تو لگ چہ وتی آ دتاں لاچار اتءُ

کسے ھلاس نہ بیت

اے آ رداد

گش انت ھیل رؤت عادت نہ رؤت!

تو لگ ءَ اُشترءَ رادرائینت کہ اے منی کسانی ءِ آدت اِنت وھد یکہ منی لاپ سیر بیت گڑا من الم ءَ ھولاساں۔

بزاں ڈگارءِ مالک (واھند) ھمد انز یک ءُ گوران انت ءُ آئی ءَ اشکت کہ مرچی ڈگارءَ تو لگے ھولاسگ ءَ انت۔ مردءَ وتی ڈرک زُرت اَنت ءُ تو لگ ءِ شوھازءَ دراَتک۔ تو لگ ءَ وت ءَ راجاہے ءَ اندیم کُت! بلے اُشتر گُجا روت؟ مردءَ چارِت کہ اُشترے منی ڈگارءَ یلو اِنت! بلے بیچارگیں اُشتر نوں گُجا بہ روت؟

مردءَ اُشتر گپت ءُ شریں مار پاس ئے کُت ئے۔ تو لگ کہ ریمے ءِ پشت ءَ ٹپ اِتگ اَت، آئی ءَ مار اِت کہ مردءَ اُشتر گوں لٹاں ماں بستگ ءُ دیم پہ دیم کُتگ، تو لگ سک گل اَت!

اُشترءَ تو لگ ءِ سرءَ سک باز زھر اَتک، وھد یکہ ڈگارءِ واھندءَ اُشتر یلو دات ءُ دیم پہ وتی لوگ ءِ نیمگ ءَ روگ ءَ لگ اِت ءُ مردر ھادگ بوت!

نوں تو لگ ءَ سرکش اِت ءُ پدا آدوئیں ھمراہ بیت انت بلے اُشترءَ وتی دل ءَ ات انت وھد یکہ کورءِ سرءَ اتک انت۔ اُشترءَ تو لگ ءَ راوتی بیر گرگی اَت! تو لگ اُشترءِ بڑءَ سوار بوت وھد یکہ دوئیں اتک انت آپ ءِ جہلانکی ءَ ھماجاگہ ءَ کہ آپ جہل تر اَت! گڑا اُشترءَ چے کت، اُشتر آپ ءِ تہاجُک اِت ءُ آلیٹ جنگ ءَ لگ اِت، تو لگ ءَ ھنچو وتی دپ پچ کش اِت کہ تو چے کنگ ءَ ئے؟

تو لگ ءَ گشت تو اے وڑا مکن من بُکاں......!

اُشترءَ درائینت کہ من اوں وتی آدتانی پداں مجبوراں چیا کہ ورگ ءَ رند من ءَ آپ ءِ توک ءِ وپسگ مزاہ دنت ءُ وش بیت ءُ اے منی کسانی ءِ عادت انت ءُ من ھم چہ وتی عادتاں لاچاراں، ھمے رنگ ءَ تو بوتگ ئے۔ تو لگ ءَ را آپ ءَ بُرت ءُ اُشتر دراَتک۔

☆☆☆

مَنوں رُستوں نلے بوتوں

زھیر بلوچ۔ڈیلٹا وانگجاہ کیچ

است اَت یک مردے، مردءِ جن ءَ دو چک اتنت ۔ یک بچکے ءُ یک جنکے اَت مردءِ جن گوں وتی چک ءُ لوگ ءَ وش ھال ءُ وش اتنت زندگوں وشی ءَ گوزان اَت بلے کدرت ءِ وتی کارانت۔ چیزے وھد ءَ پدھمے مردءِ جن مرت، مردءُ آئی ءِ کسانیں چک سک باز پریشان بوت انت۔مردءِ گیشتریں پریشانی آئی ءِ کسانیں دوئیں چکانی اَت۔آئی ءَ اے باوراجیڑ اِت کہ منی چک کسان اَنت من وت مردین آدمے آں کار ءُ روزگارے ءَ رواں باریں منی کسانیں چک چون بنت۔گڈی ءَ آئی ءَ ھمے پیسلہ کت کہ من دگے سانگے کناں وتی چکانی ھاترادگے ماتے کاراں دانکہ من اگاں لوگ ءَ مباں گڑا آ منی چُکانی چار ءُ دلگوش ءَ بکنت۔گڈسر ءَ آ مرد ءَ وتی چکانی واستہ دگے سانگے کُت ءُ چکانی ماتو لوگ ءَ اتک لہتیں وھد ءَ ماتو وتی چکوانی سرءَ چو مات ءَ مہروان اَت ءُ پت ھم باز وش بوت کہ نوں منی چکاں ماتے رس اِتگ بلے گُشاں کہ ''مات ءِ بدل ماتو نہ بنت'' ھمے رنگ ءَ چیزے مُدت ءَ رند ماتو وتی ماتوئی رگ ءَ روان بوت چکوانی سرءَ ھروھد ءَ زھر بوت۔وھدے پت لوگ ءَ ات آ پت ءِ دیم ءَ چکانی سرءَ سک مہروان ءُ شرات بلے وھدے پت ءَ وتی گام چہ لوگ ءَ ڈن درکت انت۔گڑا ماتو ءَ چکانی سرءَ زلم ءُ زورا کی بنا کت آئی ءَ وتی چکوگپ گپ ءِ سرجت انت ءُ شیوٗلینت انت ءُ آ ھاناں ھمے بیہاردات کہ اگاں شما وتی پت ءِ کرا منی زنگ ءَ بجن اِت گڑا شمے ھیئر نہ اِنت۔ چکاں بزگاں تُرس ءَ وتی پت ءِ کرا ماتو ءِ باوراھچ نہ گُشت۔نوں ماتو ءِ زھر ءُ ھسد وتی چکوانی سرءَ روچ پہ روچ ودان بوت گڑسرءَ آئی ءَ ھمے دوئیں چکانی ساہ ءِ گرگ ءُ کُشگ ءُ گارکنگ ءِ ھیلہ ءُ ھنرے جیڑ اِت۔

آئی ءَ جیڑ اِت کہ درستاں پیش من وتی جنکیں چکوءَ کُشاں ءُ گارکناں کہ اے جنکے ھچ کارءِ دردءَ نئیت۔ بچک انگت پساں چارین ایت، کارے کنت۔یک روچے وھدے پت شت کارءَ ءُ نزرات شت پسانی چارینگ ءَ ماتو ءَ پہ ھُب وتی جنکیں چکو ءَ راگشت کہ بیا مروچی رویں گورم ءَ جان ءُ سرشودیں۔چکوگل ءَ

بال بوت کہ مرچی منی ماتو مہروان اِنت آ من ءَ نگورم ءَ جان ءُ سرءِ شودگ ءَ برگ ءَ انت۔ نگورم ءِ سرءَ شت انت ماتو ءَ چلکو ءِ سرپچ کت ءُ ششت ءُ پداشک ذُرت سرءِ رندگ بندات کت دمانے ءَ رند آئی ءَ چیروکائی وتی دست ءِ شک نگورم ءِ لمب ءَ چنگل دات ءُ گشت ئے کہ ''الے کہ منی شک کپت جنے بروشک ءَ بچن بیار۔ وھدے چلکو شک ءِ آرگ ءَ نگورم ءِ لمب ءَ شُت گڑا ماتو ءَ پُشت ءَ آئی ءَ راتیلا نک ئے دات ءُ آ نگورم ءَ کپت ءُ مرت ءُ پدا ماتو گریوان بوت ءُ لوگ ءَ شت ءُ حال ئے دات کہ پلانی نگورم ءَ شترتگ ءُ کپتگ۔ لوگ ءَ جنک ءِ پت ءُ براتاں باور نہ بوت کہ آ نگورم ءَ کپتگ ءُ مُرتگ۔ ھمے ماتو ءِ ھمے کار ءَ راچیزے وھد ءُ مدت نگوست یک روچے ھما جنک ءِ برات ءَ وتی بُزگل ءُ شدکاں چارینان ھمے نگورم ءَ آپ ءَ شت کہ آئی ءِ گہار ھمودءَ کپتگ ءُ مرتگ اَت۔ آئی ءَ چار اِت کہ نگورم ءِ لمب ءَ سبزسبزیں نل ءِ ڈرچکے رُستگ۔ وھدے بُزءُ پساں اے ڈرچک دیست گڑا آھاں ڈرنج بست ءُ درچک ءِ سبزیں سرشاہ وارت انت ءُ وھدے بن شاہ پشت کپت گڑا اچک ءَ ھمے بن شاہ ذُرت ءُ بُراِت ءُ نلے جوڑ کت۔ وھدے نل تیار بوت گڑا آئی ءَ دپ ءَ کت پہ جنگ ءَ چہ نل ءَ ھمے توار دراَ تک کہ

بچن براتی بچن براتی — من ءَ دَور دات سکیں نگورم ءَ
منوں رستوں نلے بوتوں — نل ءِ سرشاہ بُزاں چرتاں

نل ءِ بُن ءَ شاہ تئی دپ ءَ وشاں

برات ھیران ءُ ابکہ بوت کہ اے چونیں توارے آئی ءَ پدا نل دپ ءَ کت چہ نل ءَ پدا ھمے وشیں توار دراَ تک کہ ''بچن براتی بچن براتی، منوں رُستوں نلے بوتوں......'' نوں آسک پریشان بوت لوگ ءَ شُت درستیں کسہ وتی پت ءِ کرا کت انت پت ءَ گشت ھمے نل کُج اِنت چِک ءَ نل پت ءَ رادات وھدے پت ءَ نل دپ ءَ کت چہ نل ءَ توار دراتک کہ

بچن بابل ، بچن بابل — من ءَ دوَر دات سکیں نگورم ءَ

کسہ ھلاس نہ بیت — اے آرداد

مَنوں رستوں نلے بوتوں　　　　نل ءِ سرشاہ بُزاں چُرتاں

نل ءِ بُن شاہ تئی دپ ءَ وشاں

پت ھم ھیران ءُ پریشان بوت کہ اے نل چے گُشگ ءَ انت ۔ بلے ماتو ھمے نل ءِ توار ءَ گوشدارگ ءَ اَت آئی ءَ زانت کہ اے نل ھما جنک ءِ ارواہ اِنت نوں ماتو ءَ راگنوکیاں زُرت آئی ءَ پندلے سازات ءُ گُشت کہ اے نل، نلے نہ اِنت، اے جِن ءُ جاتو یے ۔ ایشی ءَ بیار اِت من آس ءَ چکل دیاں ۔ ماتو ءَ دِہ دِہ ءَ ھمے نل چامپ اِت ءُ آس ءَ چکل دات ءُ ھمے نل سُتک ءُ پُر بوت ۔ آئی ءَ زُرت ءُ ھمے پُرا کوٹ ءِ سر ءَ چکل دات انت ۔ لہتیں مدت ءَ رند ھمے آ کوٹ ءِ سر ءَ گوٹگے رُست ءُ پدا آئی شرّ بر کت اے گوٹگ ھنچو مزن بوت کہ آئی ءَ سرجمیں آ کوٹ پُراں گپت ۔ اے گپ سرجمیں میتگ ءَ شنگ ءُ تالان بوت ۔ ھرکس ءَ بیا ھمے گوٹگ ءَ بچار ءُ بوت بوت ھمے ھال مُلک ءِ بادشاہ ءَ سر بوت ۔ بادشاہ ھم یک روچے وتی وزیر ءُ گزیرانی ھمرائی ءَ ھمے کوٹگ ءِ چارگ ءَ کیت ۔ بادشاہ ءَ ھمے گوٹگ دیست آئی ءَ ھنچو دوست بوت کہ وتی مرد ماں ھکم دات کہ اے کوٹگ ءَ شر بچن اِت ءُ منی لوگ ءَ بیار اِت بادشاہ ءِ ھکم زُورگ بوت ءُ کوٹگ بادشاہ ءِ لوگ ءَ برگ بوت ۔ بادشاہ ءَ اودا کوٹگ یک مزنیں دار ءِ پچتی یے ءِ تہا ایر کُت تانکہ آ ایشی ءَ ایند گہ ملکانی بادشاہ ءُ وزیراں پیش بداریت ءُ بادشاہ ءَ ھمے پچتی وتی جند ءِ کوٹی ءَ ایر کُت ۔ نوں بادشاہ ءِ کارداراں آئی ءِ ورگ آرتنت ۔ بادشاہ وھدے وتی ورگانی نیمگ ءَ رَوت چاریت آئی ءِ ورگانی نیم وارتگ ءُ نیم ایر اِنت ۔ بادشاہ ءَ وتی دل ءَ گشت کہ بلکیں مرچی کارداراں کم ورگ آرتگ دومی ورگ ءِ وھد ءَ پدا ھمے وڑ کم اتنت ۔ یسی وھد ءَ پدا ھمے وڑ......نوں بادشاہ ءَ وتی کاردارلوٹ اتنت ءُ ھکل ءُ ھوکل کت انت کہ شما پر چا کم ورگ آرگ ءَ اِت ۔ بادشاہ ءِ کارداراں سوگند وارت کہ واجہ ما ساری ءِ وڑتئی ورگاں آرگ ایں ۔ نوں بادشاہ ءَ شک بوت کہ یکے چیر وکائی منی ورگ ءَ ورگ ءَ انت آئی ءَ یک نیمروچے ءَ وتارا واب کُت ءُ کارداراں ورگ آرتنت ءُ شت انت ۔ کمودیر ءَ رند بادشاہ چاریت کہ ھمے کوٹگ ءِ پچتی ءِ دپ پچ بوت ءُ یک ڈولداریں جنکے دراَ تک ءُ اَ تک ورگاں

کسہ ھلاس نہ بیت　　　　اے آرداد

ورگ ءَ ورگ ءَ لگت ۔ بادشاہ سر پاں سر پاں پادا تک ءُ ھمے جنک ءَ را گپت ۔ نوں بادشاہ ءَ آئی ءَ را جُست گپت کہ تو چونیں مردمے ئے؟ وتی کسہاں بکن آئی ءَ وتی ماتو ءِ درستیں کسہ بادشاہ ءِ کرا گُت انت ۔ بادشاہ ءَ سپاھیاناں ھکم دات کہ شما بروِات پلاں شپانک، آئی ءِ چک ءُ جن ءَ انوں بیار اِت ۔ سپاہی شُت انت ءُ ایشاناں آؤرت ۔ بادشاہ ءَ دیوان کت ھمے جنک آؤرت ءُ آئی ءَ وتی درستیں گپ کت انت ۔ بادشاہ ءَ ھکم دات کہ ماتو ءَ سر بگرداں پاداں ہڑ ات بکن اِت ۔

بادشاہ ءَ پدا گوں ھمے جنک سُور کت ءُ وتی ناکو ءُ وسرک وتی کرا داشت انت ءُ ایشانی سرجمیں زند گوں وشالی ءَ گوست ۔

ھر چی کن ئے پہ وت کن ئے

خالد بہار ایرشُتی بلوچستان

بیوپارے (سوداگر) ھست اَت گوک ژُرت ءُ بہاکت۔ آئی ءَ عراق ءَ یا چہ ایران ءَ گوک ژُرت ءُ سور پہ ءَ بُرت ءُ بہاکت۔

یک رندے آئی ءَ گوک ژُرتگ اَت ءُ بہا کنگ ءَ روگ ءَ ات کہ نیم راہ ءَ آئی ءَ راھور ءَ گپت۔ ھور تہ بازیں روچ ءَ بیت ءُ راہ ءُ کور بند بنت کاہ ءُ بوچ ھلاس بنت ءُ مرد ءِ گوک چہ گُون ءَ مرأنت۔ چار دانگ گوک تہنا زندگ پشت کپتگ اَت۔ بیگاہ ءِ وھد اَت ھلب ءِ نیمگ ءَ روگ ءَ اَت شپ ءَ گپت نزیکیں میتگے ءَ یک لوگے ءِ دروازگ ئے ٹک اِت۔ وھدے لوگ ءِ ھُد ابُند ءَ دروازگ پچ کت آئی ءَ گشت ھداءِ مہمان اِنت مرچی شپ ءَ لوٹ ایت شمے لوگ ءَ بہ نُوازین ایت۔ مرد ءَ سوداگر ءَ راجاگہ دات۔ وھدے سہب بوت دگہ ھلکے ءَ روَت دگہ یکے ءِ مہمان بیت۔ آ مردگوں بچکندگیں ثرانے ءَ مہمان ءَ بگل ءَ کنت ءُ نان ءُ ورگ دنت ءُ گوکاناں کاہ ءُ بوچ کنت۔

مرد ءَ رادوکوٹی اَست اَت مہمان ءَ راگشت ئے کہ تو شپ ءَ بہ جل سہب ءَ برو۔ مہمان شپ ءَ جل اِت۔ مرد ءَ رایک چُکے ھم ھست اَت۔ شپ ءَ دیوان بوت۔ دیوان ءَ پد جن ءُ مردوتی کوٹی ءَ شُت انت ءُ مہمان گوں مرد ءِ چُک ءَ دومی کوٹی ءَ وپسگ ءَ اتک انت۔ مہمان کوٹی ءِ چپی نیمگ ءَ وپت۔ بچک وتی پیسری جاہ ءَ تھت ءِ سر ءَ وپت لوگ ءِ ھُد ابُند پداّ اَتک ءُ مہمان ءَ راگشت ئے کہ ترا دگہ ھچ پریشانی نیست۔

سوداگر ءَ پسودات اِناں تئی منت وار کہ تو من ءَ جاگہ دات۔

سوداگر ءَ راباز زرّ گون اَت۔ لوگ ءِ ھُد ابند ءِ جن ءَ مرد ءَ راگشت کہ ماگریب ءُ واریں روچے ورگ ھست ءُ روچے نیست پُشں کن مرد ءِ گوک ءُ زرّاں پچ گر، ماسیر بیں مرد ءَ گشت چتور؟ زال ءَ پسودات کہ مرد مئے مہمان انت کہ آئی ءَ بہ کُش ءُ میتگ ءِ چاتے ءِ تہا دوَر بدئے کئے زانت کہ کئے کُشتگ......

اے آرداد کہ ھلاس نہ بیت

مرد ودل اَت ءُ هیران اَت کہ چے بکناں......

مردءُ جنین گپ ءَ اتنت ءُ شیطان ایشانی تہا سیمی اَت کہ ایشاناں سوار اَت ۔ جنین ءِ گیشیں کُشگاں گوں مردءَ شپ ءِ سیمی بہر کت ۔ درائیں جا گہ تہاری ءَ مان شاتگ اَت ۔ مردءَ زھم ءَ راکش اِت ءُ وتی مہمان ءِ کوٹی ءِ نیمگ ءَ روگ ءَ لگ اِت جنین ءَ پُشت ءَ گون اَت ءُ دلبڈی دیان اَت ۔ مرد چار پادءَ شت مہمان ءِ کراءُ مہمان ءِ گردن ءَ ےسست ۔ دوئیناں جون گپت ءُ تلام کت ڈن ءَ کش اِت دانکہ مئے چُک ءِ سرگ اِنت دوئیناں کو کارءُ گر یوگ بنا کت ءُ بے ھوش بوت ءُ کپت انت ۔ مہمان ءَ کہ اے کو کار اشکت انت چہ واب ءَ پچ لرزاِت ، کش ءُ گور ءِ ھمسا ہگ ھوں سر بوت اَنت ۔ مردءُ زال اِش آپ جت ءُ پاد کت انت ۔

پت ءَ چے پیم وتی چُک کشت ، وھدے کہ بچک ءِ پت چہ اے دوئینانی کوٹی ءَ در کیت بچک پاد کئیت مہمان ءِ گندلانی تہا وت ءُ مہمان دیوان کن اَنت دانکہ بچک واب کپ ایت ۔ مہمان ءَ را بچک پاد کنگ ءَ دل نہ بیت وت پاد کیت ءُ بچک ءِ جا گہاں وپس ایت ۔ پت دلجم اَت کہ منی چُک تھت ءِ سرءَ وپتگ ءُ مہمان زمین ءِ سرءَ ۔ پت ءِ مکسد مہمان ءِ کُشگ اَت بلے ھرچی کہ ھداءَ لوت اِت راست کشتگ اِش کہ ھرچی کن ءَ ےپہ وت کن ءَ ے۔

گریب ءِ زانتکاری

جاوید گور کوپ

یک مِتگے ءَ گریبیں مردے هست اَت، آئی ءِ کار اَت دار ءِ چنگ ۔ آ هرروچ شُت دارے گڈّ اِت ءُ بازار ءَ بهائیت ۔ دار ءِ بهاکنگ ءَ آئی ءَ راباز کم زرّرس اِت ۔ هَمے گریب ءِ واهگ اَت که آ وشهال ءُ آسودگ به بیت آئی ءِ لوگ بانک ءِ واهگ اَت که آئی ءَ راچکے به بیت ۔ آئی ءِ مات کورے اَت آئی ءِ مات ءِ واهگ اَت که آئی ءِ چمانی روژناهی بئیت ۔ یک روچے هَمے گریب کور ءِ لمب ءَ دار چنگ ءَ اَت که یک پری یے چه کور ءِ آپ ءَ درآتک ءُ آئی ءَ را گُشت ئے "من تئی یک واهگے سرجم کناں بگش" گریب ءَ گُشت من ءَ یک روچے ءِ مُهلت ءَ بدئے ۔ گریب وتی مات ءِ گور ءَ شُت ۔

آئی ءِ مات ءَ گُشت که پری ءَ بگش که منی مات ءِ چمانی رُژناهی بئیت ۔ آئی ءِ جند ءِ واهگ همیش اَت که من ءَ زر ءُ مال باز به بیت ءُ آئی ءِ لوگ بانک ءِ واهگ اَت که مارا چکے به بیت ۔ تیوگیں شپ ءَ آئی ءَ هَمے بابت ءَ هیال کُت ءُ واب کپت ۔ سُهب ءِ سرا آ پری ءِ گور ءَ شت ۔ پری ءَ آئی ءِ واهگ ءِ جُست کت آئی ءَ پسو دات ۔ منی مات وتی نماسگ ءَ زر ءُ سُهرانی تهالیب ءُ گوازی ءَ به گند اِیت ۔ پری چه گریب ءِ زانتکاری ءَ باز وش بوت ءُ آئی ءِ واهگے سرجم کُت چه گریب ءِ یکیں واهگ ءَ آئی ءِ سئیں واهگ سرجم بوت اَنت ۔

کندءُ من ءَ کندین

گزیردیدارگٹ ءِ دپ کولواہ

سَے بےروزگاریں سنگت یک ھزگاریں مردے ءِ گورءَ کارءَ شُت انت۔ مردءَ ایشاناں کاردات ءُ وتی لوگ ءَ جاگہ دات۔ یک روچے ھمے مردءِ لوگ بانک ءَ وتی جودءِ کرءَ ھلواءِ تماہ کُت۔ مردءَ ھلوا آوُرت ءُ دات۔ اے جنین ءَ ھمے بچکانی واسطہ ھم ھلواراہ دات۔

سنگتاں اے شورءُ سلاہ کُت کہ شپ ءَ ھرکس شرتریں وابے گندایت، ھلوا ھمائیگ اَنت۔ سے ئیں سنگت وتی وتی گندلانی سرءَ تچک بوت انت۔ دو سنگت واب کپت ءُ یکے ءَ لالچ کُت ءُ نہ وپت۔ وھدے دیست ئے کہ منی سنگت واب کپت اَنت گڑا آئی ءَ ھلوا وارت انت۔ سُہب بوت۔ ھر یکے ءَ وتی واب گُشت ......

اولی سنگ ءَ درائینت کہ دوشی من واب دیست کہ من آزمان ءَ سر کپگ ءَ ات آں۔ دومی سنگت ءَ درائینت کہ من مکہ ءُ مدینہ ءَ گوں بُزرگاں گون بوتگ آں۔ سیمی سنگت ءَ درائینت کہ دوشی منی کِرءَ ملکموت اتنگ اَت ءُ من ءَ چہ واب پادئے کت ءُ گشت ئے کہ اگاں تو ھلوایاں مہ ورئے من ترا زندگ ءَ نئیل آں۔ من لاچار بوت آں ءُ ھلوا وارت انت۔ آ دوئیں سنگتاں گُشت کہ تو مارا چیا ھال نہ داتگ۔ سیمی سنگت ءَ گشت شما دوئیں آ وھدءَ ساڑی نہ بوتگ اِت۔ چہ شما یکے آزمان ءِ سئیل ءَ شُتگ ءُ یکے مدینہ ءِ سئیل ءَ...... پمیشکا من ھلوا وارت انت۔

پَنت

امیر بخش بلوچ پسنی

یک کسانیں میتگے ءَ پیر ءُ کماش ایں مردے هست اَت۔ کماش ءَ رایک ورنا ئیں بچکے هست اَت۔ کماش ءَ وتی بچک ءَ را الهتیں نصیحت کت کہ''لبا من ترا الهتیں سرءُ سوج کناں مَرگ پہ انسان ءَ دُعاے نہ اِت بلکہ من مُرتاں منی سرءُ سوجاں یات بکن۔

اولی سوج ایش اَت کہ پیرمرد ءَ وتی چُک ءَ راکت۔''درآمد ءِ سانگ ءَ مکن'' دومی ایش اَت کہ ''دُور سریں کوراں مدار'' ءُ سیمی ایش اَت کہ''نوک کیسّگ ءِ وام ءَ مکن هما مردم ءِ کرا وام مہ زور کہ آئی ءَ وتی زند ءَ وام داتگ نیکہ وام زُرتگ'' ءُ چارمی ایش اَت کہ ''پولیس ءِ سَنگتی ءَ مکن'' همے گپ پیرمرد ءَ وتی بچک ءَ راگشت انت۔ وهد گوزان بوت اناگہ ءَ کماش وتی مُلک ءَ (بزاں ڈگار ءَ شت) هموداد ل ءِ دوراءَ گپت۔ وتی زند ءِ گڈی وهد ءَ همے ڈگار ءِ سرا گوازینت۔ کماش ءَ را کپن کت ءُ کبر کت اِش۔ وهد گوزان بوت ماہ ءُ سال گوست انت۔ بچک ءَ درآمدیں سانگے کُت ءُ پولیسے هم وتی سنگت ءَ کتگ اَت ءُ یک هنچیں مردے ءِ کرا 500 کلدار هم وام زُرتگ اَت کہ آئی ءَ کس ءَ را 100 کلدار هم وام نہ داتگ اَت۔ دہ ءُ پانزدہ روچ ءَ رند همے مرد ءَ وتی پنچ تیری توپک زُرت ءُ دیم پہ کوہ ءَ شکار ءَ شُت۔ چکراں چکراں مرد ءَ یک سیدے دیست۔ مرد ءَ توپک ءَ را تیرمان کُت ءُ سید ءَ راجت ءُ کورے ءِ تہا نشت۔ سید ءِ پوست ءِ جنگ ءَ لگ اِت۔ اناگہ ءَ چماں چست کنت چارایت کہ بلائیں آپے آهگ ءَ انت۔ همنچک ءَ مرد ءَ وتار اءُ سید ءَ ڈن ءَ کش ات۔ توپک ءُ سیکل ءَ را کور ءِ آپ ءَ برت۔ مرد ءَ سید بڈ ءَ کت دیم پہ لوگ ءَ روگ ءَ لگ اِت۔ وهد مگرب اَت مرد لوگ ءَ سر بوت ءُ درواز گ ءَ ٹک اِت۔ جن ڈن ءَ در کئیت چارایت داں مرد ءَ را چیزے بڈ ءَ اِنت۔ اوشتاتگ۔ مرد ءَ گشت جلدی بلائیں کنڈے بجن ءُ اے مرد ءَ کنڈ کنیں۔ جن وتی دپ ءَ پچ کنت ءُ گش ایت مرداں کش ئے کاۓ همدا کنڈ اِش کن ئے۔ من رواں اَنو پولیس ءَ هال دیاں۔ مرد چہ لوگ ءَ

درکئیت روٗت وتی دومی جن ءِ لوگ ءَ (بزاں ناکوزتک ءِ) جن دروازگ ءَ پچ کنت ۔ چاریت داں منی مردھید ءُ آپ انت ۔ جُست کنت چے بوتگ؟ اے چی یے ترا گون انت؟

مردءَ گشت آ گپاں رندءَ کنیں جلدی یک بلائیں کنڈے بجن کہ اے مردءَ کنڈ کنیں ۔ جن ءَ جُست گپت کہ تو آ جن ءِ گس ءَ ھشتگ ئے یا نہ ھمدا آھگ ءَ ئے؟ مردءَ گُشت من شُتگاں بلے آشتگ پولیسانی لوٹائینگ ءَ ۔ ہمیشکا من اِدءَ اتکگ اوں ! سہب بیت پولیس کاھاں مردءِ گرگ ءَ کہ مردءَ مردے کُشتگ ۔ ھما پولیس کہ مردءِ سنگت اَت ساری ءَ ھما اَتک ءُ مردءَ راھتکوی دست ءَ داتاں ۔ وھدے مردءَ راپولیس برگ ءَ بنت ھما مردءَ کہ 500 کلدار وام داتگ اَت ۔ ھما مردسر بیت ءُ مردءَ راگش ایت کہ واجا ھاں ساری ءَ بلے منی واماں دنت رندءَ برے برے اِت ئے ۔ ھمدا یک زاھتکار ءُ کماشیں مردے پاد کئیت ءُ جست کنت ۔ شُما مردءَ راچے گناہ ءَ برگ ءَ اِت ۔ پولیس ءَ گُشت ''مردءَ مردے کُشتگ'' بلے مردگُج اِنت؟ درآمدیں جن ءَ گُشت مردلوگ ءِ تہا کنڈ اِنت ۔ وھدے مردکشگ بیت چاراں داں سیدے کہ مردءَ کوہ ءَ شکار کتگ اَت ۔ ھمدا مردگش ایت کہ من ءَ پیریں پتے بوتگ کہ من ءَ چیزے سرءُ سوج کتگ ئے ءُ من اے سرءُ سوج چکاس اتاں ۔ واقعی راست بوت انت منی پیریں پت ءِ گشتگیں گپ ۔

مردءَ درآمدیں جن ءِ سُہن دات اَنت ءُ پولیس ایں سنگت پہ ھجالتی ھُت ءُ دام دارھم ھجالت بوت ءُ چہ گس ءَ دراَتک ءُ شُت ۔

جُھد بے برنہ اِنت

زھیر اُمیت پسنی

یک مُلکے (ڈیھے) ءِ یک دھکانے نشتگ اَت آئی ءِ نام کریم داد اَت آئی ءِ چار ورنائیں بچ ات انت۔ کریم داد باز کارآمدیں ءُ محنتی مردے اَت۔ آئی ءِ چاریں ورنائیں بچ جاھل ءُ جان دُزاتنت۔ کریم داد ءِ وتی ڈگارانی سراشپ ءُ روچ جھد کتگ اَت۔

ھمے وڑا کریم داد نوں پیر اَت بلے انگت ءَ لاچاری وتی کاراں گوں دزگلائش اَت۔ نوں کریم داد سک بیمار اَت کہ آئی ءَ وتی چاریں بچ وتی کِرا توار کت انت ءُ گشت اِش کہ نوں منی گڈی وھد انت من وتی روچ گوازینتگاں اے ڈگار ءُ زمین پہ شما پشت کپتگاں من ءَ دگہ براتے نہ کہ دگہ شریک ءُ شریدارے ھست ہمیشکا منی مال ءُ دلوتاں ابید منی زندءِ درائیں نڈی ھم ئیگ انت پہ شما منی دعا اِنت کہ منی مرگ ءَ پد شما تپاک ءُ وش ھال بات اِت۔ چوشکہ منی لھتیں زر ءُ سُہر ھم ھست اَنت آ من شمے مات ءِ مرگ ءَ پد وتی کھوریں ڈگار ءِ تہا کنڈ کتگاں من ھمے زر ءُ سُہر انی جاگہ ءَ شمارا پیش داراں۔

کریم داد ءَ کستریں چُک ءَ جُست کت کہ ابا! تو وتی زر پر چہ زمین ءِ تہا کنڈ کتگاں؟ گُڑا کریم داد ءَ پسو دات کہ اگاں زمین ءَ گوند و بدی اِت آ کسی امانت ءَ دگر ءَ نہ دنت ءُ من ءَ چُشیں شرّیں جاگہے ھم نہ بوتگ کہ من زر ءُ سُہر اں ھمودا بکناں۔

دو سۓ روچ ءَ پدا ناگہ ءَ دھکان کریم داد ءَ دنیا ءَ سر کت۔ لھتیں روچ ءَ پد آئی ءِ چاریں چکاں وتی پت ءِ مال ءُ دولت ءَ ابید درائیں زمین ءُ ڈگار چار بہر کت انت۔ نوں زمینانی تہا پش کپتگیں (ڈگار) کھور ءِ

ڈگاراَت کہ پت ءَوتی بیماری ءِ وھد ءَ گُشتگ اَت کہ من وتی زرءُ سُہر کنڈ کنگاں۔

کریم داد ءِ چکاں زمین ءُ ڈگار بہر کتگ اَت انت ھور بوتگ ات بلے آئی ءِ چک وتی زمینانی نیمگ ءَ انگت ءَ نہ شُتگ اتنت۔

مرچی آھاں ھمے شورءُ صلاہ کت کہ مرچی روئیں پت ءِ ھزانگ ءَ درگیج ایں۔ پمیشکا آھاں درائیں ڈگار (نگار کت بلے ھزانگ ءَ گاراَت نوں سرجمیں ڈگار چاریں براتاں چار بہر کتگ اَت نگار داتگ اَت بلے ھزانگ ءِ گواہ نیست اَت۔

پمیشکا آھاں نشت ءُ شورءُ سلاہ کت کہ بیا اے جاگہ ءَ دگہ ڈرچک کش ایں بلکیں چیزے بیت چارپنچ سال ءَ پدھمے ڈرچکاں برکت ءُ زرءُ سہرُ ءِ نیاد ءَ بہا بوت انت ءُ چاریں براتاں وتی زند ءَ راپہ وشی گوازینت

بادشاہ ءُ دُز

الیاس کریم

ھست اَت یک بادشاہ ھے کہ آئی ءَ راچار چوکیدار ھست اَت۔ کہ ایشاں ھرشپ شہرءِ چوکیداری کُت۔ یک شپے شہرءَ یکے ءِلوگ پُشتی نیمگ ءَ جتگ بوت گُڑا آ مرداَ تک بادشاہ ءِ دربارءَ کہ تواے چوکیدار مُپت ءَ داشتگ اَنت۔ اے ھمدءَ ساڑی بوتگ اَنت بلےانگت ءَ دُزاں منی لوگ جتگ ءُ منی دُرسیں مال دُزاِتگ اَنت اِش ءُ چوکیداراں یک دُزے ھم نہ گپتگ۔ بادشاہ ءَ وتی چوکیدار ماں دربارءَ لوٹائینت اَنت چہ آھاں جُست ءَ کُت کہ دوشی شماوتی چوکیدارءِ وھدءَ ھچ نہ دستگ؟

چوکیداراں پسّو دات ما ھچ نہ دیستگ بادشاءَ حکم دات کہ چوکیداراں بَر اِت زندان ءَ بند کن اِت۔ ایدگہ روچ ءَ بادشاہ ءَ وت چوکیداری کُت داں کہ آ دُزاں رگپت بہ کنت ہمیشا آئی ءَ شپ ءِ نیم ءَ وتی بادشاھی گُد بدل کُت اَنت ءُ یک سادہ ءُ روشمیں مردے ءِوڑءَ ترءُتاب کنگ ءَ لگ اِت۔ ھمے وڑءَ بادشاہ ءَ چہ دور چارمردم دیست کہ ھمے نیمگ ءَ آھگ ءَ اِت اَنت۔ بادشاہ ءُت ھماھانی رکرءَ جُست ءَ کُت کہ شما چونیں مردم اِت؟ آھاں گشت ما دُزّ ایں۔ پدءَ آھاں بادشاہ ءَ راجُست کت کہ تواد ءَ چی کنگ ءَ ئے؟ بادشاہ ءَ گشت کہ من ھوں دُزّے آں پدءَ دُرستاں وت ماں وت ءَ شور کُت کہ بیاماءُ شما اِنشپی یک یک لوگے ءَ رَواِیں دُزی کن ایں۔

وھدے کہ روگ ءَ اِت اَنت گُڑا بادشاہ ءَ چہ آھاناں جُست رگپت کہ شما انوگ ءَ چہ ساری اے سہرءَ دُزّی کُتگ، شمارا دُزی ءِ وھدءَ ھچ کس ءَ نہ دیستگ؟ دُزاں وتی دپ یک کُت ءُگشت اِناں! ماراکس ءَ نہ دیستگ ءُگشت اِش کہ ماراچوں دیست کن اَنت کہ مئے ھر یکے ءِ گورءَ ھنچیں رازے ھست کہ ماراکس رگپت نہ کنت۔ بادشاہ کموھتل بوگ ءَ رند جُست کُت کہ اے شُمئے دست ءَ بوت کنت کہ شمامن ءَ ھوں وتی اے چیز

کسہ ھلاس نہ بیت | اے آرداد

ءِ رازءَ بہ گُش اَت گوں۔ چہ آھاں یکےءَ گُشت کہ نوں وھدے کہ تو مئے سنگت ئے ماترا الّم وتی رازاں دئیں بلے دُرستاں چہ ساری من وتی رازءَ گُش آں گوں، منی راز ایش اِنت کہ من کجام مردےءِ یا چوکدارےءِ گورءَ رس آن من ''کوکو'' کن آں آھما دمانءَ وتی دوئیں چماں کور بیت دماںءَ ھچ نہ گِند ایت، دومی دُزءَ گُشت کہ منی گورءَ ھنچیں رازے ھست کہ اگاں من وتی دستءَ کُبلےءَ یا دروازگےءَ پر بہ کن آں ھما دمانءَ پچ بیت، سیمیءَ گُشت کہ منی نُورءَ ھنچیں رازے ھست کہ اگاں تو لگے یا لچکے بہ چانگ ایت من سر پدباں کہ چے گُشگءَ اِنت، چارمی دُزءَ گُشت کہ اگاں من یکےءَ راتہار ماھیءَ بہ گِند آں، آ اگاں سد مردم ءِ تہءَ بہ بیت من چوروچ ءِ وڑءَ آئیءَ پچا کار آں۔

دُزاں وتی ھال دات اَنت ءُ بادشاہءَ راجست اِش کُت کہ تو بہ گُش ترا چے راز ھست اِنت؟ بادشاہءَ گُشت کہ اگاں چہ ماءُ شما یکے کُرگ بہ بیت ءُ پدءَ آئیءِ سرءَ پاھوءِ سزا بہ بیت من وتی سرءَ بہ چنڈ ین آں آ چہ سزاءَ آزات بیت۔

نوں پنچیں یکجاہ بوت اَنت ءُ یک لوگےءِ ٹنگ کنگءَ در کپت اَنت، کمے دور شُت اَنت یک جاگہ یےءَ نشت اَنت ءُ وت ماں وتءَ شور اِش کُت کہ کجام لوگءِ جنگءَ رواِیں۔ آھاں اے جُست چہ بادشاہءَ کُت۔ بادشاہ کمے مھتل بوگءَ رند گُشت کہ بادشاہءِ ھزانگءَ جن ایں۔ وھد یکہ آ بادشاہءِ ماڑیءِ کِرّءَ رس اِت اَنت چہ دورءَ آھاں چوکیدار دیست اَنت کہ ماڑیءِ چاگردءَ تَرّگءَ اِت اَنت۔ وھدے کہ آ آھانی نیمگءَ شُت اَنت گُڈا آھاں اولی دُزءَ راگُشت کہ تو چوکیداراں چہ رگّگءِ واستہ وتی رازءَ کار بند۔ ھمے وڑءَ آئیءَ گوں زورءَ کُوکُوءِ آوازکش اِت کہ چوکیدار کور بوت اَنت۔ آدیمءَ شُت اَنت یک دگہ چوکیدارے ماڑیءِ مزنیں درازاگءِ دپءَ اوشتاتگ اَت، آئیءَ پدءَ کوکو کُت، اے چوکیدار ھم کور بوت۔ ایشی رند آھاں دومی دُزءَ راگُشت کہ نوں تو وتی کمالءَ پیش بہ دار۔ آئیءَ ماڑیءِ

دروازگ ءِ سرءَ دست ایرکُت ، دروازگ ءِ دپ پچ بوت ھمے وھدءَ چہ دورءَ تو لگےءِ ھولاس اِت ءُ پدءَ کُچکےءَ تو لگ ءِ ھولاسگ ءِ اِشکنگ ءَ رند چانگ اِت ۔ دُزاں چہ وتی سیمی ھمراہءَ جُست کُت کہ تو بہ گُش کہ تو لگءَ چے گُشت ءُ پدءَ کُچک ءَ پرچا چانگ اِت ؟ آئیءَ کموکگر کُت ءُ پدءَ درائینت کہ تو لگءَ کُچکءَ راتوار کُت کہ دُزّ بادشاہ ءِ ماڑی ءَ پُترگ ءَ اَنت ، تو ھاموش ئے ؟ کُچکءَ پسودات کہ من اے درگتءَ چے کُت کن آں کہ دُزّ بادشاہ وت وتی ماڑی ءِ پرواہ ءَ نہ دارگءَ اَنت ۔

آدگہ ھمراہ ھجکہ بوت اَنت کہ تو دُروگ بندئے ، تئی کمال شرنہ اِنت تئی گپ رَدّ اَنت ۔ اڑے بادشاہ چوں وتی ماڑیءَ دست ءَ وت ٹنگ کنت ، ھمے وڑءَ آھاں بادشاہ ءِ امبار ٹنگ کُت ءُ زرءُ تلاہ چہ امبارءَ ڈن گش اِت اَنت ءُ تتک اَنت ۔ روان روان جنگلےءَ سر بوت اَنت ، ایشاں زرءُ سُہر ، بہرءُ بانگ کُت اَنت ۔ ھمے وڑءَ بادشاہءَ گُشت کہ ماءُ شمانوں سنگت ایں ، شما وتی ڈس ءُ نشاناں منءَ بہ گُش اِت کہ منءَ بلکیں کارے بوت ۔ گُڑا آھاں یک یک ءَ وتی ڈس ءُ نشان گُشت اَنت گوں ۔

ھرکس وتی وتی لوگءَ شت ۔ شپ گوست سُہب بوت ، بادشاہءَ جارجت کہ شاھی ھزانگ دُزاں جنگ ءُ بازیں زرءُ تلاہ یے درکتگ ءُ بُرتگ اِش ۔ اے دزاں دزگیر بہ کن اِت ۔ بادشاہ ءِ سپاھیگاں اے دُزگیت نہ کُت اَنت ۔ بادشاہءَ گُشت کہ من ھنچو سرپد باں کہ اے دُز فلاں پکیر ءِ لوگءَ سرپ اِتگ اَنت ۔ بادشاہءَ وتی سپاھیگ ھکل کُرت اَنت ، سپاھیگاں دُزگیت اَنت ءُ بادشاہ ءِ دربارءَ آورت اَنت ۔ بادشاہءَ ھنچو کہ دیست اَنت گُشت ئے دُزھمیش اَنت ۔ گُڑا دُزاں من اِت ءُ گُشت کہ ھو دز ماایں ۔ پدءَ بادشاہءَ حکم دات کہ ایشاں بہ بَر اِت بہ ذرنج اِت بزاں پاھو بدی اِت ، وھدے کہ سپاھی آھاں برگءَ اِت اَنت بادشاہءَ چہ وتی یک سپاھیءَ ھلوت کُت ءُ گُشت کہ اگاں ایشاں گوں شما گپے کُت ایشاں پدءَ بیار اِت منی دربارءَ پیش کن اِت ۔

کے دورءُشتگ اِت اَنت کہ دُزءَ یکے دومیءَ گوں گُشت کہ تو وت گُشتگ اَت کہ من شپ ءِ تہاری ءَ ھر کس ءَ بہ رِگند آں من آئی ءَ پچا کار آں نوں بہ گُش کہ اے کئے اِنت ؟ آئی ءَ گُشت کہ من بادشاہ پچا آورتگ اَت کہ اے مئے ھما سنگت اِنت بلے من آئی ءِ دیم ءَ ھچ گُشت نہ کُت ، یسی ءَ گُشت کہ من شمارا تو لگ ءُ کُچک ءِ آواز گُشتگ اَت کہ اے چے گُشگ ءَ اِنت بلے شما باور نہ کُت ، مئے نوکیں سنگت ھمے بادشاہ ءِ جند اِنت۔

سپاھگاں کہ اے گپ اِشکُت اَنت پدءَ داتر دُز اِش بادشاہ ءِ دربارءَ آورت اَنت ءُ ایشانی دُرستیں کتگیں گپ گوں بادشاہ ءَ کُت اَنت بادشاہ ءَ گُشت کہ نوں من وتی کتگیں اَھد اں پیلو کن آں کہ وھدے من وتی سرءَ چنڈین آں شما چہ پاھوءَ آزات بہت۔ ھمے وڑءَ شما چہ منی حکم ءَ آجو اِت بلے گوں من اے اَھد ءَ بہ کن اِت کہ پدءَ ھچبر دُزی نہ کن اِت ءُ وتی شرّیں رِکرداں ھدا ءُ مہلوک ءِ ھذمت ءَ ندر کن اِت۔

آھاں کہ اے گپ اِشکُت اَنت سر اِش جہل کُت ءُ اھد اِش کُت کہ ماھمے وڑ کن ایں گُڑا بادشاہ ءَ آھاناں یلہ دات ءُ آھاں شاھی ھزانگ ءِ دُرسیں مال ءَ زر آوُرت اَنت ءُ دُزّی چہ بُن ءَ یل دات۔

پیش گُشی

رفیق عادل

یک ملکے ءَ بادشاہ یے ھاکمی کنگ ءَ اَت۔ بادشاہ ءُ آئی ءِ جنین ءَ ھچی کمی نہ اَت۔ بس آ ھانی پگر ءُ پریشانی ھمیش اَت کہ آ ھاناں ھُدا پاک ءَ چُک نہ داتگ اَت۔ ابید چہ اے یکیں چیز ءِ کمی ءَ آ ھاں دنیاءِ تہ ءَ دگہ ھچ ھاجت نیست اَت۔

بادشاہ ءِ کلات ءَ ڈن یک پکیر ے پنڈگ لوٹگ ءَ اتگ اَت۔ بندات ءَ بادشاہ ءُ آئی ءِ زال ءَ پکیر ءَ ھچ نہ دات چوکہ یکرو چے آ ھانی وزیر ءِ گُشگ ءَ گوں بادشاہ ءَ پکیر تہ ءَ لوٹائینت ءُ آ ھاں تہر تہریں ورگ آ وُرت ءُ پکیر ءَ راوار ینت۔ پکیر بادشاہ ءُ آئی ءِ جنین ءِ نیک نیتی ءُ رحم دلی ءَ چہ باز وش بوت ءُ آ ھاناں باز دعاءُ نیک گُت کہ اللہ شمارا نیکیں چکے بہ دنت۔

چی ءَ کہ بادشاہ ءُ آئی ءِ زال ءِ واھگ ھمیش اَت کہ اللہ آ ھاں چکے بہ دنت۔ یک سالے ءَ پد جنین ءِ شکم ءَ چکے کپت ءُ زال چلگ بوت۔ داں یک شر رنگ ءُ ڈولداریں جنکے آ ھانی لوگ ءَ پیداک بوت۔

بادشاہ ءُ آئی ءِ زال ءَ پکیر لوٹائینت ءُ زرّ ءُ مال ءَ ابید آ ھاں پکیر ءِ باز شُکر ءُ مِنت گِپت۔ پکیر ءَ بادشاہ زادگے ءِ دیم ءِ بابت ءَ آ ھاناں سہیگ ءُ سر پد گُت ءُ ھال دات کہ بادشاہ ءِ جنک ءِ سیر گوں "باوا" نامیں مردے ءَ بیت۔ بادشاہ ءُ آئی ءِ زال "باوا" ءِ اے نام ءِ اشکنگ ءَ ھبکہ ءُ ھچکہ بوت اَنت کہ چُشیں نام آ ھاں وتی زند ءَ نہ اِشکتگ اَت۔

وھدے جنک رُست ءُ مزن بوت، نوں بادشاہ ءُ آئی ءِ جنین ءَ جنک ءِ آروس ءِ بابت ءَ پگر گُت۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آر داد

بادشاہ وتی نیک دلیں وزیرءِ ھمرائی ءَ ''باوا'' نامیں مردے ءِ شوھازءَ در کپت اَنت۔

آسک ٹَنگیگ اِت اَنت ءُ آھاں یک کورے ءِ کرءَ داشت بلے چو کہ آھانی چم یک مارے ءَ کپت اَنت کہ ھمے آپ ءِ توک ءَ اوڑ ناگ کنگ ءَ ات۔ انا گہ آھاں چم چست کُت اَنت تہ کور ءِ لمب ءَ ڈ رچکے ءِ سرءَ آھاں دیست کہ یک سیاہ ئیں گلامے، آئی ءِ مٹوئیں پونزے اَت ءُ آ ھمے ڈ رچک ءِ براں ورگ ءَ اَت۔ بادشاہ ءَ آئی ءِ نام جُست کُت گلام ءَ درّا ئینت کہ منی نام ''باوا'' اِنت۔

گوں اے نام ءِ اشکنگ ءَ بادشاہ ءَ راسک زھر اَتک، بادشاہ ءَ پگر جت کہ آچوں وتی چُک ءِ آروس ءَ گوں اے سیاہ ئیں گلام ءَ کنت۔ بادشاہ ءَ وتی وزیرءِ حکم دات کہ اے سیاہ ئیں گلام ءَ بہ کُش ءُ بادشاہ وت اسپ ءَ وار بوت ءُ راہ گپت۔ وزیرءَ باواءِ سرءَ بزّگ بوت وزیرءَ ایشی ءِ کُشگ ءِ بدل ءَ ھمے کور ءِ کرءَ چنگل دات ءُ وت پُشت ءَ ےَ ماندات ءُ شُت۔

ایشانی روگ ءَ پد باواءَ ھمے کورءَ آپ ورگ ءِ جھد کرت۔ باواءِ پاد آپ ءِ ورگ ءَ شترت ءُ آپ ءِ تہ ءَ شُت۔ وھد یکہ باواوتی پاڈن ءَ کش اِت تہ آئی ءِ پادسیاھی ءِ جاگہ ءَ ھنچو اسپیت ترا تگ اَت کہ چو ماہ ءِ وڑءَ ڈ رپشگ ءَ اَت۔

نوں آئی ءَ سما کپت کہ اے آپ ءَ راالّم کراماتے مان۔ ھنچو کہ آئی ءَ اے آپ ءِ تہا دور کُت ءُ وھد یکہ دراَتک ھنچیں شررنگ ءُ ڈولدار یں یک جوانیں نچکے درابوت۔ وزیرءَ بادشاہ ءَ راھال نہ دات کہ آئی ءَ اے سیاہ ئیں گلام باوانہ کُشتگ۔ بادشاہ ءَ وتی جنک ءِ آروس گوں دگہ ملکے ءِ بادشاہ زادگے ءَ نام گپت کنگ اَت ءُ آھانی آروس ھوں نزیک اَت۔ وھد یکہ بادشاہ ءَ لوٹ اِت کہ نوں وتی جنک ءِ سیرءَ بہ کنت تہ جنک ناڈ راہ بوت۔ بادشاہ ءَ چُشیں حکیم ءُ ڈاکٹر نیست اَت کہ آئی ءِ علاج ءَ بہ کنائینیت بلے جنک ھماڈ ول ءَ

کسہ ھلاس نہ بیت
اے آرداد

ناڈ رہاَت۔

باواءَ وھد ے کہ ھال ءَ گپت آئی ءَ درمانے جوڑ کُت ءُ بادشاہ ءِ واستہ راہ دات ءُ پدءَ وت جنک ءِ چارگ ءَ شُت ۔

کس اے بابت ءَ سرپد نہ اَت کہ جنک بُندرءَ ''باوا'' ئیگ اِنت باواءِ داتگیں شربت وھد ے کہ جنک ءَ وارت اَنت تہ ھما دمان ءَ جنک وش ءُ ڈراہ بوت ۔نوں جنک ءَ آ بادشاہ زادگ ءَ گوں آروس کنگ ءِ بدل ءَ گوں باواءَ آروس کنگ ءِ گُشت ۔ بادشاہ باز وش اَت کہ آئی ءِ جنک ءِ جان ءَ ھچ نہ بوت، جنک جوڑ بوت۔

بادشاہ ءَ شرنگیں بچک ءِ نام جست کت تہ آ بچک ءَ پسودات کہ منی نام باوااِنت ۔ بادشاہ ءَ بھیسہ نہ بوت کہ اے ھما بچک اِنت ۔ بلے چو کہ بچک ءَ وتی دُرستیں کسہ آ وُرت انت بادشاہ وتی دل ءَ باز وش بوت ءُ آئی ءَ وزیر ءَ راھوں پہل کُت ءُ منت ئے گپت۔

جھدانی بر ورد

خدادادقادردشت ڈڈھے

یک جنگلے ءَ لہتے کرگوشک نشتگ اتنت ۔ آ گوں یکے دومی ءَ وش ات انت ۔ آ دلجمی ءَ سر جمیں جنگل ءَ گشت انت ۔ بیگاہ ءِ وھد ءَ آ ھاں وڑ وریں لیب کُت ۔

یک روچے یک گُر کے ھمے جنگل ءَ اتک آئی ءَ جاگہ یے ءَ باز کرگوشک دیست آ سک گل بوت کرگوشک گول ءِ تہا پُترت انت ۔ کس ءَ گُرک نہ دیست، گُرک ءَ ایشانی سرءَ اُرش کُت ءُ یک دو کرگوشک وارت ۔ کرگوشکاناں سک بوءن بوت کہ مئے دوھمر اہ چہ ماجتابوت ۔

اے یکجا نشت انت ءُ جیڑگ ءَ لگ اِت انت، ھمیشانی تہا یک پیریں کرگوشکے ھست اَت آئی ءَ گُشت کہ گُرک باندا پدا کیت ۔ باندا شما بروات جنگلے ءِ چاہ ءِ کرءَ لیب کن اِت ءُ چاہ ءِ سرءَ تاک پر بہ دئت ۔ یکے گُرک ءِ سرءَ بہ بیت گُرک کہ کیت شما چاہ ءِ دومی نیمگ ءَ بروات ۔

ایندگہ روچ ءَ کرگوشک مہلہ ھمے چاہ ءِ کرءَ شُت انت ءُ چاہ ءِ سرے باردات ءُ لیب ءَ لگ اِت انت ۔ یک کرگوشکے یک کرءَ درچکانی تہا نشتگ اَت ءُ گُرک ءِ آھگ ءِ ودارکنگ ءَ اَت ۔ کمے ساھت ءَ پد گُرک تراں تران ھمد ءَ سر بوت ۔ کرگوشک ءَ گُرک ءِ آھگ ءِ ھال دات گڑا درسیں کرگوشک چاہ ءِ دومی نیمگ ءَ شت انت ءُ لیب ءَ لگ اِت انت ۔ گُرک ءَ موہ کُت ءُ تچان ءَ کرگوشکانی نیمگ ءَ اتک، وھدے کہ چاہ ءِ کرءَ سر بوت ھمے دمان ءَ پادے ماں چاہ ءَ شُت ءُ چاہ ءِ تہا کپت ۔ کپگ ءِ شرت ءَ پادئے پُرشت ءُ گوں گرانیں درداں ساہ ئے دات ۔ کرگوشکاں ھدا ءِ شکر گپت ءُ آسودگی ءَ جنگل ءَ نشت انت ۔

بادشاہءُ شوانگ

کیّا بلوچ دشت پنودی

یک شوانگے ءُ یک بادشاھے ءِ مزنیں سنگتی یے ھست اَت۔ یک روچے شوانگ ءَ بادشاہ ءَ راگشت کہ من ءَ وتی زامات کن بادشاہ سک زھر گپت ءُ وتی سپاھیاناں حکم ءَ دات کہ شوانگ ءَ بہ کُش اِت۔ سپاھی شت انت شوانگ ءِ کُشگ ءَ، شوانگ سکیں زاھکارے اَت۔ شوانگ ءَ درائینت کہ من ءَ مہ کُش اِت کہ بادشاہ ءَ باندءَ پہ من کار کپیت شُما بادشاہ ءِ کرءَ بہ گُش اِت کہ ما شوانگ کُشتگ۔

سپاھیاں شوانگ ءِ گپ زُرت بادشاہ ءِ کرءَ ھنچو گشت۔ یک روچے بادشاہ شُت دریاءِ لمب ءَ سئیل ءُ سوادءَ۔ بادشاہ ءَ دیست کہ دریاءِ تہا لانچے پیداک انت۔ لانچ اَتک ءُ نز یک ءَ رس اِت لانچ ءِ تہا یک جنکے ءَ سر کش اِت ءُ یک مٹکے، یک پُلے، پیش داشت ءُ بادشاہ ءَ را آپ ءَ پر ریتک۔ بادشاہ دیم پہ لوگ ءَ اتک ءُ گشت ءَ بروات شوانگ ءَ بیار اِت سپاھیاں گشت شوانگ تئی حکم ءِ پدءَ ما کُشتگ۔ بادشاہ ءَ گشت نہ ھر وڑ کن اِت شوانگ ءَ بیار اِت۔

شوانگ وَ زندگ ات سپاھیاں شُت ءُ آوُرت۔ بادشاہ ءَ وتی گپ شوانگ ءِ کرءَ جت انت۔ شوانگ ءَ درائینت اے مٹک کہ ترا پیش داشتگ ءَ ایشی ءِ بزانت ایش کہ منی مَٹ تو ئے۔ اے پُل کہ ترا پیش دشتگ ءَ ایشی بزانت، کہ منی لوگ ءِ دپ ءَ ھنچیں پُلے رُستگ ءُ ترا آپ ءَ پر ریتگ ایشی ءِ بزانت کہ منی بازار ءَ دائم نودشنزگ ءَ اَنت۔ بادشاہ ءَ شوانگ زُرت ءُ شُت ھما بازار ءَ۔ ایشاں دیست کہ وا کی نودشنزگ ءَ اتنت ءُ پداں چاران ایشاں یک لوگے ءِ دپ ءَ ھما پُل دیست۔ جنک ءَ ایشاناں مہمان جاہ ءِ سوج دات ءُ جنک ءَ پرے راہ دات کہ برو بادشاہ ءَ بہ گُش کہ من ءَ نکاح بہ کن۔ بادشاہ رزامند بوت ءُ ایشاں سور کت۔ شوانگ دیم پہ وتی بُزگل ءَ شُت ءُ من اِشت ءُ وتی لوگ ءَ آتک آں۔

چاکرءِ چارچم

ھلال موسی بلوچ دشت کوھک

ھست اَت یک مردے ءُ جنے کہ آ ھاناں چار بچکیں چُک ءُ یک جنکیں چُکے ھست اَت۔

یک روچے مرد ءُ جن کارءِ واستہ دگہ بازارے ءَ شُت انت ءُ وتی مولدءَ را گُشت ئے تنک گریت آئی ءَ راموش اُڑکن بدئے۔ مولدا ے وھدءَ لوگ ءِ روپگ ءَ اَت۔ نہ اشکت ئے۔ لوگ ے رُپت ءُ جیڑ اِت ئے کہ من نہ زاناں آبی بی ءَ من ءَ چے گُشت ......!

ھمے پگرانی تہا گُش ئے یکے ءَ گُشت کہ دو سیر شکر، دو سیر آرت ءُ دو سیر روگن بزور ءُ تنک ءَ موش اُڑ کن بدئے۔ مولد ھبکہ بوت کہ کئے اِنت چو گشگ ءَ اِنت۔ پدا تنگ ءَ ھنچوش گشت۔ مولد تچان ءَ شُت چاریں بُرات توارئے کت انت کہ بیا اِت بچار اِت کہ شُمے نوھارچے گُشگ ءَ اِنت۔ مولدءَ پدءَ گُشت کہ من نہ زاناں آچے لوٹ ایت تنک ءَ پدءَ ھا پسودات۔ ایشاں وتی مات ءُ پت ءَ را ھم ھال دات۔ ایشاں وتی لوگ ءَ اپس ھم داشتگ اَت کہ ھر شپ ءَ یک دو اپس گار بوت یا مُرت۔ بُراتانی تہا یک بُراتے چاکرءِ چارچم اَت آئی ءَ گشت کہ اے مئے نوھار نہ اِنت بلکن اے بلاھے۔ بلے لوگ ءِ مرد ماناں باور نہ بوت۔

شپ ءَ چاکرءَ وتی دو چم واب کُت ءُ دو چم پچ کت کہ چار آں باریں مئے نوھار اِنت اگاں دگہ چیزے کہ شپ ءَ کیت ءُ مئے اپساں وارت۔ شپ ءَ پاسے نوست چاکرءَ چارت کہ نوھار چہ وتی جاگہاں پاداَتک ءُ اپسانی نیمگ ءَ شُت اپسے گپت ءُ وارت ئے۔ روچ بوت چاکرءِ چارچم ءَ وتی مات ءُ پت ءَ را گُشت کہ اگاں شما ایشی ءَ نہ کُش اِت من چہ لوگ ءَ درکا ھاں۔

مات ءَ گشت تو روئے بروں من چُک ءَ نہ کُش آں۔ گُڑا چاکرءِ چارچم ءَ وتی اپس ءُ کمو ناھ زُرت ءُ

دگہ ھلکےءَ رھادگ بوت۔شپ جاہ روچ جاہ یک آپ سرےءَ سر بوت۔ناہ ئے وارت ءُ گڈگ ئے آپ ءِ تہا دوٗردات انت ءُ گشت ئے بروات روچے منی کارءَ بیاات۔کمو دیم ءَ شُت دیست ئے یک بازارےءِ یک کرءَ بانے کہ نہ دپ ئے پر نیکہ دریگ۔

کے دیرءَ پد چاکرءَ دیست کہ لہتیں پس پیداک ہے لوگ ءِ نیمگ ءَ شُت انت ءُ یک ٹنگےءَ پترت انت چاکرھوں ھمے ٹنگ ءَ پترت۔آئیءَ دیست کہ دو جنین اَنت کہ کورانت ھمے جنیناں پس دُشت انت ءُ ناہ ءُ شیرءِ ورگ اِش بندات کت۔ھمے جنینانی تہا یکےءَ درائینت کہ مرچی ماسیر نہ کت منی ھیال ءَ یکے مرچی مئے لوگءَ اتکگ۔دومی جنین ءَ دَزموش کت ءُ چاکرئے گپت ءُ گشت ئے تو کئے؟ چی یے ئے؟ جِنے ئے، جنسے، پری یے ئے؟

چاکرءِ چارچم ءَ درائینت نہ من جنے آں نہ کہ پری یے آں۔من ھُمے وڑیں انسانے آں۔جنیناں دڑائینت گُڑا تو اِدءَ پر چا اتکگ ئے؟ چاکرءَ تیوگیں ھال دات انت۔جنیناں بزگ بوت ءُ چاکرءَ راگشت اِش کہ تو مئے پیساں چارینگ ءَ بر، ءُ چو برو(روبرکت)، چو برو(رودراتک)، چو برو(گوریچان) ءُ چومہ رو (زربار)۔چاکرءَ دڑائینت کہ زِربارءَ پر چا مہ رواں۔ایشاں گُشت کہ اِدءَ بلاہ یے ءِ باگ اِنت۔گُڑا چاکر اینگوشت، آنگوشت، چوھُت بلے چو(زربار)ءَ نہ شت۔

یک روچے چاکرءِ دل ءَ اتک کہ باریں چو(زربار) روآں...... چے ھست؟ چاکر دومی روچ ءَ زربارءَ شُت۔دیست ئے یک بلاہ یے اہے ءِ ڈرچک ءِ چیروپتگ۔چاکر امب ءِ سرءَ شت ءُ چلا پگ ءَ دانگے امب بلاہ ءِ لاپ ءِ سرءَ دوٗردات۔بلاہ پادنہ اَتک۔ چاکرءَ ھنچو ئے امب سِست ءُ جت بلے بلاہ پادنہ اَتک۔چارمی کہ چاکرءَ جت گُڑا بلاہ گُڑات۔پادآھگ ءَ گوں بلاہ ءَ گشت بوئے بوئے آدمی، بوئے

بوئے آدمی۔ چاکر چہ ڈرچک ءِ سرءَ ایراتک ءُ سلامے داتے ئے۔ بلاہ ءَ چاکرءَ را گپت ءُ گشت کہ من آدمی زادءِ ورآں ءُ ورگ ءَ پیسر آئی ءَ بنداں ءُ جن آں۔ بلاہ ءَ چاکرءَ رابست ءُ جنگ ئے بندات کت۔ چاکرءَ درائینت کہ ''بہ جن پت ریس گولا کہ تو وش جن ئے'' بلاہ ءَ جت ءُ چاکرءَ ھمے وڑ گشت۔ بلاہ ءَ چار اِت کہ اے مردءَ راھچ پرواہ نیست گڑا چاکرءَ پچ ئے کت ءُ بیا باریں من ءَ بند ءُ بہ جن چاکرءَ بلاہ ءَ مہر بست ءُ شری ءَ جت بلاہ ءَ گشت ابومہ جن من مُرت آں'' بزورا ے باگ ءَ، آ چمانی درماناں کہ کوریں چماں پچ کن انت، آ شیری گُلڈاں کہ سکی ءِ وھدءَ کارءَ کائنت، بلے چاکرءَ یل نہ دات ءُ شر جت ءُ بلاہ ءَ را کشت۔ چاکرءَ چمانی درمان ءُ شیری گلڈ زُرت انت ءُ لوگ ءَ اتک۔ جتینانی چم ئے درمان کت انت کہ آھانی چم شر بوت انت۔ ایشاں چاکرءَ راگشت کہ تو مئے چم شرکت اَنت نوں گوں ما آروس بہ کن۔ چاکرر زامند بوت ءُ گوں ایشاں آروسے کُت۔

لہتیں وھدءَ پد چاکرءَ وتی جتیناں گشت کہ پلاں ھلک ءَ منی مات ءُ پت ءُ برات ءُ گوھار نشتگ انت من آھانی چارگ ءَ رواں۔ چاکرءَ یک مُندریکے وتی دست ءَ کت ءُ یکے ایشاناں دات ءُ گشت ئے اگاں اے مُندریک زنگ بوت بزاں من ءَ سکی یے ءَ گپتگ گُواا ے شیری گُلڈاں یل کن اِت ءُ اگاں منی مُندریک زنگ بوت من سرپد باں کہ شُمارا سکی یے ءَ گپتگ گُوامن کایاں۔ چاکر اپس ءَ سوار بوت ءُ دیم پہ وتی ھلک ءَ رھادگ بوت۔

وھدے چاکر وتی ھلک ءَ سر بوت ھبکہ بوت کہ ابو کہ ھچ نیست، نہ کہ مردے گواہ ایت نیکہ جناورے۔ چاکر اے نیمگ ءُ آنیمگ ءَ چارگ ءَ ات کہ یکے ءَ توار پر جت لالا، لالا تو کجا بوتگ ئے، دیریں گار بوتگ ئے، جل من تئی واستہ آپ کاراں۔ ھمے ساھت ءَ مُشکے چہ ھونڈے ءَ دراتک ءُ چاکرءَ ھال ئے

دات کہ اے تئ گوھار اِنت کہ ایشی ءَ ھلک ءِ تیوگیں مرد وارتگ انت ءُ ھلک ئے تباہ کتگ اے پہ تو آپ ءِ رندءَ نہ شتگ بلکن وتی دستانانی تیز کنگ ءَ شتگ، تئ گوھار مردے نہ اِنت، بلاہ یے۔ تئ گوھارءَ یک چکے ھست انت، یک بُلکے داشتگ ئے کہ چک ءَ موش اُڑ کنت دنت، یک اُستا یے داشتگ ئے کہ آئی ءِ دستاناں تیز کنت ءُ من آئی ءِ چک ءِ گوانزگ ءِ چنڈ ینوک آں۔

مئیگ ءَ زورئے یک شلوارے ھاک مان کن ءُ لوگ ءِ دیم ءَ دِ رنج بلاہ کیت دل ءَ گُش ایت لالا لوگ ءِ دیم ءَ اِنت۔ چاکرءَ ھنچو کت۔ بلاہ اَتک دیست ئے ھولا لا لوگ ءِ دیم ءَ انت۔ ست پہ لوگ ءِ دیم ءِ شلوارءَ۔ شلوارءَ ھاک مان اَت۔ بلاہ ءِ چم چہ ھاک ءَ پُر بوت انت۔ بلاہ ءَ چم اے کپ ءُ آ کپ ءَ لگاشت انت بلے تتا وھدے چاکر سک دور شتگ اَت۔ وھدے کہ چم ئے پچ کُت انت چاکرءِ رندءَ کپت۔

چاکرءِ سرماں ھما آپ سرءَ کپت کہ ناہ ئے وارت ءُ گُڈگ ئے آپ ءِ تہا دوَر داتگ اتنت۔ ھمے چ رُستگ اَت چاکر یک مُچے ءِ سرءَ کپت۔ بلاہ ھم اَتک ءُ ھمے آپ سرءَ سر بوت۔

اُودءَ جنیناں چار اِت کہ مئے مُندر یک زنگ تر اِتگ انت۔ آ ھاں شیری گلڈیل دات اَنت۔ شیری گُلڈ دمان ءَ ھمے آپ سرءَ سر بوت انت۔ چاکرءِ چار چم ءَ گُشت بلاہ ءَ ھنچو بور اِت کہ ھونی ڑ مپے ھوں زمین ءِ سرءَ مہ کپیت۔ شیری گلڈاں بلاہ ءَ راجت وارت۔ چاکرءِ چار چم گوں وتی جنیناں وش ءُ وشدلیں زندے گوازینت ءُ من اِشت ءُ اتک آں۔

مھر بان

رفیق عادل

کسہ چش انت کہ یک میتگے ءَ عادل نامیں یک بچکے گوں وتی پیریں مات ءَ نشتگ اَت۔ آئی ءَ کار ءُ روزگار ءِ باز جہد کت بلے آئی ءَ کار نہ رست۔ باز رند ءَ اگاں آئی ءَ ورگے دست کپت وت نہ وارت ءُ وتی مات ءَ وارینت ءُ وت گوں ھورکیں لاپ ءَ وپت۔ ھمے رنگے ءَ آئی ءَ چچو شپ بے وردی ءُ گونگی ءَ گوازینت۔ آئی ءَ ھمے قول کُت کہ شہرے (چوگوادر ئیگ) ءَ رواں کار ءُ روزگار کن آں کہ چولاپ درنئیت ءُ چو مہ بیت مار اشُد بہ گُش ایت۔

عادل ءَ وتی مات اللہ ءِ امان ءَ کت ءُ مات ءِ نیک دعائی آئی ءَ گوں وت زُرت ءُ دیم پہ شہرے ءَ لاپ ءِ درگیجگ ءَ درکپت۔

شہر ءِ رسگ ءَ پیسر نیمراہ ءَ یک بلاہ ئیں جنگلے اَت۔ عادل کہ وھدے ماں ھمے جنگل ءَ سربوت۔ جنگل ءِ عجبیں توار، چہ تانی توار ءَ عادل ءِ دل ءَ یک ھنچیں ترس ءُ بیمے کپت ءُ ھنچو آئی ءِ دل لرزگ ءَ لگ اِت ءُ آوت سر ءَ وت ھوم گپت۔ نوں آئی ءِ پادوت سر ءَ وت گشئے دیم ءَ روان اتنت۔ آئی ءَ جلدی جلدی کُت ءُ زُوت اے جنگل ءَ دربیایاں کہ من ءَ رسترے مہ وارت۔

چہ تیز روگ ءَ ءُ بازیں تگ ءُ تاچ کنگ ءَ عادل ءَ سک دمبر تگ اَت ءُ سک شُدیگ اَت۔ عادل ءَ وتی دل ءَ گُشت کہ اول سر ءَ ورگے وراں ءُ رند ءَ دیم پہ شہر ءَ سرگراں۔ وھد یکہ آ اے نیمگ ءُ آ نیمگ پہ روگ شوھاز کنگ ءَ ات کہ کجا گیڈے دست بہ کپیت تہ آئی ءِ چم یک آسکے ءَ کپت انت۔ آئی ءَ ھمے پگر کُت کہ ایشی ءَ چوں شکار بہ کناں دانکہ جوانیں لاپ سیری یے بہ بیت۔

آسک باریں آئی ءَ چوں دستگیر کُت؟ تہ آئی ءَ لوٹ اِت کہ من ایشی ءَ کُش آں۔ آئی ءَ کہ کارچ آسک ءِ گُٹ ءَ ایر دات کہ آسک ءَ ھلار بہ کناں...... کہ انا گہ آسک چو مردمے ءِ آواز ءَ گشگ ءَ لگ اِت ”من ءَ مہ کُش من آسکے نیاں بلکیں یک پری یے آں“ عادل ءَ گشت کہ تو دروگ بندئے ءُ اگاں پری یے

ئے گڑاچوں وتارا آسکےءِ رنگ ءَ گتگ ؟

پری ءَ پسودات کہ پریانی جنکے ءَ چہ ایشی ءِ نہ زانتکاری ءَ دلرنج بینگ ءُ اے سزاءُ آ آسکے گتگ۔

عادل ءَ جُست گت کہ گُڑا داں تو زندگ ئے ھمے وڑے؟

آسک ءَ پسودات ناچونہ اِنت اگاں تو بلوٹ ئے پہ ستک ءُ دل گوں من سیر بہ کن ئے من ھما پری باں۔توں گوں من سیر کن ئے پری ءَ جُست گت ......؟؟

عادل ءَ آسک ءِ اے حالت دیست نہ گت ءُ آئی ءِ کُمک ءَ رازی بوت ءُ گشت ئے ھو! گوں آئی ءَ سیر گت ءُ دیم پہ وتی لوگ ءَ زُرت ءُ شت۔

عادل وتی لوگ ءَ نہ رس اِتگ اَت ءُ نیمراہ ءَ مردماں دیست کہ عادل ءَ آسکے ھمراہ اِنت، تہ آھاں جست گت کہ اے چوں ترا مرچی آسکے گون اِنت ءُ تئی ھمراہ اِنت۔

عادل ءَ ھنچو پسودات کہ اے آسکے نہ اِنت ءُ اے منی لوگی اِنت۔

وھدیکہ عادل ءِ اے گپ مردماں اشکت انت تہ مردماں عادل کلاگ زُرت۔عادل باز پریشان بوت۔ھمے رنگ ءَ شپ ءَ کہ عادل وپتگ ءُ واب اَت تہ ناگھاں آئی ءِ کوٹی یکبر اُرُژناہ بوت۔عادل چہ واب ءَ پاداَتک آئی ءَ چار اِت کہ یک پری یے ءُ چہ بازیں شرنگی ءَ درائیں کوٹی روک اِنت ءُ ترپگ ءَ اِنت۔

عادل ءَ کہ اے دیست تہ جست ئے کت کہ تو کئے ءُ چی یے ءَ؟ عادل ءَ نزانت کہ اے ھما آسک اِنت۔پری ءَ درّائینت کہ من ھما آسک آں کہ پیسر من ترا گُشتگ اَت کہ من پری یے آں ءُ تو گوں من سیر گتگ اَت۔من ترا گُشتگ اَت کہ اگاں کسے گوں من ستک ءُ دل سیر بہ کنت من الم شر باں۔

ایشی ءَ پد پری ءَ عادل ءَ پہ وتی لوگ ءَ چونیں چونیں ساز ءُ سامان، زرّ ءُ سہرآ وُرت ءُ عادل ءَ دات۔

نوں عادل ءَ کارکنگ ءِ ھچ زلورت پشت نہ کپت ءُ عادل ءِ ھرچ کمی ءُ گیشی پری ءَ وتی کوپگاں زُرتگ اَت۔

عادل کہ اول سرءَ گوں وتی پیریں مات ءَ کڈو یے ءِ تہا کپتگ اَت نوں آ یک جوانیں ماڑی یے ءِ تہا گوں وتی مات ءُ پری ءَ زندگوازینگ ءَ لگ اِت۔

لیگاریں ھرماگ

مُجیب مجاھد

یک رندے یک روباھے ءُ پہ دگہ روباھے ءَ کے ھرماگ دیم دات۔ روباہ سک گونگ اَت۔ ھرماگے دیست انت، سک گل بوت ءُ گوں ناھ ءِ ورگ ءَ گلائش بوت۔ ھرماگ سک شیرکن ءُ تامداراَت انت۔ آئی ءَ دل سیر ءَ وارت۔ وھدے سیرے کت گڑا گشت ئے کہ اے نوں منی کارءَ نیاھت ہمیشا دورے دیاں۔ پداھیالے کت کہ اگاں دوریں بدیاں گڑادگہ تو لگ ءُ ھپتار اِش ورنت، اگاں اے ڈول بوت گڑا چہ من بے عقل ترین ھیوان دنیاءَ کے بیت۔ منا یک وڑے کنگ لوٹیت۔ گوں ھمے گپ ءَ روباھ پکر ءِ جھلانکیں زرءَ اوژناگ ءَ لگت ات۔

آسک پریشان اَت ءُ دماگے کارءَ نہ ات۔ دل ءَ پکر ءَ اَت کہ من خاندانی روباہے آں۔ مے دل روژنا انت، مے پکر روژنا انت۔ مے دل ءَ ھرچی کیت بزاں شرانت، پائدہ مندانت۔ اے دگہ بزگ چے زانانت کہ شرچے گندگ بے۔ آخر ملائیں ناما۔ اگاں مرچی منی عقل کارمہ کنت گڑا اشر ءُ رزواباں ءُ پیرک ءِ پونزءَ بران ءُ کبرے چیدگ کناں۔ اناگہ ءَ روباہ ءِ دل ءَ ھیالے اتک، بچکند گے جت ءُ سرءَ چنڈان ءَ دیم پہ ناھاں شت۔ پدا پہ ترءُ تاب ءَ دیم پہ جنگل ءَ راہ گپت۔ برے کرگوشک ءِ رندءَ تچان، برے آسک ءَ گلائش ءُ برے گوں مشکاں سرپٹ ءُ برے گوں دجوک ءَ گرءُ چیل ءَ ات۔ مزنیں گردگ ءُ گو لگے ءَ رندوھدے روچ سرءِ بان ءَ اوشتات گڑا روباہ ءِ لاپ ءَ چُر چُر کت۔ درکان بندان ءَ پہ وتی ھونڈ ءَ شت۔ ھرنیمگ ءَ پٹ اتے، بلے ھچ نیست اَت۔ گوں ناکامیں دلے ڈن ءَ دراتک۔ ڈن ءَ کپتگیں ھرماگے دیست انت، سک پشومان بوت ءُ نزنڈگ ءَ لگت ات کہ مے پیریناں بتلے جتگ کہ

"چرا کارے کند عاقل کہ پشومانی آید"

روباھ ءَ نزانت کہ نوں چوں بکنت۔ پشکپتگیں ھرماگے وَ چہ وتی بدنیتی ءُ بے عقلی ءِ سبب ءَ زوال

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

کتگ اتنت۔ دل ءَ گشت ئے، دگہ راہ نیست، پہ وتا شکارے بہ پٹ۔ پدا دیم پہ جنگل ءَ شت۔ جنگل ءِ درائیں جناورواب اتنت۔ ایوکا ھمے ٹیمبوات۔ روباہ ءَ مزنیں کوشستے کت بلے آئی ءَ ھچ دست نہ کپت۔ ءُ پہ بے سوبی وتی ھونڈ ءَ پترت ءُ پیش کونڈگ ءَ لگت۔ گشے زاناں تلاھے گارے کتگ۔ ھونڈ ءَ چہ درکپت، پدا چمے پہ ھرماگاں کپت انت۔ چہ شدءَ لاپے چنگ ات۔ دل ءَ گشت ئے، اڑے بورے، بلے پدا گشگ ءَ لگ ات کہ کجام بے لج اے ھرماگاں بوارت۔ چہ مس ءَ پرانت۔ پدا دل ءَ سکین دات کہ یک برے تو ھرماگاں بچار کہ انگت ھرماگ انت یا نہ؟ چومہ بیت بدل بوتگ انت ءُ دگہ نیوگے جوڑ بوتگ انت۔ روباہ ءَ ھرماگانی نیمگ ءَ چارات، بوئے چت انت ءُ شری ءَ چارت انت ئے۔ ءُ تسلائے بوت کہ انگت ھرماگ انت ءُ بدل نہ بوتگ انت۔ او پارے نہ شت، ھرماگانی دیمانشت ءُ آھان ءَ منڈی منڈی چارگ ءَ لگ ات۔ نوں آ ئرا آستہ آستہ ایمان یلہ دیگ ءَ ات۔ گشت ئے، مے پت ءُ پیرکاں یک وھدے گپے جتگ کہ گون ءِ وھد ءَ ھر چیز ھلارانت، اے انگت ءَ ھرماگ انت۔ مس ایشانی سربر ءَ لگ اتگ انت، ایشانی توک ھاپیا انت ھاپیاساپ ءُ سلا انت۔ گوں ھمے گپ ءَ روباہ انچو ھرماگانی سرا کپت چو کہ شکاری ئے ءَ شکارے دست بہ کپیت۔

ورگ ءَ رند ملا روباہ ءَ باکارگے جت ءُ گشت کہ کجام ملا اے گوھ ءَ وارت کہ اے ناہ میسن بوتگ انت۔ کے اے ھبر ءَ کنت کہ اے ھرام انت۔ بیارھمائی ءَ۔ من چہ کس ءَ کمتریں ملا ھے نیاں من چہ پت ءُ پیرکاں ملا ھے آں بلے عیب اش انت کہ من عربی ءِ گردان نہ ونتگ۔

مال پہ دگرءِ اعتبارءَ سر جم نہ بوت

محمد حسین۔ الفجیرہ امارات

یک مُلکے ءِ تہا یک بادشاہ یے ھست ات۔ نامے بادشاہ بہرام گوراَت۔ اے بادشاہ ءَ شکارءِ بازشوک بوت ات، ایشی ءَ وتی مُلک پہ دست ءِ وزیرءَ دات ءُ لہتیں سپاہی زرت رفت پہ شکارءَ چیزے وھد ھمے بیابان ءَ جاہ متند بوت۔ یک روچے یک آھوگے ایشی ءِ دیما منتر اِت، بادشاہ گوں وتی ھمراہاں ھمے آھوگ ءِ پدا کپتنت، ھرچند کہ آھوگ ءَ تیر جنت، بلے آھوگ ءَ تیر نہ لگیت۔ وھد روز دربوت، بلے آھوگ جنگ نہ بوت، بادشاہ ءَ درّائینت گوں وتی ھمراہاں کہ آھوگ ءَ ویل بکن اِت، نوں آپ ءِ شوھاز ءَ بہ بت چہ تُن ءَ بے حالیں۔ ھمراہاں وھدے چم ہر نیمگ ءَ شانک داتنت، تہ دورءَ یک شنکیں کڈّ کے دیست اِش۔ گوں بادشاہ ءَ گشت اِش بادشاہ سلامت دورءَ یک کڈ کے زاھر انت۔ بادشاہ ءَ گشت کہ بریں بلکیں پٹے آپ بہ رسیت۔ وھدے کہ اتکنت پہ کڈّک ءَ رست انت، گندنت کہ کڈّک ءِ دیم پہ دیما یک مزنیں درچکے ساہگ داریں ھست۔ ھمے درچک ءِ چیرا یک پیرمردے نشتہ۔ وھدے پیرمردءَ دیست کہ چیزے مسافر آھتگ انت، زوت پاد آھت ءُ پیش سلام بوت ءُ شُت یک تگردے آوَرت ءُ ھمے درچک ءِ چیرا چیر گہت ءُ گشت ئے واجہ بہ نند اِت۔ بلے پیرمرد نہ زانت کہ اے بادشاہ بہرام گورانت۔ پیرمرد ھمے زانت کہ اے مسافرانت۔ بادشاہ گوں وتی ھمراہاں چہ اسپاں ایر کپت ءُ ھمے درچک ءِ ساھگ ءَ اتک ءُ نشت انت۔ چہ وش آتک ءُ جوڑی ءَ پد پیرمرد شُت چیزے آپ ءُ ھرماگ بیاریت۔ ھمے وھد ءَ بادشاہ چک جنت ءُ چاریت کہ دگہ یک درچکے ءَ گوں یک کُچکے بستہ، بلے اے کچک بندگ ءِ وڑا نہ انت۔ اے چومردم ءِ وڑا اوشتاریگنگ گوں درچک ءَ سراچہ پاداں سادپتاتہ۔ بادشاہ حیران بوت دل ءَ گشت ئے کچک ءِ بندگ اے وڑ نہ انت۔ ادءَ یک گپے ھست۔ وھدے پیرمردءَ آپ ءُ شیر ءُ ھرماگ آوَرت ءُ ایر کتنت ءُ درّائینت، واجہاں نوش بکن اِت۔ بادشاہ ءَ گوں پیرمردءَ گشت، کماش! اے کچک گوں اے درچک ءَ پہ اے وڑ ءَ

کسہ ھلاس نہ بیت اے آرداد

پر جابستہ۔ پیر مردءَ گُشت واجہ اے کُچک ءِ گپ ءَ ویل بکن اِت۔ شما چہ تُن ءَ بے حال ات۔ شما اے آپ ءِ شیراں بہ ورات۔ بادشاہ ءَ درّائینت، اے کماش! تو راست گُشگا ئے انوں مابغیر آپ ءَ عذابیں، بلے منا تئی آپ حرام انت، تاوھدے کہ تو منا کچک ءِ گپّاں پہ حقیقت نہ گُشئے۔ پیر مردءَ دیست کہ اے واجہ ءَ آپ حرام کرتنت گڑا گشت ئے واجہ من سوگند وراں کہ کچک ءِ حقیقت ءَ گوں شما ز اھر کناں، بلے یکبرے آپ ءِ شیراں بہ ورات۔

بادشاہ ءَ گوں وتی ھمراہاں آپ ءِ شیر نوشت انت ءُ گشت ئے بلے کماش نوں کچک ءِ گپاں بکن۔
پیر مردءَ گُشت واجہ دلگوش بکن:

چیزے سال پیش منی کرءَ بیست دانگ پس ھستت۔ سہب ءِ وھد ءَ من ایشاں سر دیان کرت ءُ بُرت بیابان ءَ پہ چار ینگ ءَ۔ وھد یکہ روز زرد بوت، تہ من وتی مگ آ ؤرت ءُ دوار ءَ بند کرت۔ تہ ھمے وڑا چیزے وھد گوست۔ یک روچے من وتی مگ چہ واڑ ءَ کش اِت بُرت پہ چراگجاہ ءَ، ھمے بیابان ءَ من یک کُچکے ءِ گلو ءِ توار اشکت۔ من ھیران بوتاں کہ اے کچک ءِ گلو ءِ توار چہ کجا پیداک انت۔ من اِد ءُ اودا چک جنان ءَ، تہ گنداں یک کڈے ءِ تہا گلوے کلونز گا انت۔ واجہ من ھمے کچک ءِ گلو چست کرت باز وش رنگ ات۔ منا دوست بوت۔ وھد یکہ روز زرد بوت تہ من گلو وتی ھمراہ گس ءَ آ ؤرت ءُ شیر واریںت۔ واجہ بس چہ ھماروچ ءَ من اے غور کرت ءُ ساتِت۔ ایشی ءِ نام وش رنگ ایر کرت، چیزے سال گوست۔ وش رنگ ھم مزن بوت، منی مگ ھم مزن بوت۔ یک وھدے سہب ءِ وھد ءَ من مگ ءَ چہ واڑ ءَ کشاں براں چراگجاہ ءِ تہ وش رنگ منی ھمراہ انت۔ ھمے وڑا وش رنگ ءَ منی کار ءِ بار سمبھالت۔ من باز گل بوتاں کہ ھُداوند ءَ من ءَ زھگے ءِ بدل ءَ وش رنگ داتہ۔ نوں من ھاجز ءِ پیراں منی کاراں وش رنگ سمبالگا انت، نوں من آرام کرت، من وتی مگ وش رنگ ءِ اوست ءَ یل دات۔ وش رنگ سُہب ءِ وھد ءَ مگ ءَ سر دیان کنت ءُ بارت چراگجاہ ءَ۔ پدا روز زرد ءَ مگ ءَ کاریت ءُ واڑ ءَ بند کنت۔ نوں منی مگ حسابی نہ بوت ءُ وش رنگ ھم مزن ءُ جوان

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آ رداد

ات۔ چیزے وھدءَ پد من چمشا نک دیاں کہ پہ منی خیالءَ منی مگ ءِ تہا چیزے نشان داریں پس پزوراتنت زاھر نہ انت۔ من حیران بوتاں ءُ ھچ نہ گشت۔ چہ ھاروچءَ من پنچ ءُ شش دانگ پس چہ وتی مگءَ نشان کرت ءُ یک ماہ یےءَ پد من گنداں کہ ھمے نشانداریں پساں چار دانگ زاھر نہ انت۔ نوں من زانت کہ اِدءَ یک گپے ھست۔

دومی روچءَ وش رنگءَ مگ چہ واڑءَ کش اِت ءُ برت پہ چراگاہءَ، من ایشی ءِ پشتءَ چیروکائی شُتاں، انچو کہ وش رنگ منءَ مہ گندیت۔ تاں چراگاہءَ رستاں یک مزنیں درچکے ءِ پُشتءَ من وتا چیر کت، گنداں کہ وش رنگ برابر مگءَ چارینگا انت۔ گرم ءِ وھدءَ مگءَ آپ وارینت ءُ سردیان ئے کرت ءُ درچکانی ساھگءَ دوارے دات ءُ وت مگ ءِ دیما زونڈے جت ءُ نشت۔ من دیست کہ وش رنگ اِدءَ وتی جاہءَ برابرانت۔ من انگت صبر کرت کہ بچاراں کہ دیما باریں چے بیت، واجہ زنڈیں ساعتےءَ پد گنداں کہ مادگیں گُرکے چہ کوھاں ایر کپتگ ءُ لنکءَ سُر ینانءَ دیم پہ مگءَ پیداک انت۔ گُرک لیب کنانءَ آھت وش رنگ ءِ دیما، وش رنگ ھم گوں ھمے گُرکءَ لیبءَ لگ اِت۔ تاں وھدے گُرکءَ چم دوچم کرت ءُ ھما پس کہ پزورترات بڈ ءِ جت ءُ شت۔ وش رنگ اوشتا تگ چار یت بلے ھچ نہ کنت۔

واجہ نوں من زانت کہ منی مال ھمے وڑا برباد بوئگا انت، من واتر کرت ءُ وتی دوارءَ آھتاں۔ وھد یکہ روزرد بوت، وش رنگءَ مگ آؤرت ءُ واڑءَ بند کرت۔ تہ من وش رنگ گپت ءُ پہ سزا دیگءَ اے وڑا گوں درچکءَ بست۔ واجہ من اوست پہ لچکے ءِ سرا ایر کرت، تہ ایشی ءِ آسر ھمے بوت کہ منی مال برباد بوھگا ات۔

واجہ من اشکتہ کہ بادشاہ بہرام گورءَ وتی اوست۔ پہ وزیرے ءِ سرا ایر کرتہ۔ نوں واجہ آ ملک ءِ حال ھمے وڑا نت انچو کہ منی مگ ءِ حال بوتہ، بادشاہءَ اشکت ءُ ھچ ئے نہ گشت۔ پیر مردے رخصت کرت ءُ گوں وتی ھمراہاں آھت ءُ ملکءَ تحت ءِ سرءَ نشت ءُ عدل ءُ انصاف کنگءَ لگ اِت۔

غریب ءِ واب

قریش دیدگ سولانی گور کوپ

بیت مردے ءُ جنے، ایشاناں یک بچکیں چُکے بیت۔ یک روچے چُک سہب ءِ سرءَ مہلہ واب ءَ پاد کیت ءُ مات ءَ راگُشیت کہ من دوشی وشیں وابے دیستگ۔ مات ءَ گُشت کہ بگش تئی واب چی انت؟ چُک ءَ گُشت من واب دیستگ کہ منی سئے جنین اَنت، یک پری زادگے، ءُ دو بادشاہ زادگ، واب ءَ من دیست کہ سُہر ءِ گوانزگ ءِ تہ ءَ یاں ءُ سئیں جنین من ءَ چنڈینگ ءَ اَنت اے من ءَ چنڈے دنت من آئی ءِ کراروواں آمن ءَ سروپے دنت، دومی ءِ کرارواں من ءَ امبے دنت ءُ سیمی من ءَ موزے دنت۔ مات ءَ چُک ءِ گپ باور نہ بوت ءُ جت چُک ءَ راشہماتے کہ مارانان پہ ورگ ءَ نیست ءُ تو واب گندئے کہ من ءَ بادشاھی جنین ھست اِنت۔ گوں مات ءِ شہمات ءَ چُک ءَ زھر کت ءُ چہ لوگ ءَ دراَ تک۔ اے بچک شُت شپ جاہ ءُ روچ جاہ یک بادشاھے ءِ ماڑی ءِ بن ءَ واب کپت۔ سہب بوت بادشاہ ءِ جنک واب ءَ پاداَ تک، نہاری ئے کت دست ئے شُشت آنت ءُ مولد ءَ راگشت ئے برودر یگ ءَ چہ آپاں بریچ۔ مولد ءَ آپ ریتک انت ءُ گشت ئے بی بی آپ چیزے ءَ رالگ اتنت۔ بُن ءَ نہ رِتک اَنت بی بی ءَ آئی ءَ گُشت گُوابرو بچار باریں چی ءِ سرءَ رتگگ اَنت۔ مولد شُت چارات ئے ءُ بی بی ءَ راگشت ئے کہ آپ بچکے ءِ سرءَ رتگگ اَنت چی ءَ کہ بچکے ھمو دءَ اوشتاتگ اَت ءُ آپ ءَ مین اَت ءُ چماں لتارگ ءَ اَت۔

بی بی ءَ کہ اے گپ اشکت انت سک اپسوزی بوت ءُ مولدار ءَ سد (100) کلدار دات ءُ گشت ئے کہ بروایشاں ھمے بچک ءَ رابدئے ءُ بگش من ءَ پہل بکن کہ من تر ءَ واب ءَ پادگتگ۔

مولد شُت ءُ بچک ءَ راگُشت کہ بی بی ءَ گُشتگ من ءَ پہل کہ من تراواب ءَ پادکتگ ءُ اے سدکلدار ئے پتو دیم داتگ اَنت۔ بچک ءَ گُشت بی بی ءَ رابگش من تراپہل کتگ یانا بلےمن تئی سدی ءَ نزوراں ءُ بچک وتی راہ ءَ شُت۔ مولد ءَ شت بی بی ءَ راگشت کہ بچک ءَ گُشتگ من تراپہل کُتگ یانا بلے من تئی سدی ءَ

کسہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

نزوراں۔ بی بی ءَ دگہ لھتیں زرّ ءُ سُھر زرت ءُ اپس ءِ سرءَ بوت ءُ دیم پہ بچک ءَ شُت۔ جاھے شت ءُ بچک ءَ رار سینت۔ آئی ءَ بچک ءَ را گُشت اے زرّاں بزور ءُ من ءَ پہل بکن۔ بچک ءَ گُشت من ترا پہل گُتگ بلے وتی زرّاں بزور ءُ وتی راہ ءَ برو۔ من تئی زرّاں نہ زوراں من ءَ یلہ دئے۔ بی بی ءَ انگت یلہ نہ دات۔ روان روان آ یک آپے ءِ نزیک ءَ سر بوت انت ءُ بچک پہ آبدستے ءَ کئے دُور شُت کہ یک کاشے ءِ بُن ءَ سئے گوھر کیمتی یے دیست، زُرت اَنت ءُ بی بی ءِ ھمراہی ءَ دگہ بادشاہے ءِ میتگ ءَ داشت۔ آئی ءَ یک گوھر کیمتی یے بادشاہ ءَ راہ دات۔ بادشاہ ءَ گُشت پمن دگہ سئے گوھر کیمتی بیار۔ بچک ءَ گُشت اے جنک ءَ وتی امانت بکن من رواں پہ تو دگہ شوھاز کناں۔ بچک رھادگ بوت پہ گوھر کیمتی ءِ شوھاز ءَ۔ ھما کاش ءِ کرا شُت کہ پیسرءَ گُشتگ اَت۔ نزیک ءَ آپے ءِ تہ ءَ دیست کہ چہ گوھر کیمتی ءَ پُر انت۔ بچک ءَ ھمے آپ ءِ راہ گپت ءُ بالا شُت کہ باریں اے گوھر کیمتی چہ کُجا پیداک اَنت۔ روان روان آئی ءَ دیست کہ یک پری یے گوں ذرچکے ءَ بستگ وھدے پری ءَ بچک ءَ را دیست داں یک برے گل بوت ءُ پدا گمیگ بوت۔ بچک ءَ جُست گُت کہ پرچی ءَ؟

آئی ءَ پسو دات کہ من وش بوتاں کہ تو من ءَ آزات کن ئے بلے گمیگ بوتاں کہ من ءَ بلاھے ءَ اِدءَ بستگ اگاں آبئیت ترا کشیت۔ بچک سرپد بوت ءُ پری ءَ را گُشت ئے کہ ترا کار نیست بلاھ کہ مرچی کیت بکش ئے وتی ساہ ءَ من ءَ بدئے من گوں تو سُور کناں۔

بلاھ ءِ آھگ ءِ وھد ءَ بچک جاھے ءَ چیر بوت۔ پری ءَ بلاھ ءَ را گُشت کہ وتی ساہ ءَ من ءَ بدئے من گوں تو سُور کناں۔ بلاھ ءَ یک شوکیں دانچوپی دستگے پری ءَ را دات ءُ گُشت کہ منی ساہ ھمیش اِنت۔ وھدے سُھب ءِ سرءَ بلاھ شت گڑا بچک ءَ پری ءَ را گُشت اے بلاھ ءِ ساہ نہ اِنت آئی ءِ ساہ یک جنگلیں مرگے۔ اے دوئیناں یک ھُنرے سازِ ات ایشاں ھمے دانچوپ ءِ دستگ ءَ را شیشلو یے جوڑ کت ءُ سینگار کت ءُ بلاھ ءِ آھگ ءِ وھد ءَ بچک پدا چیر بوت وھدے بلاھ ءَ دانچوپ ءِ دستگ ءَ راڈولداری ءَ دیست گڑا گُشت ئے ترا کہ منی ساہ چو دوست اِنت گُڑا من ترا وتی اصلی ساہ ءَ دیاں۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

آئی ءَ شُت ءُ جنگل ءَ را آ وُرت ۔ سہب ءِ سرءَ بلاھ دراَ تک دیم پہ گیابان ءَ شُت ءُ آھگ ءِ وھد ءَ بچک پری ءِ کش ءَ نشت ۔ وھد ے بلاھ ءَ بچک ءَ رادیست داں کو ھے لیٹ اینت پہ آئی ءِ کُشگ ءَ بلے بچک ءَ مُرگ ءِ سرگ ءَ راست ءُ بلاھ مُرت ۔ بلاھ ءِ مرگ ءَ گوں پری ءَ جت کند گے ءُ آئی ءِ کندگ ءَ گوھر کیمتی رِتک ۔ بچک سرپد بوت کہ گوھر کیمتی ھمے پری ءِ کراانت ۔ بچک ءَ پری ھمراہ کت ءُ بادشاہ ءِ میتگ ءَ رھادگ بوت انت ۔ھردیں کہ پری ءَ کند اِت گوھر کیمتی رِتک ءُ بادشاہ ءَ ایشاناں چت ءُ یکجاہ کُت ۔

بادشاہ ءَ ھمے بچک ءَ را گُشت کہ منی جنک ءِ گوم ءَ سور بکن ۔ بچک ءَ گُشت ۔اول منی اے دوئیں جنین ءُ سیمی تئی جنک ۔

بچک ءَ سئینانی گوم ءَ سُور کت ۔ دو بادشاہ زادگ ءُ یک پری زادگے ۔ بچک ءِ واست ءَ بادشاہ ءَ وتی ماڑی ءِ کش ءَ مزنیں ماڑی یے بست ءُ بچک گوں وتی جناں ھمودءَ نشت ۔

اُودءَ بچک ءِ ھما پیریں مات ءُ پت ھم وتی یکیں بچک ءِ شوھاز ءَ در کپتگ اتاں ۔سرگردان ءَ آ ھمے ماڑی ءِ نزیک ءِ درچکے ءِ بُن ءَ نشت انت ۔ بچک ءَ وتی کاردارے دیم دات ءُ کاردار ءَ آ ھاناں زُرت ءُ اتک ۔ ماڑی ءِ تہ ءَ بچک سہر ءِ گوانزگ ءِ تہ ءَ چنڈگ ءَ ات ۔ گوں وتی سئیں جناں ۔ پیریں زال ءَ پچا آ وُرت ءُ گریت ءَ ۓ ۔ بچک ءَ جُست کُت کہ تو چی ءَ گریوگ ءَ ۓ؟ پیرزال ءَ گُشت اے تئی ھما واب انت کہ تو سُہر ءِ گوانزگ ءِ تہ ءَ گوں وتی سئیں جنیناں نشتگ ۓ ۔تو منی چُک ۓ من ترا جنگ ءُ لوگ ءَ گلینگ کہ تو بلائیں واب گندۓ ءُ مارا نان پہ ورگ ءَ نیست ۔ بچک ءَ گُشت اے دوئیں منی بادشاہ زادگ اَنت ءُ اے منی پری زادگ اِنت ءُ اے سُہر ءِ گوانزگ انت ۔ بچک پدا گوں وتی مات ءُ پت ءَ ھور ءُ یکجا بوت ءُ ماری ءِ تہ ءَ من اِشت ءُ اَتکاں ۔

عقل ءُ بھت

نور بکش آپسر کولواھی۔ بازار تربت

عقل ءُ بھت دو ھنچیں چیز انت۔ کہ ھر کسی گور ءَ نہ بنت۔ ھنچو گُشاں بھتاوار ءَ عقل نیست ءُ عقل مند ءَ بھت۔ دوئیں کہ یک مردے ءِ کرا بہ بنت گُڈا آ مردم کسی وازمندگ نہ بیت۔ عقل ءُ بھت ءِ سرءَ یک اھدی کسہ یے پہ شُما ندر اِنت۔

یک مردے بیت آسک سیر ءُ شاھان بیت آئی ءِ گورا یک بلائیں باگے، اپسے ءُ آئی ءِ بانک بیت۔ ھمے مردءِ باگ ءِ ذرچک بر نیارائنت۔ اپس آپُس نہ بیت ءُ جن ءَ راچُک نہ بیت۔ ھمے مردءَ را بھت بیت بلے عقل نہ بیت۔ گُڈا ھمے مرد یک روچے روت پہ وتی عقل ءِ شوھاز ءَ......راہ ءَ روت گوں یک شیرے ءَ ڈیک دنت۔ شیر جُست کنت تئی دیم پہ دُور......؟ مرد پسّو دنت من وتی عقل ءِ شوھاز ءَ روگ ءَ آں۔ شیر گُشیت منی بھت ءِ جُست ءَ بہ کن دیرانت من ءَ شکار نہ رس اِتگ۔ ھمے مرد پدا ھمے راہ ءَ جُنزان بوت۔ دیم ءَ شت داں یک جنکے ءَ جُست کت تو کجا روگ ءَ ئے مردءَ گُشت من وتی عقل ءِ شوھاز ءَ روگ ءَ آں۔ ھمے جنک ءَ گُشت منی ھم بھت ءِ جُست ءَ بہ کن گوں من سک تھنا ءُ ایوک آں۔ مردءَ وتی راہ گپت ءُ دیمتر ءَ شُت داں یک بچکیں چکے ذرچکے ءِ چیر انشتگ گُڈا ھمے مرد کرءَ ئے روت داں بچک گمیگ ءُ پریشان اِنت بچک جُست کنت تو کجا روگ ءَ ئے۔ ھمے مردءَ پسوداتٔ من وتی عقل ءِ شوھاز ءَ روگ ءَ آں۔ بچک ءَ گُشت منی ھم بھت ءِ جست ءَ بہ کن۔ من ءَ کس وتی نہ کنت۔ مردا دءَ چہ دیم ءَ روان بوت۔ روٗت روٗت جبرائیل ءِ درگاہ ءَ سر بیت۔ درستاں چہ پیسر بچک ءِ جُست ءَ کنت۔ جبرائیل پسّو دنت ھمے بچک ءَ بکش تو یک مردے ءِ گورا بروکار ءُ روزگار بہ کن۔ پدا جنک ءِ جست ءَ کنت۔ جبرائیل پسّو دنت جنک ءَ بکش تو یک مردے ءَ گوں سُور بہ کن۔ گڈی ءَ شیر ءِ جُست ءَ کنت۔ پسّو رسیت شیر ءَ بکش تو یک شُومیں مردے بور۔ ھمے جبرائیل ءِ پسّوانی ھمراھی ءَ مردواتر بوت۔ کیت ھما بچک ذرچک ءِ چیر انشتگ بچک مردءَ را گندایت تو ارےٗ پر جنت ءُ گشیت

کسہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

جبرائیل ءَ چے گُشتگ باریں۔ مردءَ پسوداتکہ تو یک مردے ءِ گُورا برو کارءُ روزگار بہ کن۔ بچک گشیت شرانت من تئ گوما کاھاں، تئ گُورا کار کن آں۔ مرد گُشیت من ترانہ براں گوں تو دگہ یکے ءِ کرءَ برو کار بہ کن۔ منی عقل دیم ءَ کیت۔ ادءَ چہ دیم ءَ روَت داں ھما جنک وتی ماڑی ءَ نشتگ مردءَ راجُست کنت کہ تو منی بھت ءِ جُست کت۔ مرد گشیت جبرائیل ءَ گشت کہ تو یک مردے ءِ گوما سور بہ کن، جنک ءَ گُشت شرانت تو منی گوماں سور بہ کن اے زرّءُ مال، اے ماڑی تئ بنت۔ مرد گش ایت اِنّاں من رواں منی عقل دیما کیت۔ مرد اِدءَ چہ جُنزان بیت۔ روَت، داں دیم ءَ ھما شیر نشتگ۔ شیر گشیت بیا باریں تو منی بھت ءِ جُست کت......؟ مرد پیسرءَ آ دوئینانی کسہ ءَ کنت ءُ گشیت ھو من تئ جُست کت جبرائیل ءَ گشت تو یک شومیں مردے بور۔ شیر گشیت تراچہ شوم ترکئے اِنت۔ اُودءَ تو بچک یلہ داتگ ءُ دیمترءَ تو جنک گوں زرّءُ مال یلہ کُتگ۔ تراچہ شوم تر دگہ نیست۔ گوں ھمے گپاں شیرءَ مردءَ راوارت۔ ھمے مردءِ گُورا بھت بیت بلے عقلے ھمراہ نہ بیت۔ بیدءِ عقل ءَ بھت کار نہ دنت ءُ بید بھت ءَ عقل ھم ھچ کار نہ کنت۔ بھت ءُ عقل دوئیں ھمراہ بہ بنت گُڈا ئی آدم سوبمند بیت۔

شیرءِ شیر، آپءِ آپ

گزیر دیدارگٹ ءِ دپ کولواہ

ھست اَت یک مردے کہ آئی ءِ کرءَ پس سک باز ھست اَت۔ آئی ءَ وتی پسانی شیر میتگ ءِ مردمانی رِکرّا بہا ئگت انت۔ مردماں آئی ءِ شیر پہ شریں نہادے ءَ بہا زُرت اَنت۔ مردءِ کرءَ زرّ باز بوت۔ یک روچے مردجیڑگ ءَ لگ اِت کہ من شیرانی تہءَ کمک آپ مان بہ کن آں کس نہ زانت کہ شیرانی تہءَ آپ مان گُتگ۔ شیر باز بنت من ءَ زرّھم گیشتر رس ایت۔ مردءِ لالچ وڈّان بوت آئی ءَ شیرانی تہءَ آپ مان گُت ءُ بہا ئگت انت۔

مرد شاتکام بوت کہ من رواں دگہ یک پسے زیراں، آئی ءَ وتی تیوگیں زرّ یک پلاسٹکے ءَ گُت اَنت ءُ شت پہ پس ءِ زُورگ ءَ۔ مرد میزان میزان ءَ روان بوت۔ مرد زِرءِ لمب ءَ رس اِت۔ مردءَ دیست کہ یدارے پیداک اِنت۔ مرد ڈرچکے ءِ بُن ءَ نشت ءُ یدار ءِ ودارکت۔ گوں یدار ءِ ودار ءَ آئی ءَ راواب گپت، وتی پلاسٹک ءِ زرّے زُرت انت ڈرچک ءِ بُن ءَ ایرگُت انت ءُ واب کپت۔

ڈرچک ءِ سرءَ یک شادوے نشتگ اَت شادوءَ دیست کہ مردے ڈرچک ءِ بُن ءَ وپتگ ءُ واب اِنت۔ شادو جھل ءَ ایر اَتک ءُ مردءِ پلاسٹک گوں زرّاں بُرت ءُ پدا ڈرچک ءِ سرءَ شُت ءُ نشت۔

ھمے ساھت ءَ مرد چہ واب ءَ پاداتک ءُ دیست ئے کہ منی زرّ بیگواہ اَنت۔ اے نیمگ ءُ پرا نیمگ ءَ چارِات ئے بلے پلاسٹک ئے نہ دیست۔ مرد ہما نگ بوت کہ منی زرّ گار انت۔ مرد زرّانی بابت ءَ جیڑگ ءَ ات کہ انا گہ ءَ مردءِ چم ڈرچک ءِ سرءِ شادوءَ کپت انت۔ آئی ءَ دیست کہ منی زرّانی پلاسٹک شادو ءِ پنجگان اِنت ءُ پلاسٹک ءِ دپ پچ اِنت۔ مردءَ شادءِ نیمگ ءَ اشارہ کت کہ بلے منی زرّاں دوَر دنت شادوءَ یک کلدارے کش اِت ءُ مردءِ نیمگ ءَ چنگل دات۔ مرد چہ گل ءَ بال بوت۔ مردءَ کلدار زُرت ءُ پدا آئی ءَ شادوءِ نیمگ ءَ اشارا ئگت کہ بلے منی زرّاں چنگل دنت۔ شادوءَ دگہ کلدارے کش اِت ءُ دریا چنگل دات مرد سک

کسہ ھلاس نہ بیت اے آرداد

بہما نگ بوت کہ من چوں بہ کن آں......!

شادوءَ یک کلداراے دریاءَ چگل دات ءُ یک کلداراے مردءِ نیمگ ءَ ھمے وڑءَ شادوءَ پلاسٹک ءِ زرّ ھلاس کت انت۔ مردءَ راسک اپسوز بوت ناگہاں ھمے راہ ءَ یک راھگیر ے روگ ءَ ات۔ آئی ءَ دیست کہ ڈر چکے ءِ بُن ءَ یک مردے نشتگ سک پریشان اِنت۔ راھگیر اَتک مردءِ کرءَ مردءَ راجُست ئے کُت۔ مردءَ راھگیر ءِ گوارءَ وتی سرجمیں جاورءُ کسہ گُت انت۔

راھگیر ءَ مردءَ گشت کہ تو نہ اشکتگ کہ شیرءِ شیر آپ ءُ آپ۔ تو وتی شیرانی تہ ءَ آپ مان کت ءُ مرچی ترا ایشی ءِ مُزرس اِتگ۔ شیرانی زرّ ترا رس اِتگ انت ءُ آپانی زرّ آپ ءِ تہ ءَ کپتگ انت۔ راھگیر ءِ گپ مردءَ اشکت انت ءُ آئی ءَ شیرانی تہ ءَ آپ مان کنگ ءِ توبہ کُت کہ من شیرانی تہ ءَ بھ آپ مان نہ کن آں۔

دست ءِ ھنر

راشد رضا شال

ھست اَت یک بادشاہ یے آئی ءَ وتی چُک سک دوست اَت بادشاہ ءِ چُک ءَ ھر چی لوٹ اِت بادشاہ ءَ دات۔ یک روچے بادشاہ ءِ چُک وتی اسپ ءَ سوار بوت شکار ءِ ھاتر ءَ جنگل ءَ شُت۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ درائیں روچ جنگل ءَ گوازینت بازیں تگ ءُ تاچ کُت۔ بازیں تگ ءُ تاچ ءَ بادشاہ ءِ چُک ءِ سر یک ھلکے ءَ کپت۔ اے ھلک یک شپانکے ءِ ھلک اَت۔ شپانک ءِ ھلیں جنک ءَ بادشاہ ءِ چک ءَ رانان ءُ ورگ دات۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ را شپانک ءِ ھلیں جنک سک دوست بوت۔ وھدے بادشاہ ءِ چُک وتی لوگ ءَ سر بوت ھمے جنک ءِ بابت ءَ جیڑگ ءَ لگ اِت ءُ مُلور بوت۔ وھدے بادشاہ ءَ وتی چُک ءِ مُلوری دیست بادشاہ پریشان بوت جُست ءِ کُت ''منی چُک تراچی اِنت تو چو ملور مُلور ءِ۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ درّائینت ابا من سُور لوٹ آں۔ ھمے گپ ءَ گوں بادشاہ ءَ بچکند اِت ءُ گشت ءِ ''منی چُک تو پہ سُور ءَ مُلور ءِ؟ چُک ءَ درّائینت کہ ابا کوہ ءَ یک شپانکے ھست اِنت کہ آئی ءَ را ھلیں جنکے ھست من لوٹ آں من ھمائی ءَ گوں سور بہ کن آں۔ بادشاہ ھیران بوت منی چُک تو چے گشگ ءَ ءِ من یک بادشاہ یے آں منی کر ءَ مال، زرّ ءُ ھر چی ھست من نہ لوٹ آں کہ تئی سور ءَ گوں شپانکے ءِ جنک ءَ بہ کن آں ءُ منی واھگ انت کہ تئی سُور گوں تئی مٹ ءَ بہ کن آں۔ اگاں شپانک ءِ جنک ءَ گوں سور بہ کن ءِ من ءَ دنیا چے گُش ایت منی چُک اے وڑ نہ بیت۔ بلے بادشاہ ءِ چُک ءِ زیاتیں گشگ ءَ بادشاہ لاچار بوت چیا کہ بادشاہ ءِ یکیں لاڈکیں چُک ات۔ وزیر ءُ گزیر بادشاہ ءِ حکم ءِ پدءَ شپانک ءِ رند ءَ کوہ شت انت۔ وھدے کہ شپانک ءِ گور ءَ سر بوت انت۔ شپانک ءَ راگشت ءِ بیا ترا بادشاہ لوٹیت شپانک ھیران بوت کہ بادشاہ من ءَ چے کنت؟ شپانک گوں وزیر ءُ گزیرانی ھمرائی ءَ بادشاہ ءِ دربار ءَ سر بوت۔ بادشاہ ءَ راجُست ءِ کُت کہ تو من ءَ لوٹ اِتگ پہ چیری؟

بادشاہ ءَ پسّو دات جی واجہ من ءَ ترا لوٹ اِتگ کہ من وتی چُک ءَ گوں تئی جنک ءَ سانگ بدی آں۔

توچے گش ئے۔ ھمے گپ ءَ گوں شپانک ھیران بوت جیڑگ ءَ لگ اِت ءُ گشت ئے واجہ تو یک بادشاہ یے ئےمن یک کوھی شپانکے آں۔ چوچوں بیت۔ شپانک ءَ رااے گپ باور نہ بوت کہ بادشاہ ءِ چُک منی جنک ءَ گوں سُور کنت۔ بادشاہ ءِ گُشگ ءَ شپانک رازی بوت بلے بادشاہ ءِ چُک ءَ شپانک ءَ را گُشت کہ تو وتی جنک ءَ رابُجست بہ کن اگاں تئی جنک رازی بوت گڑا سُور بیت۔

شپانک کہ کوہ ءَ شُت داں جنک ءَ رابُجست ئے کت کہ بادشاہ ءِ چُک گوں تو سُور کنگ لوٹ ایت تو رازی ئے یانا؟ جنک ءَ درّائینت ابامن بادشاہ ءِ بچک ءَ گوں ھماوڑ ءَ سانگ کن آں کہ یک دستی ھنر ے بزانت۔ اگاں دست ءِ ھُنر نہ زانت گڑامن گوں بادشاہ ءِ بچک ءَ سانگ نہ کناں۔ شپانک پدا شہر ءَ شُت ءُ بادشاہ ءَ را گُشت ئے کہ منی جنک ءَ ایش ءُ اے وڑ گُشتگ۔ بادشاہ گوں اے گپ ءَ زھر بارت ءُ گشیت کہ منی بچ یک بادشاھی چُکے آئی ءَ راچے زلورت انت کہ ھُنر بزانت۔ بلے پد ءَ وتی چُک ءِ ھاتر ءَ ھاموش بیت ءُ گشیت شریں منی چُک دست ءِ ھُنرے ھیل کنت۔

بادشاہ ءَ وتی مردماناں حکم دات کہ منی چُک ءَ را کالین ءِ شرکنگ ءِ سوج بدی اِت۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ کالین اڑکنگ دربُرت لھتیں روچ ءَ پد سور بندات بوت ءُ ھلاس بوت۔

وھدے گوزان اَت یک روچے بادشاہ ءِ چُک شکار ءِ ھاتر ءَ جنگل ءَ شُت۔ جنگل ءَ بادشاہ ءِ چُک ءَ گوں دُزّانی ٹولی ءَ ڈیک وارت۔ دُزّاں بادشاہ ءِ چُک ءَ را گوں وت بُرت۔ بیگاہ ءَ بادشاہ ءِ بچک واتر نہ بوت۔ بادشاہ سک پریشان بوت کہ منی چُک گار اِنت۔ بادشاہ ءَ وتی مردماناں حکم دات کہ بروِات جنگل ءَ منی بچک ءَ شوھاز بہ کن ءُ بیار اِت۔ بادشاہ ءِ مردم درائیں روچ جنگل ءَ گشت انت، بلے بادشاہ ءِ چُک اِش نہ دیست۔

بازیں مردم دُزّانی کرءَ بندیگ ءُ کار کنگ ءَ اتنت۔ ءُ دُزّانی ٹولی ءَ بادشاہ ءِ چُک ءَ راھوں کارگیت۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ گوں دُزّانی سروک ءَ گشت کہ من شریں کالین جوڑ کت کن آں۔ گڑا دُزّانی

سروک ءَ چہ بازارءَ لہتیں کالین ءِ سامان آ ورت۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ یک شریں کالینے جوڑ کُت ءُ کالین ءِ سرءَ وتی ڈولداریں عکسے اڈ کُت ءُ کالین پتات ءُ بہاہ ءَ راہ دات۔ ھمے کالین بادشاہ ءِ دربارءَ سر بوت۔ وھدے کہ بادشاہ ءَ کالین پچ کت ءُ چارِت آئی ءِ چُک ءِ عکس جوڑ اِنت گڑا بادشاہ ءَ حکم دات کہ برواِت کالین بہا کنوکاں بگر اِت بیار اِت۔ بادشاہ ءِ حکم ءِ پدا کالین بہا کنوک بادشاہ ءِ دربارءَ آرگ بوت انت۔ بادشاہ ءَ جُست کت کہ اے کالین شما چہ کُجا آورتگ۔ کالین بہا کنوکےءَ پسّو دات کہ من چہ دُزّےءَ بہا زُرتگ ءُ دُزّ ءِ سوج ھوں دات۔ بادشاہ ءِ حکم ءِ پدءَ دُزّ گرگ بوت ءُ دُزءَ وتی سروک ءِ جاگہ ءِ سوج دات۔ بادشاہ ءِ سپاھی ھما جاگہءَ شت انت ءُ دُز اِش بندیگ کُت اَنت ءُ بادشاہ ءِ چُک ءُ آ دگہ مردم آجو کُت انت۔

بادشاہ نوں سرپد بوت کہ دست ءِ ھنر چونیں چیزے۔ اے ھمے ھنر ءِ برکت اَت کہ بادشاہ ءِ چُک ءُ آ دگہ بندیگ آجو بوت انت۔ آ گاں آئی ءِ چُک ءَ اے ھنر مہ زانت اِنت آئی ءِ چُک ءُ اینگہ بندیگ آجو نہ بوتگ اتنت۔ بادشاہ ءَ وتی سجّہیں مال ءُ دولت وتی نشارءِ نام ءَ کُت انت۔

سئے جنی جود

علی رئیسی

مردے ءَ سئے عاروس کتگ ات۔ بزاں سئے جن ئے گپتگ ات، پہ اوّلی جن ءَ ڈولداریں مندریکے زرت ءُ دات ءُ گشت وتی ہپوگاں مہ کش کہ من پہ تو مندریکے زرتگ۔
پہ نیامی جن ءَ جکے ڈرّ آورت ءُ گشت ئے وتی ہپوگاں حال مہ دئے کہ من پہ تو ڈرّ آورتگ۔
پہ سیمی جن ءَ تلاہیں منگلیک آورت ءُ گوں آئی ءَ ہم گشت ئے آیاں حال مہ دئے کہ من منگلیک ترا داتگ۔

سہُب ءَ اوّلی جن چہ وتی کوٹی ءَ درکپت ءُ دلما تگ ات پیش بداریت کہ جود ءَ آئی چہ آدگہ جناں گیشتر دوست بیت ءُ پہ آئی ءَ مندریک آورتگ، وتی دست ئے سریناں کت ءُ گشت پر چا شما لوگ نہ رُپتگ؟

آئی ءَ کہ ڈرّ گوش ءَ اتنت زانت ئے کہ ہپوگ وتی مندریک ءِ شان ءَ کنت آ چہ وتی کوٹی ءَ درکپت ءُ سرءَ سریناں ءُ ڈرّاں چلنڈ یناں ءَ گشت: تو من ءَ نہ گشتگ کہ لوگ ءَ بہ روپاں۔
آخری ءُ نوکیں جن پہ وتی منگلیکانی پیشدارگ ءَ پہ اشتاپی چہ وتی کوٹی ءَ درکپت، پشک ءِ آستونک دانکہ مُکاّں لانچ اِت انت ءُ منگلیک چلیکینت انت ءُ گشت، لوگ وَ ساپ ءُ سَلّہ انت ءُ روپگ ءِ زلورت نہ انت۔

بزاں ہر سئیں جن سرپد بوتنت کہ جود ءَ پہ درستاں چیزے چیزے آورتگ۔ جود کہ شپ ءَ لوگ ءَ آتک، بزگیں مرد اِش جت ءُ روسیاہ کت، مرد ءَ کہ زر باہینگ ءُ لٹ ہم وارتگ اَت چہ لوگ ءَ درکپت ءُ شت۔

کسہ حلاس نہ بیت
اے آرداد

روباہے مکّہ ءِ زیارت ءَ روگ ءَ اَت

روباہے ءَ پاگے سرءَ بست ءُ تبزی یے دست ءَ کت تا کہ مُرگ ءُ کروساں رَ دبہ دنت۔

یک روچے کروسے ءَ روباہ دیست ءُ جست کت کجا نگر روگا ئے؟ روباہ ءَ پسّہ دات مکّہ ءَ روگا آں کہ توبہ بکناں، چد ءُ گیشتر گناہ مکناں۔ ءُ بزگیں مرگ ءُ کروساں مہ وراں۔

کروس ءَ گشت من گوں تو کایاں۔ ءُ روباہ ءِ رند ءَ کپت۔ مُرگ ءَ دیست کہ کروس روباہ ءِ رند ءَ انت ءُ زیارت ءَ روگ ءَ انت۔ آ ہم گوں آیاں ہور بوت۔

کوتّلے ءَ آ دیست انت کوکل ہم گوں آیاں ھور بوت۔ رند چہ کوتّل ءَ گُراگے ھم ہور ترات ءُ دیما روان بوتنت۔

شپ ءَ کلنگیں بانے ءَ سر بوت انت۔ روباہ ءَ گشت انشّی اداں وپسیں۔ روباہ شدیگ ات۔ کروس ءَ تو ار جت ءُ گشت، تو زیارت کنوکیں کروسے نہ ئے ہمک بامدپ ءَ بانگ دیئے ءُ مردماں چہ وشیں واب ءَ پاد کنئے۔ کروس ءَ گپت ءُ وارت۔

رند چہ کروس ءَ دیم گوں مرگ ءَ کت ءُ گشت تو ہم چہ کروس ءَ کمتر نہ ئے ہیک ءِ دیگ ءِ وہد ءَ بازار ءَ سرءَ زورے۔ تئی دوا ہم کوش انت مرگ ءَ ہم گپت ءُ وارت۔

رند چہ مرگ ءِ ورگ ءَ دیم کوتّل ءِ نیمگ ءَ ترّینت ءُ گشت، تو مدام آپاں ترّئے ءُ آپ ءَ گیت کنئے۔ تئی دوا ہم کوش انت۔ کوتّل ءَ گپت ءُ وارت۔

گڈسرا دیم گوں گُراگ ءَ کت ءُ گشت تو ڈزّے ئے۔ ہرچی تو بکندئے ڈزّئے، سابوں۔ زرّ ءُ زیور ہم دزّئے ترا ہم وراں۔

ٹپّ ءَ کت ءُ گُراگ گپت ءُ دپ ءَ کت۔

گُراگ ءَ گشت واجہ روباہ منی حدا مرزی ئیں پت ءَ مدام من ءَ گشتگ اَت کہ تو یک روچے روباہ ءِ دپا ربیئے۔ بلے گوں من ءَ گشت ءَ ہر وہد ءَ روباہے ءَ ترا گپت گوں آئی ءَ بوگش پیش چہ ورگ ءَ بسم اللہ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

بکنت ۔نوں اول بسم اللہ بکن ءُ رند ءَ من ءَ بہ ور۔

روباہ ءَ پتہ دات ہنچش کناں۔ وہدیکہ روباہ ءِ دپ پہ بسم اللہ ءِ گُشگ ءَ پچ بوت گُراگ چہ آئی ءِ دپ ءَ کپت۔گُراگ بال کت ءُ دیوالے ءِ سرءَ نِشت ۔کلگ ءِ مردمان ءَ روباہ ءِ حال دات۔کلگ ءِ مردماں روباہ رندکاں دات ءُ آئی اش جِت ءُ کُشت۔

مُشک ءُ قلندر

مزنیں پیر ءُ قلندر ے جوءِ کرّ ءَ نشتگ ات ءُ دزنماز گرگ ءَ ات۔ گرا گے چموداں گوست ءُ چہ آئی ءِ دپ ءَ مشکی چلّکے کپت۔ پیر ءَ مشک ءِ چکّ بژّگ بوت۔ آئی در چکی تا کے ءِ لاپ ءَ کت ءُ لوگ ءَ برت۔ جن آئی ءِ سر ءَ زہر گپت ءُ گشت ءِ مُشک نجسّ اِنت۔ من آئی ءَ دست نہ جناں۔ ترا کرامات ہست، دعا کن بی آدمے بہ بیت۔

قلندر ءَ وِرد ءُ منتر کت، مُشک وشرنگیں جَنکّے بوت۔ چنت سال گوست جنک زست ءُ مزن بوت ءُ سورسانگ ءِ ھدّ ءَ سر بوت۔

قلندر ءَ گوں جنک ءَ گشت تو نوں مزن بوتگ ءِ، بایدانت مردے بگرے بوگش تو چونیں جودے لوٹے؟

جنک ءَ گشت من ہنچیں جودے لوٹاں کہ چہ آئی ءَ ہچکس برزتر ءُ شرتر مہ بیت، قلندر ءَ پسّہ دات۔ تو لوٹے روچ ءِ لوگبانک بہ بے۔

جنک ءَ گشت: منی واہگ ہمیش انت۔

قلندر روچ ءِ گوراشت ءُ گشت ءِ من ءَ سکّیں وشرنگیں جنکے ھست ءُ آ لوٹیت تو آئی ءِ سانگ ءَ بہ کنئے کہ چہ ترا تا کتورتریں چیز دنیاءَ نیست۔

روچ ءَ پسّہ دات: چہ من ءَ تا کتورتر جمر انت کہ منی دیما اوشتیت ءُ منی نور ءَ گار دنت۔

قلندر جمر ءِ گورا شُت ءُ وتی کسّہ گوں آئی ءَ کت۔

جمر ءَ پسّہ دات من ہچ نیاں چہ من تا کتورتر گوات انت کہ من ءَ برے یک نیمگے ءَ چہر دنت۔

گوات ءِ گورا شُت گوات ءَ پسّہ دات کوہ چہ من ءَ تا کتورتر انت کہ منی دیما مِکّ انت ءُ منی دیما

کسہ ھلاس نہ بیت   اے آر داد

داریت۔

قلندرکوہ ءِ نزیک ءَ شت، کوہ ءَ گشت من ہچّ نیاں، مُشک منی سینگ ءَ درّیت، پہ وت ءُ وتی چکاں لوگ اڈّ کنت۔

قلندر مشک ءِ حالچونی ءَ شت ءُ گشت ئے: من ءَ سکّیں وشّرنگیں جنکے ہست آ زور دار ءُ تاکتوریں جودے لوٹیت۔ من روچ، جمبر، گوات ءُ کوہ ءَ گوا جارتگ آ گُشتت مشک چہ ما زوردارتر انت، تو چے گُشئے؟

مشک ءَ پسّہ دات تئی درستیں گپّ راست انت بلے من جنے لوٹاں کہ چہ منی جنس ءَ بہ بیت بزاں مُشکے بہ بیت۔

قلندر ءَ گُشت من آئی ءَ مُشکے کناں۔ آئی ءَ وِرد ءُ منترے وانت ءُ جنک ءَ چووہ (پھُف کت، جنک مشکے بوت۔ دوئیں مشک جن ءُ جود کتنت۔

نان ءِ حق

نورزمان بلوچ ڈانڈال

وھدءِ زمانگ ءَ یک سکیں سیریں بادشاہءِ وڈ یرا ھے است ات۔ آئی ءِ نام رستم اَت آ ھنچو سیر اَت کہ شہر، زرّ ھروڑیں مال ءِ دلوت ئے است اَت۔ لھتیں سال ءَ رند رستم ءَ ھکم دات کہ تیوگیں ملک ءِ مردماناں دوکلد اردوازدہ انا (12) لگان گرگ بہ بیت۔ دوسال گوزیت گڑا ایک روچے رستم ءِ دربار ءَ یک مردے آرگ بوت اے مردسک پیرءِ ھاجز اَت۔

رستم ءَ درّا ئینت اے مرد پر چہ شمادست گیر کتگ۔ گڑا وزیر ءَ گشت اے مردءَ لگان دات نہ کتگ پمیشکا ایش ءَ را دست گیر کتگ۔ گڑا بادشاہ رستم ءَ ھکم کت کہ اے مردءَ را قاضی ءِ کرا برات ءِ سزائے بدئیت۔ وھدے کہ مردءَ را برگ ءَ بنت گڑا مرد گشیت کہ من گریبیں مردے آں من ءَ بکش اِت۔ بلے مردءِ گپ گوش دارگ نہ بیت ءِ مرد برگ بیت۔ شپ ءِ وھد ءَ رستم وپسگ ءَ ساری کموھیال کت کہ باریں گریبیں مرد چون بوت۔ گڑا سھب ءِ سرءَ مہلہ بادشاہ رستم گوں وزیر ءَ تران کنت ءِ جست ئے گپت کہ باریں پیرمردءِ چہ ھال بوت۔ وزیر ءَ گشت کہ قاضی ءَ پیرمردءَ را یک ماھے ءِ سزادا تگ۔ بادشاہ ءَ گشت کہ من مرچی اے پیرمردءِ گوما ندءِ نیادے کنگ لوٹاں۔ گڑا بادشاہ ءِ ھکم ءَ کمو دیرءَ رند پیرمرد آرگ بوت۔ گڑا بادشاہ رستم ءَ گشت ھال کن باریں تو چون ئے ءِ پر چہ تو لگان نہ داتگ۔

"بادشاہ تو ھاکے ئے تو گریب ءِ دردءَ ھماوھد ءَ مارہت کن ئے کہ تو گریبے بوتین ئے!" مردءَ پسودات۔

بادشاہ ءِ دل ءَ پیرمردءِ گپاں جاہ کت ءِ بادشاہ ءَ گریب بوگ ءِ واھگ داشت چی ءَ کہ آئی ءَ چارگ لوٹ ات کہ گریب ءِ زند چون انت۔ رستم سک بے تاھیر بوت۔ گڑا یک روچے یک پنڈوکے اَتک گڑا رستم ءَ گوں گشت ئے کہ تو ھرروچ یک ٹِکّی نان ءِ بزور ءِ اپس ءَ سوار بو گردان کن ءِ نان ءَ بور

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

گُڈاتو گریب بۓ۔

سرجمیں ماھے گوست رستم ءَ ھنچو کت۔ یک روچے رستم ءِ ملک ءِ سرءَ جنگ بیت ءُ رستم ھمے جنگ ءَ پروش وارت گڑا دگہ بادشاہے کہ نام ئے ازرانک بیت کیت ءُ ملک ءِ مستر ءُ ھاکم بیت۔ رستم ءِ جنین چہ رستم ءَ وتی سُہناں لوٹ ایت ءُ پدا رستم سک گریب ءُ بزگ بیت۔ رستم پہ نانی چنڈ ءَ تلوسیت۔ گڑا مزدوری کنگ بندات کنت۔

لھتیں وھد ءَ رند رستم گوں ھما پیرمرد ءَ ڈیک وارت ءُ پیرمرد ءِ مہمان بیت گُڈا رستم پیرمرد ءَ راگشیت۔ گریہی سک گران اِنت ءُ من ءَ سوجے بدئے کہ من پدا بادشاہ بہ باں۔ پیرمرد درائین ایت، توہر روچ اپس ءَ سوار بوتگ ئے ءُ نان وارتگ ہمیشکا نان ءِ چُنڈ گوں تو لگت بوتگ اَنت۔ تراناں ءِ ھکاں گپت۔ تو اگا بادشاہی لوٹ ئے گُڈا تو نان ءَ پدءَ ازت بدئے ءُ بروجنگ کن۔ پدادوازدہ سال ءَ رند گُڈا رستم جنگ ءَ ازرانک بادشاہ ءَ پروش دنت ءُ ملک ءِ بادشاہ بیت۔

ماھگل ءُ جادوگر

یاسرگُلام الندور بلیدہ

بیت یک مردے ءُ بی یک جنے۔ آھاناں یک جنکیں چُکے بیت کہ نام ءَ ماھگل اَت۔ ماھگل ءِ مات ءَ وھدے دُنیایلہ دات۔ گُڈا ماھگل ءِ پت ءَ دگہ سانگے کُت ءُ چہ اے جن ءَ آئی ءَ راسءَ جنک بوت، سدگنج، مہ گنج، مہناز۔

یک روچے بادشاہ ءِ بچک جار جنت کہ دُرسیں بازار ءِ جنک منی لوگ ءَ بیائنت، ھما جنک کہ من ءَ دوست بیت من گوں ھمائی ءَ سانگ کناں۔ سدگنج، مہ گنج، ءُ مہناز ءَ آھانی مات جلواہ دار کنت۔ سینگار ایت ءُ دیم دنت کہ بروات بلکیں بادشاہ ءِ بچک گوں شما یکے ءَ سانگ بہ کنت۔ بلے وتی چکو (ماھگل) ءَ دیم نہ دنت کہ تو لوگ ءِ کاراں بکن۔ ماھگل پریشان بیت ءُ لوگ ءِ دیم ءَ نندایت ءُ گریوگ ءَ لگ ایت۔ چمدا جادوگرے روگ ءَ بیت۔ آ گندایت کہ جنکے گریوگ ءَ انت۔ آ کیت ءُ جنک ءَ راجُست کنت کہ تو چیا گریوگ ءَ ئے؟ ماھگل پسّو دنت کہ مرچی بادشاہ ءِ بچک ءَ جار جتگ کہ دُرسیں بازار ءِ جنک بیائنت، ھما کہ من ءَ دوست بیت من سانگ ءَ کناں بلے گوں من شریں گُد نیست کہ من بُرواں گوں۔ جادوگر ءَ گشت کہ من تر اشوک کناں، سینگار کناں ءُ بادشاہ ءِ بچک تراھم دوست دارایت۔ جادوگر ءَ ماھگل سینگار اِت ءُ بادشاہ ءِ بچک ءِ لوگ ءَ سرءَ کُت۔ بلے پیسر ءَ ماھگل ءَ گشت ءَ دو کلاک (گھنٹہ) ءَ گیش مہ نند کہ منی

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آر داد

جادو ھلاس بنت ۔ بادشاہ ءِ بچک ءَ کہ ماھگل ءَ رادیست تہ دُرسیں جنک ءَ یلہ دات انت ءُ گشت ئے کہ من گوں ماھگل ءَ سانگ کناں ءُ اید گہ جنکے لوگاں دیم دات انت ۔

بادشاہ ءَ وتی بچک ءُ ماھگل ءِ زاماتی کُت ۔ ماھگل ءَ ھیال کُت کہ جادوگرءَ دو کلاک ءِ گُشتگ ۔ ہمیشکا دیر جل اِت ئے نہ کُت ءُ بچک ءَ رکست کت ءُ دراَ تک ۔ آ پہ تچان وتی لوگ ءِ ٹیمگ ءَ روگ ءَ اَت کہ یک پادے ءِ سواس ئے دراَ تک ءُ ھمو داں کپت ۔ بادشاہ ءِ بچک ءَ سواس چِت ءُ وتی لوگ ءَ اید کُت ۔ باز وھد گوست بلے ماھگل ءَ واتر نہ کت ۔ بادشاہ ءِ بچک ءَ ھمے سواس ءِ تاہ وتی کاردارءَ رادات ءُ دیم دات کہ بُرولوگ پہ لوگ بہ گردھر کسی پادءَ اے سواس شر بوت من گوں ھمائی ءَ سانگ کناں ۔ اے سواس کسی پادءَ شر نہ بوت ءُ گڈی ءَ ماھگل ءِ کرءَ سر بوت ءُ سواس ماھگل ءِ جندئیگ اَت ہمیشکا آئی ءِ پادءَ اَتک ءُ بادشاہ ءِ بچک ءَ گوں ماھگل ءَ سانگ کُت ۔

سیاہ مارءِ دوستی

پولکار: خلیل ایاز

یک بازارے ءَ مردے ھست اَت، اے مرد بے کار اَت۔ ماں بازارءَ ھچ کار و روزگارے نہ رس اِت گڑا گوں وتی پریشانیاں یک روچے جیڑان ءُ جوڑان دیم ءِ پہ جنگل ءَ دات۔ تران گردان مردءَ راگرم ءَ گپت گڑا یک تلمبے ءِ ساھگ ءَ نشت۔ جیڑگ ءَ اَت کہ من بزگ ءُ وار آں وتی چُکانی لاپ ءَ چتور دربہ گیج آں۔

یک انا گہ ژ رمبشتے بیت، مرد پچ ذرہ اِت، چہ ھوم ءَ جان ءِ پٹ ءَ لک بنت۔ مرد چک جنت داں بلائیں سیاہ مارے آئی سر پُشت ءَ اِنت۔ چہ ترس ءَ آئی دپ مُہر ھُت، آھشک ءُ دار بیت۔

سیاہ مارءَ توار کت...... اے انسان تراچے زورے پراِنت پریشان ءِ، منی ھونڈءِ دپ ءَ اتلگ ءُ مونجان ءِ؟

مرد گلو تگیں زبان ءَ پسو دنت کہ من بے روزگار آں، چُک شُد یک اَنت بازارءَ کار نیست، ھمے پریشانیاں من سر جنگل ءَ درآ ورتگ، نی ھمیش انت تئی ھونڈءِ دپ ءَ آں۔

سیاہ مارءَ مردءِ سرءَ بزگ بیت، گُشت ءِ تو شُد یک ءُ من شُد یک چو نہ بیت۔ سیاہ مار چہ وتی ھونڈءِ ھزانگ ءَ یک ٹکے مردءَ را بکشائیت ءُ گشیت تو برو بازارءَ یک شریں پزوریں گرانڈے بہ زیر ھلارءِ بہ کن گوشت ءَ نہاد یگ ءَ بہا کن، گوشت ءِ کٹ ءُ مزاں بہ زیر تئیگ اَنت، پہ من ءَ تہنا گرانڈءِ دُمبگ ءَ بیار۔

مرد ٹِکٹ ءَ زیریت، گل ءَ بال بیت روَت۔ پزوریں گرانڈے زیرایت آئیءِ گوشت ءَ ٹوک ایت ءُ بہا کنت دُمبگ ءَ بڈ ءَ جنت دیم پہ سیاہ مارءَ۔ سیاہ مار وش وش ءَ دمبگ ءَ پلک ایت ءُ مردءَ گش ایت، تو منی دوست ءِ، ھمر وچ بیا، مرد ھم من ایت پر چا کہ سیاہ مار مردءَ را روچے ٹک دنت۔

مردءِ ھمے روزگار بیت۔ ھر روچ گرانڈے زیرایت پوست ءُ جون کنت۔ گوشتاں نہاد یگ ءَ بہا کنت دُمبگ ءَ پہ سیاہ مارءَ بارت۔

یک روچے ھمے پیم ءَ مرد گرانڈءِ گوشت ءَ بہا کنت، ھلین ایت گڑا ھڈ دردے مارایت۔ آ کیت لوگ ءَ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

نیکی

رفیق عادل

یک روچے چاتے ءَ سےَ جن آپ ءِ پُر کنگ ءَ اتک انت۔ یک جنینے ءَ دڑّا ئینت ''منی چک ھنچیں نہ ترس ءُ دلیرے کہ روچ ءِ مرچیگ ءَ یکے ءَ پروش نہ داتگ''

دومی جنین ءَ گشت ''منی بچک ءَ ھمنچو وتنگ کہ آ بہ لوٹیت، استالاں جہل ءَ کاریت ءُ آئی ءَ استالانی نام ءُ کاریک ءُ یک ءَ یات انت۔''

سیمی جنین ھچ گشگ ءَ نہ اَت ءُ ھنچو بےتوار اَت۔ آ دوئیں جنیناں گشت ءُ کڈن کت کہ تو ھوں گپے بہ جن......

سیمی جنین ءَ گشت ''منی چک ھر رنگ ءَ جوان اِنت ءُ من ءَ دوست بیت'' کے دیر ءَ پد سےَ ئیں جنیناں وتی درپ پُر کت اَنت۔ نیمراہ ءَ رس اِتگ اتنت کہ دیم ءَ سےَ کس آھاں آھگ ءَ دیست۔ اے بچک ھمے جنینانی چک اتنت۔ آھانی تہا یکے دیم ءَ کنزاِت ءُ مات ءَ گشت ئے اماں! من ءَ یک جوانے کارے دست کپتگ۔ بیاژوت رَویں لوگ ءَ کہ من ءَ شُد ءَ گپتگ! آئی ءَ ھچ گپ نہ کت شت۔ دومی ورنا ءَ وتی مات ءَ راگشت کہ اماں من یک بلائیں بیدارے کٹ اِتگ ءُ باز کلدار ھوں گون، بیا رَویں لوگ ءَ کہ من شُد یک آں......ایشی ءَ ھوں اے گپ کت ءُ شت۔

سیمی چک دیم ءَ کنزت ءُ گوں مات ءَ گشگ ءَ لگ اِت ''منی مات تو پر چا آپ ءِ پُر کنگ ءَ اتکگ ئے من وت لوگ ءَ اتکگ اَت آں۔ من آپ وت آ وَرتگ اَت۔ بیا لوھیگ ءَ من ءَ بدےَ۔ چک ءَ مات ءِ لوھیگ زرت ءُ لوگ ءَ شت۔

اے جنیناں ھر چی کت رَکرّ ءَ اوشتاتگیں بُزرگے چم وت اے سرجمیں ندارگاں گندگ ءَ اَت، جست اِش کت کہ تو بہ گش اے سےَ ئیناں چہ نیک ءُ شرکجام انت۔

بُزرگ ءَ پسّو دات کہ آئی ءَ مات ءِ پریشانی ءِ چنچو ھیال گوریتگ، آ بچک چہ درستاں شرتر ءُ نیک تر اِنت، پرچا کہ آ اے دنیا ءُ آ جہان ءَ سوب مند انت۔

کپّے کمبل

نیاز بلوچ ئگ زاعمران

یک بازارے ءَ یک سوداگرے ھست اَت آئی ءَ رایک چکّے ھست اَت۔ آئی ءَ وتی چک ءِ آروس گوں مزن وشی ءُ شادھاں کت۔ پدءَ لھتیں سالاں پد سوداگر ءِ جنین بیران بوت۔ سوداگر وتی جنین ءِ بیران بوگ ءِ رنجاں نزور بوت۔ جنین ءِ بیران بوگ ءَ پد سوداگر ءِ سرءَ ھیسک ءِ ناڈ راھی ییے کپت۔ سوداگرءَ حیال کت منی بیران بوگ ءَ پد منی دُرسیں زرّ ءُ مال ءُ مڈی منی چُک ءُ نشار ءِ نام ءَ بنت گڑا اشرتریں کہ من وتی زندءَ وتی درستیں چیزاں وتی چُک ءِ نام ءَ بہ کن آں ءُ وت آسودگیں زندے بہ گوازین آں گُڑا سوداگرءَ وتی درستیں چیز وتی چُک ءُ نشار ءِ نام ءَ کت انت۔ چُک ءُ نشارءَ اے مال ءُ زر دیست انت آسک گل بوت انت آیاں سوداگر ءِ ھروڑ ءَ ھیالداری کت وھد گوزان اَت سوداگر پیر بوت ءُ بیماری ءَ گیشتر گران ئُت گڑا آئی ءِ چُک ءُ نشارءَ دیست کہ زرّ ءُ مال دُرست مئے نام ءَ بوت انت گڑا آیاں ھمے شور کت کہ پت ءَ چہ لوگ ءَ درکنیں ءُ ڈن ءَ واپین ایں پرچا کہ پت پیر ءُ بیمار انت مئے چُکاں ھوں بیمار کنت۔ گُڑا چُک شُت پت ءِ کرءَ ءُ گشٹ ئے کہ اباتو چہ لوگ ءَ دربیاءُ ڈن ءَ برو، چی ءَ کہ تو وت بیمارے ءُ مارا ھوں بیمار کن ئے۔ سوداگرءَ کہ وتی چُک ءِ گپ اِش کت انت ھجکہ بوت گڑا آئی ءَ وتی نشار ءُ نک جت کہ بیا چُک من ءَ چہ لوگ ءَ گشگ ءَ ایں تو سر پدئے کن گُڑا نشارءَ پسودات راست گشیت منی مردتو لوگ ءِ تھ سڑینگ، تئی جکگاں چہ مئے چُک ھم بیمار بنت۔ گُڑا ایشاں پت لوگ ءَ چہ ڈن کش اِت۔ ڈن سرداَت بلے چُک ءَ وتی پت ءَ راکملے ھوں نہ دات۔ یک دوشپ پت ءَ بے ثرک ءُ تواری گوازینت سیمی شپ ءَ چُک ءَ راگشت ئے بابل ڈن سارت انت من ءَ کملے بدئے کہ من واب بہ کپاں۔ چُک ءَ وتی چُک ءَ راگشت کہ پیرک ءَ گوک ءِ سرءِ کملے بیار بدئے۔ چُک ءَ کمبل آوُرت ءُ پیرک ءَ رادات، ابا کمبل ءِ کپے تو بہ زورءُ کپے من ءَ بدئے (چُک مزن ءُ شیوار اَت سر پدئے ئُت ءُ اباءَ راگشت ئے) گڑا آئی ءِ پت ءَ آئی ءَ راھبر دات ءُ گشت ئے تواے تنکیں کمبل ءَ چے کنئے بیا

کہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

لوگ ءَ بہ وپس۔ گڑا چک ءَ پسو دات ابا وھد ے کہ تو پیر ءُ کماش بۓ گڑا من اے وڑیں کمبل چہ کجا بیار آں پہ تو۔ تو چے جیڑگ ءَ ئے کہ تو وتی پت چہ لوگ ءَ کش اِتگ جن ءِ گپاں اتگ ئے گڑا من تراوتی لوگ ءَ واپین آں تو ھنچو بے پہم بوتگ ئے کہ تراوتی پت میم نہ کنت۔ اے گپانی گشگ ءَ پد پت ءِ چم جہل بوت انت ءُ ارس ئے شلان بوت انت۔ شُت پت ءِ دست ءُ پاد گپت انت ءُ پہلی ئے لوٹ اِت ءُ جن ءَ راشری ءَ ھبرے دات، پت ءَ وتی چک ءَ راپہل کت ءُ پہ وشہالی زند اِش گوازینت۔

بَھت جنین ئیگ اِنت

ھیبتان الرحمٰن دیہاتی

یک بازارے ءَ یک بادشاھے ھست اَت ۔ آئی ءِ نام سلیمان اَت ۔ یک روچے بادشاہ ءُ آئی ءِ لوگ بانک زیدءَ سیل ءُ سوادءَ در کپت اَنت ۔ جاگہ یے ءَ نشت انت ءُ ورگ اِش اڑکت ۔ ھمے وھدءَ بادشاہ ءِ کرا یک دراچینے اتک ۔ بادشاہ ءَ جُست کت کہ تئی نام کئے اِنت؟ دارچین ءَ درّا ئینت کہ منی نام سلیمان اِنت ۔ بادشاہ ءَ گشت منی نام ھوں سلیمان انت گڑا بادشاہ ءِ لوگ بانک ءَ گُشت کہ تئی پت ءِ نام دِگرے آئی ءِ پت ءِ نام دگرے ۔ پدا بادشاہ ءِ لوگبانک ءَ گُشت کہ وا کی بہت جنین ئیگ انت ۔ بادشاہ ءَ گشت کہ من بادشاہ آں منی بہت توئے ۔ بادشاہ ءِ لوگ بانک ءَ گشت ھومن آں ۔ بادشاہ ءَ گشت شریں منی بہت اگاں توئے گُڑا تو بروگوں دراچین ءَ ۔ گڑا بادشاہ ءِ لوگبانک ءَ دراچین ءَ راگُشت بیارواِیں ۔ تو منی پت منی تئی چُک ۔ گُڑا دارچین ءَ دارانی زرّ گپت انت یک ھرے گپت ئے ۔

یکرندے دارچین ءَ ترّیں دار جنگل ءَ ایر کت انت ءُ ھشکیں دار لوگ ءَ آوُرت انت ۔ گڑا دارچین دومی سہب ءَ شُت دیست ئے کہ منی دار سنگگ انت ءُ سہرانت، گڑا دارچین ءَ یک بلائیں سُہرے آوُرت گوں ۔ وتی لوگ ءَ کہ چونیں شریں سنگے ۔ گُڑا دارچین ءِ ھمے چُک ءَ گشت ابا اے چہ کجا آوُرتگ ۔ پت ءَ پسّو دات کہ منی زِی دار گُڈا تگ ھمو دا ایرکتگ انت، شپ ءَ یک ھشتری یے ءَ بُن داتگ اَنت ۔ پدءَ چُک ءَ جُست کت کہ ابا دگہ اے وڑیں ھست انت ۔ پت ءَ پسّو دات کہ باز ھست اِنت ۔ چُک ءَ گُشت کہ ابا ھرءَ زور بیارواِیں دُرساں کاریں ۔ ایشاں بجہیں آوُرت انت ۔ دارچین ءِ چُک ءَ ھمے بہا کُت انت دارچین سک سیر بوت ۔ چہ ھمے زرّاں ماڑی یے بست ئے ۔ گُڑا ھما بادشاہ ءَ دیست کہ منی ماڑیانی وڑیں ماڑی کجام بادشاہ ءَ بستگ ۔

یک روچے دارچین ءِ چُک ءَ پت ءَ راگشت کہ برو بادشاہ ءَ بہ گش کہ مرچی تئی نان اِنت ۔

کسہ ھلاس نہ بیت — اے آرداد

گُڑا بادشاہ وتی قول ءِ پدا نان ءَ اَتک ۔ نان ئے وارت ءُ ھلاس کت گڑا داچین ءِ جنک ئے دیست ۔ بادشاہ ءَ دارچین ءَ را گُشت من وَ گر یبے آں من ءَ وتی زامات بہ کن ۔ دارچین ءَ گُشت ترا من زُرتگ بلے منی جنک باریں پہ گُش ایت ۔ وھدے جنک ءَ ھمے ھال سر بوت جنک ءَ گُشت من گوں بادشاہ ءَ دُچار کپگ لوٹاں ۔ گُڑا بادشاہ گوں جنک ءَ دُچار کپت ۔

گُڑا جنین ءَ گُشت کہ بادشاہ ! بہت جنین ئیگ اَت یا اِناں ۔ بادشاہ ءَ گُشت وا کی بہت جنین ئیگ اَت ۔

دودوستیں بلبل

پری گل کریم ڈیلٹا اسکول تربت

یک روچے یک ڈرچکے ءِ سرءَ دو بلبل نشتگ ات ءُ وت ماوت گپ ءُ تران کنگ ءَ اتنت۔ لہتیں روچ ءِ پد یک بلبلے گار بوت۔ دومی بلبل حیران ءُ بے چاڑ ءَ نشتگ اَت۔ دومی بلبل ایوک ڈرچک ءِ سرءَ نشتگ اَت۔ یک روچے شانتلے اَتک ءُ بلبل ءِ کرءَ نشت۔ شانتل ءَ جُست کت پر چا چو بے چاڑ ءَ نشتگ ئے۔ بلبل ءَ پسودات۔ جُست ءَ مہ کن مرچی دوسے روچ اِنت منی سنگت گار اِنت من دُرسیں ملک شوھاز کتگ اَنت۔ بلے من آئی ءَ رانہ دیست۔ شانتل ءَ درّائینت من یک دوروچ ءَ پیش یک شکاری یے ملک ءَ گردگ ءَ دیستگ۔ بوت کنت کہ ھما شکاری ءَ گپتگ ءُ برتگ۔

بلبل ءَ شانتل ءَ راگشت تو راست گش ئے من رواں شکاری ءِ لوگ ءَ چار آں۔ بلبل اُودءَ چہ پاد کیت ءُ دیم پہ شکاری ءِ لوگ ءَ ڈرچک ءِ سرءَ نندایت وتی چماں اے نیمگ ءُ آ نیمگ ءَ چارگ ءَ لگیت ھمے دمان ءَ آ وتی سنگت ءَ گندیت کہ آ یک ڈبے ءِ تہا بند انت۔ داں وھدے وتی دوست ءَ گندایت بلبل ءِ چماں چہ ارس درآ یگ ءَ لگ انت۔ بلبل نہ زانت کہ من چوں بہ کناں ھمے ھیال ءِ تہا شکاری ءِ کستریں چُک روَت ڈب ءِ دپ ءَ پچ کنت پدءَ بلبل ءَ وتی دستاں زوریت۔ ھمے دمان ءَ دومی بلبل روت ءُ شکاری ءِ چُک ءِ دست ءَ چانکُرے پاچ ایت ءُ وتی دوست ءَ آجو کنت۔ دوئیں بلبلاں چہ اُودءَ بال کت ءُ وتی پیشگیں جاہ ءَ اتک انت۔

اے قصہ ءَ چہ ھمے گپ پدر بیت کہ یک مُرگے وتی سنگت ءَ راسکی ءِ وھد ءَ نہ ڈروہ ایت بلے انسان وتی ھمراھاں ڈروہ ایت ءُ اے گش انت کہ دوست ھما انت کہ سکی ءُ سوریاں کُمک کنت۔

نیزگارءِ بہت

نیاز بلوچ ئگ زامُران

ھست اَت یک مردے کہ سکیں نیزگارے اَت آھر جاگہ شُت آئی ءَ را کارءُ روزگار نہ رس اِت۔ بازیں وھد ءَ پد مردءَ ھیال کت کہ روآں وتی واستہ کارءُ روزگارءِ درے شہرءَ گیج آں۔ گڑا ھمے مرد دیم پہ رودراَ تک ءَ روان بوت شُت جاگہ یے ءَ کہ یک مردے کپتگ ءُ ھون ءُ ھون ریچ اِنت گُڑا مردءِ نیمگ ءَ اَ تک، دیست ءَ کہ مردءَ ساہ مان اِنت گڑا ھمے نیزگارءَ مزنیں وھدے ءَ ودار کت کہ بلکیں مردھوش ءَ بئیت بلے ھوش ءَ نہ یتک۔ گُڑا اے مردءَ جیڑ اِت کہ من یک نیزگاریں مردے آں اگاں ایشی ءَ من وتی لوگ ءَ بہ برآں ءُ بہ مرایت گڑا منی سرءَ مزنیں جوکہ یے بیت اگاں من ایشی ءَ مہ برآں گُڑا اے وبوُنی ھبرے بیت۔ پرچا کہ من یک بلوچے آں ءُ منی بلوچیں نراتے اِدءَ کپتگ ءُ من آئیءِ ھذمت ءَ کُت مہ کن آں گُڑا مردءَ جیڑ اِت ھرچی ھدا بیارایت، مردءَ ٹپیکیں مردءَ راوتی گس ءَ آوُرت مزنیں وھدے ءَ پد مردھوش ءَ اَتک گڑا آئی ءَ وتی ڈس ءُ نشان دات انت تہ مردمزنیں ھزگاریں مردے گڑا ھمے مردءَ نیزگارءَ را گُشت کہ تو من ءَ چہ مرگ ءَ رکینتگ تو بہ گش من تئی کجام وڑیں کمک کت کناں؟ مردءَ پسودات کہ من یک نیزگاریں مردے آں۔ من پہ وت ءَ کارءُ روزگارءِ ھاتر ءَ روگ ءَ بوتگ آں۔ اگاں تئی دست ءَ بیت پہ من کارے پٹ گوں گُڑا مردءَ پسودات کہ تراکارھوں رس ایت ءُ انوں بیارواں منی لوگ ءَ تو ھرچی لوٹ ءَ ترا دیاں گُڑا نیزگار مردءِ لوگ ءَ اتک۔ ھزگاریں مردءَ نیزگاریں مردءَ را مزنیں مال ءُ زرّ دات ءُ مردنوں شاھی شاھان بوت۔

سوداگرءُ جن

طیب مختار ڈگاری کہن تربت

هست ات میتگے ۔ میتگ ءَ مردے هست اَت نام ئے کریم بخش اَت ۔ کریم بخش یک سوداگرے اَت۔

یک رندے آ یک ذرچکے ءِ چیرگ ءَ نشتگ ءُ ناه ءِ ورگ ءَ اَت ۔ اناگہ ءَ یک جینے همو دءَ اَتک ءُ گُشگ ءَ لگ اِت ۔ تو ناه ءِ گُڈگ دور داتگ انت ایشانی توک ءَ یکے منی چُک ءِ سرءَ لگ اِتگ ءُ آ زیمیگ انت توں من تراکُش آں۔

کریم بخش ءَ تُرس ءُ لرز ءَ گشت تو من ءَ یک سالے ءِ مُهلت ءَ بدئے دانکہ من وتی وام دارانی واماں بدیاں ۔ سالے ءِ گوزگ ءَ پد من وت همے جاگہ ءَ کایاں ۔ جنین ءَ کریم بخش ءِ گپ زُرت انت ءُ کریم بخش وتی لوگ ءَ رهادگ بوت۔

وهد گوزان بوت کریم بخش ءَ وتی وام دات انت ءُ پد ءَ وتی لوگ بانک ءُ چُکاناں سرءُ سوج ئے کت ءُ سالے ءِ گوزگ ءَ پد هما جاگہ ءَ رَوگ ءَ تیار ئے کت۔

کریم بخش ءِ رسگ ءَ دیرنہ گوستگ اَت کہ یک پیریں مردے گوں یک هرے ءَ همد ءَ اتک پد ءَ کریم بخش ءَ راجست ئے کت ''تو کے ئے اے گیابان ءَ چے کنگ ءَ ئے'' کریم بخش ءَ وتی سرجمیں کسہ گوں همے پیرمرد ءَ کت انت ۔ پیرمرد ءَ کہ کریم بخش ءِ گپ اشکت انت گڑا کریم بخش ءِ کرا نشت ۔ کمو دیرءَ پد یک دگہ مردے گوں دو چُک ءَ اتک ءُ کریم بخش ءَ همے جست ئے کت گڑا کریم بخش ءَ تیوگیں کسہ پدرکت ۔ وهدے اے مردءَ کسہ اِشکت گڑا همو دءَ نشت ۔ اناگہ ءَ هما جنین اَتک ءُ کریم بخش ءِ کُشگ ءَ زهے کش اِت ۔ همے دمان ءَ پیرمرد ءَ اتک ءُ جنین ءَ راگشت ئے ۔ اے هر ءِ اجبیں کسہ یے تو گوش ئے داراگاں ترا دوست بوت گڑا ایشی ءِ نیم سزاءَ پهل بہ کن ۔ جنین ءَ کمو دیرءَ پگر ءَ پد پیرمرد ءَ راگشت ئے کسہ ءَ

کسہ هلاس نہ بیت

اے آرداد

بہ کن ۔ پیرمردءَ وتی کسہ اے وڑءَ بندات کت ''اے ھرمنی دومی لوگ بانک بیگ انت ۔ مرچی ءَ چہ سی سالءَ پیسر منی ءُ آئی ءِ سور بوت ۔ اولی لوگ بانک ءِ نیمگ ءَ من ءَ یک بچکے ھست اَت ۔ گڑا منی اولی لوگ بانک بیران بوت من ءَ یک تر ءُ تابےءَ ڈن ءَ روگی اَت ۔ من وتی چُک وتی دومی لوگی ءِ کرءَ ئُت ءُ وت چہ شہرءَ ڈن شُت آں ۔ بلے وائے بہت کہ منی روگ ءَ پد منی لوگی ءَ چُک ءَ راجادو کت ءُ گوسکے ئُت ءُ پڑی ءَ بہائے ئُت ۔ اے تیوگیں ھالاں منی نپر ءِ چُک سرپد اَت ۔ بزاں آئی ءَ ھوں جادوزانتگ ات ۔ وھدے کہ من راستی ءَ سرپد بوتاں گُڑا من ءَ وتی جنین ءِ سرءَ باز حسد اَتک ۔ وھدے کہ من ءَ نپر ءَ اے ھال دات انت یک روچے من آئی ءِ لوگ ءَ شُت آں ءُ نپر ءِ چُک ءَ راگُشت کہ اگاں تو منی چُک ءَ راپداانسانی ذروشم ءَ بیارئے گڑا من تراھمنچو زرّ ءُ مال دیاں کہ تو زندگی ءَ ھچ سکی ءُ جنجالی نہ گندئے ۔ نپر ءِ چُک ءَ گُشت من ھچ وڑیں زرءِ تماہ ءَ نہ کناں بلے شرت ایش کہ من ءَ وتی لوگی ءَ رااے کارءِ پدءِ سرءَ سزادیگ ءِ موکل ءَ بدئے ۔ من آئی ءِ اے شرت من اِت ۔ نپر ءِ چُک ءَ منجلے ءَ راآپ مان کت ۔ پدءَ ایشی ءِ سرءَ وانگ ءَ لگ اِت ۔ من ءَ گوسک بزاں چُک گون اَت ۔ نپر ءِ چُک ءَ وانگ ءَ پد ھمے آپ گوسک ءِ سرءَ چنڈ اِت انت ۔ گوسک پدءَ انسانے جوڑ بوت ۔ من وتی چُک بگل ءَ ئُت ۔ رندءَ آئی ءَ منی لوگی جادوءِ سرءَ ھرے کت ۔ پہ ھمے واسطہ اے ھما اِنت ھرے......''

اے گپانی جنگ ءَ پد دومی مرد دیم ءَ اتک ءُ گشگ ءَ لگ اِت ۔ ''اے جنین منی کسہ ایشی ءَ چہ انگہ حیران کنوکیں کسہ یے اگاں تو اے سوداگر ءِ پشت کپتگیں سزاھاں پہل کنگ ءِ قول ءُ کرارءَ بہ کن ئے گُڑا تراکسہ ءَ گُش آں''

جنین ءَ گُشت کہ اگاں ھمے وڑءَ تئی کسہ اَجبین کسہ یے بوت گڑا من سوداگرءَ پہل کن آں ۔ دومی مردءَ وتی کسہ بندات ئُت ۔ ''اے دوئیں کُچک منی بزات انت وھدے منی پت بیران بوت گُڑاماں سے ئیں براتاں پنچ ھزار زرّ ھست ات من وت سوداگری بندات ئُت ۔ بلے اے دوئیناں زرّ زُرت ءُ دگہ

جاھے ءَشت انت۔ کساس یک سالے ءَ پد دوئیں ھنچو نیز گاراتنت ءُ منی کرءَ اتک ءُ کمک اِش لوٹت۔ منی دست ءَھر چی کہ بوت من کمک کُت ایشانی دلبڈی کت۔

پدءَ نزاتاں سے ھزار زرّ دات آ ھاں سوداگری بندات کت۔ یک رندے زرءِ سفرءِ وھدءَ من یک پیریں مردے ءَ گوں دُچار کپت آں۔ آ باز بیمار اَت آ ئی ءَ وتی جنک ءِ سورگوں من ءَ کنگ لوٹت۔ منی نزات ھد ابزانت چیا زھر گپت انت ءُ موہ ءُ وار اِش کت ءُ من ءَ ءُ جنک ءَ رازرءِ تہا دوَر دات۔ آ جنک بزاں پری یے اَت آ ئی ءَ من ءَ ءُ وت ءَ راچہ زِرءَ در کُت ءُ رند ءَ گشت ئے کہ تئی براتاں ظلم کتگ پمیشکا ایشاناں سزا لم رسیت۔ من گُشت شریں آ ھاں شریں کارے نہ کتگ بلے بلاہ ئیں سزاِش مدئے۔ اے گپاں پد پری ءَ من ءَ لوگ ءَ آ وَرت ءُ رسینت پدءَ وت گار بوت۔ من لوگ ءَ اتک آں دیست کہ دُو کُچک انت سانکلاں بستگ انت۔ کمو دیرءَ پد پری اتک ءُ گشگ ءَ لگت اے تئی ھما دوئیں نزات انت کہ ایشاں گوں تو ظلم کتگ اَت۔ پمیشکا من کُچک کتگ انت۔نوں اے دوسال ءَ کُچک بنت ھما روچ ءَ پد من اے دوئیناناں وتی ھمراہ کتگ۔نوں دوئیں سالانی کلگ ءِ وداراِنت کہ کدی اے سال ھلاس بنت۔ پدءَ کدی انسان بہ بنت“

جنین گُشگ ءَ لگ اِت ھمے وڑءَ شمے دوئینانی کسہ وش ات انت پمیشکا من سوداگرءَ راپہل کناں۔اے گشگ ءَ پد جنین گار بوت۔

کریم بخش بازوش بوت پدا دوئین مردمانی منت ئے گپت ءُ لوگ ءَ رھادگ بوت۔

مارُوءُ دارُو

صابر حیدر آپسر

دو بْرات بنت، یکے ءِ نام ماروءُ دومی ءِ نام دارو۔ ماروءُ دارو ءِ مات ہر ایت گُڑا پت یک دگہ آروسے کنت۔ یک ءُ دوروچ ءَ ماتو چکاں دوست داریت۔ بلے لہتیں روچ ءَ پد ماروءُ داروئے نادوست بنت۔ ھمک روچ آھاناں جنت ءُ کار پر مااِیت۔ یک روچے ماروءُ دارو دارءِ چنگ ءَ روانت گُڑا دارو ءِ دارانی تہا مارے مان بیت۔ گڑا دارو ءُ مارو ڈرستیں داراں گوں مارءِ ھوری ءَ بن دئینت۔ دوئیں بْرات چارانت اگاں مابے دارءَ لوگ ءَ بہ روایں گڑا ماتو مارا الم جنت۔ ھمے تُرس ءَ اے دوئیں لوگ ءَ نہ روانت ءُ دگہ نیمگ ءَ سر کپانت۔ دیم ءَ روان ءَ ماروءُ دارو دو جتاجتائیں راہ گندانت مارو وتی مُندریک ءَ کش ایت ءُ دارو ءَ دنت ءُ دارو ءِ مندریک ءَ وت زُوریت ءُ گش ایت کہ وھدے منی دست ءِ مندریک زنگ بوت گڑا بزاں ترا سکی یےءَ گپتگ۔ اگاں تئی مُندریک زنگ بوت گُڑا الم بزان کہ من ءَ سکی یےءَ گپتگ۔ روان، روان مارو ءِ سریک بادشاہ یےءِ لوگ ءَ کپ ایت ءُ ءُ دارو ءِ سریک گریبی کڈکےءَ کپ ایت۔ ہے کڈک ءِ تہا یک کماشیں مردءُ پیریں زالے نندوک بنت گڑا دارو ایشاناں جست کنت کہ شُمئے گُورءَ من ءَ چشیں روزگارے رس ایت کہ من ءَ وتی سےَ وھد ءِ نان ءَ مشکول بہ کنت۔ ھمے جنین زال گش ایت ھو! ماراوتی ڈگارءِ واستہ یک مردے لوٹ ایت ءُ تو بروھمو دءَ کاربکن سُہب ءَ مہلہ منی کچک ءَ ھمراہ کن ءُ سر گر، ءُ دانکہ کچک نہ چانگ ایت تو لوگ ءَ واتر مہ کن۔ وھدے تو چہ ڈگارءَ واتر بےءُ کائے گڑا مشک ءَ پچ مہ کن آپ بورءُ پرزونگ ءَ پچ مہ کن نان بور۔ دومی سُہب ءَ دارو کچک ءِ ھمرائی ءَ دیم پہ ڈگارءَ رھادگ بیت۔ دارو کار کنت ءُ وھدے بیگاہ بیت کچک چانگلگ ءَ بندات کنت ءُ دارو کچک ءَ زورایت ءُ دیم پہ لوگ ءَ رھادگ بیت۔ لوگ ءَ رسیت گڑا باز

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آر داد

شُد یک بیت، ھیال کنت کہ بی بی ءَ کشگ اَت مشک ءَ پچ مہ کن آپ بورۓ پرزونگ ءَ پچ مہ کن نان بور۔ اے روچ ءَ داروھچ نہ گش ایت ۓ گون ۓتن ءَ برداشت کنت۔ دومی روچ ءَ ھمے وڑ ءَ داروھچ نہ گش ایت ۓ سئے روچ ءَ رند دارو چہ گون ۓتن ءَ مرایت۔ داروءِ برات مارو بادشاہءِ لوگ ءَ یک روچے رزان مُشگ ءَ بیت ۓ چم ءَ وتی دست ءِ مندریک ءَ کپ انت ۓ گندیت منی مُندریک سک زنگ اِنت، آسک باز پریشان بیت آزانت کہ منی برات یک بلائیں گپلے ءَ کپتگ، گڑا تچ ایت ۓ ھماراہ ءَ روَت کہ آئی ءِ برات شُتگ۔ ھمے وڑ ءَ ماروءِ سرھالوگ ءَ کپ ایت کہ داروءِ سرکپتگ اَت۔ مارو ھمے کڈک ءَ روَت ۓ گش ایت، کہ من ءَ اِد ءَ چشیں روزگارے رس ایت کہ من وتی سئے کَیں وھد ءَ بہ نُوازین آں۔ جنین زال ھماپسوءَ دنت کہ ھماگپ داروءَ راگشتگ اتنت ئے۔ دومی سُھب ءَ مارو گوں کچک ءَ ڈگار ءَ روَت، کار ءَ لگ ایت، وھدے بیگاہ بیت ۓ آسک دم بارت گڑا چار ایت کہ کچک حاموش انت گڑا مارو کُچک ءَ یک سنگے جنت ۓ کچک چانگلگ ءَ لگ ایت ۓ مارو گوں کچک ءَ گس ءَ واتر بیت۔ بی بی مارو ءَ جُست کنت، کہ تو پرچہ مہلہ اتگگ ئے مارو پسو دنت کہ کچک ءَ چانگ اِتگ۔ من اتگگ آں، مارو سک شُد یگ بیت ۓ تچک ءَ روَت کڈک ءَ نان ورگ ءِ ھاتر ءَ، یات کیت کہ بی بی ءَ گشتگ کہ مشک ءَ پچ مہ کن آپ بورۓ پرزونگ ءَ پچ مکن نان بور۔ مارو کارچے زُوریت ۓ مشک ءَ نگ کنت ۓ آپ وارت ۓ پرزونگ ءَ دِرّیت ۓ نان وارت۔ بی بی ماروءِ سرءَ سک بُرانز گیپت۔ وتی والجہ ءَ گش ایت کہ ماروسکیں شریں ۓ ھواریں بچکے۔ ھمے پیم ءَ چارپنچ روچ ءَ مارو ھمے وڑ کنت کچک ءَ سنگے جنت ۓ لوگ ءَ کیت۔ یک روچے مارو یک مزنیں گوکے کُش ایت۔ والجہ باز زہر بیت ۓ مارووالجہ ءَ راگش ایت کہ تئی گوک باز ناڈ راہ بوتگ من چار اِت کہ اگاں من تئی گوک ءَ ھلار مہ کن آں، گُواتئی گوک ھرام بیت۔ والجہ لہتیں گوشت زور ایت ماروءَ رادنت ۓ گش ایت ایشاں بروتی بی بی ءَ بدئے۔ مارو چہ ھمو دءَ لہتیں ھڈ زُوریت ۓ بارت وتی بی بی ءَ رادنت گوشتاں چیر دنت۔ بی بی گش ایت والجہ ءَ بلائیں گوکے کشگ منی واستہ ھشکیں ھڈّے دیم داتگ ماروزہر گیپت ۓ ھڈاں زور ایت ۓ بی بیءِ سرءَ جنت ۓ بی بی مر ایت مارو بی بی ءَ

زُوریت جلوہ ناک کنت ءُ گدے دست ءَ دنت ئے۔ مارو زُورایت گوشتاں واجہ ءَ رادنت ءُ گُش ایت کہ بی بی ءَ اے گوشت نہ زُرتگ اَنت ءُ باز بدءُ ھبرے گُشتگ۔ واجہ باز زہر گیپت ءُ بی بی ءِ نُور ءَ روت بی بی ءَ راگُش ایت، تو کورے، اے ھڈ انت......؟ ھمے گپ ءَ گوں بی بی ءَ رایک لگتے جنت ءُ بی بی کپ ایت، مارو کوکار کنت ءُ گُش ایت واجہ ءَ بی بی ءَ راکُشت۔ واجہ مارو ءَ راگُش ایت کوکار مہ کن۔ واجہ بی بی ءَ زُوریت ءُ یک کنڈے ءِ تہا ایر کنت مارو گُش ایت بہ چارئے باریں پہک مُرتگ۔ واجہ چارگ ءَ بیت ءُ مارو واجہ ءَ تیلا نکے دنت ءُ واجہ کنڈ ءِ تہا کپ ایت ءُ مارو واجہ ءَ راگوں بی بی ءَ باردنت۔ بزاں مارو ءَ وتی بَرات دارو ءِ بیر گپت اَنت۔

تپاکی

ممتاز ارشاد سولانی

هست اَت مردے آئی ءَ رادو چُک هست اَت یک بچکے ءُ یک جنکے اَت ۔ آسک وار ءُ کم گشاد ات انت ۔ وتی ملک ءُ میتگ ءَ نامی ئیں مردے اَت آئی ءَ همساهگانی گور ءَ دست ڈراج کنگ هراب پهم اِت ۔ گوں جن ءُ چکاں شورئے کت کہ بیاِاِت چِدءَ لڈایں دگہ هلکے ءَ رواِیں ۔ جن ءُ چکاں هچ مانجائی نہ کُت مرد ءِ گپ زُرت ءُ لڈگ ءَ تیار بوت ۔ انت ۔ سُهب بوت مرد ءَ لڈ بست دیم پہ دگہ هلکے ءَ روان بوت انت ۔ گرمیں جاهے ءَ شت انت داشت اش بار ءُ بنگ اِش بوتک انت ۔ دور یک کپوتے ڈرچک ءِ سرءَ نشتگ اَت مرد ءَ وتی جن ءَ راگشت تو نان پہ کن جنک ءَ راگشت ئے کہ تو آپ بیار ءُ بچک ءَ راگشت ئے تو دار پہ چن من رواں آ کپوت ءَ جن آں نارشت ئے کن ایں ۔ ڈرساں وتی وتی کار بنا کُت ۔ مرد شت تپنگ ئے ٹال کت ۔ کپوت ءَ گُشت ۔ ''اے مرد تو من ءَ جن ئے تئی ءُ تئی چکانی لاپ سیر نہ بیت هےے ڈرچک ءِ بُن ءَ پٹ مزنیں هزانگے هست، تو ءُ تئی چکانی زندو شهال بیت ۔ مرد ءَ کپوت ءِ گُشگ ءِ پدا ءَ چار اِت سبحان اللہ ٹوه ئیں هزانگے ۔ ایشاناں کہ هرچی دَرپ گون اَت هےے هزانگ ءَ چہ پُر اِش کت انت ۔ ءُ واتر وتی هلک ءَ شت انت ۔ لہتیں وهد ءَ پد وتی میتگ ءِ سیر تریں مرداں زانگ بوت انت هےے مرد ءَ رایک نزاتے هست اَت آئی ءَ گشت تو چتور سیر ءُ وشهال بوت ئے گُڑا اے مرد ءَ وتی نزات ءَ گوں وتی کسہ کُت ۔ مرد ءِ نزات وتی جن ءُ چکاں گُش ایت بیا اِت لڈایں گُڑا جن دپ ءَ پچ کش ایت تئی سر ءِ هوش گار انت مانہ لڈایں هےے وڑ ءَ آئی ءِ چُک ءَ هوں نہ من اِت ۔ بلے مرد پہ زور وتی نزات ءِ رندگیری ءَ کنت ۔ لڈایت هماوڑ چک ءِ بُن ءَ دارایت هماوڑ ءَ وتی جن ءُ چکاناں گُش ایت ۔ بلے آئی ءِ گپاں نہ زُورانت کہ تو گنوکے ئے کپوت نہ جنگ ءُ ساری ءَ گُش ئے ۔ مرد وتی ٹپنگ ءَ ٹال کنت کپوت ساری ءَ بال کنت ۔ مرد ءُ جن ءُ چک واتر بے مُرادی وتی هلک ءَ کاینت ۔

کسہ حلاس نہ بیت

اے آرداد

زانوکاریں برات

م۔ع۔مسعودی مند۔مکران

سے زانوکاریں برات اتنت۔آہانی وتی ملک ءَ آڈول کہ آھاں لوٹت۔شرّیں کاروروزگارنہ رست۔آہاں وت مہ وت شورکت کہ مئے ملک تنگ انت۔ دگہ ملکے ءَ رویں بلکیں اودا مئے بھت جاہ بہ جنت۔آ چہ وتی ملک ءَ درآتکنت ءُ دگہ ملکے ءَ اتکنت۔

آہانی تہا یک ہنرے ھست ات کہ دزّ ءِ درگیجگ ءَ زبر اتنت۔چیزے ماں پیتی ءَ بند بہ بیتیں۔ آہاں زانت کہ ایشرا چے مان مستریں برات ءَ گشت کہ شر ترا ایش انت کہ ملک ءِ مستر ءِ گور ءَ رویں وعرض کنیں کہ مارا نوکری بدنت۔دوئیں کستریں براتاں منّ اِت۔آ حاکم ءِ دربار ءَ شتنت۔حاکم ءَ جست کت کہ شما چہ کجا کایت ءُ چے لوٹت؟ آہاں وتی قصہ آورتنت کہ ما کاروروزگار ءِ شوھاز ءَ اتکگیں۔حاکم ءَ گشت چہ کاروبار زان ات۔آہاں گشت ما بے دوکار ءَ دگہ ہچ نزانیں یکے دزّ ءِ درگیجگ۔دومی بندیں پیتی ءِ تہہ ءِ چیز ءِ زانگ۔

حاکم ءَ وتی باغپان ءَ چیروکائی ءَ گشت: ''تو برو کمک میوہ یک پیتی یے ءَ کن۔ وقفل ءَ کن ءُ بیار'' باغپان ءَ پیتی یے ءَ میوہ مان کت ءُ دربار ءَ آورت۔حاکم ءَ چہ سیّیں براتاں جست کت:

''بگش اِت ایشی ءِ تہا چے مان؟''

مستریں برات ءَ گشت: ''بوئے وشنت چو شبو''

دومی برات ءَ گشت: دانگ ءِ گلڑ چوگروہ؟''

کسہ ھلاس نہ بیت

سیمی ءَ گشت: دو نارنج ءُ یک لیمبو حاکم ءَ گشت پیتی ءَ پچ کن اِت ۔ پیتی پچ کنگ بوت ۔ واقعی پیتی ءِ توک ءَ دو نارنج اتنت ءُ یک لیمبو یے ۔ حاکم ءَ سئیں برات نوکر کتنت ۔

چیزے روچ ءَ رند دزّان حاکم ءِ خزانہ جت ءُ بازیں مالے بُرت اِش ۔ حاکم ءَ ایند گہ روچ ءَ سئیں برات دربار ءَ لوٹائینت انت ۔ سئیں براتاں عرض کت ۔ واجہ باندا وتی ملک ءِ تمامیں مردماں یکجاہ مُچ کن ۔ حاکم ءَ ایند گہ روچ ءَ ملک ءِ تمامیں مردم مچ کتنت ۔ مسترین ءَ گشت ۔ نی دز درگیجگ لوٹیت ۔ کسترین ءَ گشت ۔ دُزّ ءِ درگیجگ آسان انت ۔

اولی برات ءَ گشت: ابدان من ابدان ۔

دومی برات ءَ گشت: دوشم کن یکے امان ۔

سیمی ءَ گشت: اے دُزّ ءِ نام انت رمضان ۔

حاکم ءَ رمضان گپت ۔ رمضان ءَ منّ اِت کہ دزّی من کتگ ۔ رمضان سزا دیگ بوت چیزے وھد ءَ رند دزّاں حاکم ءِ دانائی امبار جت ۔ حاکم ءَ سئیں برات لوٹائینت انت کہ دزّاں درگیج اِت ۔ براتاں گشت باندا درستیں مردماں مچ کن ۔ حاکم ءَ درستیں مردم مچ کتنت ۔

اولی برات ءَ گشت: مرچی براداراں درنز ءُ غبار انت ۔

نیامی ءَ گشت: دو لک پیادہ ھزار تازی سوار انت ۔

کسترین ءَ گشت: یقین دائم کہ دزدم الہار انت ۔

الہار نامیں مردم اے مجی ءَ بازاَت کہ مردم حیران بیت انت کہ دزّ کجام الہار نت ۔

دومی ءَ گشت: طلب جوئی بکن دُزّ ءَ برادر ۔

سیمی ءَ گشت: منی دزّ الہارنت ابن حیدر ۔

حاکم ءَ الہار بن حیدر گپت ۔ آئی ءَ ہم منت کہ دُزی ما کتگ ۔ الہار سزا دیگ بوت ۔ چنت وھد ءَ

رند حاکم ءِ وتی سواری ءِ اسپ دزّگ بوت۔ اسپ ءِ سراہُر ءَ دومی روچ ءَ رند حاکم حال دات۔ سئیں برات پدا دربار ءَ لوٹائینگ بیت انت۔ ایند گہ سھب ءَ پدا ملک ءِ سجّہیں مردم آرگ بیت انت۔ اولی برات ءَ تمامیں مردم چارتنت گوں وتی براتاں گوشت ءَ: من دُزّ ءَ اے مجّی ءَ نہ گندگایاں۔ بلے شما دلگوش بکن ات۔

اولی برات ءَ گشت: سروسوجے چہ زریان ءَ۔

دومی ءَ گشت: وقاب شولیس سُبک گام ءَ۔

سیمی ءَ گشت: دوروچ انت برتگ مادان ءَ۔

دومی ءَ گشت: تمامیں لنڈراں گیش انت۔

سیمی ءَ گشت: پسر مُلا درویش انت۔

حاکم ءَ مادان گرفتار کت۔ مادان ءَ منّت کہ اسپ من دُزاِتگ۔ مادان سزا دیگ بوت۔

گْرانیں ساھتاں کماشاں پیسر کن اِت

رفیق عادل

یک ھندے ءِ مردم وت ماں وت ءَ ناتپاک ءُ جنگ کنوکیں مردم اتنت۔ ناتپاکی ءُ وت ماں وت ءَ دست ءُ جیگی ءَ ابیدا ایشاں دگہ ھچ چُشیں سُدءُ سماے نیست اَت۔ وتی ورناھی ءَ گُروناک اتنت ءُ پیرءُ کماشیں مردم آیاں پہ چَلّیں ناہ یے ءَ ھم حساب نہ کُت انت۔ ایشانی ھمے نادانی ءُ ناسرپدیاں کش ءُ کرءِ راجاں ایشانی سرءَ اُرش کُت، وتی جندانی رکینگ ءَ درستاں وتی پیریں ھمراہ یل دات ءُ تتک انت، یک بوجیگے ءَ سوار بوت انت ءُ دیم پہ دگہ میتگے ءَ رھادگ بوت انت۔ بلے یک مردے ءَ وتی پیریں پت لچے ءِ تہا کُت ءُ گوں وت بُرت گوں۔

ھُداءِ کارزانگ نہ بنت وھدے کہ بوجیگ زِرءِ جُھلانکی ءَ رس اِت تہ ھُداءِ قدرت چہ زِرءِ گوءَ مزنیں پنجگے پدّر بوت ءُ چہ ایشی ءَ بوجیگ ھوں وت سرءَ وت اوشتات۔ ناھُداءَ مزنیں ھیلہ ءُ توجیلے کُت بلے بوجیگ چہ وتی جاگہ ءَ ھچ نہ ٹِک اِت۔ ڈرست ھبکہ ءُ ھیران بوت انت کہ اے چونیں اسرارے اَت کہ بوجیگ نہ ٹِک ایت۔ ھمے ھیران ءُ پریشانی ءَ وت ماں وت ءَ جیڑگ ءُ سوڑگ ءَ لگ اِت اَنت کہ نی ماچے بہ کن ایں؟ چے بیت؟ بوجیگ پرچا نہ رؤت ءُ اے چونیں دستے؟ اے ڈول ءَ مار اشُد ءُ تُنّے کُش ایت۔

ناھُداءَ گشت منی سرھچ پر نہ بیت کہ بوجیگ پرچا نہ رؤت، نوں ماچے کن ایں؟ یکے ءَ درّائینت کہ پیشی ئیں مردماں گُشگ کہ گرانیں ساھتاں کماشاں پیسر کن اِت، ڈریکتیں ماوتی پیریں وتی ھمراہ بہ کُتین اَنت بلے پیرین وَماءُ شُمازھانی دپ ءَ دات اَنت ءُ تتک ایں نوں ھمیش اِنت ھرچی کہ ھُداءَ آوَرتگ۔

ھمیشانی تہا یک ورنایے دیم ءَ رکنز اِت کہ بےتواری ءَ یک نیمگے ءَ نشتگ اَت۔ چہ وتی جاگہ ءَ پاد اَتک ءُ آیانی نگورءَ شُت ءُ درّائینت ئے اگاں شُمادل ءَ نہ بر اِت من ءَ وتی کماش گون اِنت چی ءَ کہ من ءَ وتی پت اُودءِ یل کنگ ءَ دل نہ بوتگ ءُ من چیروکائی لچے ءِ تہا کُتگ شُما اگاں لوٹ اِت من انوں وتی پت ءَ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

چہ پلچ ءَ درکن آں۔

درستانی چم رژناہ بوت اَنت۔ زوت کن وتی پت ءَ بیار کہ چد ءُ مستریں سکّی مئے سرءَ نئیت بہ گِندے ماراچرے سکی ءَ بہ رکین ایت ءُ ماراراہ یے پیش بہ دار اِیت۔

ورناءَ وتی پت چہ پلچ ءَ کش اِت ءُ ڈنّ ءَ درکت پیرمردءَ یک برے شری ءَ ھمے پنجگ ءِ نیمگ ءَ چار اِت ءُ پدءَ وتی دولنگک پنجگ ءِ نیمگ ءَ ٹال کت انت، درست ھیرانی ءَ پیرمردءَ چارگ ءَ اتنت۔ پیرمرد ءِ دوئیں لنکانی ٹال کنگ ءَ خدا ءِ قدرتاں ھمے پنجگ گار بوت ءُ بوجیگ ھوں سُرگ ءَ لگ اِت۔ ورنا ڈُرس ھیران بوت انت کہ اے چے قصہ یے بوت گوں دوئیں لنکانی ٹال کنگ ءَ پنجگ گار بوت ءُ بوجیگ ءَ ساہ مان بوت۔ اے سرپد بوت انت کہ کارے کہ پیریں مُرت کن اَنت ئے، کستریں ءُ ورنایاں گوں بوت نہ کنت۔ اے پدءَ واتر بوت اَنت وتی شہرءَ پشت کپتگیں مردماناں رکّینت۔

ڈروگ بندگ ءُ ھُنر

ساوڑ نصیر بولان اسکول تربت

گُش انت کہ ھست اَت دو برت۔ یکے سیر ءُ ازگار اَت چی ءَ کہ آ ڈروگ ءِ بندگ ءَ سک بلد اَت۔ ھر وھد ءَ شُت بادشاہ ءِ دیوان ءَ ڈروگ ئے بست ءُ بادشاہ ءُ بادشاہ ءِ وزیرئے وشنود کُت اَنت۔

آئی ءَ ھنچیں وڑے ءَ ڈروگ بست کہ ھر کس ءَ باور بوت اَنت۔ بادشاہ ءَ آئی ءَ را مزنیں زرّ ءُ سُھرے پہ بکشش دات۔ ہمیشکہ آ آپ ءُ لاپ اَت۔ وھد یکہ دومی برات نابود ءُ نادانے اَت۔ ھچ ھُنرے نزانت۔ ہمیشکا گریب ءُ نیزگار اَت۔ یک روچے گریبیں برات ءَ پگر کت کہ من چوں بکناں کہ وتی برات ءِ وڑا سیر بباں۔ بازیں پگر کنگ ءَ پد آئی ءَ ھمے پیسلہ کت کہ من اوں بادشاہ ءِ دربار ءَ ڈروگ بنداں ءُ مزنیں زرّے پہ دادگراں۔ یک روچے آئی ءِ برات اِدءَ نہ اَت آئی شُت ءُ بادشاہ ءِ دربار ءَ ڈروگ ءِ بندگ بندات کت۔

آئی ءَ گشت ''یک روچے من جنگل ءَ رَوَگ ءَ اتوں من دیست کہ بُرزا آزمان ءَ گُلو یے (کُچک ءِ چک) کلنزگ ءَ اِنت'' بادشاہ ءُ دیوان ءَ نشتگیں مردماناں اے گپ باور نہ بوت ءُ بادشاہ ءَ ھُکم دات کہ مرد ءَ بگر اِت ءُ زندان ءَ بند کن اِت۔ مردماں گپت ءُ مرد زندان ءَ بند کت۔ وھد یکہ بِرات ءَ را ھال سر بوت کہ آئی ءِ برات بادشاہ ءَ زندان ءَ بند کتگ آ اتک بادشاہ ءِ دربار ءَ ءُ جُست ئے کت ''بادشاہ منی برات ءَ کجام گناہ کتگ کہ شُما زندان ءَ بند کتگ؟'' بادشاہ ءَ درّائینت ''تئی برات ءَ مزنیں ڈروگے بستگ کہ من آزمان ءِ سرا دیستگ کہ گُلوے کلنزگ ءَ بوتگ'' مرد ءَ درّائینت کہ ''بوت کنت اے گُلو شاھینے ءِ دپ ءَ بوتگ'' بادشاہ ءُ ایدگہ مردماں آئی گپ باور بوت ءُ آئی ءِ برات چہ زندان ءَ کش اِت ءُ دوئیں برات وتی لوگ ءَ شُت اَنت۔

بانک پُگل

لیاقت علی بلوچ

گشتت کہنیں زمانگ ءَ یک بادشاہے است اَت، اے بادشاہ ءِ سئے بچ اتنت۔ بچ کہ مزن بوت انت، یک روچے بادشاہ ءَ آیان ءَ لوٹت ءُ گوشتے۔

منی چکاں نی شمارستگ ءُ ورنا بیتگے۔ من لوٹاں کہ شمارا آروس بدیاں ءُ وتی نماسگ ءُ کڑ اسگاں گوں وتی چماں بگنداں۔

بچاں جواب دات۔

''شریں واجہ، تئی حمرسرءُ چماں بلے بگوش ما کجا آروس بکنیں''؟

شما یک یک تیرے بزورت ءُ یک پراہیں پٹے ءَ برواِت ءُ تیرءَ دیت، ہرکسی تیر ہرجاہے کپت بزاں آئی ءِ آروس ہمودا بیت۔

چکاں پہ ادب وتی پت سلام کت ءُ یک تیرے زرت یک پراہیں پڑے ءَ شت ءُ وتی کمان اش ژپ اِت ءُ تیر اش یل داتنت۔

چہ درستاں مستریں بچ ءِ تیر یک سردارے ءِ لوگ ءِ دپ ءَ کپت۔ سردار ءِ جنک ءَ چت تو کی بچ ءِ تیر یک سوداگرے ءِ لوگ ءِ دپ ءَ کپت۔ سوداگر ءِ جنک چت۔

بلے چہ درستاں کستریں بچ ءِ تیر ءَ بال کت ءُ کس نہ زانت کہ کجام نیمگ ءَ شُت۔

ہر نیمگ ءَ شوہاز ءَ رند آئی ءِ سر یک مین (دلدل) ءِ ءَ کپت۔ گندیت کہ یک پگلے نشتگ ءُ تیر آئی ءِ دست ءَ انت۔ شہزادہ ایوان ءَ گشت۔

''پگل او پگل، منی تیر ءَ پدا بدے''

پگل ءَ جواب دات:

''مناسا نگ بکن''

''من گوں پگل ءَ چون سیر بکناں''؟

گوں من سیر بکن، تئی قسمت ءَ ہمے نبشتہ انت'' ایوان سک ملور بیت۔ بزگ بے وس ات۔ چے بکنت، آئی ءَ پگل چست کت ءُ لوگ ءَ آرت۔

بادشاہ ءَ ہرسئیں بچ سیر داتنت۔

چہ درستاں مستریں بچ ءِ سیر گوں سردار ءِ جنک ءَ بیت تو کی بچ ءِ سیر گوں سوداگر ءِ جنک ءَ بیت بزگیں کستریں بچ ءِ سیر گوں پگل ءَ۔

یک روچے بادشاہ ءَ وتی بچان ءَ لوٹت ءُ گوشتے، من چاراں کہ چہ شما کئی جن گُد دوچگ ءَ بلدتریں پمن یک یک پشکے داں باندا صبح ءَ تیار کن ات ءُ بیار ات۔ بچاں پت سلام کت ءُ شت انت۔

شہزادہ ایوان لوگ ءَ شت ءُ یک کنڈے نشت آ سک تکانسر ءُ ملورات۔

پگل سٹک جنان ءَ آئی ءِ کرءَ آ تک ءُ گوشتے۔ ''شہزادہ تو پرچہ مُلور ءُ تکانسرے''

منی پت لوٹیت کہ تو پہ آئی ءَ داں باندا صبح ءَ یک پشکے بہ دوچ۔

پگل ءَ گشت چودل ءَ مہ ور، برو آرام بکن بوسپ شپ ءِ نیت حرام انت۔ باندا صبح ءَ چاریں۔

شہزادہ وپت۔ پگل سٹک جنان ءَ دروازگ ءِ کرّا اشت اودءَ آئی ءَ پگلی پوست لگوشت ءُ عقلمندیں واسلی رنگ ءَ بیت، چو چاردہی ماہ ءَ بیت آئی تو ار پر جت:

''نوکراں، مولداں، دزبو جاں! پاد آحت کار کنت، داں باندا صبح ءَ یک انچیں پشکے بدوچیت کہ منی پت ءَ گور ءَ بیتگ۔ وہدے شہزادہ صبح ءَ پاد اتک داں پگل لوگ ءِ دل ءَ سٹک جنگ ءَ ات ءُ ٹیبل ءِ سرا یک پشکے ٹوال ءِ تہا پتاتگ ءُ ایرات۔ شہزادہ سک وش بیت۔ آئی ءَ پشک زرت ءُ وتی پت ءِ گور ءَ شت اندگہ بچ ہم آتتگ اتنت۔ چہ درستاں مستریں بچ ءَ وتی پشک بادشاہ ءَ دات، بادشاہ ءَ درائینت۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آر داد

''اے پشک چہ کارے گنت، اے شرانت پہ نوکرانی گورءَ کنگءَ۔''

تو کی بچءَ کہ وتی پشک دات، آئی گوشت۔''اے جان شودگءِ وہدءَ گورءَ کنگا شرانت'' کستریں شہزادہءَ وتی آ ورتگیں پشک پیش داشت کہ آئی سرءَ گوں نقرہءَ نازرکیں دوچ کنگ بیتگ اَت۔'' لہشدت پشک من ایشیءَ وشیں روچانی وہدءَ گورءَ کناں۔'' دوئیں برات لوگءَ شت انت، وت مہ وتءَ گوشت اِش، ما بے سببءَ کستریں شہزادہءِ جن ءِسرا کند تگ۔

''آ پگلے نہ انت گندگءَ جادوگرے'' دگہ رندے بادشاہءَ پدا لوٹت انت۔

''شمے لوگی دانکہ باندا صحبءَ پمن نانے تیار بکن انت''

''من چاراں کہ کئے شرتریں ورگ اڈ کنت'' شہزادہ ایوان پدا ملور بیت ءُ لوگءَ آتک۔ پگلءَ جست کت:

''شہزادہ مرچی انچو بے چاڑے پرچہ؟''

''بادشاہءَ گوشتگ کہ تو داں باندا صحبءَ پہ آئیءَ نانے تیار کن شہزادہءَ گوشت'' شریں چودل پروش مہ بے، انی برو بوسپ باندا چاریں۔ دوئیں نشاراں پیسرءَ آئیءِ سرا کندت، پدا ایک پیریں زالے دیم اِش دات کہ تو برو بچار کہ پگل چوں نان اڈ کنت۔ پگل ہم سک ہشیار اَت۔ ہما دمانءَ حمرءَ سرپد بیت، آئیءَ آرت لیس دات، بھٹیءِ برزنگ کت ءُ ہے تالءِ آرت ہے تنگءِ دپءَ دات۔ ڈیک تچان تچانءَ شت ءُ ہرچی کہ دیستگ ئےءَ گوں بادشاہءِ اندگہ نشاراں گوشتے۔ آیاں ہم ہماں وڑ کت کہ پگلءَ کتگ اَت۔

نی پگلءَ سٹ کت ءُ دروازگءِ دپءَ شت۔ پدا آئیءَ وتءَ عقلمندی و اسلی کت، ءُ توار جت۔

''نوکراں، مولداں پاداحت کار کن ات پمنءَ انچیں نرم ءُ وشیں نانے اڈ کن ات کہ من وتی لوگءَ وارتگ۔'' شہزادہ چہ وابءَ پادآ تک گندی کہ ٹیبلءِ سرا نانے ایر انت نانءِ سرا شرنگیں پھل ءُ تاک پرکشاں نکش کتگ ءُ سربرءَ شاہی شہرءِ نکش انت۔

شہزادہ گل ءَ بال بیت۔ آ ئی ءَ نان مس گدے ءَ پتات ءُ پہ وتی پت ءَ برت۔ اے وہدی بادشاہ چہ وتی اندگہ بچاں ناناں زورگا اَت آ یانی جنان آرت آ س ءِ تہا کتگ ات چیا کہ ڈیک ءَ ہمے سوج داتگ ات۔ نی نان سنگگ وکلنڈ بیتگ اتنت۔ بادشاہ ءَ چہ درستاں مستریں بچ ءِ نان زرت۔ چاراتے وپدا نوکرانی لوگ ءَ رواں داتے۔ پدا آ ئی ءَ چہ توکی بچ ءَ نان زرت، آ ئی ءِ حال ہم ہمے بیت۔ وہدے کہ شہزادہ ایوان ءَ وتی نان دات۔ بادشاہ ءَ گشت ''ایشنت نان'' اے خاصیں وشیں روچاں ورگ بیت'' بادشاہ ءَ وتی ہرسئیں بچان ءَ حکم دات کہ باندا آ گوں وتی جناں دعوت ءَ بیا انت۔

شہزادہ ایوان پدا بزگ بزگ ءَ لوگ ءَ شت۔ پدا حیران ءُ ملورات۔

پگل سٹک کنان ءَ آ تک ءُ گوشتے۔

ٹرٹوں، ٹرٹوں تو پر چہ ملورے۔ زاناں تئی پت ءَ ترا دگہ گرانیں کارے پر ماتگ؟ پگل منی پگلک مُلور ءُ مونجا مباں دگہ چوں کناں'' منی پت لوٹیت کہ من ترا دعوت ءَ بہ براں۔ بلے من گوں کجام دیم ءَ ترا مہلوک ءِ دیم ءَ براں؟

دل ءَ مہ ور، تو دعوت ءَ ایوک ءَ برومن رند ءَ کایاں وہدے دروازگ ءِ جنگ ءُ دہم دہم ءِ توار بیت تو مہ ترس اگں کسے جست کنت بگش چچ نہ انت منی پگل انت وتی گاڑی ءَ سوارانت پیداک انت۔

شہزادہ ایوان ایوک ءَ شت۔ آ ئی ءِ مستریں برات گوں وتی زالاں گاڑیاں سوار ءُ آتکنت۔ زالاں پن ءُ پوڈر جنگ ءُ قیمتی ئیں پوشاک پرات۔ آیاں ہمودا شہزادہ ایوان ءِ سرا کندت ءُ مسخرہ کت۔

''تو وتی جن پر چہ نیاوُرتگ؟ دزمال ءِ تل ءَ بکتیں بیاوُرتیں، باریں چنت جا گہہ ءِ بچ گلانی تہا شوہاز ءَ رندا اے جن ترا رستگ۔

بادشاہ آ ئی ءِ بچ نشار ءُ ایندگہ مہمان مزنیں میزانی دیم ءَ نشت انت۔ میزانی سرءَ ڈولداریں میز پوش پچ اتنت۔ ہمنچک ءَ دروازہ ءِ کھٹ کھٹ ءُ دھمادم ءِ توار چست بیت، درائیں ماڑی جسکت۔ مہمان

گڑت انت ۔ بلے شہزادہ ایوان ءَ گشت ۔

''مترس ات ۔ ہچ نیست اے منی پگل انت وتی گاڑی ءَ سوار ءُ پیدا کیں'' یک طلاہ کاریں گاڑی ئے کہ آ ئیا شش اسپیتیں اسپ بستگ ات آ تک ءُ ماڑی ءِ دیم ءَ اوشتات ۔ چہ گاڑی ءَ داناعیں واسلی ساہ درکپت آ ئی ءَ آسمانی رنگ ءِ آبریشمیں گدپرات ۔ انچو شررنگ ءُ ڈولدارات کہ گوشے پری ئے آ ئی ءَ شہزادہ ایوان ءِ دست گپت ءُ مزنیں میزانی نگور ءَ شت ۔ مہمان ورگ ورگا ءُ گوش کند کنگا اتنت ۔ دانیں واسلی ءَ وتی گلاس ءِ شراب وارتنت ۔ ءُ بنچلوک وتی آستیں ءِ تہا ٹلاتنت ۔ آ ئی کمیں مرگ ءِ گدشت وارت ءُ ہڈ وتی آستیں ءَ کت انت مستریں براتانی زالاں آ ئی ءَ چوکنگا دیست آیاں ہم انچو کت ۔ ہرکس ءَ ورگ وارت وہلاس کت ۔ ناچ ءِ وہد بیت ، واسلی ءَ شہزادہ ایوان ءِ دست گپت ءُ گوں آ ئی ءَ ناچ ءَ لگت ۔ آ انچو ناچ ءَ ات کہ ہرکس حیران اَت آ ئی ءَ چارگا ات ۔ آ ئی ءَ وتی چپیں آستین درنزت یک گورم ئے درآ تک آ ئی ءَ وتی راستیں آستیں درنزت اسپیتیں آپی مرگ کورم ءِ سرءَ ترپل اتنت بادشاہ ءُ ایندگہ مہلوک حیران ءُ احکہہ بوتنت ۔ نی اندگہ نشاراں ہم ناچ بنا کت یکے ءَ وتی آستیں درنزت چلپگ ءَ شراب مہمانی گدانی سراتک انت آیاں وتی دومی آستیں سرینت ہڈ شنگ بیت انت ۔ یک ہڈے بادشاہ ءِ چم ءَ لگت ۔ بادشاہ چہ زہرءَ سہر ترات آ ئی ءَ دوئیں نشار درکنائینت انت ۔ ہمے توک ءَ شہزادہ ایوان درآ تک تچک ءَ لوگ ءَ شت آ ئی ءَ دیست کہ پگل ءِ پوست کپتگ آ ئی ءَ ہمادمان ءَ چِت ءُ چِل ءَ کت وسوتک ۔

وہدے کہ داناعیں واسیلی آ تک آ ئی ءَ پگل ءِ پوست شوہاز کت بلے آ ئی ءَ نہ دیست آسک مُلور بیت ءُ نشت گوں شہزادہ ایوان ءَ گوشتے ۔

''افسوز انت شہزادہ تو اے چے کت ۔ اگں تو دگہ سئے روچ ءَ صبر کتیں من پہ مدامی تئی بیتگ اِتاں ۔ بلے نی رخصت ۔ من شتاں ، اگں نی منا شوہاز کن ئے چہ ہپت زرءَ ہمادیم ، ہپت ملک ہمادیم ہمودا بچار ہمودا کہ نمیرانیں کاشچی نشتگ ۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

دانائیں واسلی ءَ ہمنچو گوشت ومرگ ے بیت ءُ بال ئے کت۔شہزادہ ایوان ءَ باز دیرءَ گریب وافسوزکنگا رند ہرچ نیمگے کہ آئی ءِ دیم کپت پہ واسلی ءِ شوہازءَ درکپت باریں چنت روچ ءَ آشپ جاہ روچ جاہ راہ ءَ شت گڈی ءَ آئی ءِ کوشانی پنز ہم ست انت آئی ءِ گدورت انت۔ یک روچے یک جاگہے پیرمردے گوں آئی ءَ دوچار کپیت۔ پیرمردءَ جست کت،تو کجا روئے پرچہ تو دارسرگردانے شہزادہ ایوان ءَ وتی تمامیں قصہ گوں آئی ءَ کت انت۔ ہاں!تو پگل ءِ پوست پرچہ سوتک۔ تراگوں آئی ءِ اے کنگ یادوردیگ ءَ چے کار ات۔دانائیں واسلی چہ وتی پت ءَ ہم گیشتر عقلمندات ہمے واسطہ آئی ءِ پت ءَ چھومنتر کت وپہ سئے سال ءَ آئی ءَ راپگلے کت ات۔افسوزنی چے بیت کنت شریں اے بندیک ءِ ڈہری ءَ بزیر ہرجاگہے کہ اے ڈیل گران ءَ روَت تو ہم ہمیشی ءِ رندءَ برو۔شہزادہ ایوان ءَ آئی ءِ منّت گپت انت ءُ ہمے ڈیری ءِ رندءَ روان بیت۔ یک پچیں ہپتے ءَ یک مے ءَ گوں آئی ءَ ڈیک وارت۔شہزادہ ایوان ءَ نشانہ زرت کہ تیرے جنانے بلے آہنچو اوشتات ءُ چومردم ءِ وڑہ حبر ءَ لگت۔ ''گوشتے شہزادہ منامہ کش من روچے نہ روچے تئی کارءَ کایاں'' شہزادہ ایوان ءَ مم اشت ءُ وتی راہ گپت۔ پداچاری کہ بٹےمنی سرءِ برزءَ بال ءَ انت آئی ءَ نشانہ بست کہ جنانے بلے آپی مرگ ءَ گوشت شہزادہ منامہ جن روچے نہ روچے تئی کارءَ کایاں۔شہزادہ ءَ مرگ اشت ءُ وتی راہ گپت۔ ہمنچک یک کرگشکے دراَتک،شہزادہ ءَ وتی کمان کشت کہ جنانے بلے کرگشک ءَ گوشت شہزادہ منامہ جن روچے نہ روچے تراپہ منا کار کپیت آئی ءَ کرگشک یل دات ءُ وتی راہ گپت۔ دیم ترءَ شت نیل بوئیں زرآ تک چے گندی کہ ماہیگے تیاب ءَ کپتہ تلوسیت۔

''اوشہزادہ ایوان منی سرابزّگ بکن ءُ منامہ ورزرءَ دوردئے'' آئی ماہیگ مس آپ ءَ دوَر دات ءُ وت تیاب ءِ گورءَ رواں بیت۔ ایگو بندیک ءِ ڈیری ڈیل وران ءَ شت جنگل ءِ تہاجاگہے ءَ رست اودءَ یک کڈّ کے مرگ ءِ پادانی سرااوشتاتگ ءُ چاریں نیمگ ءَ ترّ گات۔

کڈک اوکڈک بوشت،وتی پشت ءَ درچکانی نیمگ ءَ ءُ دیم ءَ منی نیمگ ءَ بکن۔کڈک ءَ وتی دیم آئی ءِ نیمگ ءَ ءُ پشت درچکانی نیمگ ءَ کت۔شہزادہ ایوان کڈک ءِ تہاشت۔اوداگندیت کہ یاگا جادوگریک

کسے حلاس نہ بیت | اے آرداد

کنڈے ءِ وپتگ آسک پیرات ۔ مرگی ئیں پیرزال دل پہ بالا دات آئی ءَ ایوان کہ دیست گوشتے ۔ بکش ، انگو چوں تئی سر کپت ۔ ہمدانند ۔ ے یادیم ءَ روے ؟

''ہو ہر گیس ڈیک'' شہزادہ ایوان ءَ جواب دات ۔ نہ آپ ءِ گپ نہ تام ءِ گپ نہ جان ءِ شودگ ءِ ونہ گد ءِ شودگ ءِ بس گوں رسگ ءَ ہوریک ریچ ءَ جست کنت ۔ اے واسک شرانت ۔

نی یاگا جادوگر ءَ گوں گرمیں آپ ءَ آئی ءِ جان ششت پہ ورگ ءَ گوشت ءُ شراب دات ءُ واپینت ۔ نی شہزادہ ایوان ءَ گوشت کہ من وتی عقلندیں جن واسلی ساہ ءِ شوہاز ءَ در کپتگوں ۔

ہو، ہو من زاناں ''یاگا ءَ گوشت'' تئی لوگی نی نمیرانیں کاشچی ءِ دست ءَ انت ۔ آئی ءِ پدا آرگ باز گرانیں کارے گوں کاشچی ءَ مقابلہ کنگ تئی دسی گپے نہ انت ۔ آئی ءِ موت سچن ءِ سر ءَ انت ، سچن ہیک ءِ تہا انت ۔ ہیک بٹ ءِ تہا انت ، بٹ کرگشک ءِ تہا انت ۔ کرگشک سنگ ءِ پیتی ءَ انت ۔ پیتی شاہ بلوط ءِ درچک ءِ چنبال ءَ انت آئی ءِ نگہبانی ءَ کاشچی چو وتی چم ءَ کنت''

شہزادہ ایوان ءَ شپ ہمود ءَ گوازینت ءُ صحب ءَ جادوگر ءَ آئی ءَ رابرزیں شاہ بلوط ءِ راہ پیش داشت آ شاہ بلوط ءِ کرّا رست ۔ درچک ءَ گوات سرینگ ءَ ات ءُ پیتی درچک ءِ سرا ات ۔ بلےاود ءَ رسگ باز مشکل ات ۔ ہمنچک ءَ یک ممے درا آتک آئی ءَ درچک چہ بن ہنڈال ءَ گوتک ءُ دوٗر دات ۔ پیتی کپت ءُ پرشت ۔ چہ آئی ءِ تہا کرگشکے درا آتک ءُ چو تیر ءَ شت دگہ کرگشکے آئی ءِ رند ءَ کپت ءُ گپت ءُ چنڈ چنڈ کتے ۔ چہ کرگشک ءَ بٹے درا آتک ءُ آزمان ءِ دیم ءَ چو تیر ءَ شت دگہ آپی مرگے ءَ بٹ گپت ءُ جت بٹ ءَ ہیک دوٗر دات ۔ ہیک مس زر ءَ کپت ۔

نی بزگیں ایوان ءَ نشت ءُ گریت ، کہ چوں ہیک ءَ دربکنت ۔ ہمنچک ءَ چاری داں ماہیگ ءَ ہیک دپ ءَ انت ءُ تیاب ءَ آتک ۔ شہزادہ ایوان ءَ ہیک پروشت ءُ سچن درکت آ سچن ءِ سرک ءَ پروشگ ءَ لگّت آئی ءَ کاشچی کپت ءُ مرت شہزادہ ایوان کاشچی ءِ سنگ مرمر ءِ ماڑی ءَ شت واسلی ءَ کہ دیست تچان ءَ شہزادہ ءِ کرّا آتک شہزادہ ایوان ووا سیلی ساہ ہمراہ بیت ءُ وتی لوگ ءَ آتک انت ۔

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

باندات ڈروگے

شھاب عمر ثاقب، شال

ھست اَت بادشاھے کہ آ باز دل سیاہ ءُ نیک دلیں بادشاھے اَت آ ئی ءَ وتی ھندءِ ندوکیں مردمانی بازھیالداری کت ءُ دلگوش داشت۔ آ ھندءِ ڈرائیں مردم چہ بادشاہ ءَ وش اَت انت۔ ھمے زوتاں اے ھندءَ ھورءَ شرّ گورتنگ ات ءُ کشت ءُ کشاری ھم شریں وڑے ءَ بُوگ ءَ ات۔ اے ھندءِ مردم باز گل ءُ شادان ات انت ءُ ھروھد ءَ بادشاہ ءَ را باز دُعا ءُ نیک اِش کت۔

اے بادشاہءِ دو چُک اتنت۔ یکے ءِ نام کمبر ءُ دومی ءِ نام چاکر اَت۔ بادشاہءِ مستریں چُک کمبر سکّیں بدنیت ءُ بے پرواھے اَت ءُ چہ زبان ءُ کاراں کارڈُزّیں مردمے اَت۔ بادشاہءِ محل ءِ ڈرائیں کار آ ئی ءِ داشتگیں کارداراں کت انت بلے انگت بادشاہءِ مستریں بچ کمبر گوں آھاں مڑات ءُ ھڑ اِت ءُ باز دپ جنگی یے کت۔ آ ئی ءَ چہ محل ءَ ڈنّ ءِ گریب ءُ بزگرانی سرءَ ھوں باز زُلم کت۔ شہرءِ ڈرائیں مردم چہ آ ئی ءِ کاراں نہ وش اتنت۔

چہ ایشی ءَ ابید بادشاہءِ کستریں چُک چاکر باز دل پہک ءُ لائکیں بچکے اَت۔ شہرءِ ڈرائیں مردم چہ آئی ءَ وش اتنت آئی ءَ ڈرائیں مردمانی کُمک کت ءُ ھر سکی ءَ گوں آھاں ھوار اَت۔

آ ئی ءَ وتی ڈرائیں کاروت کت اَنت ءُ کاردارانی ھم عزت ءَ ئے کت۔ ڈرساں آ ئی ءِ توسیپ کت۔ نوں بادشاہ پیرءُ عاجز اَت ءُ چہ ایشی ءَ بادشاہءِ ڈرائیں مردم پریشان اتنت کہ بادشاہءِ چہ ءِ دنیاءِ روگ ءَ پد ڈُرسیں مال ءُ مڈّ یانی بُن پان آ ئی ءِ مستریں بچ کمبر بیت کہ آ یک تُرندتبیں مردے۔ آھاں دُعا کت کہ بادشاہءِ کستریں چُک مال ءُ مڈیانی مستر بہ بیت چی ءَ کہ آ نیک دل ءُ دل سپائیں مردے۔ بادشاہءِ جند ھم چہ کمبرءِ کار پداں وش نہ اَت بلے کمبرءَ پت ءِ گپ گوش نہ داشت۔ ہمیشکا بادشاہ ءَ ھم پیسلہ کتگ اَت کہ چہ منی مرگ ءَ پد مال ءُ مڈّ یانی مستر کستریں بچ چاکر بیت بلے آ ئی ءَ گپ پیسرءَ گور نہ کُشت ءُ شنگ نہ

کت۔

یک روچے بادشاہ ءَ وتی چکاناں لوٹا ئینت ءُ سر ءُ سوج اِش کت ءُ آھاناں زمینے زمینے دات ءُ گشت ئے چہ شُماھر یکے اگاں سالے ءَ وتی زمین ءَ کشت ءُ کشار کنت ءُ آباد کنت منی بادشاھی ءِ ڈرسیں مال ءُ مڈی ھمائی ئیگ انت۔ کمبر کہ چہ پیسر ءَ بیکاریں چکے اَت ءُ ھچ کار ءُ کسب ئے نہ کتگ ات آئی ءَ زانتگ ات ایوک ءَ ورگ ءُ وپسگ۔ آئی ءَ دل ءَ جیڑ اِت کہ سالے وَسک باز اِنت۔ من لہتیں ماہ ءَ آرام کناں ءُ پداوتی کار ءَ بندات کناں۔ ھمے وڑ ءَ آئی ھمک ماہ ءَ ھمے وڑ گشت کہ دیم ءِ ماہ ءَ بلے ماہ پہ ماہ کنگ ءَ سال سرجم بوت ءُ واجہ ءَ زمین ءَ رادست ھم نہ جت۔ چاکر کستریں چک اَت بلے پیسر ءَ ھم کارکنوک ءُ ھبرزورو کے اَت۔ آئی ءَ وتی کار ھماروچ ءَ بندات کت کہ پت ءَ گشتگ ات آئی ءَ پہ دلجمی کار کت ءُ سال ءِ گڈی ءَ آئی ءَ سیائیں زمین ءَ راکشت ءُ آباد کت۔ کس ءَ اے گمان نہ کت کہ اے سیاہ ءُ سنگیں زمین اِنت کہ ویران اَت ءُ سال ءِ تہا سبز ءُ آباد بوت۔ سال ءِ سرجمی ءَ بادشاہ وتی چکانی زمینانی چارگ ءَ شُت ءُ ھمے زمین ئے چاراتنت۔ آ زمین ءِ ٹکر کہ مستریں بچ ءَ راداتگ ات ھما وڑ ءَ ویران اَت ءُ ھشک ءُ سیاہ اَت ءُ کستریں بچ ءِ زمین سبز ءُ آباد اَت۔ نی کمبر دل ءَ ھجالت بوت ءُ پت ءَ وتی گُشتگیں گپ ءِ ردءَ ڈرائیں زمین، مال ءُ مڈیانی مستر ءُ کستر کستریں بچ چاکر ءَ کت۔ چہ اے جار ءَ ملک ءِ مردم ھم وش بوت انت۔ وھدے کہ بادشاہ ءَ کوڑئیں دُنیا یلہ دات آئی ءِ گشتگیں گپانی پد ءَ ملک ءِ مستر ءُ کستر چاکر بوت۔

☆☆☆

علم ءِ کرامات

مہراللہ مہر

کس کن انت وھد ءُ زمانگاں ماں یک ڈیھے ءَ بادشاھے ھست ات کہ آئی ءَ وتی زھگ ، قاضی ءَ وتی بچک ، وزیر ءَ وتی بچک ءُ بادشاہ ءِ کاردیم ءِ مردم ءَ وتی بچک بنگلہ دیش ءِ گونگیں ملکے ءَ وانگ ءَ دیم دات انت ۔ وھد گوں وتی تُرّ ندیں گاماں دیم ءَ روان ات ۔ آیانی زھگاں ھر یکے ءَ وتی وانگ سر جم کُت ۔ نوں آیاں دیم پہ وتی ڈیھ ءَ آھگ ءِ اراداگ کُتگ اَت ۔ آماں ھوٹل ءَ نشتگ اَت ءُ چاہ ورگ ءَ ات انت ۔ گپ ماں گپ ءَ بادشاہ ءِ زھگ ءَ درّائینت ءُ گُشت ''من یک ھنچیں علمے دربُرتگ کہ من ءَ پنچ بلاہ ءِ زور ماں ۔''

وزیر ءِ زھگ ءَ گُشت ''من یک ھنچیں علمے دربُرتگ کہ من ماڑی ءَ چہ یک ھندے ءَ تاں دومی ھند ءُ ڈیھ ءَ بال دات ءُ برت کناں'' ۔

بادشاہ ءِ کاردیم ءِ زھگ ءَ گُشت ''من یک ھنچیں علمے دربُرتگ کہ من وتی بادشاہ ءِ زھگ ، نماسگ ، گُواسگ ءُ ایدگہ مردماں ھر کجا بہ گنداں پجاِاش کاراں (بزاں من وتی بادشاہ ءِ ھما نماسگ ءُ گُواسگان ءُ ایدگہ مردماں بہ گنداں کہ ھچ نہ دیستگ انت بلے انگت ھم پجاِاش کاراں)

وھدے آ وتی ڈیھ ءَ اَتک ءُ سربوت انت تہ بادشاہ ءَ دومی روچ ءَ وتی زھگ ، قاضی ءِ زھگ ، وزیر ءِ زھگ ءُ وتی کاردیم ءِ مردم ءِ زھگ ءِ نان کُت ۔ ورگ ءَ رند بادشاہ ءَ چہ درستاں ساری وتی زھگ ءَ را جُست کت ءُ گُشت ءَ ے''تو بکش باریں انچو وھد ءِ تہا ماں بنگلہ دیش ءِ دربرجاھاں چے وتنگ ءُ دربُرتگ......؟''

تہ آئی ءِ زھگ ءَ گُشت ''ابا! من یک ھنچیں علمے دربُرتگ کہ من ءَ پنچ بلاہ ءِ زور ماں'' ھمے پیم ءَ بادشاہ ءَ قاضی ءِ زھگ ءَ را لُحست کُت ''تو چے دربُرتگ؟''

تہ آئی ءَ ھم وتی علم ءِ بابت ءَ بادشاہ ءَ راگشت ۔ وزیر ءِ زھگ ءَ وتی علم ءِ بابت ءَ......'' ءُ بادشاہ ءِ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

کاردیم ءِ مردم ءِ زھگ ءَ وتی علم ءِ بابت ءَ بادشاہ ءَ را گُشت ۔ تہ اے درگت ءَ بادشاہ چہ آیاں بازوش بوت ءُ آیاناں ھر یکے ءَ را یک اَسپ ءُ دگہ بازیں دادات ۔ یکروچے آ چاریں سنگت وتی اَسپاں سوار بوت انت دیم پہ جنگل ءُ گیابان ءَ پہ سَئیل ءُ شکار ءَ شُت انت ۔ وھدے آ دُور ماں کوہ ءُ گیابان ءَ روگ ءَ اتنت ۔ تہ قاضی ءِ زھگ ءِ چم پہ یک انسان ءِ ڈروشم ءِ بلائیں ھڈے ءَ کپت انت ۔ آ گوں وتی ھمراھاں تچک ءَ ھمے ھڈ ءِ نیمگ ءَ شُت انت ۔ وھدے آیاں اے انسانی ڈروشم ءِ دراجیں ھڈ ءَ را دیست آ ھبکہ ءُ ھیران بوت انت کہ ما اگاں بہ کُشیں اے انسانی ھڈے بلے چہ انسان ءِ ھڈ ءَ بازمستر اِنت ۔ قاضی ءِ زھگ ءَ رادل ءَ نہ مرینت آ چہ اَسپ ءَ جہل ءَ ایراَتک ، ھڈ ءِ نزیک ءَ اَتک ءُ نشت ، آئی ءِ سنگتاں ھر چیکہ آئی ءَ را امکن ُکت بلے آئی ءَ ھما ئُت کہ آئی ءِ دل ءَ لوٹت ۔ چہ آئی ءِ بازیں وانگ ءَ پد آ ھڈ کم کم ءَ گوشت زیراں بوت ، گوَنڈیں ساھتے ءَ رند آئی ءَ (ھڈ ءِ واھند ءَ) ٹوئیں چِسکے جت ءُ پاداَتک نشت ۔ وھدے آیاں اے بلاہ ءَ را دیست تُرس اتنت ۔ آیاں ساری ءَ نزانت کہ اے بلاھے اَت ۔ ہمیشکا بادشاہ ءِ زھگ ءَ ھم ھچ دم نہ ومتگ اَت ۔ آئی ءَ (بادشاہ ءِ زھگ ءَ را) یک بلاھے ءِ ھم زورمان نیست اَت ۔ ہمیشکا آ زُوت زُوت ءَ وتی وتی اپساں سوار بوت انت ۔ ھر یکے پہ دیم شُت ۔ بزاں آ وَدَگ وَدَگ بوت انت ۔ پہ یکے دومی ءِ درگیجگ ءِ واستہ آسر بتگ بوت انت ۔ شریں ساھتے ءَ رند قاضی ءِ زھگ ، وزیر ءِ زھگ ءُ بادشاہ ءِ کاردیم ءِ مردم ءِ زھگ اَتک ءُ یکجاہ بوت انت ۔ بادشاہ ءِ زھگ بیگواہ بوت ۔ بزاں بادشاہ ءِ زھگ ءِ سردگہ ولایتے ءَ کپت ۔ آئی ءَ دُور یک بلائیں ماڑی یے دیست ۔ تچک ءَ ھمود ءَ شُت ۔ وھدے آ ماڑی ءِ نزیک ءَ سر بوت ۔ دیست ءَ داں ماڑی ءِ تہ ءَ ابید چہ یک جنکے ءَ دگہ ھچ نیست ۔ جنک ءَ وھدے آئی ءَ را دیست کندگ ءَ لگ اِت......؟ جنک ءَ وتی ارس پہک کت انت ءُ گشگ ءَ لگ ات ۔ من اے واستہ کنداِت کہ من ءَ مُد تے بیت من بنی آدم ءِ شکل نہ دیستگ ۔ گریوگ من ءَ اے واستہ اَتک کہ ناھودگیں بلاھے ءِ یات ءَ کپت آں کہ آئی ءَ اے سرجمیں میتگ ءِ مردم کُشتگ اَنت ۔ ھالی من ءَ ءِ نہ کُشتگ ءُ وتی اے زندان ءِ تہ ءَ بندے کُتگ ءُ منی پت اے

مزنیں میتگ ءِ بادشاہ بوتگ ۔ اے زالمیں بلاہ ءَ آئی ءَ راوتی ھرجان جنگ ۔ منی پت ءِ تیوگیں مال ءُ دولت
ءَ وتی پنجگاں گتگ انت ۔ ہمیشکا من گشاں آبئیت ترالم ءَ زیان دنت ۔ بادشاہ ءِ بچک ءَ آئی ءَ راسدکی
دات ءُ گشت تو گم مکن من ءَ پنچ بلاہ ءِ زور مان...... تہ جنک ءَ آئی ءِ چکاسگ ءِ ھاتر ءَ بلاہ ءِ واب ءِ پناد ءَ
رادات ءُ گشت ءَ ایشی ءَ را گوں وتی زھم ءَ بہ جن ءُ نگت نگت بہ کن گڑا من زاناں کہ تو بلاہ ءَ جت کن ءَ
اگاں نہ گڑا بلاہ بئیت تئی ھیر نہ انت...... ءُ آ بلاہ سہی شکار ءَ شتگ نوں ساھتے ءَ رندالم ءَ کیت انت ۔ ''آ چہ
کجام نیمگ ءَ کیت اِنت......؟'' بچک ءَ جُست گت ۔ گور یچان ءِ نیمگ ءَ کیت اِنت ۔ وھدے دنز ءُ لُوڈے
چست بوت گڑا بزاں کہ ھما اِنت ۔ وھدے نزیک ءَ کیت چوھور ءِ پیم ءَ ترمپ ءُ ترپوز بیت ۔ جنک ءَ
گشت ۔ بچک ءَ ھم وتی دم ءِ وانگ بندات گت ۔ گونڈیں ساھتے ءَ رند جنک ءِ گپانی رِد ءَ چہ گور یچان ءِ
نیمگ ءَ دنزے چست بوت ۔ وھدے نزیک ءَ اَتک ترمپ ترمپ ءَ ھورر چک ءَ لگ اِت ۔ بچک ماں آئی
ءِ واب جاہ ءَ ٹپ اِت ءُ چیر بوت ۔ بلاہ ءَ وھدے وتی بڈ ءِ سامان ایر گت اَنت چوں دامی کیں وڑ ءَ وتی دم ءِ
بالا کنگ ءَ اَتک وتی واب جاہ ءِ نیمگ ءَ...... بلے ھمے دمان ءَ آئی ءَ را (چہ جنک ءِ بوہ ءَ ابید گہ) انسانے ءِ
بوہ بوت ۔ ایشی ءَ ساری کہ آدیم ءَ بہ ترین ایت بچک ءَ وت ءَ را گیگ کت ءُ گوں وتی زھم ءَ آئی ءِ گردن اوّلی
ڈک ءَ جت ءُ ست ۔ بلاہ مُرت ءُ جنک گل بوت ۔ آدوئیں نوں ایمن نشت انت وتی وتی سرگوست ءِ بابت
ءَ یکے دومی ءَ را پوہ ءُ سرپد گت ۔ بچک ءَ اے ھوں گشت ما چار مردم بوتگ ایں ۔ منی یک مردے مُردگ
زندگ کنت ۔ دومی سنگت مزن مزنیں ماڑیاں چہ یک جاھے ءَ داں دومی جاہ ءَ بال دات ءُ برت کنت ۔ منی
سیمی سنگت مئے ھرچونیں کہ مردے بہ گندایت (ھاس کن مئے کُٹم ءِ تہا بلے تُری ھچ نہ دیستگ ءَ) ھما دمان
ءَ پجائے کاریت ۔ آھمے گپ ءَ اتنت داں کماشیں مردے ءُ دگہ دوورنا کماش ءِ ھمراہی ءَ آیانی نیمگ ءَ آھگ
ءَ اتنت وھدے نزیک ءَ اتک انت ۔ سلام ءُ جوڑی ءَ رند آ پہ گیگ نشت اَنت وتی وتی بڈ ءِ کلّی ءُ بیک اِش
بُن ءَ ایر گت انت چہ آیاں نان ءُ ورگ اِش لوٹت ۔ آیاں نان ءُ ورگ دات، داں آیاں وتی لاپ ءِ سیر ءَ

نان وارت۔ کماش ءَ چہ بچک ءَ جُست کُت ءُ گشت اے ھلک ءِ مردم زاناں کجا شتگ اَنت کہ اِدءَ ھچ ٹرک ءُ توار نیست......؟ ءُ ما آیمگ ءَ بازیں دَرے ءِ دپ ٹک اِتگ اَت۔ بلے کس ءَ وتی درپچ نہ کُت ءُ شما دوئیں...... بچک ءَ آئی ءِ دپ ءِ گپ پُل اِت ءُ وتی تیوگیں سرگوست گوں آیاں جت ءُ جنک ءَ وتی گپاناں گوں آیان جت۔

گونڈیں ساھتے ءَ رند کماش ءُ آئی ءِ ھمراھاں دست ءُ دیم شُشت۔ کے دیرءَ آرام کنگ ءَ پد کماش ءَ گشت کہ مئے راہ دُور اِنت، مازیات شپ ءَ راہ ءَ ایں۔ ءُ شُمئے گپانی ھساب ءَ من شُمارا نکاح دیاں...... ھمے پیم ءَ آھم وتی نکاح ءَ رازی بوت انت۔ آیاں بچک ءُ جنک ءَ را نکاح دات ءُ جند اِش دیم پہ وتی راہ ءَ رھادگ بوت انت۔ جنک ءُ بچک گوں وتی زندمان ءُ وشھال اتنت۔ ورگ ءُ چرگ بلاہ ءَ مُچ کنگ ات۔ وھد گوں وتی اشتاپیں گاماں دیم ءَ جنزان اَت دگہ ملکے ءِ بادشاہ ءِ زھگ گوں وتی سنگتاں (پہ لھتیں روچ ءِ واستہ) شکار ءَ درکپت انت۔ آ شکار کنان بوت انت۔ آیانی سر پہ ھمے مرد ءُ جنین ءِ ویرانیں میتگ ءَ کپت۔ شپ ءَ آیاں ھمے مرد ءُ جنین ءِ گوراداشت۔ وھدے بادشاہ ءِ بچک ءَ اے مرد ءِ جنین ءِ شررنگی ءَ را دیست آئی ءِ سرءَ آشک بوت۔ آیاں چہ بچک ءَ جُست کت کہ اے اپیکیں جاہ ءَ شُمارا چہ بلاہ ءُ بیاں نہ ترس اِیت؟ آئی ءِ گپ سرجم نہ بوت کہ بچک ءَ درّائینت ءُ گشت من چہ بلاھاں نہ ترُس آں، چیا کہ من ءَ یک ھنچیں دمے یات اِنت کہ من آدم ءَ وان آں من ءَ پنچ بلاہ ءِ زور مان بیت...... ءُ شش ماہ ساری من ھمد ءَ بلاھے کُشتگ ءُ من چہ ھما بلاہ ءَ اے جنین آجوکتگ...... بزاں بچک ءَ وتی سرگوست ءِ تیوگیں گپ گوں آیاں جت انت۔ ایدگہ روچ ءَ آیاں شکار نہ کُت۔ تچک ءَ دیم پہ وتی ڈیھ ءَ واتر بوت انت۔ بادشاہ ءِ بچک گوں وتی ھمراھاں اَتک ءُ وتی ڈیھ ءَ سر بوت انت ءُ بادشاہ ءِ بچک ءَ وتی پت ءَ را گُشت من وتی دَروَر دیستگ، من ءَ الّمی ءَ گوں آئی ءَ سور کنگی اِنت۔ تہ آئی ءِ سنگتاں بادشاہ ءَ را گشت۔ جنک تئی بچک ءِ دَروَر انت۔ بلے چے کن ئے کہ آیانی گپانی ھساب ءَ شش ماہ بیت کہ آیاں آروس کُتگ۔ بزاں آیاں بچک ءُ

جنک ءِ بابت ءَ بادشاہ ءَ راشریں پیمے ءَ پوہ ءُ سرپد کنا ئینت ۔ بادشاہ ءِ یکیں بچک اَت ۔ آئی ءَ وتی بچک ءِ نازُرکیں لوٹ ءُ واھگاں گُٹ گیرنُت نہ کُت ۔ بادشاہ ءِ جند سکیں دانائیں مردے اَت آئی ءَ زانت کہ پہ زور اے جنک ءَ چہ آئی ءِ جود ءَ ست ءُ آ اَورت نہ کنیں ۔ ہمیشکا آئی ءَ وتی میتگ ءِ درائیں بلکاناں لوٹائینت ءُ گشت ئے بیاٗاِت کہ اے پیم ءَ پلاں ڈیھ ءَ یک جنکے ھست ۔ منی زھگ گوں آئی ءَ سور کنگ لوٹیت (بادشاہ ءَ ھم آ مرد ءُ جنین ءِ بابت ءَ بلُکاناں شریں پیمے ءَ پوہ ءُ سرپد کنا ئینت ءُ گشت ئے) اگاں ھرکس اے جنک ءَ بیاریت من آئی ءَ گوں زرّ ءُ سُہر ءَ توراں (بزاں آئی ءِ وزن ءِ کچ ءَ آئی ءَ رازرّ ءُ سُہر دیاں) آ بادشاہ ءِ گپاں دلگوشی ءَ گوشدارگ ءَ اتنت ۔ وھدے بادشاہ ءَ وتی گپ سرجم کُت انت ءُ آ یانی پسہ ءِ ودار ءَ بےتوار بوت ۔ داں آ (بُلک) یکے دومی ءَ چارگ ءَ لگت انت ۔

گونڈیں ساھتے ءِ بےتواری ءَ رند یک لاگریں بلکے پاداَتک ءُ گشت ئے بادشاہ سلامت ! من جنک ءَ کارآں بلے منی لھتیں شرت ھست اَنت ۔

بادشاہ ءَ گُشت بگش وتی شرتاں ۔

بلُک ءَ درّائینت منی شرت ایش انت کہ من ءَ پنچ تیزگامیں اَسپ بدئے ، دوسپاھی (گاٹ) ءُ ماہ ءِ راشن ءَ بدئے ، من اگاں جنک ءَ آ اَورت گڑا وتی زبان ءَ مہ ور ۔ اگاں من نیاورت من ءَ ھرچی سزاایے کہ دئے دات کن ئے ۔ بادشاہ ءَ ھم آئی ءِ شرت من ات انت ۔ ھمے پیم ءَ بلک ءَ چہ ھماسپاھیگاں دوکس زُرت گوں (کہ ساری ءَ جنک ءِ جاگہ اِش دیستگ اَت) آ ولاّن ءُ وتّاں بوت انت لھتیں روچ ءَ پد آ جنک ءِ میتگ ءِ نزیک ءُ گور ءَ سربوت انت ۔ سپاھیگاں دُور ءَ بلک ءَ راجنک ءِ بُرزیں ماڑی ءَ راپیش داشت ۔ گُڑا بلک ءَ وتی سپاھیگاناں یک بلائیں کوھے ءِ تلمبے ءِ چیر ءَ نادینت ءُ پنچیں اسپ ماں ھمے نزیک ءِ گور ءِ بُرز ءُ بزیں دازانیُ بُن ءِ کاھانی تہ ءَ بست اَنت ۔ بلک پیادگ ءَ تچک ءَ دیم پہ جنک ءِ میتگ ءِ نیمگ ءَ وتی گاماں ژرند کنان بوت ۔ وھدے بلک ماڑی ءِ نزیک ءَ اَتک سربوت تہ جنک ءَ آئی ءَ رادیست بازگل بوت ءُ

کسہ ھلاس نہ بیت

اے آرداد

آ اَتک بلک ءَ راوش آتک ئے کت ءُ لوگ ءِ تہ ءَ آؤرت ءُ نادینت ئے۔ آپ ءُ چاہ ئے کت۔ چہ آپ ءُ تام ءَ رند آئی ءَ بلک ءَ راجست کت تو چہ کجا پیداک ئے؟

بلک ءَ درّائینت ءُ گشت منی پس گارانت...... منی دست ءُ دیم سیاہ بوت انت۔ من برباد بوت آں۔ بلک وت ءَ رادگہ بازیں بدعادَ یگ ءَ لگ ات۔ جنک ءَ راپہ آئی ءَ بزّگ بوت ءُ گشت ئے بیگاہ ءَ منی جودکیت من آئی ءَ راگش آں تئی پسانی درگیجگ ءَ تئی ھمراہ بیت۔ وھدے آئی ءِ جود چہ شکار ءَ اتک آئی ءَ دیست داں مرچی بلکے منی لوگبانک ءِ کرءَ نشتگ ءُ گپ ءَ انت۔ آنز یک ءَ اتک بلک ءَ راجوڑ ءُ تیاری ئے کت ءُ پادا اَتک ماں دومی لوگ ءَ شت۔ آئی ءِ جنین ھم وتی جود ءِ ھمرائی ءَ لوگ ءَ شت گوں۔ آئی ءِ جود ءَ گشت جنین! اے کئے انت؟ جنین ءَ گشت۔ اے بیچارگیں بلک ءِ مگ گارانت پہ وتی رمگ ءِ درگیجگ ءَ اینگو اَتکگ تو باند ءَ ایشی ءِ مگ ءِ درگیجگ ءَ ایشی ءِ ھمراہ بوگوں۔ بلک بیوس انت تراسوابے رسیت۔

آئی ءِ مرد ءَ درّائینت ءُ گشت منی دل نہ گشیت کہ من بُلک ءِ ھمراہ بباں ءُ آئی ءِ پساں دربہ گیج آں۔ بلے تو کہ گش ئے گُڑا لاچار آں...... چیا کہ بلُک اگاں وتی شومیں رَگ ءَ بئیت گُڑا ابازھراب کنت۔

جنین ءَ گشت نا، نابلُک ءَ مہ گُش اے منی مات ءِ بدل اِنت۔ اے سک بزّگ اِنت ایشی ءَ رامہ گُش۔ مرد ءَ گُشت چہ یک بلکے شر بہ بیت بلے زیات کار پلینڈ بنت۔ ھمے پیم ءَ آئی ءَ وتی جنین ءِ گپ نہ پروشت اَنت۔ آروچ ءَ بلُک ءَ گوں شُت پسانی درگیجگ ءَ...... ءُ شپ ءَ لوگ اَتک انت۔ بلے یمی روچ ءَ بلُک ءَ جنک ءِ مرد ءَ رایوک ءَ وتی پسانی درگیجگ ءَ دیم دات بزاں وت نہ شُت گوں (چناھا بلُک ءِ مگ گار نہ اَت آئی ءَ رادگا یے پہ بچک ءُ جنک ءَ دل ءَ اَت) گُڑا ھمے روچ ءَ بلُک ءَ آئی ءِ لوگبانک ءَ راجُست گت شنکوں تئی لوگواجہ گشیت من ءَ پنچ بلاہ ءِ زورمان...... اے گپ راست اِنت؟

تہ آئی ءِ جنین ءَ رازدار ءِ پیم ءَ گُشت ھو! بیچارگیں بلُک! یکروچے آئی ءَ وتی دست ءِ مُندریک منی دست ءَ دات ءُ گشت ئے مندریک ءِ مہرگ ءَ وتی دست ءَ بہ لتار...... من ھمے پیم کُرت من ھنچوش زورمند

بوت آں تراچے بہ گشاں...... گونڈیں ساھتے ءِ گپ ءُ ثران ءَ رند بلک پاداَ تک نیمون پہ آپ ءِ ورگ ءَ
سےَ چارگام ءَ شُت وتاراچہ سرءِ بالادءَ دورےَ دات ۔ جنک ءَ آئی ءَ راژُرت زُوت ءَ پادگُرت ءُ آپ
آوُرت ءُ جت ۔ گونڈیں ساھتے ءَ رند بلُک ءَ وتی چم پچ کرت انت ءُ گشت ئےَ منی سر چرایت، دل لرزیت،
چم سیاھی کن انت، پاد پہ گام جنگ ءَ ھمراہ نہ بنت ۔ آئی ءَ بلُک ءَ راوڑ وڑیں بلوچی دارو درمان واریت،
بلک کنتر بوت بلے شرتر نہ بوت، وھدے بیگاہ ءَ جنک ءِ مرداَ تک بلک ءَ راپرے ھال ءَ دیست ئےَ ھبکہ ءُ
ھیران بوت وتی جنین ءَ راجُست ئےَ گُرت کہ ایشی ءَ راچے بوتگ؟ تہ آئی ءِ جنین ءَ بلُک ءِ ناجوڑی ءِ بابت ءَ
وتی لوگواجہ ءَ پوہ ءُ سرپد گُرت ۔ ساھتے ءَ رند بلُک ءَ درّا ئینت ءُ گُشت ۔ مرچی من ایوک ءَ نہ وپس آں من ءَ
ماں لوگ ءَ وتی کرءَ بواپین اِت گوں کہ مرگ ءِ سرءَ ھچ بھیسہ نیست ۔ بلکیں من مُرتاں، منی پادں راست بہ
کن اِت ءُ من ءَ چم ءُ دپ بہ کن اِت شُمار اسواب رسیت ۔ آئی ءِ جنین ءَ راپہ بُلک ءَ بزگ بوت ۔ وتی لوگواجہ
ءَ راگشت ئےَ '' مئے مات اِنت ءُ پلنگ پراہ ءُ مزن اِنت وتی پلنگ ءِ سرءَ یکجاہ واپیناں ئےَ گوں ۔ مردءَ وتی
لوگبانک ءِ گپ اِنّاں نہ گُرت ۔ گشت ئےَ تو کہ گُشئے شر اِنت ۔
ھمے پیم ءَ آیاں بلُک ءَ راپلنگ ءِ سرءَ وتی نیام ءَ واپینت گوں ۔ شریں ساھتے ءَ رند بلُک ءَ چار اِت
داں اے دوئیں واب اَنت آئی ءَ مدان مدان ءَ بچک ءِ دست ءِ مُندریک کش اِت وتی دست ءَ گُرت ءُ
مُندریک ءِ مُہرگ وتی دست ءِ دل ءَ لگاشت ۔ بلُک ءَ راکسانیں زھمے ھم گون اَت ہمیشکا آئی ءَ زھم ءِ گون ءَ
بچک ءَ راجت ءُ آئی ءِ گردن ءِ چہ جون ءَ جتا گُرت ۔ بزاں آئی ءَ بچک ءَ راگشت ءُ تچک ءَ دیم پہ وتی ھمراہاں
شُت ۔ سُہب ءِ سرءَ مہلہ وھدے جنک ءَ وتی چم چہ واب ءَ پچ گُرت انت دیست ئےَ تہ منی جود ءِ سَرگ چہ
جون ءَ جتا بوتگ تہ آئی ءَ ھما دمان ءَ پہم اِت ءُ زانت ک اے ڈراہ بلُک ءِ کار اَنت ۔ جنک ءَ زارزار ءَ گریت
ءُ وتارا رُوسینگ ءَ لگ اِت ۔ ھمے دمان ءَ بلُک ھم گوں وتی سپاھیگاں اَتک ۔ بلُک لوگ ءِ تہ ءَ اَتک، جنک ءَ
راگشت ئےَ زوت کن وتی گداں تز بیار کہ من تراوتی ھمرائی ءَ براں گوں ۔ جنک ءَ چار اِت داں من ءَ دگہ

دَرءُ جا گہ نیست ۔ آئی ءَ گوں گُریوگیں چمے وتی جودءِ جون ءَ راچست کُرت ءُ ھمد ءَ بلائیں پیتی یے ھست اَت، آئی ءَ جون ھمے پیتی ءِ تہ ءَ کُرت ۔ بلُک آئی ءَ راءُ آئی ءِ اسپ ءَ راِزُرت ۔ گوں وتی ھمرائی ءَ تچک ءَ دیم پہ وتی ڈیہ ءَ رھادگ بوت انت ۔

وھدے بلُک گوں وتی مردماں اَتک ءُ وتی منزل ءَ سربوت ۔ اے ھبر تیوگیں ھلک ءُ بازاراں شنگ ءُ تالان بوت کہ بلُک ءَ جنک ءَ را آوُرتگ ۔ گڑا بادشاہ ءَ وتی قول ءِ رِد ءَ بلُک ءِ زرّ ءُ سہر دات اَنت ۔ بادشاہ ءِ بچک ءَ وتی پت ءَ راگشت، ''باززُوت کن منی سُور ءِ چن ءُ لانچ ءَ بہ کن'' جنک وھدے اے ھال ءَ سرپد بوت کہ آئی ءِ سور گوں بادشاہ ءِ بچک ءَ بوگ ءَ انت تہ آئی ءَ بادشاہ ءِ بچک ءَ راگشت کہ من ءَ اے ششمی ماہ اِنت، منی لاپ پُر اِنت، من داں ھما وھد ءَ سُور نہ کن آں دانکہ منی اے چُک پیداک مہ بیت ۔ اے ھم من گش آں کہ دانکہ منی چُک مزن مہ بیت من سُور نہ کن آں ۔ گُڑا بادشاہ ءِ بچک ءِ آئی ءِ اے درسیں شرت من اِت انت ءُ قبول کرت انت ۔ دپ ءِ ھبر زُوت گوزیت ماہ ءُ سال دیر گوزانت ۔ جنین چُک ءُ مات بوت کہ آئی ءِ چُک بچکے اَت ءُ زھگ ھم نوں پہ بڈ کنگ ءَ پیم بوت ۔ نوں بادشاہ ءِ ھر کجام مردم ءَ زُرت ءُ بڈ ءَ کُرت ۔ بزاں یکروچے ھمے زھگ بادشاہ ءِ مولد ءِ بڈ ءَ اَت ءُ مزنیں دروازگ ءَ ڈن اوشتاتگ اَت ۔ داں آئی ءَ دیست یک مردیں آدم سوداگرے ھمے دَروازگ ءِ نیمگ ءَ آیان اَت ءُ توارکنان ءَ گشان اَت ''بیااِت زھگاں شرشریں مُہرگ اَنت...... وھدے مُہرگی ءِ چم پہ ماسی ءِ بڈ ءِ زھگ ءَ کپت انت تہ بے انانی آئی ءِ دپ ءَ دراَتک اے منی واجہ ءِ زھگ اِنت ۔ منی واجہ ءِ زھگ ءَ من ءَ بدئے ۔ مولد زوت زوت ءَ ماں دروازگ ءَ پُترت، دروازگ ئے تہی نیمگ ءَ بند کُرت ءُ زھگ ءَ رازُرت ئے تچک ءَ زھگ ءِ مات ءِ گور ءَ شُت ءُ گشگ ءَ لگ اِت ...... من ءَ تئی زھگ بڈ ءَ اَت من گیٹ ءِ دپ ءَ اوشتاتگ اتاں، مُہرگ بہا کنوکیں مردکے توارکنان ءَ منی نیمگ ءَ اَتک وھدے آئی ءَ تئی زھگ ءَ رادیست گشت ئے اے منی واجہ ءِ زھگ انت...... زھگ ءِ مات ءَ راوتی جود ءِ گشتگیں گپ یات اَتک انت ۔ اے وھداں آیانی گور ءَ کس ساڑی نہ

کسہ ھلاس نہ بیت   اے آرداد

اَت ۔ ہمیشکا زھگ ءِ مات ءَ مولد ءَ راگشت ،تو زھگ ءَ بزیرھمد ءَ بہ نندمن چاران ئے باریں کئے اِنت کہ گش ایت اے زھگ منی واجہ ئیگ اِنت ۔ زھگ ءِ مات اَتک ءُ مُہر گی ءَ رائست کرت کہ کئے ئے تو...... چہ کُجا پیداک ئے ءُ تئی نام کئے اِنت......؟ کہ تو منی زھگ ءَ وتی واجہ ءِ زھگ گش ئے ۔

مُہر گی ءَ وتی سرگوست گوں آئی ءَ کُرت ۔ جنک ءَ آئی ءِ گپ پہم اتنت ۔ ءُ آئی ءَ راگشت ئے تئی راست انت ۔ چوکہ تو گش ئے اے زھگ تو دیستگ اے تئی واجہ ئیگ اِنت ۔ بزاں جنک ءَ ھم وتی سرجمیں کسہ آوُرت ءُ دُرسیں گپ گوں مُہر گی ءَ کُرت انت ءُ اے ھم گشت ئے کہ لہتیں روچ ءَ رندمن ءَ بادشاہ گوں وتی بچک ءَ نکاح دَ یگ ءَ اِنت ۔

مُہر گی ءَ گشت تو پریشان مہ بومن گوں وتی آ دگہ دوئیں سنکتاں باندءَ بیگاہ کاایں ءُ بادشاہ ءِ مہمان بئیں ۔ جنک ءَ گشت اے بادشاہ ءِ وتاک (آئی ءَ دست دروازگ ءِ تہی نیمگ ءَ دوتبک والا کوٹی ءِ نیمگ ءَ ٹال کُرت ءُ گشت) اِنت مُہر گی ءَ گشت شر انت بلے وتی دزگوھاراں بزیر وتی ھمراھی ءَ بیار گوں ءُ آیاناں بہ گش مرچی بیاروایں ڈک ءِ تہی نیمگ ءَ وتاک ءِ بُرز ءِ تبک ءَ سئیل کن ایں چاراِیں ۔ اشکنگ ءَ بادشاہ ءَ بُرز ءِ وتاک ءَ راسک نہ اھد ارکنائیگنگ ءُ ھما بلک ءَ کہ ترا اِدا آوُرتگ آئی ءَ راالم ءَ وتاک ءِ سئیل ءَ بزیر گوں ۔''

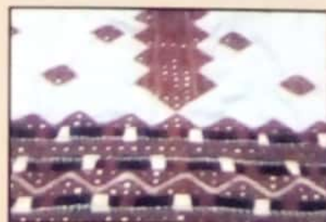
مُہر گی تچک ءَ پہ وتی سنکتاں رھادگ بوت کہ آمیتگ ءِ گنڈے ءَ وتی سنکت ءِ ودار ءَ نشتگ ات انت ۔ چہ روبرکت ءَ پیسر ھما مُہر گی گوں وتی ایدگہ سنکتاں اَتک ءُ بادشاہ ءِ مہمان بوت انت ۔ جنک ءَ مولد ءَ راگشت بروکاردیم ءِ مرد ماناں بہ گش کہ اے سئے ئیں مہماناں ڈک ءِ تہی نیمگ ءِ وتاک ءِ تہ ءَ بہ برءُ بہ نادین ءُ نان ءُ ورگ ءِ بند ءُ بست ءَ اش بہ کن اِت ۔ مہماناں نان ءُ ورگ دَ یگ بوت نان وارت شریں ساھتے ءَ رندھما جنک ءَ وتی دزگوھاراناں گشت ''مرچی بیاروایں باریں وتاک ءِ بُرز ءِ تبک ءَ چاراِیں سوج ءَ بُرز ءِ وتاک بادشاہ ءَ سک ڈولدار کرتگ ۔ ھمے پیم ءَ آئی ءِ دزگوھاراں آئی ءِ گپ ءَ رااِناں نہ کُرت ءُ آئی ءِ ھمراھی ءَ تچک ءَ وتاک ءَ اتک ءُ نشت انت ۔ بلکے آیانی نیام ءَ نشت پہ آیانی کندینگ ءَ راگ کنگ ءَ لگ

اِت۔ جنک ءَ کسے ءَ راگشت کہ وتاک ءِ درواز گ ءَ شپ بند بکن اِت کمونند ایں پدءَ روایں۔

درواز گ شپ بند کنگ بوت۔ مُہر گ والا ءَ پہم اِت ءُ زانت کہ منی واجہ ءِ لوگ بانک گوں وتی دزگوھاراں ماں وتاک ءِ بُرز ءِ تپک ءَ اَتکگ ءُ نشتگ اَت۔ ہمیشکا آئی ءَ وتی سنگت بزاں وزیر ءِ زھگ ءَ راگشت کہ زوت بہ کن وتاک ءِ دوئیں کوٹیاں یکجائی ءَ بال بدئے ءُ ھمو دءَ کہ مئے سنگت ءِ لاش ایر اِنت، کوٹیاں ھمودءَ ایر بہ کن۔ وزیر ءِ چک ءَ ماڑیانی یک جاگہ یے ءَ چہ دومی جاگہ ءَ بال دَیگ ءِ علم دربُرتگ اَت ہمیشکا اے کار پہ آئی ءَ گرانیں کارے نہ اَت۔ بلُک ءَ جنک ءَ راگوں دزگوھاراں مُشکول کُرتگ اَت ءُ آیاناں اے سمانیست اَت کہ مادگہ ڈیھ یے برگ بوگ ءَ ایں۔ وھدے آ وتی منزل ءَ سر بُوت اَنت تہ قاضی ءِ بچک ءَ وتی مُہر گی ئیں سنگت ءِ گپانی ردءَ تچک ءَ شُت ھما پتی ءِ دپ ءَ راپچ کُرت کہ آئی ءِ تہ ءَ آیانی سنگت ءِ لاش ایر اَت۔ آئی ءَ پہ سنگت ءِ زندگ کنائینگ ءَ لاش ءِ کرءَ نشت ءُ دَم کنگ ءَ لگ اِت۔ گوںڈیں ساھتے ءَ رند آئی ءِ سنگت ءَ چسکے جت، پاداَتک ءُ نشت۔ آ یکے دومی ءَ گلائیش بوت انت۔ قاضی ءِ بچک ءَ گُشت تئ مُندریک بلُکے ءِ دست ءَ اِنت۔ بلُک گوں تئ جنین ماراگون اِنت۔ تو ھنچیں دمے بوان مُندریک ءِ زورءُ زِکت ھلاس بہ بیت۔ ھمے پیم ءَ آئی ءَ دَمے ونت ءُ مُندریک ءِ زورءُ بستار ھلاس کنائینت۔ قاضی ءِ زھگ ءَ وتاک ءِ دَرواز گ ٹک اِت۔ بادشاہ ءِ زھگ ءِ جنین ءَ درواز گ پچ کُرت۔ وھدے بلُک ءُ ایدگہ جنکاں ایشاناں دیست آھبکہ ءُ ھیران بوت اَنت۔ بلُک ءَ مُندریک ءَ ھرچی کہ گوں دست ءَ لگاشت تہ بلُک ءِ جان پُرّ نہ بوت۔ بادشاہ ءِ چُک ءَ بلُک ءَ راگپت ءُ شرجت۔ آئی ءَ وتی جنین گوں زھگ ءَ وتی امبازاں زُرت ءُ آئی ءِ سنگتاں ھم پہ وت یک یک جنکے گچین کُرت ءُ وتاک ءِ تہ ءَ نشت اَنت۔ وزیر ءِ زھگ ءَ وتاک ءَ رانگوندوات۔ وتاک ءَ بال کُرت ءُ دیم پہ آیانی پت ءُ پیرُکی ڈیھ ءَ رھادگ بوت۔

" Research Project for Balochi literature Anthology and Translation"
Higher Education Commission Islamabad

ISBN: 978-969-9813-02-3